

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

اسم کتاب: بار بار و حسن خیر الدین

مؤلف: عمیرضا سیفی

موضوع: تالیف

مؤسسه ۱۳۰۲

شماره دفتر

۸۱۵۹

کتابخانه
مجلس شورای اسلامی

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

اسم کتاب: بار بار و حسن خیر الدین

مؤلف: علیرضا سیفی

موضوع: تالیف

مؤسسه ۱۳۰۲

شماره دفتر

۸۱۵۹

بازار و سرخ‌الدین

ایران

در سعادت

شس مطبعه‌ی — باب‌عالی قارشوینده نومرو ۷۲

۱۳۲۸-۱۳۲۶

بازار و سرخ‌الدین

محرری :

علی رضا سفی

صاحب و ناشری

اقبال کتبخانه سی صاحبی

مسیح

در سعادت

شمس مطبعه سی — باب عالی قارشو سنده نومرو ۷۲

۱۳۲۶-۱۳۲۸

قارنہ

شو اوقویہ جغکز صحیفہ لر ماضی ملیمزک اک شانلی واک
 قائل بر صفحہ سی و اورادہ کورہ جککز بویوک سیارک ایچندہ
 اک بویوک شہسز بارباروس خیرالدینک سیای شجاعتی، سیای
 حمیتی و سیای سیاستدر، تصادف صانکہ عثمانلیلک اودورینی
 قرہدہ دکزده عین درجہدہ مظهر احتشام و سطوت ایتمکدن
 متلذذ اولیورمش و هیچ بر جہتی نقصان بر اقمہ قیامایورمش
 کبی بارباروس خیرالدینی دہ قانونی سلطان سلیمانک قبودان پاشاسی
 یامش ایدی! بناءً علیہ بارباروس کبی حیاتی اک مہیج رومانلردن
 دہا ہیجان انکیز وقایع فوق العادہ یہ جلوہ گاہ اولمش، افعال
 واجرا آتی تاریخ عمومی عصرہ اجرای تاثیر ایش بر داهیہ
 حرب و سیاستک بوتون حیاتی مکملًا یازہ یلمک بنم ایچون
 ممکن اولہ میہ جفی کبی، بن دہ اوداعیہدہ بولتق خود پسند پسندن
 پک اوزانم؛ لکن بعض سوائق حسیہ و فکریہ وارد رکہ :
 انسان آنلرہ مقاومت ایدہ من و ایشہ بن دہ بو حالت روحیہ یہ
 دوشدم. ماضی شو کتمزہ - بوتون افراد ملتہ - اولان رابطہم،
 استقبال ملی ایچون امیدلرہ صارلق سعادتق و بالخاصہ مشروطیت
 مہجلہ نک طلوع خارق ایلہ بحریہ حربیہ مزک کوستردیکی ہیجان

مقدمه

توركلرك قره لرده صحائف تاريخيه يي شان وشجاعت عسكـ
يه لريله دولدوران بيكرجه رجال واكابري اولديني كي، دكزلر
اوزرنده ده تورك اولديغي اثبات ايتمش، قليچنك چليكنه
«عشق اولسون!» ديديرتمش، يوزلرجه دشمن قلملريني مدحلري
اوغرنده قوللانديرمش بكتيلري واردر! دكر دنيجه، بحريه
دينجه، دونما دنيجه هان اك كوچوكزدن اك اختيارمزه قدر
آغز مزدن شو اسملر دو كوليور: — بارباروس خيرالدين پاشا،
بياله پاشا قليچ علي پاشا... لكن اعتراف ايدلم كه: بو ذاتلر
برزمانلر عثمانليق نامني يوكستمش، اك چتين دشمنلره، اك
غرضكار اغياره پس ديديرتمش بر طاقم شانلي غازيلر اولديغني
شويله بوييله بيلديكمز حالده نه يابدقلريني، كيملك نه سي اولدقلريني
نه آلوب نه ويردكلريني، حتي نه زمان كلدكلريني بيلمه يورز. بو
بزم ايچون قباحث ايسه ده قباحثك عيبي بزه عائد دكل. چونكه
يازما مشلر، يازيلا نلري بزه اوقوتما مشلر، اوقويانلره سويلتمه
مشلر. لكن شيمدي آرتق وقت كلدي كه: اصلمزه، نسلمزه،
ملت ايليكل و فئالق ايدنلره دائره ممكن ايسه اوكره نلم، اوكره تلم

وعصبيت تجدد، توحيد قوت ايتدي؛ ديدم، كه: نه اوله بيلير؟
نام عظمتي شو آنده ملت عثمانيه نك تقويه سطوتنه، تامين استقباليه
يتيشه بيلمك ايچون آق دكرك جوشقون دالغه لري اوزرنده
كليولي بوغازينه دوغرو قوشان مهيب برز رهلي يه ويرلمش مجاهد
خيرالدينك ترجمه حالي — ولو كه نقصان اولسون — نظر كاه
امته قويه يم. هيچ اولمازه بوتون قصورلريله برابر بندن صكره
يازما جقلره بر (نوت) خدمت ناجيزيني ايفا ايدر.

وايشته آنجق بو مطالعه ايله در، كه: «بارباروس خيرالدين» ي
دور استبدادك اك سياه زماننده يازوب بيك مشكلات ايله
نشر ايلديكم «طورغود رئيس» و «كالم رئيس و بابا اوروج» نام
اثرلرله علاوه به جسا رتياب اوليورم.

ذاتاً بودرت اسم ده عين زماننده وطن ايچون قليچ چلمش،
شهيد اولمش، سنه لرجه يان يانه حرب ايتمش ذوات عاليه يه
منسوب دگيدر؟

علي رضا سيفي

كوزيه ١٢ اغستوس ١٣٢٦

وعبرت آلهم! شیمدی اوکمزده بر اسم دوریورکه: ملثك قلبه
ابدیا نقش ایدلش؛ بارباروس خیرالدین پاشا.
کلکز سزکله برابر المزده کی صحائف تاریخیه کیرلم: بو ذات
محترمك اورالرده براقدینی ایزلری برر برر تعقیب ایدلم. بو
ایش ایچون شیمدیکی زماندن نه قدر کرییه کیده جکزیلیور
میسکر؟ تام درتیوز الی درتیوز التمش سنه. بو اثنالرده عثمانلی
دولتلك پادشاهی یدنجی پادشاه اولان فاتح سلطان محمد ایدی.
مشار الیه اوزمان استانبولی فتح ایدلمی اوج درت سنه اولمش
ایدی و عثمانلی ملتی تام قانلی، جانلی وقتده، کنجلكلك،
قهرمانلغلك اك آتشی بر زماننده ایدی. ایدیلجك غوغا، فتح
اولجك حق مملكت، کیریلجك بلا آریورلردی. فی الحقیقه استانبول
یکی فتح اولمشدی؛ لکن بو کونکی از میر ولایتی، انطالیه،
اسکندرون قیلری، بوغازلر، مرمره یالیرلی، سلانیکه قدر
روم ایلی یاقهسی چوقدن المزده ایدی؛ حتی بو آنه قدر دکرز.
جیلکده او قدر ماهر اولیان و بکده لزوم کورمه یورمش کبی
دوران حکومت هر طرفتک صوایله قابلی اولدیفنی، نره به اردو
کوندرمك لازم کلسه کی لازم بولدیفنی کوره رك فاتح سلطان
محمد کبی ایش ییلیر و بیلدیکی یایمقدن اصلا چکمز سرت،
براتیق بر پادشاهك امری، همتی، شدتی آلتنده بر کوزل
دونما صاحبی اولغه چالیشیوردی. حتی بو دونما هر نه قدر

دول بحریه ایله اوایل اساسلی صورتده چاریشماشسده هیچ
اولمازسه سوقيات و اسفار قصیرده کوستردیکی مهارت ملتده
کیجیلک استعدادینک موجود اولدیفنی اثبات ایله جک مرتبه ده
ایدی. بوندن باشقه نظر دفته اله حق بر خصوص دها واردی:
— فی الحقیقه سکود قصبه سنده و دو مانیش یا بلا غنده مکان طوتان
ارطغرللیر کرک مکان و کرک مقدار جهتیله سواحله یاییلوب
کیجیلکی مسلك اتخاذ ایله به جک حالد دکل ایسه لرده آناتولی،
بالخاصه آناتولینک آیدین سواحلی بزدن اول کلش و بوراده
یرلشمش سلجوق تورکریله مسکون اولوب، بونلر ایسه کرک
موقعلری، کرک فطرتلرنده کی تحری و قایع خصیصه سی سبی
ایله دکرله چوقدن استیناس کسب ایتش ایدیلر. آیدین ولایتی
دخی دیگر سلجوقی امارتلی کی عثمانلی ترکلکنه التحاق ایدنجی
دولت بو وجهله بلا زحمت قوه بحریه مستقبه سی ایچون غایت
قوی والوریشلی بر عنصر اساسی الده ایتش اولدی. از میر
نواحیسی سواحلنده، انطالیه قیلرنده توطن ایتش اولان تورک کرک
حکومت منتظمه حائده بولندقلری زماندن صرف نظر، ادوار
تفرقده دخی جسور و متشبت کیجیلر اولدقلری اثبات ایله به جک
بر چوق دلائل تاریخیه واردر؛ یالکز بوزوالیلرک جهلری
تشکیل ایدن اطه لر دکرزی عمومیتله مذهبا، جنسا کندیلرینک
اک بویوک دشمنی اولان و کیجیلکده ماهر بولنمقله برابر

قورصانلقی ده کندیلرینه عادتاً مدار معیشت انخاذا ایلرین اقوام ایلر مسکون، خصوصیه سن ژان شوالیه‌لری، ردوس و قبرسده بودروم وازمیرده اسلامیتک عد واکبری اولدقلرندن آناتولی ساحلندهکی تورک عنصرینک تجارت وقوه بحریه لرینک انکشافی پک مشکل ایدی؛ بوندن باشقه بوتون اقوامک وقایع تاریخیه لری برمناسبت، برهمتله ضبط ایدلمش اولدینی حالده آناتولینک آق دکر ساحلندهکی تورک امارتلرینک وقایع تاریخیه لری، بالخاصه تاریخ بحریلری صاحبسز مال کبی غائب اولوب کیتمشدر.

اهل صلیب محاربات ائسانسده تورکلرک دکرله آشنا حتی آوروپالیلره فائق سفائن حرییه ائسانسده مقتدر اولدقلرینی میدان قویه جق وئائق قطعیه دن برینی بوراده بالخاصه درمیان ایده جکز. اهل صلیب محارباتنه اشتراک ایچون بویوک برقوت و بوتون انکلتزه دونماسیله بحر سفیده کچمش اولان انکلتزه قرالی «اسلان یورکلی ریشار» روم خاندان حکمداریسندن قبریسی غضب ایتدکن صوکره محل مقصودینه کیدرکن غایت جسم برسفینه یه راست کلش و بوتون دونماسیله بو تکنه یی مغلوب ایتمهک چالیشمش ایدی. ایشته بوتک کمی برتورک سفینه سی ایدی ! فی الحقیقه سلیمان نطق بک افندیسنک «محاربات بحریه عثمانیه» نام اثرنده بوتکنه نک عربلره منسوبیتی بیان اولنه رق «امیر یعقوب محاربه سی» عنوانیه وشایان دقت برتصویر ایلر

کتابه علاوه ایدلمش ایسه ده وئائق تاریخیه دن وبالذات انکلیز مورخلرینک بیاناتندن بوتکنه نک کرک صاحب لری کرک کمجیلرله محاربلری تورک بولندینی، حتی بیروندن حرکتله وائشاده اهل صلیب محاصره ایلدیکی عکا قلعه سنه قوه امدادیه کوتوردیکی ثابتدر. انکلتزه مورخیندن نیقولاس ک تکرار ایلدیکی وجهله بودفعه یه عائد Vinesauf «واین سوف»، Bromton «برومتین»، و Horeden «هوردن» طرفندن ویریلن معلومات آئیده عیناً نقل اولمشدر: —

«بوانشاده قرال ریشار دونماسی چوق یوک استیعاب ایده بیان بر چوق سفائن علاوه ۴۰ عدد محاربه غالیسی، ایمپراطور ایساقدن آلتان ۳ دیگر سفینه حرییه ایلرینه مکمل ۶۰ قطعه سفائن سائرده دن عبارت ایدی.

«خزیرانک بشنجی چهارشنبه کونی ریشار کندی سفینه سی اولان Trench-the mer (ترنج ذی مر) را کباً بوتون دونماسی آله رق شرف و شان مستقبلک صحنه سنه حرکت ایتدی. شرقه دوغرو سیرایدوب سوریه ساحلتی بولنجه ساحل بوی عکایه یول ویرمشار ایدی. خزیرانک یدنجی کونی بیروته تقرب ایدلدیکی ائشاده ایلریده جسم بر سفینه نک موجودیتی کورلدی. انکلیزلر بوانه قدر بودرجه بویوک کمی کورمه مش اولدقلرندن مستغرق حیرت و تقدیر اولدیلر. بو حیرت و تقدیر

اوزمانکی وقعه نویسلرک کمی حقنده قولاندقلری کماندن
اکلاشیلیر ... بونلردن بری دیرکه :

« خارق العاده برکمی ! برکمی که : حضرت نوحک کیسندن
صوکره بوندن بویوکی کتابلرده اوقونامشدر ! .. » سفینه پک
متین و مهیب صورتده انشا ایدلش ایدی . کیتدجه ایجهلشن
اوج دیرکی موجود و بورده سنک بعض یرلری یشیل ، بعض
یرلری صاری بویا ایله بویانمشدی . بویو اوقدر ماهرانه اورلش
ایدی که : امثالنه اصلا تصادف اوتهماز ایدی .

« ایچیریمی اینانایه جق قدر چوق آدمله یعنی ۱۵۰۰ کیشی
ایله دولو اولوب بونلرک ایچنده عکایی مدافعه به کیدن یدی امیر
وسکسان مشهور تورک محاربی واردی .

بوندن باشقه اوق ، یای ، باشقه سلاحلر و خصوصی قایلر
ایچنده « آتش رومی » ایله ینه خرستیانلر علیهنده قولانایله جق
الامدهش واک زهریلرندن ۲۰۰ ییلان واردی ... »

بوخارقه بحریه کوریلنجه ریشار ، Peter de Barris
(پتر دو باریس) اسمنده بر قوماندانی غالیسی ایله ماهیتی تحقیقه
مأمور ایتدی . پتر دو باریس کمی به یاقلاشنجه صور دینی سؤاله
کینک فرانسه قرالنه منسوب اولدینی و عکایی محاصره ایتمکه
انظا کیدن امداد کیتدیکی جوابی آلدی . انجق بونلر نه فرانسه زجه
بیلورلر ، نه ده برتک خرستیان باندیره سی کوستره بیلورلردی .

استیضاح بر از اوزادیلنجه خنکایه یی دکیشدیره رک جنویز
اولدقلری و صور شهرینه کیتدکلری سوبله دیلر . بو ائشاده
انکلز کيجیلرندن بری بونک اسلامله منسوب اولدینی فرق
ایتمشدی . قرال ریشارک حضورنده دیدی که : « اکر بویوکی
اسلام دکلسه باشمی کسرم ، یا خود اصلمغه راضی یم ! آرقه لرندن
شیمدی برتک غالی کوندركز و کیدن غایمز آنلره دوستانه
رسم سلام ایفا ایتمه سین ، اوزمان کیم اولدقلری کورورز . »
بو فکر معقول کورلدی . کوندریلن انکلز غالیسی کمی به
یاقلاشمق ایسته بنجه اسلاملر اوق آتمغه و آتش رومی قولانمغه
باشلادیلر . بونی کورن ریشار عموم دونماسنک باشنه کچوب
دیدی که : « هایدی ، بونلری تعقیب وضیط ایدم ! اکر قور-
نولر لسه الی الابد مجتمی ، حسن نظرمی سزده غائب ایدرسکمز .
اگر ضبط اولتورسه بوتون محتویاتی باشند آشانی سز کدر . »
ریشار کمیی ایلک اوکده اوله رق حرب ایدیور و غالیلرینه
قوماندا ایدره رک هر کمی مشهور اولان شجاعتی ایله جانلاندیر-
یوردی . شیمدی هرایی طرفک اوزرنده برمرمیات صاغانغی
اوچیوردی . تورک کمیی بونی آغراشدیرمش ایدی و هر نه قدر
انکلز غالیلری اطرافنی کورکه درت دونمکده ایسه لرده
کوپشته لرینک پک یوکسک اولماسندن و غایت چوق طائفه سنک
اوقلری عادتاً اولوم یاغدیردیغسندن رامبا ایتمک غیر ممکن

کورینووردی. بناءً علیه انکلیزلرک بوتون جساتی محو اولوب قرار ایتک حاله کلدیلر. قرال ریشار باغریوردی که:

— آه، شیمدی بو کیمی بویله صاغ و سالم قورتلغه براقه جقمیسکز؟ اوخ اوتانک! بوقدر مظفربتلر صوکره قخبه لکه وقورقویه می دوشه جکسکز؟ ای بیلک که: بو کیمی چوب قورتولیرسه هیکزی چار میخه کره جکم، اشکنجه لره قویاجم! ذکی تاریخ نویسک دیدیکی کبی «اوزمان انکلیز کیمجیلری مجبوری فضیلت یرینه قائم ایدرک دکره آتلا دیلر وتورک کیمسنگ دومننه خلاطر باغلا یه رق دشمنی بویله جه ایسته دکلدی کبی قوللانغه باشلادیلر (!) بونک اوزرینه غایلر اطرافنه اوشوشدی و خلاطرک اوجنه و سائر یه طیرمانارق نهایت رامبه ایتک ممکن اولدی. بونک اوزویغه غایت قانلی بر دوکوش باشلادی. بر آنهلق تورکرک باش طرفه دوغرو سورولدیله رسده اشاغیده کی رفیقارندن امداد آله رق کری کلدیلر و شدید بر هجوم ایله مهاجرلری غایلرینه قاچیردیلر. یالکز بر چاره قلش ایدی؛ اوده هان قرالک عقله کلدی. غایلرینه سرعتله هجوم ایدوب باش طرفلرنده کی دمیر مهموزلر ایله تورک کیمسنگ قابورغهلرینی پارچالامنی امر ایتدی. بوامر مهارت و موفقیت کامله ایله اجرا ایدلدی. انکلیز غایلری براز مسافه کری چکیله رک بر خط حرب تشکیل ایتدیله و بوتون قوتلرینی کورکرینه ویره رک تورک

کیمسنگه مجتمعاً اویله شدید بر صورتده مصادمه ایتدیله رک: بورده سی بر چوق یرلردن بردن دلیله رک ایجری یه صو هجوم ایتدی. بویله جه اوبویوک کیمی باتدی.

۱۳نجی عصر میلادینک (پیتر لانتغ لوف) نامنده برانکلیز شاعری اوزمانکی لسان و تعبیرات عجیبه ایله بووقعه یی نظم ایتش تاریخچی ۱۱۹۱ اوله رق کوستر مشدر.

بوکون جهانک کیمجیلک اوسته سی اولان انکلیزلرک اوتورک کیمسی حقنده کی تقدیر آتی، برتک کینک قوجه بردونمای عادتاً مغلوب ایدوب نهایت مصادمه سایه سنده غرق ایدیله بیلمه سی تورکرک استعداد و ترقیات بحریه سنک اک پارلاق مثاللردن ایسه ده مرور زمان ایله بو ترقیاتک دوچار انحطاط اولدینی شبهه سزدر؛ بونکله برابر اولجه بحریه مزک روحنی تشکیل ایتش اولان آق دکرز تورکرکی دولت عثمانیه نک تأسسندن چوق زمان اول دخی دکرلزده دولاشغانی براقامش، بالخاصه آیدین اوغللری خیلی مدت آطه لر دکرزینی شوکت بحریه لری ایله چالقامش لردر.

(۱۳۴۷ - ۱۳۴۱) تاریخلری آره سننده آیدین اوغلی

امیر بک (امور بک) از میر یالیلرنده تدارک ایتدیکی بویوک بر دوتما ایله جوار اطه لر ایله آوروپا یالیلرینی آقینلره بوغقمده ایدی. اوزمان استانبول صندالی حکومتی ایچون منازعات

مدیده ده بولان رقبای معلومه دن (قانتاقوزن) ، علمیه واقع
حرکات عصیانیه قارشى محافظه نفس و ناموس ایچون امدادینه
امیر بکی چاگیرمقدن چکینه مش ایدی . روم تاریخلرینک روایات
مؤکده سنه نظر آیدین اوغلی بک یکیت واورتبه نازک برذات
اولوب هله (قانتاقوزن) ایله آره لرنده بک صمیمی بر محبت
چایگیر ایدی . آیدین اوغلی نانکور بر سرای طاقی طرفندن
تختندن وپای تختندن قوغولمش اولان دوستنک حال فلاکت
اشمالی خبر آلیر آماز ازمیر لیانندن تام اوچپوز تکه دن مرکب
بر دونایه ۲۹۰۰۰ کیشی قویه رق قره قیشده حرکت ایدوب
مریج نهری آغزینیه دمر براقشدر . بورادن یانته آلدینی ۲۰۰۰
کزیده تورک محاربیه روم ایلی به کیردی ونهر ساحلی تعقیباً
حرکتله دیمتوقه ده وحشی بلغار قرالی طرفندن تحت محاصره به
آلمش اولان ایمپراطور ییجه نی (یعنی محی قانتاقوزن) ک زوجیه سنی
تخلیص ایتدی . بو حرکت عسکر به ائالرنده (قانتاقوزن) ک
صربستانه فرار ایتش بولغاسی مناسبی ایله حیات ومانندن هنوز
خبر یوق ایدی . لکن نعمتشناس قرال ییجه (ایرن) کندیسینی
قابا، خشین دشمنلرک الدن قور تاران قهرمانی کورمک وبالذات
تشکر ایتک ایسته دیکندن طاقیه دیمتوقه خارچنده وقارلر
اوزرنده چادر قورمش اولان امیر بکه برقات مزین لباس ، یوز
جنس بارکیر ایله ایچری به سرایه تشریف ایتیه سی خبرینی

کوندرمش ایدی . لکن امیر بک بدبخت بر دوستک غیبتی
ائناسنده آنک زوجیه سیله کوروشمه به و آنی بولوب مهالک
ملاحظه دن تخلیص ایله مه دیکه ملاقاته حق اولدیغنی سوبله یرک
رد ایله مش ایدی . امیر بک کندیسنه تخصیص ایدیلان محفوظ
موقع ایله هدیه لر ده صورت ناز کانه ده قبول ایتیه یرک یاننده
بولان و هر بری کندیسینی درجه سنده اعزاز و شرفه مستحق
بولان سلاح آرقه داشلرینک مشاق سفریه سنی آنلره تقسیمه
مجبور اولدیغنی سوبله مش ایدی [۱]

امیر بک ساحله کی دونخاسنک محافظه سی ایچون
۹۵۰۰ کیشیک برقوت براقه رق متباقی معیتی ایله قانتاقوزن نی
بوله ییلمک ایچون روم ایلیده اوزون حرکات عسکر به یاپمش
ایسه ده مومی الیه بولق ممکن اولما مشدر . تورکلر نهایت هوالرک
عدم مساعده سنه ، اسرا و غنائم کثرتنه علاوتاً عسکرک سفر
مدید یوزندن خشنود سزلغنه دائر وارد اولان خبرلر اوزرینه
ساحله عودت و دونخالریته بینه یرک ازمیره سالم، غنم مواصلت
ایتمشدر .

روم ایمپراطور لغنی صارصان بو محاربات داخلیه ائناسنده
امیر بک روم ایلی به ایکی دفعه ده اچمش ، اردوسنی ایمپراطورک
اردوسی ایله برلشدیره رک سلانیک شهرینی محاصره ، استانبولی

دخی تهدید ایله مشدر. انجق بوانئاده ممالك موروثه سنی لاتینلره قارشى مدافعه ایتک لازم کلدیکندن آناتولییه عودت ایتمشدى. چونکه : از میر تورکلرینک قوه بحریه لری ، تشبثات بحریه لری اودرجهیه وارمش ایدی که : پایا جنابلری ، قبریس قرالی ، وندیک جمهوریتی ، سن ژان شوالیه لری بونلرک اوزرینه بویوک بر اهل صلیب تشکیل ایله مشلر ایدی . آیدین یالیرلی دشمن غالیلریله ابلوقه ایدلدى ؛ بوانئاده امیریک ده از میرک اصل حصارخی سن ژان شوالیه لرینک الدن قورتارمغه چالیشیر ایکن براوق ایله شهید اولدى . امیریک اولور ایکن دوستی امپراطور (قانتاقوزن) ه کندی جنسندن برذاتک دوستلغی توصیه ایتش ایدی ، که ؛ بوذات بحریه جه کندیسی قدر قوتلی دکسه ده مرمره ساحلنک ، کلیولی قارشیلرینک حکمداری اولدیفندن امپراطوره دها بویوک معاونتار اجراسنه موقعی مساعد ایدی . بوذات ایه اورخان غازی ایدی .

شیمدی اکلاشیله بیلیر ، که : آیدین امارتنک ممالك عثمانیه عدادینه وضعیله تورک عنصرینک اوزرلرینه بر اهل صلیب دعوت ایده جک قدر امور بحریه فتوخت بحریه ایله معروف بر قسمی ده عثمانی تورکلرینه التحاق ایتش و یوز سنه صوکره آق دکری جبل الطارقه قدر چالقایان لوند قبودانلرینک چوغی ایله اک جسور طائفه لری بورالردن نشئت ایله مشدر .

بونکله برابر عثمانی دونماسنک تشکل وترکی بر جوق وقایع متبادیه حرییه ایچنده اودرجه سریع اولماش ، فاتح سلطان محمدک دست بولادینک تاسنه قدر حکومتک شریفیه ، قوتیله متناسب بر عثمانی دونماسنک دکترلر اوزرنده حرکات قطعیه ده بولندیقی کوریه مه مشدر . مرمره ده جزائر صغیره نک فتخی . احتمال ساحله پک یقین اطه لک برایی آقینجی سفر جکئی حائر اهمیت کوسترمه به جکر .

غریبدر ، که : تورکلر علیهنه اولان افکار عداوتکارانه ومتعصبانه لرینه رغماً منتظم دونماسنک تشککندن اول دخی دولت بعض کونا سوقيات عسکریه ده بولنه بیلیمک ایچون جنوه ووندیک سفائنندن یاره ایله نقلیه تکنه لری بوله بیلیمشدر .

سلطان مراد لادیلاس ایله هونیادک اردوسنه مقابله ایچین آسیادن آوروپایه حکمک ایسته دیکی زمان جنوه لیلرک - اولدن بری دشمنلری اولان وندیکلیرک جهت مخالفده بولنمالری یوزندن - عساکر عثمانیه یی نفرباشنه بر دوقا اجرته روم ایلی یاقه سنه مع الممنونیه نقل ایله دکلیرنی تاریخ کوستریور . دها دوغروسی استانبول فتخندن برقاج سنه لر صوکره ی قدر قلعه سلطانیه بوغازی عثمانی حاکمیت قطعیه سی آلتنه آینه مامش ایدی . بوانئاده وندیک و جنوه جمهوریت تجاریه لری آره سنده کی رقابت شدید هان صوک درجهیه واصل اولش ایدی .

وندیکلر جزائر بحر سفیدک اک مهملرینه و سوریه ساحلنده
دخی خدمات نقلیه لرینه مکافاتاً اهل صلیب طرفندن کندیلرینه
بخش اولتان قوتلی موافقه صاحب ایدیلر، که : عکا قلعه سی دخی
بوجهل دن ایدی . جنوه ایسه قره دکرده و استانبولده دها قوتلی ،
دها نفوذلی بولنیوردی ؛ غلطه نیک اوزرنده تورکلرک استانبولده
یرلشدکرلندن صوکره یه قدر جنویز قوله سی (غلطه قوله سی)
یو کسلمش دورو یور ، قره دکر بوغازی خارچنده ، قریم یالیزنده
متین قلعه لر ، مستحکم تجارت ستاسیونلری بولنیوردی : حتی
مرمره حوضه سی بیله وندیک و جنویز دونمالری آره سنده قانلی
غوغالره صحنه اولمش ایدی .

۱۳۵۲ سنه سنده تاقسطنطنیه سورلرینک آلتنده جنویزلیلر
وندیک ، قاتالان وروملرک متفق دونمالرینی مغلوب ایتمش
ایدیلر ؛ لکن ایرتنی سنه وندیک ، بو دکرلرک قریلیچه سی
آلغرو آچیغنده دشمنلرندن شدتله انتقام آلمش ایدی .

۱۳۸۰ تاریخنده ینه جنویز لر Cgioggia کیوجایی ضبط ایله
وندیکی صارمشرایکن اهالی یکو وجود و خروشان برحرکتله یالکز
هجومی دفع ایتمکله قالمایوب مستولیلری تسلیم نفسه مجبور
ایله دیلر ؛ ایشته بو وقعه دن اعتباراً جنویزلیلرک شوکت و نفوذ
بحرلاری یواش یواش انحطاطه ، وندیک ایسه بالعکس کسب
قوت ایتمکله باشلامش ایدی .

تورکلر استانبولی ضبط ایتدکدن صوکره فاتحک تشکیل
ایتدیکی دونما و کوندردیکی اردولر جنوه لیلری سرعتله طرابزون ،
سینوب ، کفه آزاق موافقندن سوروب چیقاردیغندن جنوه
شرق صولرنده وندیکه نظراً مالک اولدیغی مناسبت تجاریه نیک
همان جمله سنی بووجهله غائب ایتمش اولدی . آرتق قره دکر ایله
مرمره حوضه سی برر عثمانی کولی دیک ایدیلر . فاتح قلعه
سلطانیه یی تحکیم ، جسم طویلر ایله تسلیح ایله مش ایدی ؛
فی الحقیقه چاقومودینه رو نام قوماندان بویوک بر جرأته کیسنی
بوغاز حصارلرینک آتشی آلتندن انجق اون برکشی تلفات
ویره رک کچیرمش ایسه ده بومثاله باشقه کیسه تقلید حرکت
ایتمک جسارتی کوسترمه مش ایدی .

استانبولک هر عثمانی یه معلوم صورت مشکلکشاده فتحنی
متعاقب عثمانلیلرک بحراً تاریخده برنجی اوله رق نظر مزه چارپان
حرکتلری اینوز اوزرینه واقع اولمشدر . ایضاله اهاالیسندن
اینوز خرسیتیانلرینک تجاوزات بحریه لرینه عائد فاتحه ایدیلان
شکایات متوالیه اوزرینه بالطه اوغلی سلیمان پاشادن صوکره
امور بحریه مزک اداره سنه مأمور اولدیغی کوریلان « خاص
یونس » قبودان در دولت چاغیریلوب تعلیمات مخصوصه
ویرلش و اون قطعه قدرغیه بحریه عزبلرینی ارکاب ایله
محل مقصودینی کیسه یه آکلاتمازدن اینوزه حرکتی امر

اولنشدی. عثمانی فیلوسنک محل مذکور اوکنه وصولی متعاقب عثمانی اردوسی ده یتیشوب کلدیکندن حصار عرض تسلیمیت ایله مش، بورایه قدر کلینمش ایکن محل مذکور مقابلنده کی (طاشوز) جزیره سی ده فاتح سلطان محمدک امریله ضبط اولنوب احتمال آرشیلده برنجی جزیره اوله رق ممالک عثمانیه الحاق ایدلمشدر.

۸۶۴ سنه سنده یوقاریده دیدیکمزکی کسکین محمود پاشا قومانداسنده کی دوئنا مزک قره دکرده کی جنوب قلاغی و مواقع معلومه سائرہی ضبط ایچون اجرا ایتدیکی سفردن عودتنده عثمانی بحریه سنک جدی بر فعالیت دوره سنه کیردیکنی، پادشاهک وندیکی وروم معمارلر واسطه سیله سفائن جسیمه انشاسنه باشلادیغنی کورپورز.

آرتق لازم اولدقچه اق دکره چیقان عثمانی دوئنا لری قوه بحریه دینه سیله جک حاله یاقلاشیورلردی. ۸۶۶ ده مدلی، ۸۷۲ ده اکریبوز فتح اولندی. تاریخلرک روایتنه نظرآ اکریبوز فتحه کوندریلن دوئنا یوز قدرغه وایکیوز نقابه سفاتندن مرکب و ۷۰ بیک کیشیک براردوی حامل ایدی. اکریبوزک وندیک دوئنا سنک، هله اومشهور (لوره دانو) نک کوزی اوکنده ضبط اولماسنه مقابل لوره دانو نک انتقام ایچون آناطولی سواحل غیر محفوظه سنی غارتدن باشقه برشی یاپه مامسی

قوة بحریه مزک اک بویوک دلائل ترقیاتنددر. ۸۸۵ سنه سنده عثمانیلرک (ترانده) دیدکلی (اوترانتو) به، ایتالیا طوپراغنه برعثمانی دوئنا سنک یاشه رق کدک احمد پاشانک معلومز اولان حرکات حریه یی اداره سی ده بوسوز مزک سختی اثبات ایدر. بر آوروپالی مورخ دیورکه: «فی الحقیقه وندیکیلر وسائر آوروپا دول بحریه سی انشا واداره سفاتنده عثمانیلردن ایلری ایسه ده عثمانیلر ده کی روح عسکری آنلرک اجر تلی عسکرلرنده موجود دکلدی...»

کاتب چلینک تحفه الکبارنده بوزجه آطه قلعه سنک سبب بناسی اوله رق دینیایور، که:

«بوغازه قریب بوزجه آطه قلاع وبقاعدن خالی اولقله دریاده لوندکرن آکا التجا ایدردی، سنه مز بوره ده (۸۸۰) فرمان صدور ایتدی، که: اول جزیره ده کناره قارشو برلیمان یاییله واطرافدن توطنه رغبت ایدنلر تکالیف دیوانیه دن معاف اوله لر. و مزبور جزیره غریبسنده لیتی آطه سی دیدکلی جزیره دخی اول زمان اعمار اولندی...»

بوجه ده مذکور اولان لوندسوزی شایان دقتدر، بوراده کی لوندن مقصد علی العاده عثمانی قورصانلری فرض اولنه بیایر سه ده بوقورصانلر ایلریده ذکر ایده جکمز بویوک مقیاسده کی ذوات مشهوره دکل، دکر خرسزلری دیمکدر.

عثمانی دو نخاصنك تاريخ تكملی مباحث مفصله به احتیاج
کوستردیکندن بوراده در میانشدن صرف نظر اولئیور؛ قوه
بحریه مزك فاتح سلطان محمدك اوغلی بایزیدانی زمانده کی باشلیجه
وقوعات حربیه سی ایسه بوندن اول نشر ایدیلن «کال رئیس
وبابا اوروج» نام اثر مزده کال رئیسك مطلع اوله بیلدیکمز ترجمه
حالی صره سنده ممکن مرتبه ذکر اولمشدر.

تا ازمئه قدیمه دن بری مدلی آطه سی جهانه بر جوق شیلر
تقدیم ایتمشدر؛ اسم قدیمی Lesbos لسبوس اولان مدلینك
- انگلیز مورخلرندن لهین بولك دیدیکی کجی - شرابی.
مشاهیر قلمی ویدی تللی (لیر) دینیان سازی ایله (سافو) نك
اشعاری مشهور و مستتا ایدی. انجق اك صوك یادکارلری
هپسندن زیاده جالب دقتدر؛ چونکه بونلر (بارباروسه)
قرداشلر ایدی!

سلطان محمد ثانی ۸۶۶ سنه هجریه سنده (۱۴۶۲ سنه میلادی)
دیه سی) افلاق سفرندن عودتله مدلینك فتحنده بولنق ایچون
کلیبولی به کلدکاری زمان آچه اووالی یعقوب بك اسمنده بر
کنج سپاهی ده اردویه قاریشهرق برابر مدلی به کچمش ایدی.
جزیره نك فتحندن صوکره اردو عودت ایتدی؛ لکن یعقوب
بك آچه اوواسنه دوغمه مش، تعیین اولنان عساکر موظفه ایله
جزیره ده توطن ایله مشدی. صوکره لری نام شجاعتلریله

تاریخ صحافتی دولدوران بارباروس قرداشلرک پدری ایشته
بوذاتدر.

معلوم اولدییی اوزره آوروپالیلرده غریب براعتیاد واردر؛
بزده هر هانکی مسلکدن اولورسه اولسون فوق العاده بر ذات
ظهور ایتدی هم آنی بر صورتله خرستیان عنصرینه، هیچ
اولمازسه تورک اولمایان بر ملته منسوب کوسترمکه اولسون.
تشفییه صدر ایتمک ایسترلر. ایشته بوقیلدن، لکن انسانی
کولدیره جک قدر بوش بر ادعاده یعقوب بك حقنده در میان
اولمشدر؛ کویا یعقوب بك دیدیکمز کجی آچه اوواسندن بر
سپاهی اولمایوب فی الحقیقه مدلی خرستیانلرندن بر مهتدی ایش!
بونیه ادعا ایدنلر کیملر بیلور میسکز؟ حقیقه اك آز واقف
اوله جق قدر یعقوب بك محیظندن، وطنندن بعید بر موقعه
صاحب اولان اسپانیوللر. فی الحقیقه اسلامیه، عثمانی حکومتیه
اك بیوک خدمتلی ایش ذواتك پدری مهتدی و یاخود عن
جد اسلام بولنسی - هپمزك اجدادی مهتدی اولق حبسیله -
بزجه هیچ بروجهله حائز اهمیت دکلسه ده یعقوب بك آچه
اووالی و جد بجد تورک اولدیغی بلا اختلاف کندی ملتک
بوتون تاریخلری یازار و بو حقیقت بارباروس خیرالدینك سلطان
سایانه تقدیم ایتدیکی سرگذشته دخی ینه کندی آغزندن.

مصرح بولنور ایسه اسپانیوللرک ادعالرینه نهدیمک لازم کله چکی
بک اعلا تظاهر ایدر [۱]

یعقوب بکک اسحق، اوروج، حضر، الیاس اسمنده
درت اوغلی اولمش ایدی که بونلرک تاریخ تولدرینه دائر المزده
اعتماده شایان معلومات یوقدر. هر حالده بونلردن اسحق ایله
اوروجک بویوک و حضر ایله الیاسک کوچک اولدقلری
آکلاشیلورسه ده کاتب چلینک اسحق اسمنی اک اول ذکر
ایتمه سندن اک بویوکلرینک اسحق اولدینی ده ظن ایدیله بیلیر.
بارباروسلرک وقایع حیاتیه لرینی تنویر ایدن باشلیجه وثیقه
صوکرده دن خیرالدین پاشا نامنی آلان حضر رئیسک قانونی
سلطان سلیمان طرفندن ویریلن امر اوزرینه یازدیردینی سر
گذشتی اولوب کاتب چلینک «تحفه الکبار» نده اجمال
ایدلشدر. [۲]

[۱] کاتب چلی یعقوب بی ساده سپاهی دکل «سپاهی زاده» دیه
قید ایدیور.

[۲] کاتب چلینک اون یدنجی عصر میلادیده یازدینی اثر ایله
هایدو و مارمول نام مورخلرک بارباروسه (بابا اوروج) ایله قرداشلرینک
ایک سرگذشتلرینه عائد ویردیک معلومات اساس جهتیه بر ایسه ده
تقرعاتجه غیر قابل تألیف کورینیور. فون هامر بالطبع حاجی خلیفه یه
اعتقاد کوسترمشد؛ (ادمیرال زوریه دن دولاغراویه ر) ایله سائر مورخین
متأخرمه بویه حرکت ایتلدر.

انکلیز مورخی (لهین-بول) دیورکه: خیرالدینک شرقده، استانبولده

بودرت قرداشلرک مسلک بحری بی قبول ایتلمی حقیقه
برچوق روایتلر واردر. (لهین - بول) دیورکه: «بونکله
برابر مدلی جزیره سی اسکیدن بری قورصانلریله مشهور
اولدیقندن بارباروسه قرداشلرک عنفات تاریخیه تبعیت و متین
جراتکار قبلری جذب ایدن بومسلکه دخالت ایتمه لرینه تعجب
ایدلمه مک لازم کلیر...»

شوراسی محققدر، که: یعقوب بک زاده لرک احتمال
پدرلرینک ثروتی معاونتیه برسینه یه صاحب اولوب سواحل
متجاوره ایله تجارت ایتکده ایدیلر. اوروج برادری الیاس
ایله مصر و طرابلس شام سفرلرینی اختیار ایتشدی. حضر
سلانیک و سیروزه کیدوب کلیوردی. اسحق ایسه اکثر
زمانی جزیره ده بکیرمکده ایدی. لکن برکون بوتجار قردشلر
بویوک برقلاکت چاربدی: طرابلسه کیدرلر ایکن اسلامک
جان و مالی کندیلرینه حلال بیلن و حقارنده هر درلو مظللمک

بولدینی مدتیحه واقع اولان اجرا آتی خصوصتده حاجی خلیفه نک دها
موقوف و مفصل معلوماته صاحب اولاسی طبیعی کورینیرسه ده بربریه
عائد مسائلده (آبه دیهغو دو هایدو) دها شایان اعتدادر؛ چونکه موسی
ایله اون آلتنجی عصرده برچوق سنلر جزایرده اقامت ایتش، بارباروس
خیرالدینک خدام و معیتی افراددن برچوقلری ایله کوروشمشدر. بزه
قالیرسه بالذات پاشانک یازدینی سرگذشتک خلاصه سی اولدینی ایچون
تحفه الکبارک بیاناتی اک معتمددر.

اجراسنی عهد مقدسه دینه لرندن عد ایدن ردوس شوالیه لری قوتلی تگنه لرله بونلرک اوکنه چیقدی لر . بالطبع بر شدتلی غوغا باشلادی . چونکه اوزمانک سفائن تجاریه سی دخی برنوع سفائن حربیه حالده بولنق مجبوری ایدی ؛ ادیان مختلفه اصحابی آره سنده بر غصب و غارت متمادی عادت حالده اولوب کرک آطه لر آره سنده و کرک آچیق صولرده هر باندیره دن ، هر دیندن و هر بویدن قورصان تگنه لری دولاشمقده ایدیلر .

بارباروسلرک تگنه لری نه قدر مسلح اولورسه اولسون سن ژان شوالیه لرینک اومشهور حرب غالیلرینه مقاومت برتجار تگنه سی ایچون ممکن دکلدی ؛ بوحریده الیاس رئیس شهید اولدی ، حضر رئیس ده اسیر ایدیلرک ردوس زندانه زنجیر بند اولدینی حالده آتدی !

حضر رئیسک شوالیه لرک انده نه قدر مدت قالدینی نه واسطه ایله قورتلدینی پکده معین اوله رق معلوم دکلسه ده اوزمان قره مان والیسی اولان سلطان قورقوددن انطالیه ده ایکن قورصانلغه سلوک ایچون مساعده ایسته مه سی واون سکر اوطوراق بر کمی ایله دکزه چیقماسته باقیلیرسه ۹۱۵ و ۹۱۹ تاریخلرک آره سنده اولق لازم کلیور . بزه قالیرسه بارباروس برادرلرک سرگذشتلرنده کی الک مظلم نقطه لری بوراسیدر .

المزده کی و قایقده لر بردن بره بحر سفیدک حوضه شرقیه سندن

حوضه غریبینه آتلا دینی جهته بزه تاریخمیزک قهرمانلرینی تعقیب ایتمک اوزره بوجهتله دومن دوغرلتمالی یز . آنجق قهرمانلر مزک نصل بر محیط ایچنده اوغراشمقده ، نصل شرائط ایچنده موفق ویا مغلوب اولدق لرینی آکلما دقجه وقایعک بر مصال طرزنده تعقیندن فائده چیقما یه جغفسدن بزه هر خصوصده مهم و صحنه فعالیت تاریخیه مز اولان بر برستان قطعه سی ایچون اشاگیکی صحافی تخصیص ایدیلور .

بربرستان

هرنه قدر، روایات تاریخی به نظر: افریقا قطعه سنک اطراف یک اسکی زمانلرده دولاشلمش ایسه ده ایجری پارچه لر بوسوتون مجهول قانس، جنوب قسملری ایسه بحر محیطده سیر سفائنک مشکلاتی یوزندن هیچ نظر دقی جلب ایتدیکندن نهایت بر زمان بوقطعه اطرافنک دولاشلدینی بیله اونوتولوب کیتمشدر. لکن افریقانک سواحل شالیه سی یک معمور، زنکین یونان و فنیکه مستعمراتی ایله زینتانمشدی. بوسیع مملکت احوال طبیعی جه ساحل بحره و یکدیگریته موازی، آنجق مختلف عراضده اوج منطقه به آریلیر.

۱- عمومیتله یک منبت نواحیدن عبارت اولان منطقه ساحلیه که: بر زمانلر «افریقای مسکون» دینیلیر ایکن ایوم (بربریه) (بربرستان) دینیلیر.

۲- صارب، طاغلق بر منطقه که: هر نوع حیوانات

وحشیه و خورماقلری یک جوق اولدیغندن اسکیدن «ارسلانلر مملکتی» نامی وریلیردی؛ «خورما مملکتی» دیمک اولان بلدالجرید دخی تسمیه اولنور. بو اراضینک الک یوکسک صرترلی (اطلاس) طاغلرخی تشکیل ایدر. رومالیر بومنطقه بی عمومیتله Gaetulia نامیله یاد ایدرلردی. [۱]

۳- واسع و قومسال برچول که: عربلر و آوروپالیر «بحرا» «بحرای کبیر» تسمیه ایلرلر.

اطلاس طاغلرندن برقاچ کوچک ایرماق شمالی و قیصه بر بحرا ایله آق دکنزه منصب اولورسده داخلده بو طاغلرک جنوبنده اوپله ذکره شایان ایرماقلر و تا اشاغلرده کی بجر نهرندن ماعدا جسم نهرلر یوقدر، که بو «بجر» حقتنده قدما نک معلوماتی هیچ مثابه سنده عد اولنه بیلیر.

مصر سواحلندن بالاعتبار غربه دوعرو ایلر یله نیر ایسه دور قدیمده افریقای شمالی تقسیمات بولتیقه سنی شو شکلده بولور:

[۱] شیمدیک اطلاس سلسله جیانک اوزونلی، ارتفاع معتدل سطح مائللرینک طاطیللی شعرای قدیمه نک دیدیکی کپی یوکسکلکی بولوطلره قاریشان وسوا نک استناد ایتدیک نک بر جبل مهیب اوله بیلمکدن یک اوزا قدر. حالبوکه: فنیکه لیلر طرفندن اکثریا زیارت ایدلرکنه شبه جائز اولمایان «تهریف» جزیره سنک زروء مشهوره سی سطح بگردن ایکی بچق میل برحد ارتفاعه واصل بواندیغندن احتمال شعرای قدیمه نک خیالات و تصوراتی اوقشایان جبل مهیب بوایدی.

۱ — Marmarica مارماریکا . قبائل بدویه نك اقا .
متكاهی اولان ريكستان بادیه .

۲ — Cyrenaica سیرناقه (یعنی شیمدیکی بنغازی
متصرفانی) بومنت خطه کرید و یونانستاندن داغیلان مهاجرین
یونانیه طرفدن اعمار ایدلمش و حدود غربیه سی بویوک «سیرت»
کورفرینه منتهی؛ باشلیجه بلاد معموره و معظمه سی Barca
بارقه ایله «سیرن» Cyrène ایدی [۱]

۳ — Rigo Syrtis رگیو سیرتیس (یعنی شیمدیکی
طرابلس غرب ولایتی) . بو خطه نك قسم اعظمی ده یابس
قوملق، باشند باشه قبائل بدویه ایله مسکون، سیاست و ادارت
«قارتاج» حکومتیه تابع ایدی .

[۱] بو شهر یونانستانك (ترا) جزیره سنه منسوب (دوری) لر
طرفندن (قبل المیلا ۶۵۱) تأسیس اولنان برچوق زمانلر بالذات قارته .
جه نك پارلاق برزقی کیسلشدو . مشهور بلده نك تأسیسی ده ولفی معبدنده
واقع تنسیب اوزرینه ایدی . شکل اداره ابتدا قراللق و تاج حکمداری
مؤسس اول Battus «باتوس» عائله سنه وراثتاً منتقل ایسه ده (۴۵۰) ده
بوشکل الفاء برجهوریت تشکیل اولندی . بونکله برابر «سیرن» یلر هیچ
بر زمان بردامی قونستیتوسیون صاحی اوله مدیله . مملکت آرای مختلفه نك
مشوشینی ایچنده اوزون مدت یو وارانلاندقن صوکره نهایت بطلمیوس لر
Ptolemios ك دوره حکومتلرنده مصر قرالیتیه الحاق اولندی .

کرك سجلیا ، وکرك جنوبی ایتالیا ده کی یونان مستعمراتنك احوال
تاریخیه لرینه کمنجه بونلر روما محارباتیه نك یقیندن علاقه دار اولدقلى
ایچین تاریخك او فصلندن تعقیب اوللق لازم کلیر .

۴ — اصل قارتاج مملکتی اولوب شیمدیکی تونس حوالیسین
اشغال ایدردی .

۵ — شیمدیکی تونس و جزایر آره سنده منقسم ، ینه
قارتاجیلره تابع غایت لطیف و منبت بر پارچه که: قسم شمالیسی
Byzacéna بیزاسه نا ، قسم جنوبیسی Zeugitana زوجیتانا
تسمیه اولوردی .

۶ — نومیدیا Nomidia ایله Mouritania موریتانیا
قطعه سیدو، قارتاجیلر زماننده اقوام وحشیه ایله مسکون ایسه ده
سواحلده برخیلی قارتاج مستعمراتی ، تجارت ستاسیونلری
وار ایدی .

بواثر مزده مفاحر ملیه مرنك اك پارلاقلرندن اولان وقایع
تاریخیه مزى اوزرنده تعقیب ایده جکمز افریقای شمالی سواحلی
ایلك دفعه قارتاج حکومتك موجودیت شوکتمداری، ثروت
و معموریتی ایله بر موجودیت تاریخیه اکتساب ایلش اولدیغندن
مقاصد اصلیه واصل اولمادن قارتاج اوزرینه دولایسی ایله
بربرستان الواح قدیمه سنه کیچی بر نظر آتمالی یز؛ که قارتاجیه نك
اویسادینی بویوک روللر فکر مزه موقع جغرافیئك اهمیتتی ،
شیمدی برچول حیات و مدنیته ذره قدر استعدادی یوق ظن
ایتدی کمز اواقلم مبارکك استعداد فیوضی ده ا واضح اراة
ایده بیلسین :

قارتاجك موقی

قارتاج شهر عظیمی الیوم تونس کورفری دینیلن، Hermoean
هر میان شبه جزیره سی (شیمدیکی بون بورونی) ایله غربنده کی
Apollo آپولو (شیمدیکی زبید برونی) چیقندییی آره سنده کی
بویوک کورفر داخلنده بر شبه جزیره جك اوزرینه بنا ایدلش
ایدی. بو شبه جزیره جك تونس ایله Utica اوتیقادن همان
عین مسافه وسطیده کائن اولوب قارتاج سوزلری اوزرینه
چیقیلنجه صاغده و صولده ایکی موقع دخی کوریه ییلیردی .
دها دوغروسى شبه جزیره دن اوتیقا دوقور، تونس آلتی میل
قدر اوزاق و بویارچه قرهیه اوج میل عرض وسطییه مالک
برزخله مربوط بولنیوردی . دکز طرفسند غربه دوغری
اوزامش اولان دار بریارچه دخی آلتنده چیفته برلیمان تشکیل
ایتمکده وسفائن ایچون باطی و لدوسه قارشى دالغه قیران خدمتی
کورمکده ایدی .

شهرک دکزی قارشیلایان جبهه سی تک برسور ایله مستور
ایسه ده سالف الذکر برزخ Byrsa بیرسا نامنده کی متین برج

وعلاوتاً سکسان قدم مرتفع ، اوتوز قدم وسیع اوج صره بر
سور ایله محفوظ بولنیوردی .

قارتاج حکومتی اراضییی غربه دوغرو هر کول ستونلرینه
(یعنی شیمدیکی جبل الطارق) شرقه دوغروده Phileoni
فیلیه نی معبدینه قدر تمتد اولوب اشو نام ایله یاد اولئان معبد
سویله دیکمز سیرن حکومتی ایله قارتاج حدودینک حد فاصلی
ایدیلر . حدود جنوبیه ایسه (تیریتونیان) کوله (شیمدی
جرید) واصل اولیورسده بورالردن ایلریده ساکن اقوام
بدویه دن برچوقلری ده هیچ اولمازسه اسماً اولسون جهوریتک
تابی ایدیلر .

قارتاج حکومتک چالیشقان زراع ایله مسکون اولان
اراضی منته سنه کلنجه «بون» بوروندنن بالاعتبار «تیریتونیان»
کولنک اک شرقی زاویه سنه قدر صورت مستقیمه ده (تقریباً
ایکیوز میل جغرافی) اوزانیوردی ؛ عرض وسطی دخی یوز
الی میله بالغ ایدی .

جهوریتک مستملکات و مستعمرات خارجیه سی دخی
باله آر ، قورسیقه ، ساردینیا ، و بحر سفیدک جزائر صغیره سی
ایله سجلیا آطه سنک ، اسپانیاتک اقسام جنوبیه سندن ، افریقانک
ساحل غریبسندن بعض مستعمرات ایله تاریخ قدیمده «بختیار
آطه لر» دینیلن قاناریا و منبت مادرا آطه لرندن متشکل ایدی .

شکل حکومت

(آرستوتل) قارتاج قانون اساسیست حکومت قدیمه قوانینی ایچنده اک مکمل و مطلوبه موافق اولدینی بیان ایتشد. بونکه برابر قارتاج حکومتی برطاقم احوال و شرائط مخصوصه یه تبعیاً شکل ایتش ایدی. شکل حکومت اساساً قارتاجک ابونی دینک اولان Tyre تیر (یعنی صور) شهرنده اولدینی کچی مونارشی (یعنی حکمداریت مطاقه) طرزنده ایدی. انجق دها ابتدای تشکله طرز اداره بر شکل جمهوریته انقلاب علائقی، حرکتی آلدی که: بونده ایلک صنفی ارستوقراسی (یعنی صنف کبار) اشغال ایتمکه برابر حقوق و صلاحیت اداریه عوامده انکار اولنمشدی.

مثلاً: Suffetes سوفت [۱] نامیه یاد اولنان ایکی حکمدار، ایکی باش حاکم موجود اولوب سناتو طرفندن انتخاب ایدیلوب بعده تصدیق ایچون اجتماع ملییه عرض اولنوردی. سناتونک ایکی شعبه سی واردی. بونلردن بری اصل سناتو هیئت عمومیه سی، [۱] Sophetim یعنی عبرانیلرک حاکم کلمه سندن.

دیگری بوهیتک ایچلرندن انتخاب ایدلش بر هیئت مخصوصه که: هپسندن عالی صلاحیته صاحب ایدی. بونلردن برنجیسنه Synedrium سندریوم، ایکنجیسنه جروزیا Gerusia دینیلیو. ردی. مسائل اداریه سوقتار ایله سناتو آره سنده اختلاف ظهور ایتهد که پارلتو دیه بیله جکمز مجلس ملییه عرض اولنماز، انجق عرض اولندقدن مجلس ملینک قراری غیر قابل تغییر عد اولنوردی.

بوجهتجه قارتاج شکل حکومتی کرک روما و کرک یونان حکومتلرینککندن فضله مشروطیته قریب کورینور: قارتاج قانون اساسیسی حکومتک اداره عسکریه سی ایله امور اداریه سنی کلیاً آیری بولندیر بوردی. رئیس الحکامک تصدیق قانونی اولمادجه اردونک اداره سنه مداخله سی ممکن دکلدی و بوروسای حکومتدن بری بر حربک اداره سنه مأمور ایدیلبیر سده حرکات عسکریه ایله برابر صلاحیت عسکریه ده ختامذیر اولور ایدی. قارتاجیلرک دینلری بابالری اولان فنیکه لیلرک دینی اولد. یقندن مراسمنده قانلی فدا کارلقلر، انسان بوغازلامق موجود ایدی. بونکه برابر قارتاجیلر بابالری درجه سنده متعصب و مدیت اجابه دشمن دکلدیلر. سجلیالیرک سرس معبودینی طانیورلر، دلفییه زیارتجیلر کوندر بوردی. قارتاجیلر کندیلری ایچون غریب بر تقدرا یج قبول

ایتمشردی: مرکباتی بر سر اوله رق صاقلانیلان معدندن دو کولش بر طاقم کولچهلر، ساخته کارلنی، قلیز نلکی منع ایچون مشین کیسه لره صاریلوب اوزرلری حکومت مهریله مهور و قیمت اعتباریسی محرر اوله رق تداول ایدردی. آنجق بوغریب ایچه طیبی یالکز قارتاج شهرینه مخصوص ایدی. واردات حکومت ایسه تابع شهرلر ایله تابع قبائله طرح اولتان ویرکیلردن، لیان رسومندن واسپانیاده کی معدنلردن جمع ایدیلوب بومعدنلرک الک زنگینی ده اسپانیاده قارتاجه نووا (یعنی یکی قارتاجه) دینیلن شیمدیکنی (قارتاجه) ده ایدی.

قارتاجیلر جدلری اولان فنیکیلیر کی امور بحریه به اهمیت عظیمه ویرمشلردر. بناء علیه بر جوق عصرلر غربی، بحر سفیده حاکمیت بحریه بی اللرنده بولندیرمشلردر؛ بالخاصه کیملرک انشاسنده مهارت عظیمه لری اولوب رومالیلر ایلك تکه لری قریه دوشمش بر قارتاج تکه سنی مودل اتخاذ ایله انشا ایله مشلر ایدی.

قارتاجیلرک الک زیاده استعمال ایتدکلری تکه لر Triremes تریرم دینیلن بربری اوسته اوج قات کورکلی سفائن ایسه ده تاریخنجه بعضاً بش صره، حتی بر دفعه بدی صره کورکلی سفینه قولاندقلرینه ده تصادف ایله یورز. کورکچیلر حکومت طرفندن بالخاصه صاتون آلمش اسرادن عبارت اولوب بوايشده

دائماً کسب مهارت ایتش بولغالری ایچون وقت صلحه ده دخی داغیدلمازایدیلر. آمیرالرک صلاحیت ووظائفی ده جنرالرککندن یوسبوتون مستقل وسناتونک اوا میرینه تابع ایدی.

قارتاج جسیم اردولر دخی بسله یوردی، لکن حکومت موجوده نك همان اکثرینه مغایر اوله رق بوقوای بریه یاشلیجه اجر تلی عساکر اجنبیه ایله اسرادن مرکب ایدی. اصیل قارتاج سکنه سی دائماً مشغول بولندقلری امور تجاریه ایله کسب ثروت ایتش، مستغرق احتشام بولمش اولدقلرندن اسفار حرییه نك، محاربات وطنپرورانه نك مشکلات و مهلکانه عرض و جوددن محترز ایدیلر. بونکله برابر دائماً بر اصیل قارتاجلی فرقه سی موجود بولور. بوده اردونک باعث افتخاری عد اولنوردی.

قبل المیلاد (۸۸۰) سنه سنده دیدو برادرلی (پیغمالیون)ک نجیه ظلمندن قورتلره رق معیتی ایله کلوب قارتاج شبه جزیره سنده کی موقعی اله ایتک ایچون بر اوکوز دریسی قدر بر ایسته مک کی بر حیلله تشبث ایتش اولدینی سویله نیرسه ده بز بونی بالطبع صحیح دبه قبول ایده میه جکز. آنجق شوراسی محققدر که، بوفنیکه فراریلری یکی موقعلری انتخاب ایتدکلری وقت جوار قبائله معین برور کوویرمک مجبوریتی آلتنده ایدیلر، ولکن مرور زمانله قوت و ثروتلری تزايد ایله نجیه بوخل شرف

بو یوندرینی قالدیروب آتدیلر . کندی نفوذلرینی داخلده کی قبائل وحشیه اوزرنده و یکی مستعمره لرله ساحل بوینده توسیعه باشلادیلر . افریقا ساحلنده قارتاجدن اول تشکل ، تأسس ایتمش Leptis لیده ، [۱] Utica اوتیقاکچی اصلا فنیکیلی اولان مستعمرات و بلاد جسیمه وارایدی ؛ بونلر یکی کلن همشهریلرینک سرعته حاصل اولان قوت و ثروتی قیصقانماقدن صرف نظر ، هان آنکه یراتفاق دائمی سیاسی و حربی به داخل اولمش و قارتاجی بو (فدراسیون) نك رئیس عدایله مشلردی ، لکن (سیرن) ده متوطن و غایت معمور ، زنکین مستعمراته صاحب یونانیلر قارتاجیلرله بالطبع بونظرله باقماقدن آره لرنده هان حرب ظهور ایتمش ایدی .

ایشته بو حرب تاریخک بزه اخبار ایله دیکی ایلک محاربات

[۱] الیوم لیده تسیمیه اولنان بوشهر عظیمک و طرابلس غربک خص جواریلله بنغازی متصرفتنک مصر حدودینه دوغرو اوزایان سوا - حلدنکی بلاد قدیمه معموره نك بقای خرابی پك شایان حیرت صورته آشکاردر . شیمدی سفیل و عریان بومعظم خرابه لرك یانه یرتق چادرینی قوران یرلی اهالی بونلره برنوع حشیت و جهالتله نکهاندرلر . بورالزده حالا بر طاقم محکوک و قیمتدار زینت طاشلری بولنهرق مهر و یابوزک پاییلر . غایت محتشم هیاکل چیقاریلیر . حتی مرحوم رجب پاشانک طرابلس غربیده بولندیغی اناده یایدردیغی قرا تخانه عسکریه نك باغچه سنی زینن ایچون کتیریلن غایت جسیم برهیکل طرف عاجزانه مزدن دیکمه لرله رکز اولمشدی .

مؤلف

بحریه جسیمه دن برینک وقوعنی انتاج ایله دی . ایران حکومتک شرقده کسب قوت ایتمه سی اوزرینه ایران جنراللرندن بری یونانیلرک اناتولی ساحلنده کی اک قوتلی مستعمراتندن اولان قورفو شهرینی محاصره ایتمش ایدی . قورفولیلر اوزمان جسارت و قوه بحریه ایله مشهور اولدقلرندن مستولی به اطاعتدن ایسه اولاد و عیال و اموال و اشیایی غایبلرینه یوکلده رک و وطنلرینی ترک ایتمدیلر . (قبل المیلاد ۵۴۶) و اوزمان بحر سفیدک اقسام غربیه سنده حاکمیت بحریه نی الده ایتمش اولان قارتاجیلرک هان برقمینی ضبط و تملک ایتمک لری قورسیقه جزیره سنه توطن ایچون کلدیلر . قورفولیلرک ، بالخاصه عموم یونان مستعمرلرینک الک قوی رقیبی و جسارت و مهارت بحریه لرینک پك اینی آشناسی اولان قارتاجلر بالطبع بو حالی خوش کورمه مش و توسقانه لیلرله بالاتفاق علیهارینه یوزیکرمی کمیدن عبارت برمتفق دوغما سوق ایله مشلردر . قورفولیلر بوقوتی صورت ماهرانه و جسورانه ده هان نصفی درجه سنده اولان کیلیرله مغلوب ایتمدیلر سده تئادی ایده جک محارباتده دوامه عدم قدرتلرینی حس ایله دکلرندن قورسیقه نی ترک ایله (غول) سواحلنه عزیمت و اوراده شیمدیکی (مارسیلیا) شهر جسیمنک اساسی وضع ایله دیلر .

دوغریجه سی بوندن سوکره و اول ، رومالیلر ایله ظهور ایدن مشهور (یون) محاربه لرینه قدر قارتاجیه تاریخته عائد

معین و محقق معلوماته صاحب بولتا یوز . یالکر قارتاجیلیر
 شبهه سز یونان مستعمراتیه آره لرنده کی رقابت و عداوت شدیدیه سی
 سبیل و بالخاصه جزائر شمالیه نیک افریقایی محافظه ایچون لزوم
 شدیدینه بناء بر آره لقی سیراغوزیه یی محاصره ایتمشلر ایدی ؛
 انجیق بورانک حکمداری (آغاتوقلس) بردن بره افریقایه
 اینسوب اردوسنی قره یه چیقارمش . وعسکرینی رجعتدن مایوس
 براقق اوزره کیمیرینی احراق ایتدکدن صوکره قارتاج اردولرینی
 مغلوب و تونس ایله بر طاقم شهرده ضبط ایله مش ، حتی یرلی
 پرنسلردن بر چوغنی قارتاج بویوندیرغنی آتفه مجبور ایتشدی .
 بو محاربات اثناسنده (سیرن) حکمداری بوتون قوه عسکریه سی
 و بحریه سی ایله سیراغوزیه لیرله ابدال معاونت ایله مش ایسه ده
 (آغاتوقلس) بونی چکه مه یه رله زهرلندکدن صوکره مظفریات
 واقعیه نیک تعقیبی اوغله براقه رق سبجلیایه عودت ایتمکله پک آز
 صوکره قارتاجیلیر بوتجر به سز وکنج قوماندانک اردوسنی بوز .
 مشلر . اغلب احتماله نظر آیدری ده سبجلیایه مسموم اوفات ایتدیکندن
 تهلکدن کلیاً تخلیص کربان ایله مشلردر (قبل المیلاد ۳۰۹) .
 بو ائشاده شالده رومالیر کسب قوت و شوکت ایدبورلردی ؛
 (۲۶۰ قبل المیلاد) تاریخلرینه دوغرو قارتاجک جهانک الک
 قوتلی بر حکومت بحریه سی اولماسنه رغماً رومالیر کولکلرنده کی
 حرص فتوحات و سبجلیا جزیره سنک ایجاب ایتدیردیککی احترا

صات سببی ایله قارتاجیلیرله چاریدشمقدن چکینه دیلر . (بون)
 محارباتنک هر صفحه سی تاریخ مخصوصنده مفصلاً تعقیب ایدیله .
 بیله جکندن بوراده اوزانمایه جفز ، یالکر شونی سوبله یه لم که :
 بون محاربه لرینک بداندن براز صوکره رومالیر حصملرینک
 باشلیجه اسباب تفوقک قوه بحریه اولدیغنی درک ایده رک قره یه
 دوشن بر قارتاج تکه سنی مودل انخاذیه آز زمانده (اوچ درت
 هفته) یوز یکریمی پاره تکه نلک بر دونما وجوده کتیرمشلر ،
 مانوره ده حصملری قدر ماهر اولما دقلرندن رامپا ایچون برطاقم
 آلتلر ایجاد و بوسایه ده حرب بحری یی عاداتا حرب بری به قلب
 ایدوب نهایت قارتاجیلیرله صولر اوزرنده ده غلبه چالشلردر [۱]
 رومالیرک بو موفقیاتنی قورسیقه ایله ساردینیانک ضبطی
 تعقیب ایتدی ؛ رومالیر ایکنجی بر محاربه بحریه ده حصملرینک
 آلتش قطعه سفینه حریه لرینی ضبط ایله افریقانک باشند باشه
 تسخیری ایچون ده تدارکات عظیمه ده بولتغه باشلادیلر . آفریقایه
 رومادن سوق اولتان قوتک قوماندانی قونسول (رکولوس)
 قارتاج قاییلرینه کلدیکی زمان دشمنک خوف و هیجانی او مرتبه ده
 ایدی ، که : همان عرض استیمن ایتک ایسته دیلر ؛ انجیق بو ائشاده
 [۱] هر تاریخک تأیید ایله دیکی بومملوت شایان دقتدر ، چونکه اوزمان
 رومالیر یونان مستعمراتی ایله متفق و یونانیلر ده انشایی سفائنده و فعالیت
 بحریه ده مان قارتاجیلیرله یقین ایدیلر .

هان وقتنده کلن (اکساتی پوس) قوماندانده کی بر مقدار یونان عسکرینک حضور یله اعاده امید و جسارت ایدوب بر هجوم مأیوسانه ایله رومالیلری مغلوب و قونسول رکولوسی اسیر ایله دیلر. انجق قارتاجه سخیلیاده کی مغلوبیات متوالیه یوزندن عقد صلحه آرزو کش ایدی. رکولوس مذاکره صلح ایچون قارتاج سفراسنه توفیقاً و شاید صلح ممکن اولمازسه ینه اسارته عودت ایتک شرطیله رومایه کوندرلدی. لکن رکولوس حیاتی منافع وطنیه سنه فدا ایدوب رومالیلره قطعاً صلح ایدله منسی، چونکه قارتاجه نك پك ضعیف اولدیغنی سویله دیکندن روما حکومتی بو وطن پرور چوچنك سوزینه اعتمادله صلح تکلیفاتی رد ایله دی. روماده رکولوسه ویردیکی سوزده دورماماسی، شاید قارتاجه عودت ایدرگسه دشمنك یاپدیغنی ایشه مقابل کندیشنی مطلقاً اولدیره جکی سویله نئش ایسه ده قونسول بو دفعه ده اولومی وعدنده خلف ایتکه ترجیحاً اسارته عودت ایتش و قارتاجه ده اشکنجه ایله قتل اولمشدر [۱].

حرب کمال شدت ایله دوامه باشلادی. قارتاجیلرک سخیلیاده اک قوتلی موقعی اولان (لیلیوم) شهری طقوز سنه لك بر محاصره دن صوکره سقوط ایتدی. برچوق غالبیلر و مغلوبیتلردن [۱] رکولوسک عاقبتی برچوق برلرده بویه کوستریلیورسه ده اتلاف اولندیغنی قطعی دکلد.

صوکره رومالیلرک قازاندقلری ایکی محاربه بحریه، حریه خاتمه ویردی. قارتاجه بوتک نتیجه سنده سخیلیاده کی بوتون موافقی ترک ایدله جک، ۳۳۰۰ تالان کوموش ویره جک و اسیرانی بلاقدیه تخلیه ایدوب بعدما کرک سیراغوزه و کرک آنک متفقارینه قارشى تعرضاتده بولمايه جق ایدی (قبل المیلاد ۲۴۱) بوايلک پون محاربه لری یکریمی اوچ سنه قدر ممتد اولمشدر. بواننده قارتاجک احوال داخلیه سی ده امددهش صورته قاریشمش ایدی. خزینه بوشلمش، عسکرک محضاتی ویره ییلمک ایچون الدیه برپاره قالمش ایدی. ذاتاً حسن و ظن پروریدن محروم، قبائل و ملل اجنبیه دن طویلانمش اولان اجر تلی عسکر حکومته عصیان ایدوب تونس محاصره ایتمش، اورادن (اوتیقا) بلده سی اوزرینه یورومشدردی. قبائل بدویه دن تشکیل ایدلش خفیف افریقا سواریه سی ده بوعصیان عسکرکی به اشتراك ایدله رک قارتاج قاپیلرینه قدر بوتون مملکتی غارت و تخریب ایدورلردی. نهایت بو حرکات اغتشاشکارانه تسکین اولته بیلیدی، لکن اووقته قدر جمهوریتک اک منبت و لطیف آیالاتی یاتیق بر چول حالته کلش ایدی. ساردینیاده کی آیلقلی عسکرده اخیراً قارتاجه عصیان ایتش اولدقلرندن رومالیلر بر از اول عقد ایدیلن مصالحه احکامنه مغایر اوله رق بورایه دست استیلاسنی اوزاتدی؛

حالبوکه: زوالی قارتاج بولندی ضعیف و عجز ایچنده بو حرکتی پروتستویه بیله مقتدر دکلدی .

مصلحه بویله جه یکریمی اوج سنه متمد اولدی . بو ائنده آمیلیقار بارقه برحس آتشین وطنپروری ایله قارتاجی تکرار قوتلندیرمکه، اسپانیا شبه جزیره سنی باشند اشاغی ضبط ایدهدرک اهایلسندن و جزائندن وطن ایچون استفاده به چالیشیوردی . بارقه فامیلیاسی کرک قارتاجده، کرک اسپانیاده بر نفوذ عظیمه مظهر اولدی . لکن مرکز حکومت بوجاهدات ملتپرورانه بی آرتق انحطاط و سقوطه محکوم، اخلاقی بوزوق ملتله مخصوص بر نظر نفاق و احتراض ایله سیر ایدیوردی ؛ نته کم آمیلیقار بارقه نیک یرینه قائم اولان دیلمادی (آسدروپال) ک اسپانیاده بر حکومت مستقله تشکیلی ایدهدرکندن قورقلهغه باشلادی . چونکه : آسدروپال قارتاجینایی یکی ایالتک مرکز اداره سی اوله رق تأسیس، یاننده کی غایت زنکین کوموش معدنلرینی کشاد ایتمش، هر سنه حکومت مرکزی به رجال مخالفه نیک اینترقیه لری کینلرینی ، طمعلرینی تسکین و تخفیف ایچون مبالغه عظیمه کوندرمکده بولنمش ایدی ؛ اسپانیالره بکایی معامله ایدبور، آنلری خدمت حکومتده استخدام ایله یوردی ؛ عین زمانده شماله دوغرو توسیع ممالکدن دخی خالی دکلدی ؛ بونک اوزرینه

کندیسنه ایبروس (امبرو) نهرندن یوقاری کچمه سی، ساغونتین ولایتنه تجاوز ایتمه سی امر ایدلدی .

آسدراپال نهایت بر قاتلک خنجر یله دوشدییکی زمان بارقه فامیلیاسی هنوز آمیلیقارک اوغلی کنج آنیالی آنک یرینه تعیین ایتدیره جک نفوذی حاز بولیوردی (۲۲۱) . کنج جنرال اسپانیالره بر قاچ دفعه غلبه دن صوکره نهایت جرأتکارانه (ساغانتوم) شهرینی محاصره ایتدی . ایشه بو حرکت رومالیره ایکنجی پون محاربه لرینک سبب کشادی اولدی . ساغانتوم بلده سی یدی سنه محاصره به تحملدن صوکره اهالی قیمتی وطنلرینی دشمنه تسلیمدن ایسه آتسه یاقاغی ترجیح ایتدیلر . کندیلری دخی قهرمانانه آتشر ایچنده یاندیلر . آنیالک پیره نه طاغلرینی مروری، غال اقوامندن بر طاقلرینی معینه آله رق روما اوزرینه یورومه سی و بر چوق قانی محاربه لر قازاندقدن و رومایی دخی ضبط ایله باعث انقراضی اولمق راده سنه کلدکدن صکره نصل مدھش بر طالع حرب ایله دوچار هزیمت اولدیغی بوراده بالطبع تفصیله حاجت یوقدر :

روما قوماندانلرندن مشهور (پچیون) اسپانیایی باشندن باشه استرداددن صوکره افریقایه کچمش ایدی . قارتاج قایلیرینه قدر مملکت یانوب ییقیلیوردی . قارتاجیلر آنیالی ایشالیادن عجله افریقایه چاغیردیلر ؛ قوجه محارب بوقدر مشکلات عظیمه به

قارشى ايتاليانك لطف پارچه لرينه تام اون يدى سنه صاحب اولدقدن صوكره وطن اصلينك امدادينه قوشدى؛ بو حرب مديدك اثنای جرياننده قارتاجك منبع عظمتى، واسطه يكانه محفوظيتى اولان قوه بحريه نك حسن اداره واستكمالى ايجون صرف همت اولماديكى كې، قارتاج ديوارلرى ايجنده يارنى منازعاتندن، فساداتندن كچلمز اولمشدى. زاما محاربه سى حربك نتيجه قطعيه سنى ميدانه قويدى. آنيال قارتاجه كيدهرك برنجى دفعه مغلوبيتى، لكن اردوسنك برنشاقى كاملنى و طنداشلرينه خبر ووردى. بالطبع قارتاجه صلحه طالب اولمشدى. شرائط صلحيه نظراً قارتاجيلار اسپانيانى، سجليانى الحاصل آوروپا ايله افرىقا آره سنده كى بوتون ممالكى ترك، دونمالرني روماليره تسليم واللى سنه ظرفنده ۱۰ بىك تالان تسويه ايدمه جك و رومانك مساعدسى اولمادقجه كيمسه ايله حرب ايدمه جك ايدى ! آرتق قارتاج روما حمايه سنده بر شهر تجارى اولمقدن بشقه برشى دككدى (۲۰۲ قبل الميلااد).

آنيال بو بو يوك فلاكتلره رغماً وطنك موقع رياسته كچدى : خدايندانه بر غيرتله بوبناى انقراض رسيد حكومتى تجديده باشلادى ؛ امور ماليه يى برباد ايدن سؤاستعمالاقى منع، امور عدليه نك اغتشاشاتنى دفع ايتدى ؛ لكن فساد اخلاق چيركين پنجه سنى قارتاجه ليلرك ناصيه مقدراتنه باصمش ايدى .

اصلاحات واقعه بو آنه قدر خلقك امككى، حق مشروعى غضب و سرقتله مألوف اولان بر چوق اصلزادكانك، اشخاص رزيله نك نهايتسز غضب و كينى اوياندير ييوردى. بارقه فاميلياسنك اوزاق، يقين بوتون اعداسى اصلاحاته مانعت، و وطنپرورى محو ايجون برلشديلر ؛ حتى وطن عليه - الان آنيالك غيرت وشجاعتندن هراسان اولان روماليره - جاسوسلق ايتكه قدر تنزل، خيانت كوسترديلر. بو قدر آلچقلىك، اينتريقه لرك نتيجه سنده حيتلى، اختيار قوماندان سنه لردن برى عمرينى، عمرينك بوتون سعادت ولذائدينى اوغرنده فدا ايلديكى سو كلى قارتاجانى ترك ايله ممالك شرقيه فراره مجبور اولدى. وكند. يسته قارشى بتينيا يعنى شيمديكى خداوندكار ولايتى حكمدارينك مسافر پرورلكنى منع ايتديره جك شدتله آرقه سنى قوغلايان روما تعقيبات كيندارانه سندن قورتلوق ايجون زهر ايجهرك اولدى !

تاريخ قديمك بزه تقديم ايله ديكى بوشاتلى قوماندانك، بوبويوك وطنپرورك طوراعه قاوشدينى موقعى ارئه ايدن علامت الآن، مشحون تاريخ آناطولمىزك ايزميت حواليسنه شرف و برمكده در ...

(نوميديا) يعنى شيمديكى جزاير حواليسى حكمدارى اولان (ماسينيسا) روماليلرك مظاهرتندن امين اوله رق بر زماندن برى

جمهوریت ممالکنه تعرضات متادیده بولنیوردی، بناءً علیه (۱۶۲) تاریخلرینه دوغرو بوایکی حکومتک علی الدوام بر برینی روما سناتوسنه شکایت ایتدکلرینی کوریپورز. فی الحقیقه سناتو بونلری بیطرفانه استماعه و بیطرفانه اعطای قراره مجبورایسه ده رومالیر نه اولورسه اولسون اسکی رقیبلرینی کلیاً مضمحل ایتمه عهدلی اولدقلرندن ویریلن حکملر هپ (ماسینیا) لهنده ایدی. بوغائلرل خارجاً دوام ایدرکن قارتاج داخلی کورولتورله دخی میدان وقوع اولمشدی؛ اهالیدن قسم اعظمی شیعی (آنیال) ه یاییلان حقسزلغک، اصلیزادکانک کوستردیکی حیتسز لکلک کهنه واقف اولدقلرندن بر قیام عمومی ایله بوکروهه منسوب اولانلری قارتاجه الکاسندن مؤیداً طرد ایتدیلر. مطرودلر نومیدیا قرالنه التجا ایتدی؛ اوده تألیف بین ایچون قارتاجیه بر هیئت کوندردی؛ لکن قارتاجه لیلر بو هیئتی قبول ایتدکدن باشقه حدوددن سرعتله چیقماسنده اصرار ایلهدکلرندن ایکی حکومت آره سنده بر حرب ظهور ایدرک قارتاجه نک مغلوبیتی و بک فنا شرائطه رضا کوسترمه سیله ختام بولدی.

روما ایسه آرتق قرارینک اجرایی وقتنک حلول ایتدیکینی کوریپوردی. آنجق معاهداته بک زیاده رعایت ایدن قارتاجه علیه حرکت ایچون بهانه بولق مشکل ایدی. قارتاجه لیلر اک اکیل کنجلرندن اوچوزینی رومایه رهین اوله رق ویرمشلر،

مهمات حریبه لرینی، دونخالرینی تسلیم ایله مشلردی؛ لکن نهایت وطنلرینی ترک ایتلری ده تکلیف اولنجه بو یوز سزجه تعرض، هر حالده بر مقرداری قلش اولان حس آتشین وطن پروری زوالیلره مثل سز بر شجاعت مأیوسانه ویردی. اطاعتی صورت قطعی ده رد ایتدیلر. رومالیرک ایسته دکلری بهانه الده ایدلشدی. ایسته بویه اوچنجی و صوک بون محاربه سی در عقب اعلان ایدلدی. درت سنه دوام ایدن بو محاربه نک نتیجه سنده قارتاج قلعجه ضبط ایدیلرک اهالیسی باشند اشاغی اعدام و او معمور و محشم شهر خاک ایله یکسان ایدلدی. (قبل المیلاد ۱۴۶). قارتاجک اثنای محاصره سنده قادینلرک ده وطنی قهرمانانه مدافعه ایتدکلرینی و صاچلرینی کسه رک یایلره کیریش یاپدقلرینی تاریخلر روایت ایدر... ایسته تاریخ قدیمک اک شعته دار، مفید و مؤلم بر صفحه سنی بویه جه افریقای شمالینک قوملری اوزرنده صولار، غروب ایدر کوریپورز.

قارتاجه لیلر ده سیر و سفائن و تجارت

قارتاجه لیلرک سیاست استعماریه و تجاریه لری جدلری اولان فنیکه لیلره نظرأ بک مساعده کارانه صاییه ییلیر. نفس قارتاجه شهرینک لیمانلری ملل اجنبیه سفائننه، تجارینه آجیق ایدی؛

بالکز مملکتک سائر لیمانلرینه دخول یا قطعاً ممنوع و یا خود غایت صبی، شدید معاملاته متوقف بولنیوردی. صوکرده دن تشکل ایتمش برچوق حکومت طرفندن ده تقلید ایدلمش اولان بو حرکت منفعتکارانه بی قار تاجه لیلر بعض مجبوریتلرله الزم عد ایله مشلردی: بونلرک داخلنده کی وحشی یرلیلر ایله ایتدکلری تجارت اصول مبادله یه تابع ایدی؛ جاهل وحشیلر برچوق نوع قیمتدار محصولات طبیعی بی قیمتسز، لکن پارلاق، کوسترشی او بونجاقلره، قشالره مقابل وریورلردی. بو حالده بوتجارته ملل سائره نکه ده حصه دار اولماسی طبیعی رقابتی تولید ایده جک، بوده وحشیلرک کوزخی آچهرق بازارلقده نه قدر غائب ایتمکده اولدقلری اکلانه جق ایدی. بناء علیه قارتاجه لیلرک سربستی تجارتی قبوللری دوغروندن دوغرویه کندی تجارتلری محو اتمک اولوردی.

قارتاجیلرک غربی بحر سفیده باشلیجه مشتریلری سچلیا و جنوبی ایتالیا ده کی یونان مستعمراتی اولوب بورالره کوندر. کلری برنجی اسیرلره، ایجری افریقادن تدارک اولنمش اچار نادره و آلتونه مقابل شراب و یاغ آلیورلردی. قارتاجیلر یونان مستعمراته بونردن باشقه قارتاجده و مالطه ده نسج اولنان چوق قشالردخی کوندریزلردی. قورسیقه ده بال، بال مومی ساردنیاده کثیر مقدارده بغدادی حاصل اولیوردی. باله آ

جزیره لرنده ایسه اک اینی نوعدن استرلر یتشمکده ایدی. لپاری آطه لرندن ایسه رچینه، کوکورد و سائر مرکبات برکانه اخراج ایدیایردی. جنوبی اسپانیاه کلنجه باشلیجه ملل قدیمه نکه تدارکته خواهشکر اولدینی معادن قیمتدارک منعی حالنده ایدی. هرکول ستونلری یعنی جبل الطارق بوغازی خارجنده ایسه بریتانیای جنوبیدن قورشون، قلاهی و سائر کتیرمکده قارتاجیلر جدلری فیکه لیلری استخلاف ایله مشلر ایدی: بو اسفار اخذ و اعطا بالطق دکزی مدخله و اوراده کی اقوام وسلله قدر اوزانیوردی. قارتاجه نکه انقراضندن صوکره بو صوک تجارت قارتاجه لیلرک ایلک رقیبلری اولان مارسیلیا مستعمراتی اهایسنه انتقال ایتدی؛ انجق بونلر طریق تقلباتی دکیشدیر مشلرایدی. غول یعنی فرانسه ممالککنک بر آشالنه جیقه رق امتعه بی قرده دن رون نهری منصبه نقل و توزیع ایله مکی اختیار ایتدیلر، که: اوزمانده بو بولخلیق اوتوز کون سور یوردی.

افریقانک ساحل غریسنه کلنجه بوتون بوجوار، مراکش وفاس یالیری قارتاجیلرک تجارت ستاسیونلریله مملوایدی؛ لکن اک بویوک مرکز لری و دبولرک Cerne سرن جزیره سی (الیوم Suana دینیلوب بحر محیط اطلاسیده و ۱۰ ۲۹ عرض شمالی ۱۰ ۴۰ طول غربیده) در اموال و امتعه تجارتیه ضعیف تکنه. لرله بورادن قارشی ساحله نقل ایدیلوب طویلانان اهالی

وحشیۀ داخلہ ایلہ مبادلہ ایدیلردی . قارتاجیلر داخلہ اوانی
زجاجیہ، بونجوق، پاموقی، سلاح کوندروب بوکا مقابل پوست
وفیل دیشلری الیرلردی؛ قارتاجیلر بالقجیلقلہده مشهور اولوب
اليوم افریقای شمالیہ بولنان تون بالئی دخی خیلی معتبرایدی.
بوجسور و متشبت تجارلرک (کینه)ی طانیدقلری وسفینہلرینک
(سنہ غامیا) منصبندن آشاییلره قدرایتدیگی اغلب احتمالاتندر.
انجق بواسفار بعیدہ تجاریہ بی برسر مهم حالده صاقلامق عادی
یوزندن بوکون بواحتمالانک درجہ مونوقیتی تعیین مشکلدن .
ینہ بواسپایدن طولانی، قارتاجہنک جنوبی نواحیسنندن افریقا
داخلنہ دوغری اجرا ایدیلن کر بان تجارتنک هانکی نقطه قدر
واصل اولدیغی اصلا بیلمہ یوزن. بوتون بواسرار ماضیه بر زمان
۷۰۰۰۰۰ کیشیلک بر نفوسه مالک و افریقای شمالینک اوچیوز
شهرینہ حاکم اولان محتشم قارتاجہنک شیمیدی بحر سفیدک
امواج متهوره سی اوکنده و لاقید افریقا ساسنک آلتندہ عاقل
ومجهول اویویان خرابہلری آلتندہ صاقلامش یاتور !

رومالیلر ، وانداللر

قارتاجہ ممالکی . یعنی شیمیدیکی تونس ایلہ طرابلس غربک
برقیمی بویله جه صورت رسمیهده رومادولتنک تحت اداره سنہ
انتقال ایتدی . نومیدیا الآن روما حمایه سنده وعین خاندان
حکمدارینک تحت اداره سنده بولنیوردی ؛ لکن چوق کچمه دن
ماسینیسا نامنده کی نومید یا قرالی وفات ایدرکن مملکتی ایکی
اوغلی آرہ سنده تقسیم ایتمه سی یوزندن حیقان محاربه داخلہ یه
رومالیلر عادتلری وجهله قوه عسکریه ایلہ مداخله ایدوب
بوراسی دها قوتلی بر نفوذ آلتہ آلدیلر . نومیدیانک جهت
غربیه سننده وبجرحیط اطلاسی به متمد، موریتانیا و شیمیدیکی
(طنجه) بلده سنک اوزمانکی نامنه نظراً بعضاده (موریتانیا)
یتبخشتانیا) دینیان خطه حکمداری دخی نومید یالیر ایلہ اولوب
رومالیلره قارشی قومش ایسهده ایکی متفق مملکتده مغلوب
ایدلشدر (۱۰۵ قبل المیلاد)

سزار و بومی محارباتی ائساننده و بومی نک مقتولیتی اوزرینہ
مشهور قاتو ایلہ بومی نک ایکی اوغلی افریقاده قالوب نومیدیا

قرالی جوبا ایله برلشمک ایچون غریبه یورودیلار سه ده بر مدت صوکره سزار بورایه چیقدی و (تاپسوس) ده دشمنلری بوزوب الکوبوک دشمنی (قاتو) نک صیغندی (اویتقا) اوسته یورودی. (قاتو) معینک کنديسنه خیانت ایده جگنی حس ابتدیکندن او موقعده اتحار ایدوب افریقا ایشی ده بویله جه ییتدی (۵۰ قبل المیلاد)

شو بایمزه خاتمه ویرمهدن اول بر چوق وقایع و بیانچی اسملرک فکر قارئ تشویش ایتش اولماسی اندیشه سیله (قبل المیلاد ۳۰) تاریخنده افریقای شمالینک رومالیر طرفندن تامیله تسخیرنده کی شکل جغرافیسی مجملا ذکر ایدلم :

مصر — آقیوم محاربه سنی متعاقب رومایه الحاق ایدلدی.

سیره نایق (بنغازی) — مصرک فتحی تعقیباً ضبط اولندی.

کرید جزیره سی — بنغازی به تابع طونلدی.

نومیدیا و افریقه — سزار طرفندن بش آیده ضبط اولندی.

موریتانیا — قبل المیلاد ۴۱ سنه سنده قرالی خلع و مملکت

مولوفا (شیمدیکی مهابه) دره سندن بالاعتبار (سزاریانسیس)

و (تینجیتانیا) نامیله ایکی ولایت تقسیم اولندی.

(موریتانیا سزار یانسیس) قسمک باشلیجه بلده لری :

Igililis (ایجیل جلیس) یعنی Zezeli (جیجل)، Saldoe

(سالدیا) یعنی Delluz (دلوز)، Iemumt (یعنی جزایر)،

Rususucum (روسوسقوقوم) یعنی (قولیا)، Coesarea (سزاریه) یعنی (تونس Teunuz)، Siga سیغا یعنی (سیغاله Sigale)، بورالده ساکن اقوامک الک قوتلیسی ده ساحل بحره یقین مولوفا نهری کنارنده ساکن Massoesyli ماسه - سیلی (قبیله سی ایدی).

دیدی کمز وجهله تینجی (شیمدیکی طنجه) بلده سنک موجودنی غربی موریتانیاه یتنجیتانیا نامی وردر برلشدرد. طنجه نک بولندیجی جبل الطارق بوغازینک رومالیرجه نامی Fretum Gaditanum ایدی. بوخطه غریبه یه Busadir بوسادیر یعنی شیمدیکی (ملیله) و آبیلا (Ceuta) شهر ولیمانلری وار ایدی.

بحر محیط اطلسیده کی Zilis زیلیس یاخود - Jolia Con stantina ژولیا قونسطانطینه (آرزیلو) و Bannasa Valentia باناسا والتیا (مهه دوند) و Sala سالا (شیمدیکی سالی) شهرلری وار ایدیسسه بونلر رومالیرله ایمپراطورلق دورینک چوق صکره کی زمانلرینه قدر معلوم اوله مامشدر. قبائل جبلیه یعنی بربرلرک اجدادی ایلك دفعه رومالیر طرفندن نومیدیا محارباتنده طائش ايسه ده قطعاً بونلر غلبه ممکن اولامشدر؛ صوکره لری افریقا والیرینه بر مقدار روی مدارا کوسترمشدر.

واندالرك استیلاسی

بعدالمیلاد ۴۲۹ تاریخه دوغرو (جنسه ریق) نام قرالربینک تحت اداره سنده اولان واندال اقوام وحشیه سی اسپانیا قطعه سی یاغمالادقدن صوکره واقع اولان تشویقاته وحرص ثروت وامل غارتیه قایلهرق انجق اون ایکی میل قدر وسعتده اولان سبته بوغازندن افریقای شمالیه مروره تصدی ایله دیلر . بو واندالرك آره سنه برچوق غوتلر ایله اقوام سرسریه سائره دخی قاریشمش اولوب اسپانیا غوتلری ده بوخشین، مرحمتیز مسافرلری برآن اول باشقردن دفع ایده بیلیمک اوزره کندی سفینه لریله امر مروری تسهیل و تسریع ایله مش ایدیله .

روما ایمپراطورلغنک تسریع انقراضنده (آله ربک) و (آتیا) یه معادل بر رول اوینامش اولان بو قرال (جنسه ریق) ک بوتون اردوسی - روایات مبالغه کارانه یه رغماً - انجق الی بیک محاربیدن عبارت ایدی . فی الحقیقه واندال حکمداری دشمنلربینک کوزلرینی بیله یرمق ایچون خارجاً یک بو یوک حشمت وقوت کوسترشی یاپورسه ده اردویه قادین اختیار ، چوجق واسرا دخی داخل اولدینی حالدیه مجموع سکمان بیکه

بالغ اوله مازدی . انجق (جنسه ریق) ک مهارت عسکریه سی . جراتی، بالخاصه افریقا آیالاتنده روما حکومتیه قارشى موجود عدم خشنودی وسوء اداره سایه سنده مستولیر آز زمانده بر چوق فعال متفقلره نائل اولدیلر . موریتانیانک اقسام معلومه سی بیلدیکمز وجهله وحتی غیر قابل الاداره بر قوم ایله مسکون ایدی . رومانک سلاح شوکئی اوکندن ایچریله چکیلش اولان بو وحشیلر تکرار ساحل بحر و واندالرك چادرلرینه کمال احتیاطله یاقلاشدقلری وقت شبهه سز جرمانیانک بومائی کوزلی ، صاری یوزلی ، زرهبوش محاربربینک هیبت متعظمانه وانتظام عسکرینسی بو یوک براندیشه وحشیت ایله سیر ایله مشلردر . انجق برربینک لسانی آ کلاویه مامقدن متولد ایلک مواقع قالقنجه مور یعنی موریتانیالیر نتیجه یی دوشونمکمزین بر روما دشمنلری ایله اتفاق ایدیور مشلردر . آرتق اطلاس جبالک اورمانلرندن ، مغاره لرندن بوشانان بر چوق چیپلاق محاربیر رومالیردن، وطنلربینک حاکمیتی کندیلرندن نزع ایدن بو مدنی ظلمه دن اخذ انتقام ایچون واندال اردوگاهنه قوشوشدیلر .

روما طرفندن افریقا والیمی اولوب مقدما بعض افکار مخصوصه سنک ترویجی ایچون واندالرك افریقایه حرکته سبب اولمش بولسان قونت (بونیفاس) ایشک بورنکه دوکولدیکنی

کورنجه معیتده کی رومالی وطویلا یه بیلدی یی رلی عسکر ایله مدافعه یه شتاب ایتمش ایسه ده مختلف برلرده مغلوب اولدی . مملکت سکنه سنک قسم اعظمی ده ذاتاً رومالیلره آچیقجه اعلان عصیان ایله دیکدن بوطوفان خون واغتشاش آره سنده الده یالکز ایلک تخریبندن صوکره موقعی مقتضاسی سرعته معمور اولان قارتاج بلده سی ایله (سیرتا) و (هیو برجیوس) شهری قالمش ایدی .

دها یوقاریلرده تعداد ابتدیکمز وقایع حریبه یه رغماً بو تاریخده بحر محیط آطلاسیدن مصر حدودینه قدر تمتد اولان دار افریقا خطه ساحله سی روما آثار اعمار ومدنیتی ایله مزین و آبادان اولوب بک غلبه ک اولان سکنه اراضی منته دن ممکن اولان فوائدی استحصال یلرلر ایدی . محصولاتک برمقداری احتیاجات داخله یی تأمین ایلر و فضله سی ، فضله سی دکل قسم اعظمی خارج مملکتلره سوق اولنور ایدی . خصوصیه اقلیمک بغدادی ، آره محصولی حقیقه شایان حیرت درجه ده برکتلی اولدیغندن بورالری رومانک و بلکه بوتون عالم مدینتک ذخیره انباری مقامنده ایدی .

لکن استیلای اخیر ومشؤم مناسبتی ایله طنجه دن طرابلسه قدر اوزایان بدی منبت ومعمور ایالت بردن بره وانداللرک ایدی غارت وتخریبده آزیلیووردی . بو وحشیلر بر پارچه

مقاومت کوردکلری برده عمومیتی قلیجدن کچر دکلری کچی کندی طرفلرندن مقتول اولانلرک انتقاملرینی آلمق فکریله بلاد معموره وجسیمه یی احراق وتخریب ایله یورلردی . ارکک ، قادین ، اختیار چو جوق دیمه یوب اسیرلره - گویا صاقلادقلری خزائی اخبار ایتهلری ایچون - ال مدهش اشکنجه لر روا کوریلیردی . روما والسی قونت بونیفاس سبب اولدینی فلاکتک کوندن کونه توسغنی ، تشددینی کوره رک صوگ مغلویتندن صوکره (هیو برجیوس) شهرینه قایتمش ایدی . مومی الیهی وانداللر بوراده تحت محاصره یه الدیلر . (بعدالمیلاد ۴۳۰ مایس) . قارتاج شهرینک تقریباً ایکوز میل غربنده اولان (هیو) مستعمره بحریه سی مقدما نومیدیا قرالترینک اقامتکاهی اولمق مناسبتیه (رچیوس) لقیله ملقب ایلدی . الیوم Bona یونا نام اخیری ایله طانیان بلده در . مشهور (سنت اوغوشین) بورانک بسقبوسی اولوب شهرک وانداللر طرفندن احراقنده ۲۳۲ جلد اتردیغینی حاوی کتبخانه سی نصلسه قورتاریله بیلمشدر .

احتمال قونت بونیفاسک مهارتی ، احتمال وانداللرک جهالتی (رچیوس) محاصره سنک اونیش آیدن فضله امتدادینه سبب اولدی . غیر منتظم اولان عسکرلرینک تخریباتی یوزندن محاصرلر اکثریا آج قالمق تهلکه سنه دوشدکلری حالده محصورین ایچون دکر طرفی کاملاً آچیق ایدی .

شیمدی افریقا ولایتک ایچنده بولندی تهلکه عظیمه
روما حکومتی طرفدن شدله حس ایدملکه غربی روما شرقی
رومادن استمداد ایتش، ایتالیا دن کوندریلن دو تنایه قسطنطنیه دن
وارد اولان بر قوه عظیمه ده التحاق ایله مش ایدی. بوقوتلری
تحت اداره سنه آلر آلامز (یونیفاس) وانداللز اوزرینه یورودی.
لکن بو حربده غائب ایدیلوب افریقانک مقدراتی تظاهر
ایله دی. یدی سنه مقاومتدن صوکره نهایت قارتاج شهری ده
وانداللزک الینه کچدی و بو وقعه قارتاجک ایله دفعه رومالیلر
طرفدن تخریبندن بش یوز سکسان بش سنه صوکره ایدی.
قدیم قارتاجک خرابه لری اوزرینه صوکره دن انشا ایدیلن
بو شهر قسطنطنیه نك شهرت حکمداران سی، اسکندریه نك
تجارتی و انطاکیه نك احتشامی ایله رقابت ایده بیلیر، غربی
رومانک ایکنجی بلده سی عبد اولئوردی، اوزمانلر بورایه
افریقانک روماسی نامی ویرلشدی. آلتی افریقا ولایتک فابریقلری.
اسلحه، مهمات دیولری، خزائن، ارباب صنعت و عرفانی
هان بوراده مدخر و مجتمع ایدی. سوقاقلر، جاده لر، بنالرها
منتظم، اداره داخلیه مترقی برجهو ریت حالده اولوب (بروقو-
نسول) نامیه قدیم روما قونسلرینک قدرت و صلاحیتی
تمیل ایدن بر ذات رأس اداره ده بولئوردی. رومالی و افریقالی
کنجلرک تنویر و تحصیل ایچون دارالفنونلر، جیمنازیالر،

و فلسفه، ادبیات داخل اولدینی حالده تمامیه سربست بر اصول
تحصیل قبول ایدلش ایدی. محتشم، مزین بنالردن تشکل ایدن
شهرک تلو سطنه لطیف بر اورمان غرس اولتمشدی. یکی لیان
دینیلن مرسا ایسه کنیش و غایت امین ایدی. هر طرفده
تیاترولر، عمومی میدانلر، سیرقلر کوریلوردی. انجق صحائف
تاریخیه ده بو ایکنجی قارتاجه سکنه سنک شهرت اخلاقیه لری
شهرت مدنیه لری ایله قطعاً متناسب دکدر. کرک تجارتده، کرک
معاملات سائر حیاتیه ده کوستردکلری حیله کارلق، خلوص سزلق
ضرب مثل حاله کچدیکی کبی شہوات غیرطبیعیه ده، خصوصیه
رهبانک تحقیر و ترزیلنده کوستردکلری انهماک بک مشهوردر.
بولده کوریلن پاپاسلر طاشلرله قوغلانیر، هر طرفده بر
طاسقم دلقانلیرک قادین البسه لری ایچنده خرامان اولدقلری
کوریلیردی!

وانداللز بورایی ضبط ایتدکلری زمان سکنیه بک زیاده
ظلم ایدهرک عادتاً اسیر عد ایله مشلر. و بوتون اراضی و اینیه
مظفرلر آره سنده تقسیم ایدیلوب زنکین اهالی چیر چیللق
قالمشدر. واندال حکمداری کندینه مخصوص اوله رق شیمدیکی
تونس خطه سنک جهت جنوبیه سی اولان منیت (بزا قیوم)
طرفلری ایله شیمدیکی جزایرک ایچری پارچه لری انتخاب
ایله مش ایدی. انجق بوفلا کتار دخی کافی دکش کبی (جنسه ریتق)

زوالی قارتاجه لیره کبارواغیای ملتک بوقدر سنه لک و طنلرندن همان چیقوب کیتمه لرینی امرایدلیکندن دیار شرقک، مصرک، ایتالیانک بوتون شهرلری یرسز، یوردسز، اکمکسز و کیمسه سز قارتاج مهاجرلری ایله دولوب طاشه رق سفات مدهشه لری دیلره داستان و شاعرلره موضوع حکایات اولمشر ! ایشه بویه جه آفرقاده ، دور قدیمک او معموره قیمتدارینک خرابه لری اوزرنده و جنسه ریقک علم مظفرینی آلتنده طویلاشمش اولان (واندال) و (آلانی) قوملری (۴۳۹ - ۴۵۵ بعدالمیلاد) طنجه دن طرابلس قدر طقسان کونلک مشی ایله قطع ایدیله بیله جک اولان بحر سفید یالیزی بویجه متمدنکین و منبت مملکته صاحب اولمشر سده مملکت مفتوحه لرینک حدودی بر طرفدن قوم دریاسی اولان صحرائی کبیر ، دیگر طرفدن بحر سفید آره بنده ایدی . منطقه حاره داخلنده ویا ماوراسنده ساکن چیلاق اقوام زنجیه اوزرنده اجرای فتوحات جنسه ریق اوقدر شرقی ، مشوق کورنمه دیکندن نظر حرص و طمعنی دکر طرفه عطف ایتش ایدی . اطلاس داغلرنده کی اورمانلر بی نهایت برکراسته خزینه سی اولدینی کی یکی تبعه سی ده انشاآت بحریه دن، سیر سفائن علمندن جاهل دکلدیلر . جنسه ریق وانداللرینی هر زنکین مملکتی کندینه آچه حق اولان بویکی اصول حرب واستیلانک تحصیله تشویق ایتکده ، افریقا

اقوام وحشیه سی ده ممالک متمدنه بی غارت هوسیه جانلا نمقده ایدیلر و نهایت آلتی عصر صوکره قارتاج لیانندن چیقان بر قوی دونما تکرار رومایه و بوتون دنیاه قارشنی دکر لک دعوائی حاکمیتی سورمکه باشلادی . ایشه بوقطعه ده جدأ « تاریخ بر تکرردن عبارت » اولوردی !

وانداللر طرفندن سجیلیانک فتحنی، پالمونک غارت و تخریبی، لوقانیا ساحلنه واقع تعرضات رومالیلری دهشته القا ایتدیکندن اتفاقلر تشکیل ، اردولر ، دونمالر ترتیب اولمش ایسه ده جنسه ریقک متفق اولان واندال قراننک شمالدن تعرضی و جنسه ریقک مهارت و حیه کارلقلری یوزندن برشی یاییله مامش، نهایت برکون افریقا دونماسنک (تیبیر) نهری منصبه یاناشدینی کورلمشر . خواب غفلت و حیانتدن اویانان روما ایمپراطوری ساقسیموس صوکره تدبیر اوله رق فراره تصدی، حتی سناتورلری دخی تشویق ایتش ایسه ده سوقاغه چیقنجه خوف و غرضدن قودورمش اهالی و عسکر طرفندن طاشلره اولدیریلوب جسدی تیبیر نهریه فیرلا تلمشر !

بو حادثه عبرت انگیزک اوچنچی کونی (جنسه ریق) اردوسیه وکال متانله (اوستیا) لیانندن روما قایلیرینه یورودی . بوتاریخی قایلیر آرقه سنه قدر آچیه رق بر زمانلر اولدینی کی معظم رومانک قهرمان ، وطن پرور کنجاری دشمن اوزرینه

یورویه چکی برده عاجز ، لرزان اختیارلردن مرکب بر هیئت
جنسه ریقک حضورینه ککش و اینده لرك تخريب اولنماسی و اهالی یه
اشکجه ایدله می کی بعض مساعداته مظهر اولمش ایسه ده
طبیعی بر کره دشمن ایجری یه کیرنجبه بو مواعیدک هپی
اونو تشدر . (بعدالمیلاد - ٤٤٥) .

رومانک تخریبی ، یاغماسی تام اون درت کون دوام ایتدی :
سانکه قارتاجه بش آلتی یوزسنه صوکره انتقام مدهشی آلیوردی !
حکومه ، اشخاصه عائد بوتون اشیا و نقود ، معبدلرک ، تیاترولرک
تزیناتی ، الحاصل قیمتلی و تاریخی اولان هر شی مسئولیلرک
کیرینه طاشیندی . . .

برمدت صوکره روما ایمپراطوری اولان ماجوریان شمال
حدودینی تأمیندن صوکره بویوک بر قوتله و اندالره حدلرینی
بیلدیرمکه تشبث ایتیش و « قارتاج بر حکومت خصومتکار اولدجه
ایتالیا سالم دکلدر . » قول مشهورینی دلیل اتخاذ ایله مشدی .
[١] جنسه ریقک روما اردوسنی یورمق ایچون نومیدیا قطعه سنی
برچول حاله کتیرمک تشبثی فائده سنز ایدی . چونکه ایمپراطور
قارتاجاده (اسپانیا) کی دونماسیله اک مساعد قاطعه چیقاییلردی .
لکن روما رجال حکومتدن بعضلرک خیانتلری بوتون بو
تصوراتی آلت اوست ایتدی . و اندالره عظیم بر جرأتله قارتاجناده کی

[١] غیا شیمیدیکی ایتالیا نلرده حالا بویله می دوشونورلر !

دونمائی باصوب بر قسمنی غرق و احراق بر قسمنی ده ضبط
ایله دکلرندن رومالیلرک اوج سنه لک غیرتی مدهش بر صورتده
هیا اولدی کیتدی ! (٤٦١) .

سنین متعاقبه ده ، یعنی روما ایمپراطورلغک عادتاً قاریشق
بر ایتالیا قراللی حاله کلدیکی وقتلرده و اندالره هر ایلک بهارده
(٤٦١ - ٤٦٧) بویوک دونمالری ایله قارتاجدن چیقوب ایتالیا
ویونانستان ساحلی یاقار ، ییقارلردی .

جنسه ریق — شیمیدی سنی پک ایلرله مش اولدینی حاله —
اک مهم سفرلره بالذات قوماندا ایدیوردی . حرکت ایچون
یلکن یابدینی زمان قلاغوزینک ، هانکی جهته دومن دوغری و لته
جغنی صورمامسی اوزرینه :

— سن بونی روزکارلره براق! آنلر بزی هانکی کنهاکار
ساحل اهالیسی انتقام الهی بی جلب ایتیش ایسه اورایه کوتوریر!
دیرایدی . حال بوکه : جنسه ریقکه کوره اک کنهاکار اهالی ،
اک زنکین اولان اهالی ایدی !

و اندالره شان و شرف عسکریدن زیاده غصب و غارتیه میال
اولدقلرندن مواقع مستحکمه یه ، یاخود آجیق ساحلرده قوای
جسیمه منتظمه یه پک نادر هجوم ایدرلردی . آنلر کلی بر آره لق
بویوک مقیاسده برچاپولحلق حاله ککش ایدی .

٤٦٨ ده شرقی و غربی روما باریشوب نصل اولورسه اولسون

واندالری تأدیب ایتمک ایسته دیلر شرقی روما سرعسکری
ایراقلیوس مصردن اردوسنی دونمیه تحمیل وسواریسنی کشافلق
ایچون قره دن سوق ابتدی . طرابلس یالیسنه اینیلوب شهرلر
وحوالی سرعتله تسخیر اولدقدن صوکره قارتاج سورلری
آلتنده بکله یین ایمپراطور اردوسیله برلشوب غریبه یورو دیلر
بوافریقا سفری ایچون (۵,۲۰۰,۰۰۰) انکاز لیراسی مصرف
ایدلش، قسطنطنیه دن قارتاج اوکته کلن دونما ۱۱۱۳ تکه ندن
مرکب بولنش ایدی ! بری و بحری عسکرک (۱۰۰) بیسک
اولد یغنی مورخین سویله یور. حیفاکه ایراقلیوسک عطالتی بریه
عسکرینی بیقیدیرمش وجنسه ریقک حیلهنه، تکاپوسنه آلدانان
رومادونمائی برکیجه آتش کیلرینک هجومیله احراق ایدیلهرک
حرب هیچ امید ایدلمه یین بر نتیجه مؤله یه منجر اولمشدر .
جنسه ریق بونک اوزرینه تکرار بحر سفید و جزائر موجوده نک
حاکم مستقلی اولوب سن پیریده وفاتندن مقدم سجلیانی ضبط
وغربی رومانک سقوط کاملانی مشاهده ایتمشدر . (۴۴۷)
جنسه ریقک وفاتندن صوکره رینه یکن اوغلی هونه ریق باباسنک
یالکیز شدت، وحشت و اخلاق سائر رده سنه وارث ایدی .
قاتولیک، آرانیزم اوغرینه برچوق قانلر دوکدن صوکره وفات
ایتمش . متعاقباً اوچ درت برادر و همشیره زاده سی تخته کچمشدر .
(۴۹۶) ده مقام حکومته کلن (ترازی موند) واندال حکمدارلرینک

اک ایسی وعلی ایسه ده بوده تعصب دینی یوزندن برچوق
خطار، غدرلر یایدی . نهایت (۵۳۰) تاریخلرینه دوغرو روما
جنرالی باسیلیقوس واندال حکومتی محو و افریقائی شرق
ایمپراطورلنی نامنه فتح ایله یوب بربرستانک اوچنجی دوره
تاریخیه سنی ده قاپامشدر .

بربرستانده اسلام

جزیره العربدن برائر اعجاز صورتنده انتشار ایدن انوار شوکت اسلام سرعت برقیه سیله شام حوالیسنی، ایرانی و مصر خطه سنی طوئندقدن صوکره خلیفه حضرت عثمان زماننده (٦٤٧ میلاد — هجرت) افریقانک فتحه ایتدار اولندی. بوکار مشکله مأمور اولان یکریم بیک مجاهد عبدالله بن سعد قوماندا. سننده مدینه دن حرکت و (مقیس) ده ٢٠٠٠٠ کیشی نك دها التحاقیله کسب قوت ایتدیلر. عبدالله بن سعد عربلر کبی شجیع و سواری بر ملت ایچنده الک شجیع محاربلردن عد اولماسنه رغماً بعض احوال اولیه سنه نظراً بعضلری طرفندن پک ده خوش نظرله کوروله یوردی. عبدالله آرقه سننده کی قرق بیک محارب ایله مغربک نواحی مجهوله سنه دالیدی. احتمال بر روما فرقه سی ایچون مشکل المرور اولان (بارقه) چوللری عربلره اودرجه قورقولی دکلدی. دوه لر مشکلاقی تخفیف ایدیور،

عربلر اطرافلر نده کی چیللاقلغه برنظر آشنائی ایله باقیوردی. بونکله برابرجوق مشقتلی برسفردن صوکره چادرلربی طرابلس شهرینک اوکننده قورمغه موفق اولدیلر. روملره کلن برامداد فرقه سی مجاهدینک هجومی اوکننده کاملاً محو اولدیه ده طرابلس ایلك مهاجانه مدافعه ایده بیلمش، و آفریقا والیسی غره غورینک بویوک برقوتله یاقلاشدیغنی دویان عربلر دشمنله برمحاربه قطعیه یه کیریشمک ایچون ترك محاصره یی مناسب عد ایله مشلردر. روایات تاریخیه یه نظراً روما قوماندانک معیتده کی عسکر ١٢٠ بیک کیشی یه بالغ اولیوردی. دشمن عربلرک یا اسلام یا حراج تکلیفی تهورله رد ایتدیکندن محاربه ایکی طرفدن دخی بویوک برشجاعت شدتکارانه ایله باشلادی؛ لکن عربلرک شجاعت مفرطه لرینه رغماً دشمنک کثرتی هر درلوا امید مظفر بی مانع کورو. نیوردی. برقاچ کونلر بو محاربه صباحدن اقشاملره قدر دوام ایتدی. اقشاملری حرب و ضربک یورغونلغنه علاوه آفریقا کونشنک آلتنده بی تاب قالمش اولان ایکی طرف چادرلرینه چکیلر، استراحت ایدرلردی. روما قوماندانک صوکره درجه کوزل بر کریمه سی واردی. که: کوچوکلکندن بری آتیه بنمکی، برکنج محارب کبی اوق آتیه تعلیم ایتمشدی. بونادره حسن و حرب غوغانک هر صفحه سننده غایت مزین، محتشم زرهی، اسلحه سی ایله دشمنک ایلك صقنده نظره چارپاردی. روما قوماندانی

اردوسنه کیم عرب قوماندانک باشنی کتیر بر ایسه یوز بیک درهم آلتون ایله برابر قیزینک دست ازدواجنی آکا بخش ایله جکی اعلان ایتدیکندن روما اردوسنده کی هر کنج محارب بوشانی مکافاته نائلیت ایچون جوش و خروشه گلش ایدی . بونک اوزرینه عربلر قوماندانلرینک محافظه نفس ایچون چادرنده اوطورماسنی و کندیسنی تهلکه به آتاماسنی سویلدکلرندن عبدالله بن سعدده میدان حربدن چکیلدی . بونکله برابر اسلام اردوسی ده بولسبتسز مقدار لرله یاریسی نیم وحشی اولان بربرلردن مرکب بویله وطنلرندن بعید ، ییانبجی برچولده اوزون اوزادیه بوغو- شمعندن عادتاً مأیوس اولمش ایدی .

ایشته بویله مستثنا بر زمانده ایدی که حضرت زبیر اون ایکی رفیق مجاهداتیه دشمن صغری آره سندن کهرک اردویه یتشدی . مشارالیه اخوان دینک مقدراتنه اشتراک ایچون بیک یمه دن و صو ایچمه دن اوزون بر مسافه بی شایان حیرت بر شجاعت و متانت ایله قطع ایدوب گلش ایدی !

میدان حربه بر کره عطف نظر ایدنجه دیدی که :

— زده در، سردار کز ؟

— چادرنده !

— چادر فصل اولورده بر اسلام سردارینه مقام اولور ؟

بو سوزله عبدالله کورمه کیتدیکی زمان سردار یوزنده بر

حیرت حجاب اولدینی حلاله صورت حالی ، و بویله بر موقعده وجودینک اهمیت عظیمه سنی درمیان ایله اعتذار ایتک ایستدی .

حضرت زبیر ایسه :

— بک اعلا دیدی ، سنده آنلرک بونا مردانه تکلیفلرینی ینه آنلرک اوسته توجیه ایت ؛ اسلام اردوسنه اعلان ایت که : کیم غره غورینک باشنی کتیر برسه قیزی یوز بیک درهم آلتون ایله آکا بخش ایدیه جکدر !

بو خصوص اعلان اولندقدن صوکره دشمنک کثرته غلبه ایچون حضرت زبیر بر تدبیر تصور ایتدی . عرب عسکرندن مهم بر قسم ده صبا حدن حربیه اشتراک ایتدیرله یوب چادرلرده بر اقیلیدی . قسم دیگر دشمنله غیر منتظم و اوزون بر چرخه حربی افریقا کونئی آلتنده تمدید ایتشدی . نهایت هر ایکی طرف لرزه دار خطومه لر ، یورو مکه مجالسز حیوانلر ایله اردوگاهلرینه دیکلتمک ایچون چکیلدی . حیوانلرک طاقاری چیقارلدی . زرهلر ، سلاحلر بر طرفه قونلدی ، ایکی طرف محارب آرتق کوندوزین مشاق و بی تاییسنی تضمین ایله مک ایستیوردی . بر آنده هجوم آوازه لری عکس انداز اولدی ؛ بر جوق قوی یورولماش محاربلر عرب اردوگاهندن فیرلادیلر . بک از صوکره قوجه روما اردوسی یورغونلق و شاشقینلق ایچنده بریشان اولوب کیتمشدی . روما جنرالی بالذات حضرت زبیرک الیه قتل اولندی ؛

میدان حریده باباسنك استقامتی آلق وفدای نفس ایله مك ایچون دوکوشن قیزی ده احاطه ایدیلرک تسلیمه اجبار ایدلدی . عربلرک قلعجیلرندن ، منزراقلرندن قاچان فراریلر سوفه تولا شهرینه کیردکلرندن بالتعقیب اوراسی ده ضبط اولمشدی . [بوسوفه تولا شهری قارتاجك ۱۵۰ میل جهت جنوبیه سنده ، خفیف بر میل اراضی اوزرنده اولوب برنهر ایله اروا اولنور . اطراقی اورمانه محاطدر وبر طاق ظفر خرابه سی ، بر قایی ، اوج عدد قورینت اصولی معبد نظر حیرته رومالیرک احتشا . مندن نمونه نما اولور . Show شونك سیاحتاری]

بوزنکین بلده نك سقوطی اوزرینه کرک اهالی مقیمه ، کرک بدویلر فاتحلرک لطفه التجا ایتدیلر . بوراده اوتاریخدن اعتباراً برمتین وامین مرکز عسکری تأسیس اولنه بیلمك ممکن اینه ده ، احتمال چکیان مشاق ، مجاهدین آره سنده ظهور ایدن برساری خسته لق ، محارباتده واقع اولان ضایعات اون بش آیلق برسفردن صوکره عربلرک غنائم عظیمه واسرای کثیره ایله برابر مصره عودت ایله مه سنه باعث اولمشدر . بعدالظفر هرکسك طلب مکافات ایتدیکی ائنده روما جنرالنی قتل ایدن وشبهه سزاک بوبوک مکافاته لایق اولان بر محارب چیقما دیغندن هرکیم ایسه شهید اولدینی ظن ایدلشدی . شو زمانه قدرکه : تاکهان غره غورینك قرینك فریاد وانینی وسوزلری صامت

ولاقید دوران حضرت زبیره توجهله بدرخی تلف ایدن کیم اولدیغنی ، بونکله برابر بو قهرمان عسکرک شجاعتندن افزون تواضع و نزا کتی حاضر و نه اعلان ایتمشدی . قرار وجهله قیز حضرت زبیره عرض ایدلدی ، لکن مشارالیه بومکافاتی کمال اعتدال دمله رد ایدرک قیاجنك انجق اعلاى دینه وقف ایدلش اولدیغنی و خدماتی ایچون امید ایله دیکی مکافاتک محاسن قانیه دن وتقد وزردن دها عالی وابدی بولندیغنی سوبله مش ایدی !

بو قهرمان ایچون ، که بوتون تاریخ بشریت مالکیتله فخر ایتسه روادرد ، الک مناسب مکافات تبشیر مظفریات ایچون حضور خلیفه به اعزامی اولدی . مدینه ده خلیفه بوتون اصحاب کرام ، رؤسای قوم ، اهالی آره سنده افریقا سفر مدیدینك داستان خون آلودینی قهرمان مجاهدك آغزندن دیکلر ایکن او ، الک کوچوک تفرعات حریبه نی بسط و بیان ایتدیکی حالده آغزندن کندیسنك اجرا ایتدیکی تدابیره ، کوستردیکی مأثر شهامت عائد هیچ برکله صدور ایتمه مش ایدی !

بوندن صوکره عربلرک فتوحات غربیه لرینی یکریمی سنه قدر تأخر ایتش کورپورز . ۶۸۹ سنده معاویه به بالذات افریقا اهالیسندن فریادجیلر کلیور ؛ چونکه روما ایمپراطوری هرقل (ابراقلیس) افریقا اهالیسندن بر قسمك عربله خراج ویردکلرینی دونهجه آنلری سلاحله تخلیص ایده چکنه اوده

بر طرفدن ژوالیلری صیقلشدیریور؛ بونک اوزرینه معاویه نك
كوندرديكي براردو اوراده بويوك برشهری ضبط، اوتوزييك
يونانلیدن عبارت بر اردويي محو و سكسان بيك كيشی اسير
ايدیور. [۱] لکن افریقا فاتحلكی شرفی بز عقبه بن نافعدها
لايق كوریورز. عقبه بن نافع شامدن اون بيك منتخب، بهادر
محاربك ریاستده یوله چیقمشدی؛ بواردو بورودكجه بویودی.
عقبه بن نافعك بربریه سفرنده طوتدینی طریق استیلایی بویكون
خریطه اوزرنده چیزه بیلیمك بك مشكل اولدینی کی، بربرستانك
نواحی داخله سینه عائد عرب وقایع نویسلرینك وردیكي تفصیلات
عجیبینی بورایه درجده بزم ایچون فائده متصور دكدر. فی الحقیقه
(زاب) یعنی محارب نومیديا قطعه سی ۸۰۰۰۰ یرلی محارب جمع
ایده بیلیرسه ده اوزمانه نظراً ۳۶۰ شهر جسیمك موجودتی
شبه لیدر؛ مع مافیة ساحل بحره یا قلاشلدینی زمان مشهور اولان
(بجایه) و (طنجه) شهرلرینك ذکری عربلك فتوحاتنه رنك
وشكل ویریر. اسکی زمانلرده ۲۰۰۰۰ منتظم خانه دن متشكل
اولدینی اخبار اولتان (بجایه) الیوم بیله بر مقدار تجارتدن
حصه دارد. طنجه ایسه عرب و یونان حکایاتیله شهرتیا بدر،

[۱] اقویلیا یسقیوسی (پاولووار نغید) ك بیاننه باقیلیرسه عربلر
بو اتاده اسکندریه دن سجلیایه و افریقای شمالی صولرینه بر دوخا کو-
ندر مشلر. برنجی جلد ۱۳ نجی باب De gestis Songobarid

مع مافیة عربلك بوراسنی برنچدن دیوارلر، التون، کوموش
ایله قایل داملرله توصیفلری شهرلك محضا ثنات و ثروت عظیمه
سندن کنایه اولق لازم کلیر.

موریتانیا تینجیتانیانك ایچریلری رومالیرله بیله غیر معلوم
واھالیسی غدار، جسور، حیله کار و وحشی اولدقلری حالده
برواسز عقبه بویجهول ومهلك نواحینك تا باغرینه کیرهك
کندیسندن صوكره کلنلك فس و مراکش بلده عظیمه لرینی
الشا ایتدکری وحشتکارلردن کچمش وسوس نهرینك اطرافی
ریان ایلدیکی آطلاتتیق ساحلنده، قاناریه آطه لری مقابله سنده
راکب اولدینی دوه سنی، یاخود بارکیرینی کوکسته قدر بحر
محیطه سورهرك مشهور اولان شو سوزی سوبله مشدی:

— یاربی، پیشگاه عزیمه شو عمان حائل اولماسه یدی اسم
جلالکی دکرلرك آرقه سنده کی ممالك مجهوله یه قدر کوتورور،
اعلا ایدردم!

برمدت صوكره افریقایلر ایله روملك عمومی برعصیانی
مشار الیهی بحر محیط یالیرندن کری چاغیردی؛ وهر طرفدن
قوای عظیمه اعدا ایله محاط اولدینی ایچون کندیسنه شانلی بر
شهادتدن باشقه برشی قلمادیغی حس ایتدی. مع مافیة فاتح
افریقه نك صوكدوره حیاتی انجیق اسلامیتك ایجاد ایله بیله جکی
برهاله خونین جوانمردی ایله اخلافة یادکار قالمق مقدرایدی:

افریقہ حاکمکنی عقبہ بہ قارشی دست زورینہ آلتی ایستہ بن
و مغلوب اولدینی ایچون موقوفاً اردو ایله سوق اولتان برذات
وار ایدی کہ: عاصیلر مومی الہک فکر انتقام ایله کندیلرینہ
التحاق ایدہ جکی ظن ایدہ رک معلومات ویرمشاردی؛ یوکیٹ
موقوف عربلرہ خاص جوانمردلکله بونی رد ایتدکن باشقہ
عقبہ یەدہ موقوفی بیلدیرمشدی. تہلکۂ ہلاک واضع حالک
تقریندہ عقبہ موقوفنک باغلرینی بالذات چوزہ رک موت محققدن
کندیسنی قور تارمانی تکلیف ایتدیکی حالہ رقیی کندیسنک
سجانی آلتندہ شہید اولغی ترجیح ایتدی. ایکی فدائی، ایکی
قریش کی یکدیگر لرینی دراغوش ایتدیلر؛ قلیجلرینی چکر رک
قینلرینی قیردیلر؛ و اولنجہ بہ قدر بہادرانہ دوکوشدن صوکرہ
صوکنجی اوریلان و طغداشلرینک اوزرینہ یان یانہ دوشدیلر!
اوچنجی افریقہ قوماندانی زہیر سلفنک انتقامی آلدقن
صوکرہ رتبہ شہادت احرار ایتدی. زہیر برچوق محاربانہ
افریقالیرلی مغلوب و بریشان ایتدکن صوکرہ قسطنطنیہ دن
کوندیریلن جسیم براردویہ مغلوب اولمشدر. یواردو قارتاجک
امدادینہ گلش ایدی.

افریقای شمالی اہالیسنک زمان قدیمدن بری عادتلری ایدی:
اسلاملرک ورودندہ آنلرلہ برلشیر، آنلرلہ غنائمی تقسیم ایدر،
صوکرہ اسلاملرک ایلک چکیلہ سندہ یاخود مغلوبیتندہ تکرار

بتپرستلک عودتلہ اسکی دوستلرینہ هجوم ایدرلردی! عقبہ بن
نافع کندی زمانندہ بو حالاتی دوشونہ رک اسلامارہ براستنادگاہ،
حربک احوال غیر مساعدہ سنہ قارشی نسوان و صیان ایچون
برملجا اولوق اوزرہ ایچری مملکتک کوبکنندہ بر مرکز تأسیسنی
دوشونمش واللتجی سنہ ہجریہ دہ (قروان) شہرینی تشکیل
ایتمش ایدی (۶۷۰ - ۶۷۵ میلاد). بو شہرک موقعی تونس
خطہ سی داخلندہ نفس تونسدن ۵۰ میل داخلہ در. مؤخرأ
قروان پک زیادہ معموریت کسب ایدوب افریقہ نک مرکز
ادارہ سی اولدینی کی مرکز عرفانی دخی اولمشدر. انحق
زہیرک شہادتندن صوکرہ شرقدہ حکومت اسلامیہ نک اغتشاشاتی
تکرار فتوحات غربیہ نی سکتہ دار ایتشدی. شرقدہ سکونتک
تأسیسنی متعاقب خلیفہ عبدالملک افریقہ فتوحاتنہ تکرار
باشلانیماسنی امر ایدوب مصر والیسی امیر حسن معینہ (۴۰)
بیک کیشیلک بر اردو ایله مصرک وارداتی تخصیص ایتدی.
بو حربک دواچی مدتجہ افریقہ نک نواحی داخلہ سندہ عربلر
اکثریتلہ مظفر ایسہ لزدہ سواحل بحر الآن روملرک اندہ
ایدی. حسن دن اولکی قوماندانلر قارتاج شہرینک نام و شہرتنہ،
استحکامات فوق العادہ سنہ قارشی حرکات قطعہ اجراسنی تسبب
ایتمہ مشلردی. قالبس و طرابلسدن فرار ایدن محافظین دہ
عساگر رومیہ نی تزئید ایتمش بولٹیوردی، لکن امیر حسن

دها جرأتی چیقدی؛ بو جرأتده تأمین موفقیت ایلهدی .
(۶۹۲ - ۶۹۸) تاریخلری آره‌سنده یعنی ۷۹ نجی تاریخ
هجرتنده ولایتک مرکزی اولان مشهور قارتاج بردها بر
مظفر خارینک سلاح شوکتیه باش آلدی و دوچار غارت
اولدی ! انجق بوندن متولد مسرت جوق سورمه‌دی .

شرق ایمپراطورلغک بوتون مشاهیر عسکریه‌سندن مرکب
براردوی حامل غایت جسم برروم دونمائی سگیلانیق قوه
حریبه‌سنی واسپانیاده‌کی غوت قرانک مجموع قوه بحریه
وعسکریه‌سنی استصحاباً قارتاجه یتیشدی؛ لیانک اغزیه‌کرلش
زنجیری قیره‌رق ایجری کیردی. اسلاملر بوقوه مهییه اوکنده
چاره‌سز قیروانه و طرابلسه چکیلدیله؛ اهالی قدیمه‌نک شایشلری،
دعالری ایچنده شهره‌گیرن متفقین‌ده سرمست موفقیت اولوب
قالدیله. لکن آرتق افریقا روملره مؤبداً غائب اولق مقدر
ایدی . امیر حسن ایرتمی سنه بویوک بر اردو ایله قارتاج
اوزرینه تکرار یوروددی، اوتیقا جوارنده متفقلر ایله قانلی بر
حرب ایده‌رک روملری و غوتلری ساحل بحره قدر قتلجه
تعقیب ایتدی . دشمنک صوک سفینه‌سنک یلکنی‌ده افقده‌غائب
اولمادن قارتاجه، دیدونک، قیصرلرک شهری آتشلره ویرلش
ایدی . . . شهر ایکوزسنه قدر خرابی مطلق ایچنده قالش،
انجق صوکره‌دن خلفای فاطمیه طرفندن اسکی نفوسنک

انجق یکریمده برینه معادل اوله‌جق قدر اهالی ایله اسکان
ایدلشدر . بوراده افریقای شمالینک قریلیچه‌سی دیمک اولان
اوتارینجی قارتاجیه صوک برنظر وداع آتق اوزره دیه‌لم‌که :
اون آلتنجی عصر میلادی اوائلنده ، یعنی بوندن درت
یوزسنه قدر مقدم قارتاجیه‌نی شوخالده کورپورز : بر جامع .
طلبه‌سز برمکتب، یکریمی‌ش، اوتوز دکان، و بشیوز قدر فقیر،
چیلاق کویلی طلبه‌سی‌که : احوال ایله برابر سکانی اسکی قارتاج
ساتورلرینک طور مغرور و غیر متزلزلانه‌سنه صاحبدر [۱].

بوکون قارتاجه تمامیه محو اولمش بولنیور، انجق تدقیق
حقایق ایچون کیدن برسیاح احتمال تخریبات زماندن کری‌قالان
برقاج صوکره‌نی بقیه‌سی سایه‌سنده برزمان یوز بیکلرجه آدمک
عیشگاه رفاهی اولان بونقطه‌نی طانیه‌بیلیر !

روملر افریقادن قوغیلشلردی ؛ لکن مملکت هنوز
عربلرکده اولماشیدی . بررستان داخلی اهالیسی، مورلر
(یاخود بررلر) کندیلرندن امید اولمایه‌جق بر اتفاق وانتظام
ایله طویلاندیلر . و بالتصادف اوزمان ظهور ایدن ویغمبرلک

[۱] اسپانیوللرک عربلره کوستردکری کین و غرضک مابعد
زبونکشانه‌سی اولق اوزره شارلکن زماننده (خلق الواد)‌ده بولندان
اسپانیول شووالیه‌لری (۱) بوقفیر کوی بیله محو و غارتدن جبر نفس
قهرمانی ایله‌مه‌مشدر .

دعواسنده بولنان بر قادینه اطاعت ایتدیلر، امیر حسن بویوک بر حریده مغلوب اولدی؛ و پونجه سنه لک امکی محو اوله رق مصر حدودینه قدر رجعت ایدوب بش سنه مدت اوراده موعود عسکرک ورودینی بکله دی. بو ائنده افریقاده غایت غریب بر حال وقوعه کلمکده ایدی:

پیغمبرک دعواسنده اولان قادین بوتون اهالی بی، عسکرینی طویلالمش دیش ایدی، که:

— شهرلرمز و آنلرک حاوی اولدینی آلتین و کوموش دایما عربلری جلب ایدور. حالبوکه: بو مشؤم معادن بزم مقصود اصلیمز دکدر: بز محصولات بسیطة ارضیه ایلده کچینه بیلیرز. هایدی شوشهرلری یاقالم و معادن قیمتداری، خزانغری آنلرک کوللری آره سته دفن ایده لم! بلکه اوزمان دشمنلرمز بزی نثر بست براقیرلر!

بو تکلیف هائل آلقیشارله قبول اولندی. وطنجه دن طرابلس غریبه قدر بوتون معموره لر، مبانی جسمیه یاقیلوب ییقیلهرق اشجار مشمره کلیاً محو ایدلدی، اورته ده مدار تعیش برشی قالمش، منبت، نفوس مسعوده ایله دولو بانچه کبی بر مملکت بر چوله، بریانغین یرینه انقلاب ایلهمشدی. صوک دورک سیاحینی و تاریخ نویساری بو خطه ده سیاحت ایدر ایکن صوک معموریت و خرابیتک بر چوق ایزلرینه تصادف ایدرلر. بونکله

برابر آور و پامورخلری اهالینک، خصوصیه اهالی خرسنیانه نک عدالتسز لکنندن، ظلمندن دولانی اسکی افسدیلری اولان روملری سومه دکلینه مقابل جبار و وحشی اقوام بر بریه نک بو بوندیرغنه دخی کال نفرتله باش اکدکلینی، بناء علیه بر طرفک ظلمنه، دیگر طرفک جهل و نادانسنه قارشى احکام قرآنییه منته قبول ایلهدکلینی یازمقده درلر. [۱] ایشه بو حکمته میندر، که قوه عسکریه ایله اخذ انتقام ایچون یاقلاشان عرب جنرالی عادتا بر منجی روحانی کبی قبول ایدلش ولذت و مدنیت و عرفانی حس ایدن بوتون یرلی اهالی عربلرک معاونته قوشه رق نیه کاذبه ایلک محاربه ده قتل و بربریلر پریشان ایدلشد. [۲]

[۱] روما امپراطور لکنک انحطاط و سقوطی، اوچنچی جلد. صحیفه ۲۲۵

[۲] بربرک اصلی اولان باربار لفظی دوت صورتله تصنیف ایدیه بیلیر. (۱) هومرک زماننده واحتمال یونانیلر ایله کوچک آسیایلرک عین لسان ملائمی قولاندقاری ائنده طرز تلفظلری خشین، قایا اولان بوتون اقوامه ویریلن لقب ایدی. (۲) هر دوتک دورندن بالا اعتبار یونانیلرک لسان، عادات و اخلاقه ییانی بوتون اقوامه تطبیق اولمشدر.

(۳) پلوتوسک زماننده رومایلر آرزوی ذاتیلری ایله بوکله استحقاری قبول و کندیلرینی (باربارلر) تسمیه ایشلردر. انجی اکثریا بو تلقیبندن ایتالیا ایله اکا مربوط نواحی استثنا ایلرلردی. نهایت عزت نفسک ترقیات متوالیه سی ایله بوکله امپراطورلق حدود عمومیه سنک خارجنده کی قبائل و ملل وحشییه ترک اولندی.

(۴) عربجه یه افریقای شالیینک شهرلی لاتین اهالیسنندن آینه رق

موسی بن نصیر زماننده بربریده بر عصیان دها چیقمش
ایسه ده کمال مهارت ایله باصددیریلوب بر چوق همتلر صرف
اولنه رق اسلامیت بو اهالی وحشیه صورت اساسیه ده تلقین
ایدلدی + کیت کیده فائخرینه قارشى بودرجه متفر اولان
بربریلر عربلرک جنسیتی ، مذهبنی ، لسانی ، عاداتی قبول
ایله مکی کندیلری ایچون مدار فخرعد ایله دیلر. اوصورتله که:
فرات نهرندن بحر محیط اطلاسی به قدر بوتون اهالی عین جنسندن
عد اولنه بیله جک برحالت ممزوج و متجانسه آلدی .

امویلرله عباسیلرک قانلی محارباتی نتیجه سنده تاریخ اسلامدن
مفصلاً تعقیب اولنه جنی وجهله افریقای شمالیه دخی رجال
اسلامیه اغلیون ، الموحدین ، فاطمیه ، ادریسیه کبی بر طاقم
حکومات مستقلا قویه تشکیل ایله دکلری وقت بونلر دائماً غایت
قوتلی ، و متشبث قوای بحریه نك صاحبی بولمشلر ، عادتا دور
قدیمک قارتاجه سی مقامنه قائم اولدقلری کبی اوروپا سواحل
جنوبیه سنی ضبط و تخریبده (جنسه ریق) ه تفوق ایله مشلردر .
غریبدر، که روما بوقدر سنه لک بر حکومت جهانگیرانه نك بوتون
شوکتیه برابر هیچ بر زمان افریقای شمالینک وقت وقت

(بربر) هیئتله قلب اولمش افریقای شمالی قباایله اوصورتله تطبیق ایدلش
اولدقندن بویه چه بوتون افریقای شمالی حوالیسی Barbary بربرستان
یاخود بربریه تسمیه تلممشد .

کندیسنه کوستردیکی قهر و تغلبک برمثالی ارائده اظهار اقتدار
ایله ممشدر . (۸۲۳) سنه میلادیه سنده اندلسدن طرد ایدیلن
برفرقه عرب اولاسکندریه بی ضبط و تخریب ایتدکدن صوکره
کریده چیقهرق آطه بی ضبط و تملک ایتدیلر . و بورادن کوندر دکلری
دونمالریله شرقی روما ایمپراطورلغنک بوتون سواحلی دهشتلره
غرق ایله اوقوجه حکومتی خراجه ربط ایتدیلر .

۸۲۷ سنه میلادیه سی ایتداسنده (بنی اغلب) دولتک یوز
تکه دن مرکب دونماسی تونس لمانندن ۱۰۰۰۰ پیاده و ۷۰۰
سواری عربی سجلیایه آندی ؛ آرقه دن یتیشن امداد ایله آطه
فتح اولنوب یالرمو (عربلر بلرم دیرلر) قوه بحریه لرینک ،
عرفان و مدیتلرینک مرکز معموری اولدی . (۸۷۶ میلاد)
نهایت الی سنه مقاومت ایدن سیراغوزده ده تسلیم اولدی ؛
بوراده عربلرک الینه کچن اموال واسرائلک حد و حسابی یوق
ایدی . کلیساردن النان کولچه کوموشک ۵۰۰۰ لیره و مجموع
غنائمک ۱,۰۰۰,۰۰۰ درهم آلتونه (۵۰۰,۰۰۰ استرلین) بالغ
اولدیغی واسرائلک ایسه (ترانتوم) فتحده افریقایه کوتوریلن
۱۷۰۰۰ کیشیدن فضله بولندیغی روایت ایدرلر .

هرآن بلرم (یالرمو) ، یزارته ، تونس لمانلرندن جسیم عرب
دونمالری چیقور ایدی . (فالابریا) و (قالمپانیا) حوالیسینک ۱۵۰
شهری تخریب و غارت اولمش ایدی . معظم روما شهرینی بیله

نه قیصر لرینک شوکت ماضیه سی، نه اعزّه نك قدرت مغنویه سی
عربلرک سلاح استیلا و غارتندن محافظه ایده بیلدی. مورخ
مشهور کیون دیورکه:

«شاید محمدیلر بوزمان یکدیگر لرله متحد اولسه یدی لر ایتالیایی
بر حمله ده و شانلی بر غنیمت صورتنده فتح ایله مک ایشدن بیله
دکلدی؛ لکن آرتق بغداد خلیفه لری غریبه کی نفوذ لرینی غائب
واغلیلر ایله فاطمیلر آفریقیه ولایتی غصب ایله مشلردی؛
و سجلیا امیرلری استقلال دعواسی سور یوردی!» [۱]

بناءً علیه ۱۰۶۰ تاریخ لرینه دوغر و ایتالیانک قالا بریا ساحلنه
برلشمش اولان نورمانلر بر چوق محاربه لردن و اوتوز سنه
متدایاً قان دوکدکن صوکره عربلری ایتالیا یالیزدن سور دیلر
و سجلیانک قسم اعظمه صاحب اولدی لر. ۱۱۰۰ تاریخ لرنده
ایسه بر چوق اقوام سائرّه ایله قاریشه رق کسب شوکت ایله
بونورمانلر عربلرک بحر سفید اطه لرنده طرف طرف مغلو.
یتلرندن حسارت آله رق مالطه بی دخی اللرندن نزع و افریقای
شمالی حکومت اسلامیه سندن خراج آله حق درجه ارا نه جرات

[۱] عباسیلرک حکومت مغنویه و دنیویه لرینه قارشى اسپانیا عربلرینک
عصیانى متعاقب ایلك اختلاللر افریقیه ولایتنده باش کوسترمشد. ابراهیم
بن اغلب (۸۰۰—۹۴۱ میلاد) بنی اغلب حکومتی تشکیل ایتدی کی
ادریسی لده اوقیانوس اطلسیه یقین فاس شهرى بنی ادريس حکومتک
مرکزی اتخاذا ایله مشلردی. (۸۲۹—۹۰۷ میلاد)

ایله مشلر ایدی. خلیفه فاطمیه مصرک فتحه عزیمت ایتدی کی
زمان تونس و جزائر خطه لرینک اداره سنی بر چوق هدیه لر
تردیفاً خدامندن (یوسف) حواله ایله مشدی؛ بو ذاتک احفادی
مصر حکومته اولان روابط صمیمیه لرینی چوقدن اونومش
اولد قلرندن شیمدی برحالت عجز و عطالتده یوار لانتقه ایدی لر.
قره طرفندن مراکشک الموحدین حکمدارلری دکرذن
ایسه یونان و فرائق قوای بحریه لری بونلری صقیشد بر یوردی.
نورمان پرئسی روجر مالطه نك ضبطدن صوکره بر بریه نك
قوتلی مواقع بحریه سندن اولان طرابلس غریبه هجوم ایده رک
ارککلردن قسم ذکروری عمومیتله قتل و اعدام و قسم نسایی
اسیر ایله مش ایدی. و بوتون بو فاجعه لر ۱۲ عصر میلادنده
جریان ایدیور ایدی. یوسفک احفادی طرفندن تونسده تشکیل
اولان بوضعیف و بدبخت حکومتک مقراداره سی اولان افریقیه
ویا خود (مؤسسک نامنه نسبتله) (مهدیه) سجلیا امیرالی طرفندن
۱۵۰ تکنه دن مرکب بر دونما ایله محاصره و ضبط اولوب
بوتون اموال و اشیا فرائقارک بد غارتنه دوشدی. متعاقب سفیرلر
تیجه سنده ده سجلیا قراللری و یا خود معیتلری تونس سفاکس،
قابسیه، بونه بلده لر یله ساحلک قسم اعظمی ضبط ایتدی لر.
بوتون بو مواقع خرسیتان محافظلر قونیلوب مملکت دخی خراج
کسیلدی. بونکله برابر خرسیتانلرک قلنجی قرال روجرک و فاتیله

قبرلشدر، دینله بیلیر؛ چونکه روجر وفات ایدنجیه عربلر بو موافقی برر برر استرداد ایدوب اوزرینه کوندریلن بر چوق قوتلری ده پریشان ایتش ایدیلر .

تصریح ایدیله جک وقایعک دورۀ گذراننه سرعتله یاقلاشه .
 یامک ایچون بعض اهمیتیز خادئات تاریخیه بی آنلار ایسه ک
 بحر محیط اطلاسیدن تونسۀ قدر یوز سنه قدر حکم ایتش
 المرابطين حکومتک برینه قائم اولش بولنان الموحدين حکومتی
 اراضی واسیعۀ اوزرنده اوج امارت اسلامیۀک تأسس
 ایله دیکنی کوروریز . بونلر ده تونسۀ ده بنی حفص (۱۲۲۸ —
 ۱۵۳۴)، مغرب الوسطی ده بنی زیان (۱۲۳۵ — ۱۴۰۰)
 مراکش ده بنی مرین (۱۲۰۰ — ۱۵۵۰) در .

اوروپا تاریخلری ک روایته نظرأ ، بعض وقایع ضروریه
 مستتناً اولق شرطیه ، بوافریقای شمالی امیرلری ک صورت
 حکومتلری سربست و حلیمانه ایدی . خرسیتیانلر کلیسالرینه
 صاحب وایسته دکلری کبی ایفای عبادتده مأذون ایدیلر . اون
 اوچنچي عصر ظرفنده بیله فاسده بریسقپوسک موجودیت
 مصدقۀ رسمیه سنی کوربورز . تونس و مراکش حکومتلری ک
 یایلق مقامی ایله موجود مناسبتلری دخی دوستانه بولنیوردی .
 حتی افریقا اردولرینه خرسیتیانلرک عسکر صفیه داخل اولدقلری .

امور ملکیده استخدام ایدلدکلری روایتی دخی وار . انکلز
 مورخیتدن (له بن — بول) دیورکه :

«افریقای شمالی حکمدارلری ک دول خرسیتیانیه ایله اولان
 معاملات و مناسباتی بومدت ظرفنده — یعنی جنکاور فاطمیلرک
 تونسلی ترک ایله شرقه عزیمتلرندن بالاعتبار تورکلرک بحرسفیدک
 اسایشنی محو ایتک اوزره حوضۀ غربیه کلدکلری تاریخیه
 قدر — حقیقۀ عاقلانه ، سیاستکارانه ایدی . افریقایلر برچوق
 خصوصاً نجه آوروپا محصولات صنایعیه محتاج ایدیلر ؛ باللقابله
 آوروپا دخی افریقانک دریلری ، پوستلری و سائر خام محصولات
 طبیعیه سنی ایسته یوردی . بناءً علیه : آرده کی مناسباتی تقویه ،
 تجارتی تسهیل و تأمین ایله یه جک بر چوق معاهدۀ یابلدی .
 انجق افریقای شمالی حکمدارلری ک قوۀ بحریه جه اوزمان آق
 دکزده اجرای تجارت ایدن وندیک ، جنوه کبی تجارتله مشغول
 جمهوریتلره نظرأ همان یوق مثابه سنده اولماسی بوبادی منوبیت
 نتایجک الله ایدله سنه پک زیاده یاردیم ایله مشدر . بونکله برابر
 افریقای شمالی حکمدارلری ک معاهدات منعقدۀ بی حسن محافظه
 امرنده کوستر دکلری همت عظیمه اصلاً نظر تقدیردن دور
 اوله ماز . عادتاً برقاعده مخصوصه اولق اوزره سبجلیا ایله تجارت
 بحریه ایله مشغول بحرسفید جمهوریتلری تونس و تلسان ، فاس
 حکمدارلرینه معاهدات مفیده ایله مربوط بولنیورلردی . پزاه

جنوه، پروانس، آراغون و نديك جمهوريتلری يکديگرلرني متعاقب افريقا حکمدارلری ايله بويله معاهدلر عقد ايتمشلر و وقت، وقت تجديدايلسکده بولتمشلردی. جمهوريتلردن بعضلرينک تونس، جه ثوتا و سائر شهرلرده کنديلرينه مخصوص محلهلری وار ایدی. يته هر حکومتک قونسوللری دخی موجود اولوب بونلرک اوزمان کچيردکلری امين، مستريح حياه يتمش سناه اولکی انکلتريه قونسولی حقيقتاً غبطه ايدميليدي. افريقا تجارتی بالخاصه جنوه و پيزا جمهوريتلرنجه حائز اهميت ایدی. منتظم افريقا شرکتلری طرابلس، تونس، بجايه، جئوتا و ساله ليمانلرنده مشغول تجارت بولئوردی. حتی تجارت اوقدر شدتله مذهبه غلبه ايتمش ایدی، که: جنوه ليلر، جئوتانی اهل صلیبه قارشى مدافعه بيله ايتديلر. ۱۵۳۰ سنه ميلاديه سنه قدر تونسده خريستيانلر سربستجه ساکن وکندی کلیسالرنده اجراى آينه مآذون بولئورلردی. تونس تاريخنک بويله شايان غبطه برصورتده دوامی ايسه باشليجه اوج عصر مدت بورايه حکم ايدن بنى حفص خانداننک اثر در ايتيدر....»

شمالی افريقا حکومت اسلاميه سى ايله آروپا حکومتلری آره سنده بوزمانلر عقد اولئان معاهدات تجاريه ده طرفينجه قورصانلق شدتله منع ايدلش ایدی؛ بونکله برابر بو تجارت جبريه - خصوصيله خريستيانلر طرفدن يته تعقيب اولمقده

وبالذات معاهده نامه لردن کلاشيلدينى وجهله بوايشله الکچوق يونانيلر، ساردينيا ليلر، مالطزلر ايله جنوه ليلر مشغول اولمقده ایدی. بو ائاده حکومت ساحليه نك منتظم دونملره عدم مالکيتی دخی قورصانلر ايچون ميدانی بوش براقئوردی. برحاله ده که: هان دائماً ايکی حکومتک آره سنده حرب اکسيک اولماديني بو وقتلرده دکر خرسزانی عادتاً صوکره کی رسی قورصانلق شکل مشروعه کيرمش ایدی. بونکله برابر جنوه ليلر قانونلرينه کندی ملتلرندن دخی اولسه در دست ايتدکلری قورصانلری اعدام و اموال مفسوبه بی صاحبی اولان ملته اعاده ايچون بر ماده علاوه ايله مشلردی. (۱۳۰۰) سنه ميلاديه سنده و وقت صلحه ايکی پيزا سفينه سى طونس مرسانده اوج اسلام سفينه سته هجوم ايله طاقه سنى اسير، وقادينلره ال يوز قيزار تاجق معاملاتی اجرا ايتدکدن صوکره فراره قدم باصمشلر و تونس دونماسی طرفدن نافله يره تعقيب اولتمشلا ایدی؛ لکن بوجنایاتی اجرا ايدنلر ييزادن روی ممنونيت کورمه ديلر، چونکه طونس حکومتی معامله بالمله قالقارسه حقلرنده پک فنا اوله بيليردی. سچيليا جزيره سى ده قورصانلره دولو اولوب تونس ليلر عادتاً بونلردن امين اوله بيلمک ايچون نورمان حکومتته خراج وريردی. آراغونلره جنوزلرده بربرلرينی و اسلاملری صويتقده ايديلر، معافيه خريستيان تاريخلری بوتون بومعاملاتک

حکومات خرسیتیانیه نك رضاسی خلافتده وقوعه کلدیکی روایت ایدبورلر !

بو وجهله اون دردنجی عصر میلادی به قدر آق دکزک باشلیجه خیرسزلی خرسیتیانلر ایدی ؛ لکن بوندن سوکره ایش آغر ، آغر دیکشمکه باشلادی . یعنی الک قوی و ماهر قورسان رئیس لرینک ، فیولرینک افریقای شمالی سواحلتدن آچیله جفی دورلر تقرب ایتمش ایدی .

اسپانیای قرالی فردیناند قاتولیک اندلس عربلری الک مرحتسز ، الک مدھش تضییقات ایله ، اشکنجه لرله وطنلرندن فراره اجبار ایتدیکی زمان بر وطن جدانک ، بروطندن منفینک آله جفی انتقامی دوشونمه مش ایدی . غرناطه سقوط ایدر ایتمز مایوس ، کدر غربتله هرشی کوزه آلدیرمش بیکلرجه اندلس عربلری اسپانیول بویوندوروغندن قورخولق ایچون یدی ، سکرعصرلق وطن معززلری ترک ایله افریقایه کچمشلر و (شرشل) Sherchel ، (عوران) کبی مواقع ساحلیده - علی الخصوص اووقته قدر همان نامی معلوم اولمایان - جزایرده تمکن ایله - مشلردی . بو وطن منفیلری یکی ملجألرینه یرلشنجه آنلرک یرنده اولانلرک یابه جقلری ایشه کیریشدیلر ؛ یعنی دست خسار وانتقاملری اسپانیا سواحله اوزاندیلر ! بولندقلری آزلق ، یریشانلق ایچنده خصملری اولان اسپانیوللره بر میدان حریده

قارشى دورمق غیر قابل ایدی ؛ لکن دکزده ، دشمنلرینه قارشى صاحب اوله جقلری بیله دکلری خفت و سرعت ، خصوصیه سواحله دائر اولان معلوماتلری اخذ انتقام ایچون الک قیمتی وسائطدن ایدی ...

خصوصیه اندلس منفیلری ، اولجه اسپانیوللر ، پرووانسلر ، نورمانلر ایله کیریشدکلی امتحانلرده اثبات ایله دکلی شجاعت و جرئت لرینه علاوتاً آتسه یاقیلان اجدادلرینک ، ناموسی هتک ایدیلن زوجه و همشیره لرینک ، یاقیلان غارت اولتان خانه لرینک آجیسنی چیقارماغی ، بر زمان کندیلرینک وطن مقدسی ایکن شیمدی سعادت لرینک ، ناموسلرینک ، دینلرینک مزاری اولان اسپانیاده قالمش قردشله معاوتی بر وظیفه مقدسه صورتنده تلقی ایتمکده ایدیلر . او حالده بو آدمیر ایچون خفیف قیرلا - نفیچلری [۱] جزایرک ایجه قوملی یاللسندن مائی آق دکزک صولرینه آتهرق اسپانیا قیلرنده بر جولان ایچون کورکه اوطورمقدن جوشقون ، شدید بر مسرت اوله بیلیرمی ایدی ؟ عربلرک الآن بیله سفائنه ویردکلی یرغاته نامیله یاد اولتان بوتکنه جکلرک ایکی بورده سندن اوزانان اوئر کورکک

[۱] قیرلانقیج اوزمان قولانیلان وقدرغه دن دها خفیف ، کوچوک بر تکه ایدی ، که هم کورک هم یلسکنله متحرکدر . فرنکر . Brigantine بریغانتین دیرلر . نورکک (برکنده) دیدیکیدر .

هر برینه برر کیشی اوطورور و بوآدملر کورک چکمکی بیلد-
کلی قدر و بلکه دها ای دوکوشمکی ده بیلرلردی ؛ چونکه
فرغاهلرک محدود حجم استیعیلری هرایکی ایشده یارامایه جق
نک معرفتیلری قبوله غیرمساعده بولنیوردی . انجق قره دن
مساعده بر هوا اسدیکی حالدله کورک چکمکه اوقدر احتیاج
کوروله یوب آز زمانده باله آر صولرینه کیریلیر ، اوراده بر
اسپانیول (غالئون) ی ، یاخود بر ایتالیان (بولوقاس) ی [بحر
سفیده مخصوص دور قدیمک کوچوک سفائن تجاریه سیدر]
بکله نیلیردی . یک آرزو چکدکلی ایچون برطاقم بریفاتیلردن
(قیرلانفیج) عبارت قورصان فیلوسی هر هانکی دار بریوغازده ،
کورفزده ، یاخود قیال آرقه سنده اولرینک ورودینه قدر اختفا
ایده بیلیردی . هیچ برشیدن شبهه ایتمه ی غنیمت ایسته دکلی
نقطه یه کلنجه سریع بر هجوم باشیلار ، دشمن احاطه اولتور ،
بورده لره طیرماشان قورصانلر شدید و بوغاز بوغازه برغوغان
صوکره تگنه نک صاحبی اولوب مظفر وشادان جزایره عودت
ایدرلردی .

یاخود سفر بر زمان کندیلرینک اولان او سوکی اندلس
بالیرینه اولوردی . بویالیرله کلنجه کیلر بر کورفز جکده اخفا
ایدیله رک یک ای طانیلان حتی بر جوق طرفلری حالا اسلاملرله
مسکون بولنان ایچیرلره کیریلیر ، اله کچن مال ، قادین ، ارکک

کیلره طاشینیر ایدی . بورلردن عودت ایدن فیلولر اکثرا
برابرلرندله اندلسده قللمش دینداشلردن دخی بر جوق فراریلر
کتیریر ایدیلر . یکرمی سنه قدر بو حال دوام ایتدی ؛ نهایت
اسپانیوللر بوقورصانلرک از عاجاتندن صوکرده یقده قلدن
قاردینال (اکسیمن) زماننده بولنری کتبه کتیرمک ایچون
(دون پدرو ناوارو) کوندردی . دون پدرو ناوارو آزر زحمتله
اوران و بجایه یی ضبط ایتدی ؛ جزایری ده اوقدر فنا تحکیم
ایدلمش بولدی . که : جزایر لیر مومی الهک بوتون تکلیفاتنی قبوله
مجبور اولدیلر . جزایر لیلردن آرتق قورصانلق ایتمه یه جکلرینه
دائر قطعی سوز آلمش و بونی تأمینات فعلیه آلتنده بولندیر مق
اوزره لیانه قوتلی بر استحکام یایوب مقدار کافی محافظ وضع
ایله مشدر . فرنکلرک Penon d'alger دیدکلی بو حصار
جزایر لیاننده اسلام سفائنک حرکته تماماً مانع اوله جق بر
صورته انشا اولنش ایدی جزایر لیلر [۱] ایچون بوندن عذاب
انکیز برشی اوله مازدی ..

[۱] الجزایر معلوم اولدیگی کی عربجه «آطهر» دیمکدر . بو موقعه
الجزایر نامنک کورفزده کی آطه یه نسبتله ویرلدیکی روایت اولتور .
آنجق مورخ «له ی-بول» بونامک Caesarea (augusta)
قهسریه نامندن محرف اولدیفته اینانیور . چونکه رومالیرک بونامده کی
شهری دخی همان عین موقعی اشغال ایتمکده ایدی . بوندن باشقه جزایر-
لیرک «الجزایر» ده کی (ج) حرفنی (ک ، ق) کی تلفظ ایله دکلی ده

وطنداشلری الآن جزایرک قیالقسواحلنده بعض مستحکم
نقاطه مالک ایدیلر واسپانیالیلری دالغهلر اوزرنده تعقیب ایتمک
آلشمش بو آتشین ملت ایچون تکنه لرینک لیمانده چورودیکنی
کورمک اولومدن بدتر اولدینی کبی ذاتاً زراعت ایله ده مشغولیتی
استحقار ایتدکلرندن یا آج قالمق، یا جبراً آلق تحت مجبوریتنده
ایدیلر؛ بناءً علیه درت کوزله اطرافه یاردیم ایچون باقیورلردی.
ویاردیم ده اوزاقده دکلدی، چونکه: فردیناند قتولیک برانکلیر
مورخنک دیدیکی کبی اوبر دنیا به «حسابی ویرمکه» کیتدیکی
اشارده وجزایر لیلرک صبرلری آرتق توکندیکی وقتلرده مشهور
«اوروج بارباروسه» نام دیکرله «بابا اوروج» دینیلن اوروج
رئیس آطهلر دکزنندن حوضه غزا و جهادی بربرستان یالیرینه،
مغرب صولرینه نقل ایتمش ایدی!

نظر دقته آلمانلیدر. آوروپالیر بواسی مختلف صورتده تلفظ و تحریر
ایتملردر: Argel آرجل، Arger آجر، Algél آجل، Algiers
الجزیر، الخ.. کبی.

قورصانلر مملکتی

شیمدی، دنیانک ال منبت ومعمور بر صحنه سی صقیله تاریخ
بشیریتده متعاقباً عرض وجود ایدن بربرستانک تاریخ اخیرده
آلدینی «قورصان یوواسی، قورصان مملکتی» شهرته وضعیت
جغرافیه واحوال طبعیه جه درجه لیاقتی تدقیق ایله یه لم:

معلوم اولدینی وجهله بحر محیط اطلاسیدن فرانسه نک
ایتالیانک، یاخود سائر بحر سفید حکوماتندن مرهانی برینک
لیمانلرینه عازم اولان سفائن مرهالده یا جبل الطارق بوغازندن
یاخود شمالی افریقا ایله مالطه آطهلری ییتنده قالان کچیددن
مروره مجبور بولنور. شوراسی ده درخاطر اولمالیدر، که:
بربرستانده قورصانلرک (تورک قورصانلرینک) توره دیکی ائشاده
امریقا قطعه سی یکی کشف اولمش، آنک آلتونلری اسکندریه
وازمیرک متاعنه مقابل اولوق اوزره بورالردن کچمکه باشلامش
ایدی. فی الحقیقه آوروپا تجارتنک قسم اعظمی حدود جنوبیه سی
بربرستان اولان بحر سفیدک غرب حوضه سندن مرور ایتمک

مجبوریتند ایدی. شرق کوشه سنده تونس، وسطه جزایری،
یاخود غربده جئون یاخود طنجه بی طومش اولان ماهر،
متشبت برآدمک بورالردن کچن اشیای قیمتداری، تقود
کثیره بی حاوی اولان سفائن جسیمه و متعدد بی توقیف ایدم.
بیلمه سی پک سهیل ایدی. الحاصل صحنه صانکه بالخاصه قور-
صانلغه مقام اولق اوزره تشکیل اولنش کورینوردی؛ علاوتاً
ساحلک طبیعتی دخی تام قورصان خرجی ایدی. خریطه به
باقنجه کوریرزکه: بوراده آرقه لری صیغ، بطاق کوللرله
چورلش و بووجهله قورصانه تعقیاتدن قورتلق ایچون هر درلو
تسهلاتی بخش ایله یین بر چوق طبیعی لیمانلر وارد. (جریه)
آطه سنک آرقه سنده قرون وسطی ده مدخلی بر حصار ایله مدافعه
اولسان کنیش بر حوضه اولوب نیجه دفعه لر قورصانلر قوتلی
مقبولردن بورایه صیغینمشلر ایدی. بویوک (سیرت) کورفزنده
کی قوتلی آفتیلر، متعدد قوم باقلری یوزندن سفائن تجاریه
سیرو سفردن تحاشی ایلدی کی (وندیک) و (اسپانیا) نک حرب
غالباری بیله بورالرده احوال محلیه بی قاریش قاریش بیان
قورصانلره قارشى موفقیتله مانوره اجراسندن عاجز ایدیلر.
غریبه دوغری کیدیلر ایکن «مهدیه» ده یعنی تاریخنویسانک
(آفریقیه) موقعنده بومشهور بلده نک حصارلری و لیمان بقایایى
مشهود اولور ایدی.

صوکره بوتون بربری سواحلک الک کوزل لیمانی اولان
تونس کلپوردی. بولیمانک خرسیتانلر طرفندن Goletta یعنی
(بوغاز) و عربلر طرفندن حلق الواد دینیلن آغزندن داخل
اولان برتکنه بوتون روزکارلردن مصون قالیردی. قدیم قارتاج
و پورتوقارینه لیمانلری ده قورصانلر زماننده شیمدیکی درجه قوم
ایله دولامشدی. شیمدیکی جزایر حدودینه یقین Tabarka
(تبارکه) موقعی دخی تجارت و حرکات ایچون بر مرکز عد
اولته بیلوب جنوبی (لومه لینی) قامیلیاسی بوراده واسع بر تجارتی
اداره ایله مکده ایدیلر.

بر وقتلر قورصان یوواسی اولقله اشتهار ایدن Lacalle
(لاقال) بلده سنک اوزمانلر پک کوزل بر لیمانه مالک اولدینی
اخیراً فرانسه لی ایچی تاجرلری طرفندن کشف اولمشدر.
براز یوقاریده کی (بونه) دخی درین بر لیمانه صاحب ایدی.
غیر قابل ضبط بر عسکری ستاسیون عد ایدیان (جیجل)
متعاقباً فیکه لیلرک، نورمانلرک، رومانلرک، ییزا و جنوه لیلرک
والک صوکره بارباروس قردشلرک الیه کچرک بودفعه قورصانلر
ایچون برملجاً حالت کتیرلش ایدی. جیجل قلعه سی ساحله
دار بر قوم برزخی ایله برلشمش، قیالق برشبه جزیره اوزرینه
بنا اولنش و اوکنده طبیعی مندرکلی بر لیمانی موجود ایدی.
برازدها ایلریده کی Bougie دخی دینیلن Buyaya بحایه لیمانی

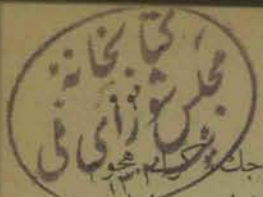
دخی بوتون فورطنه لره قارشى تماميله محفوظ بولنیوردی .
جزایر اوزمانلر لیمان دکلسه ده براز صوکره لیمان حالته کله جک
ایدی . (شرشل) لیمانی شمالدن کلن بویوک دکرلر ائناسنده
راحتسز اولمقله برابر خواص سائرهمی قورصانلرک آمالنه مطابق
ایدی . (تنیس) لیمانه هر زمان قولایجه یتیشه ییلمک مشکل
ایسه ده برکده قباغی اورایه آتجه هر وجهله راحت بولنیه ییلیردی .
عوران بلده سی ده رومالیرک Portus Divinus (پورتوس
دیوینوس) دیدکلری مهم (مرسی الکبیر) لیمانیه متمایز ایدی .
دها یوقاریده «جامع الغزوات» موقعنده دخی قورصانلر
(قردهش قیلری) آره سنده صیقیشمش برملجاً بولنیه ییلیر ایدیلر .
Ceuta چئوتا یعنی Septa سپته وطنجه کچیلوبده بحر
محیط اطلاسی ساحته دونلیدیکی زمان الک مشهورلری Sale
ساله اولق اوزره برچوق ملجألر موجود ایدی . بالخاصه ساله
لیمانی آغزنده قوم بانقلرینه رغماً دائماً آمریقادن عودت ایدن
سفائن جئسیمه یی اولایان قورصان تکنه لرینی اطرافه
کوندربردی .

سواحلك قورصان آمالنه بودرجه مطابقتنه علاوتاً اراضی
داخلیه دخی مطلوبه موافق ایدی . فی الحقیقه سیرسفائنه مساعد
بردانه بیله نهر یوقسه ده وارضی بردن بره کسب ارتفاع ایله
یورسه ده بوکا مقابل باشقه براستفاده تأمین اولنوردی : بواراضی

مرتفعه ساحلیه دن قورصانلر کرک هجوم ایده جک و کسب هجوم
اولنه جق سفائی سہولتله فرق و مشاہده ایلرلر ایدی . اراضی
انسانک بوتون آرزولرینی تطمین ایله یه جک موادی احتوا
ایدیوردی دامن جبیلده بربریلر ساکن اولور ، یا یالارده عرب
قبائلی رعی حیوانات ایله متعیش بولنیوردی ، سواحل بحره
قدر مثبت ، لطیف وادیلر امتداد ایدیوردی . (جربه) ایسه
غایت لذیذ میوه لر ، حبوبات ، اوزوم ، زیتون ، شفتالی و انجیر
حاصل ایدیوردی . تونس یشیل صحرائرک اورتہ سنه یرلشمش ،
«مغربک عروس بیاض و عطرالودی» عنوانی بحق قازانمشدی .
قورصانلر کندیلرینه ملجأ اوله بیله جک بویله بر اقلیمی نرہ ده
بوله بیله جکلردی ؟

واشته اوروج بارباروسه ، خیرالدین بارباروسه نک استادی
و آغاسی دیار مغربه دومن دوغرولتدینی وقت کندینی بو محیط
مساعد ایچنده و دامارلرنده کی خون حمیتی بوسبوتون غلیان
ایتدیره جک احوال خصوصیه مواجهه سنده بولش ایدی .

بارباروس قردش لرک عائله لرینه ، وطن لرینه ، اوائل حیاتیه لرینه
عائد دسترس اوله بیلدیکمز معلوماتی کتایمیزک باشنده درمیان
ایتمش وردوس شوالیه لريله ایتدکلری برمحاربه ده الیاسک شهید ،
حضر رئیسک (خیرالدین پاشا) برچوق سنه لر ردوس زنداننده
اسیر اولدینی بو وسیله ایله سوبله مش ایدک . کاتب چلبی تحفة
الکبارنده دیور ، که :

«حضر اسیر اولوب نیجه زمان جزیره ده قالدی؛ بعد الحلاص سلطان قورقود انطالیه ده ایکن استیذان ایدوب اون سکر اوتراق برکمی ایله قورصانلغه چیقدی...»

حضر رئیس (بارباروس خیرالدین پاشا) اوزمان پرکنده تعیر اولان بو کوچوک تکه ایله ومنتخب یوز اللی قدر تورک محاریبه کندیسی آق دکرک جوشقون دالفه لری اوزرنده سربست کورنجه ایلك انتقام ضربه لرخی قردشنگ قاتلی، کندیسنگ سنه لرجه زندانچیی، اشکنجه مأموری اولان ردوس شواله لرینه اورمغه باشلامش ایدی؛ اوصورتلکه : یک آز صوکره نامی شواله لر طرفندن، تورکر طرفندن ایجه طاقش بولنیوردی. حضر رئیس بر آره لق سواحل شرقیه یی جولانته دار بوله رق بویه یاقاسنه یعنی ایتالیا نك جنوب شرقی سواحلنه آتلاش اوراده غایت جرشکارانه مصادمه لر ایله بر طاق خرستیان پارچه لری ضبط ایله مشلردر. [۱] حضر رئیسک

[۱] بو پارچه کله سته کرک تواریخ قدیمه بحریه مزده، کرک شمیدی کتابلر مزده صیق، صیق راست کله جکز و بواسمک او زمانلر صرف حرب ایچون یا بیلما یوب ممالک بعیده دن اشای تجاریه نقل ایدن یلکنتی سفائن جسیمه تجاریه یه ویریلن اسم اولدیغنی اوکر نه جکز. پارچه نامنک بو تجارت قالیونلرینه سبب تسمیه سی بزی چوق دوشوند برمشدی. ظن حاجزی به کوره بواسم (بارقو، بارق، بارج) یعنی بو بوک کمی کله اجنبیه سندن اولا (بارچه) دیه نقل ایدمش و صوکره (بارچه) اولشدر.

بو وقتلر بر چوق غنائمه نائل اولدیغنی شبهه سزدر؛ چونکه برقیشی اسکندر به ده امرار ایدوب صوکره جریه به کلدیکی و آغراغنی-که اشیا و غنائم دیمکدر. - بوراده بر اقدیغنی او قویورز. یوقاریده دیدیکمز کی بو وقایعک هانکی تاریخه مصادف اولدیغنی تمامیه اوکره نه ییلمک قابل اولمادی؛ انجق المزده کی نقصان و تالق ایله بوراده بعض استدالات تاریخیه ده بولمقدن دخی بزی کیمسه منع ایده مز: شویله که: بزم تاریخلرده بارباروس قردشلرک بر برستان سواحلنه حرکتلرینک سبی اوله رق سلطان سلیم اولک جلوسنده آوروپا حکوماتنک هان جمله سیله تجدید صلح اولدیغنی ایچون تورک قورصانلرینک دول مذکوره علیه نه اجرای حرکتدن منع اولمالاری کوستریلیور... بوسبب احتال. روش حاله نظرأ سلطان قورقود طرفندن مظهر حمایه اولان بارباروس خیرالدین حقننده دوغرو اوله بیلیر. نته کیم ینه تحفه الکبارده:

«سلطان سلیم خان جلوسنده برادری قورقود خان اختفا ایتمکله خیرالدین رئیس دخی مدلی جزیره سنده کیمینی آلوب مغریه صالدى... برادری اوروج ایسه جریه آطه سنه کلشیدی. مزبور ایله آنده ملاقات ایدوب ایکی برادر غزایه یل باغلا دیلر...»

دینیلیور. بوسوزدن بارباروس خیرالدین پاشانک تملی

اوله رق مغربه حر کتده یاننده برادری اوروج اولمادینی و تاریخ حرکتک جلوس سلطان سلیم اوله یعنی ۹۱۹ تاریخلرینه مصادف بولندی آکلاشیلیر. بارباروس خیرالدین پاشانک (مات رئیس البحر) تاریخندن آکلاشیه جتی و جهله ۹۵۳ ده و سکسان یاشنی متجاوز اوله رق وفات ایتش اولماسنه نظر آ تاریخ تولدینک ۸۷۲ اولماسی لازم کلیور. بو حالده مشارالیه بربریه عزیتمتده تمام ۴۷ یاشنده اولق ضروریدر. ایددی، بوراده قطعاً حل ایدلک لازم کلن بر نقطه ده وار: حضر یعنی بارباروس خیرالدینک آغاسی اوروج رئیس بربرستان سواحله خیرالدین دن چوق اول، واحتمال خیرالدین رئیس ردوس زنداننده اسیر ایکن کیتمش، اوراده برلشمش ایدی. عثمانلی تاریخلرینک بو خصوصده بر کونا معلوماتی یوقسه ده کرک اجنبی تاریخلری، کرک پیری رئیسک مشهور «کتاب البحریه» سی بونی بزه بک واضح اوله رق کوشتر یور. «کتاب البحریه» ایله محررات اجنبیه آره سنده کی اختلافات ایسه وقایعک بش آلی سنه مقدم، ویا موخر اولماسندن عبارت بولنیور... بونکله برابر بو ایکی جهتک بیاناتی بوراده قارئلر مرکز نظر محاکمه سنه وضع ایلیه جکیز: بوندن مقدم نشر ایتدیکمز «کمال رئیس و بابا اوروج» نام اترک مطالعه سندن و خصوصیه پیری رئیسک بالذات یازدینی «کتاب البحریه» یه مراجعتدن آکلاشیه جتی اوزره کمال رئیس

ایله پیری رئیس هنوز امرای رسمیه دولت عدادینه کچمه دن، اسپانیا صولرینه واقع اولان سفر غازیانه لری ائناسنده - یعنی (۸۸۰ الی ۹۰۰) توارخی هجریه سی مابینده اوروج رئیسک بربرستانده بولندینی خبر ویریورلر؛ عقمده قالدیغنه کوره پیری رئیسک مال بیاناتی شو طرزده در: «افریقا حکومات اسلامیه سنک اسکی شوکت و سطوت بحریه لری قالمش اولدیغندن دائماً کفارک خسارینه معروضدرلر، بناء علیه سرحد بحر یلرنده دیار رومدن گلش اوروج رئیسک بکله دیرلر.»

حالبوک: اجنبی تاریخلری اوروجک ۹۱۰ سنه هجریه سی ابتدالرنده یعنی ۱۵۰۴ تاریخ میلادی سنده تونس سلطانه مراجعتله بریسته دیکنی یازیورلر. بزایسه بالطبع پیری رئیسک «کتاب البحریه» سنه ده ازیاده اعتدایلیه جکیز. دیگر جهتدن کرک «کتاب البحریه» نک کرک توارخی اجنبیه نک اخباراتی اوروج رئیسک تاسلطان یازیدناتی دوره سلطنتی واسطنه دوغرو مغربه عزیمت ایلمش اولدینی اعلام ایتمه یورمی؟ اوروج رئیس بارباروس خیرالدینک بویوک قردشی اولدینی قطعاً، بزجه ده، اناجیه ده محقق بولندیغنه کوره و شویله جه اوچ یاش بویوک فرض ایدلسه تاریخ تولدینک ۸۶۹ اولماسی موافق کوریله بیلیر؛ بربریه هنوز یکرمی بش ایله اوتوز آره سنده و صرف هوای سرگذشت و جهاده بادبان کشا اوله رق کیتدینی آکلاشیلیر. شونی ده علاوه ایدلم، که: اوروج رئیسک شهادت شان آورینه قدر بارباروس خیرالدین

مشارالیهک معیتده ، هر درلو اوامرینه مطیع بر قوماندان صورتنده خدمت ایله مش وهر مهم غزاده ، وقعه ده همان برابر بولنش اولوب موخرأ خیرالدین پاشایه انتقال ایدن بارباروس لقبی آوروپالیرجه دوغرودن دوغرویه اکا ویرلش ایدی . دقت اولنورسه کوریلیرکه : کرک خیرالدین پاشانک کندی ترجمه حالنده ، کرک توارنج اچنیسه ده برادرینک شهادتسندن اولکی وقایعی باشلیجه بابا اوروجک حضورینه ربطاً یازلمشدر . مورخ (لهین - بول) بارباروسه لرك مغربه عریتلرندن بحث ایدرکن دیورکه : « برمدتن بری شرق صولرینه اندلس قورصانلرینک موفقیاتنه دائر خبرلر کلیوردی . آمریقاندن آلتون وکوموش یوکلکی کلن وبحر سفیدک غرب صولرنده هر کون تصادف اولتان جسم وزنکین اسپانیول سفائی حقنده ده برچوق شایعات مبالغه کارانه نشر اولنشدی . بناء علیه [۱۵۰۴] تاریخلرینه دوغرو اوروج بارباروسه ایکی قیرلاقیج (غالیوت) یعنی (قالیته) ایله بوصولره کلوب کندینه الوریشلی بر موقع وملجأ بولمق اوزره سواحلی قفتیشه باشلامش ایدی . . . »

تاریخ عزیمت ایچون یوقاریده محاکماتری سویله دک ؛ سبب عزیمت ایسه احتمال پک دوغرو تصریح اولنشدر .

بورایه قدر المزده کی وئائق پریشان ووسائط ناقصه ایله شوقیسه محاکمینی یوروتدک ؛ شیمدی : بارباروسلرک دهامعین ،

دها منور بردوره تاریخیه سنه کیربورز ، که بوده اوروجک تونس سلطانه مراجعیتله باشلار .

۸۹۰ تاریخلرنده تونس خطه سنده بنی حفص سلاله سندن سلطان عثمان حکمران ایدی . بوذات الی درت سنه متتادیا اجرای حکومت ایتش ، و برآراق عرناطه لیلره امداد ایده ییلمک ایچون اسپانیولره قارشى اعلان حرب دخی ایله مش ایسه ده (فردیناندو) نک تشویقاتی ایله فاس حکمداری بویله مهم بر وقته تونس دینداشی اولان عثماندن ضبط وغصب ایله مک سوداسنه قاپلش اولدیغندن تونسلیلره کندیلرینی محافظه قیغوسنه دوشمشلردر . سلطان عثمانک مقصد اصلینی مصر حکمداریله برلشوب متفقاً فاسلیلره غلبه وبعده عرناطه یه امداد اولدیغندن سلطان بازید ثانی ایله مصر ممالککسی بیننده متکون اختلافات وعداوتی حل ایچون توسط ایدوب حتی بوغائله نک اندفاعنه ده برچوق همتی اولدیه ده مقصد اصلینى قوه دن فعله کتیره مه دی . [۱] سلطان عثمان عادل ، دیندار ، رعایایه قارشى رحیم وبرهیزکار

[۱] سلطان عثمانک کوندردیکی سفیر درسعاده ورودنده مصرلیلره وظیفه توسطی ایفایه چالشمغه باشلادی . لکن اکثر امرای عسکریه مصرلیلره قارشى ناموس عسکری عثمانینک اکللی غیرتیه سفیرک افکار ومطالعاتنه کلیأ مخالف ایدیلر . برکت ورسین شیخ الاسلامک اجتهاداً زمرة عسکریه دن آیرلماسی ایثی دوزلندی . مثلاً عرب لقیله مشهور شیخ الاسلام زین الدین علی اباحت دم مسلمینه جواز وبرنلری قبیح

بر ذات اوله رق کوستریلیور، سلطان عثمانک ۸۹۴ تاریخده فوت اولمائه باقیلیسه اوروج رئیسک مراجعتی مشارالیهک یاصوک زمانلرینه ویاخود وفاتندن برآز صوکرهیه تصادف ایله مشدر. (کتاب بحریه نیک بیاندن استخراج اولندیغه کوره). اجنبی تاریخلرنده کورلدیکی وجهله تونس مراجعت (۱۵۰۴) ده یعنی (۹۱۰) هجریده واقع اولدیسه اولاد سلطان عثماندن سلطان محمد جالس مقام حکمداری بولنق لازم کلیر. تونس لیمانی بر قورصانک ایشنه یارایه جق هر درلو مزبانی حاوی ایدی. غوله تا یعنی خلق الواد، لیمانک بو بوغاز کلیدی اوزمان اودرجه مستحکم بر موقع دکلدی؛ وحصارک یاننده کی یگانه بنا بویوک بر کرکردن عبارتدی؛ بو موقعک اهمیت، منعانی یکنظرده زکی قورصانی، بابا اوروجی مسحور ایله مشدی. تونس سلطاننک حضورینه چیقدی.

وسرعتله بر معاهده، بر مقاوله یابدی، که: بونک احکامنجه تونس لیمانلری بارباروسلره آچیق بولنه جق، مال غنائمک بشده بری تفریق ایدیلوب تونس سلطاننه ویریله جک، خلق الواد قلعه سی قورصانلرک مرکز حرکانی اوله جقدی.

مورخ (لهین - پول) دیورکه: «شبهه سز افریقای شمالی

و «اجماع امت محمد ایله حکومت استقلالیه سی تعیین اولنان بر هیئت اسلامیة علیه پادشاهک حرکتی مشروع دکلدی» دیمش فقط ممالک عثمانیه یی غارت ایدنلرک تأدیبی شرطیه مصالحه یه قرار ویرلشدر. (۸۹۵)

ملوکی آرنق او اسکی و ماهرانه، صلح پرورانه سیاستی ترک ایشن ایدیلر.

بزده یوکا مقابل دیرزکه: مسئله هیچده اولیه دکلدی؛ اندلسده خرسیتان باربارلرینک التدن اسلامیتک چکمه دیکی اذاه کورمه دیکی ذلت، دوچار اولما دقلری رزالت قلماز و هر کون بو بوندور و غلک افریقاه دوعرو رحم و شفقت بیلمه یی، عهده وفا طایمیان، مقدساتدن هیچ برینه رعایت ایتمین الله ایله اوزا دلدینی کوریلیر ایکن عاقبت طرابلس غرب کی نامرجه اسپانیا دونخاسی طرفندن ضبط اولنماق ایچون افریقای شمالی ملوکی نه یاپسه لر حقلی ایدی. [۱]

یکی مسافر لرنه قیراطده آدم لر اولدیغنی تونس سلطانه آکلانق ایچون چوق وقته محتاج اولما دیلر؛ برر ایکیشر اوروج

[۱] طرابلس غرب شهری سنه لرحه سورن تجارت صاحبورانه شیجه سنده پک زیاده معموور، زنکین اولمش ایدی؛ برچوق خرسیتان سفائن تجاریه سی لیمانه کلوب هفته لرحه، آیلرحه آمانا یاتار، اجرای تجارت ایدره اسلامدن قنوت، مسافر پرورلک کور برلردی؛ حتی برضیافتده بویوک بر عرب تاجری اسپانیول مسافر لرنه رعایتاً غایت مکلف اولان طعام ماصه سنک اوزرینه صوک درجه قیمتدار برالما سپاره یی سحق ایدوب سر بمشدی؛ مسافرل سفرده بچاق بولندیغه تمجبله سینی صور دقلرنده خانه صاحبی «اوقدر صلح پرور و جنگدن اولیه متنفرزکه: سفرده بیه سلاح وجودینه تحملنر بوقدر ..» جوانی ویرمشدر. بوحالی کورن اسپانیولر بر آرز صوکره کلوب بوراسنی قولایحه ضبط ایتدیلر.

رئیس قیمتدار غنیمت‌لرینی تونس لیمانه چکوب کتیرمکه باشلادی. بارباروس قردشلرک تونسه یرلشدکدن صوکره اجرا ایتدکلری ایلک بر سفر شجیعانه او قدر شایان حیرت اولدیغی حالده متأسفزه که: بزم تاریخار مزده تمامیه مسکوت عنه چکلش؛ دهادوغروسی قوجه اوروجک کیم بیلیر نیجه مدهش واقعهری. مهیج تصادفات مجاهدانه سی آق دکرک شرق یالیرنده برچوق وقایع حرییه ایله اوغراشان و طنداشلرینک قولاغنه واصل اوله ماش. بناء علیه: مورخ (هابدو) نک نقل و (له بن - پول) نک تحسین وحیرتله تکرار ایتکدن کندینی آله مادیتی شو حادثه بی بو صحیفه لره صیقیشدره جغز:

«بابا اوروج برکون، عصر لرجه صوکره بویوک ناپولیونه منفا اولغله اشتهار ایدن (آله) اطه سی جوارنده قسمت بکله مکده ایکن پایا ایکنجی (ژولیوس) جهابلرینک معیت باندیره سنی حامل و Galley-Royal دینیلن باشترده یعنی ایکی قدرغه یه بدل نوغندن ایکی سفینه حرییه اموال قیمتدار ایله یوکللی اولدقلری افقده کوروندیلر.

بو سیار قلعه لر جنوده دن قالمش لر، رومانک اسکله سی اولان (جیوبتا - وکیا) لیمانه کیدبورلردی. هوا یوق درجه - سنده خفیف ایدی؛ اوتاریخه قدر بو صولرده اصلا نشانه لری کورله مش اولدیغندن تورکلری عقلرینه بیله کتیرمه ین ایتالیانلر

آهسته، لاقید کورک چکمکده ایدیلر. بوراده پک نادراً برعرب (فیرغانه) سنه راست کلنسه بیله پایا کیجیلری بونلری قهر و اتلاف ایله اکتساب فخر ایله به بیلیرلردی. ایشته بو حالت روحیه ایچنده ایکی حرب کیسی بر برندن اون لیغه قدر بر فاصله ایله سیر ایدرلر ایکن اوروج رئیس آوینه اشارت قومشدی. حالبوکه: بویله اون سکز اوطور اقلی بر قیرلانغیچ ایله و یاخود چکدیرمه ایله کندیسنک ایکی مثلی جسامتده اولان و ایجریسنده کیم بیلیر نه قدر عظیم بر قوه مسلحه بولنان بر معیت قدرغه سنه هجوم قولای بر ایش دکلدی. تورکلر بو درجه کور کورینه بر جسارتی پروتستو ایتک ایسته دیلر و رئیس لرینه کندی حیمارنده برشکار بولمق ایچون رجایه باشلادیلر. بوکا قارشی دمیر آرزولی اوروجک یکانه جوانی چکدیرمه سنک کورکلرندن بر چوغنی دکزه آتمق اولدی. بو وجهله تورکلر ایچون فرار فرصتی غائب اولمش، دشمنه هجوم ایله غلبه دن باشقه چاره قالماش ایدی. شیمدی تورکلر کورکنز و عاجز تکنه لری ایچنده متین و متوکل دوربور واک اوکده کی قلعه سیارمه نک تقریبی بکله یور - لردی. غالی - رویال بر روش احتشام و اغترارله و تهلمکه قریبه دن کلیاً غافل اوزر لرینه دوغرو ایتکده ایدی. ناکهان ایتالیانک نوتجیسی اوکنده کی تورک صاریققلرینی کوردی؛ بو صولرده بو منظره حقیقتاً غیر مأمول ایدی. بویوک بر تلاش ایچنده سلاح

باشنه اورولدی. ایکی تکه پواناده بورده بورده یه کشاردی. تورکک رک بریلم آتشی خرسیتانلرک تلاش و بریشانیسی مزدا ایتدی؛ تورکک رامپه اولدیله؛ الباشلرنده اوروج رئیس اولدینی حالده بک آز صوکره قورصانلر قیچ قساره سی اوزرنده ایدیلر وهان حشمتلو پایا جنابلرینک خدامی انبارلره طیقیلدی.

«بو آنه قدر تاریخ محاربات بحریه ده بر (غالی - رویال) ک بویه عاجز و حقیر بر چکدیرمه یه باندیره ایندیرمه سی، یعنی مغلوباً تسلیم اولماسی واقع اولماشدی؛ لکن ایشک ال فناسی ده بو دکلدی؛ اوروج رئیس نه اولورسه اولسون ایکنجی سفینه حربیه بی ده ضبط ایده جکنی سویله دی. معنی کندیسنه بونک نه قدر مهلك، محال برایش اولدیفنی آکلامق، آلدقاری غنیمت عظیمه یه شکر ایله صیویشوب کیمه نك لزومنی اثبات ایتمک ایچون نافله یره یالواردیلر، اوغراشدیلر. قورصانک قراری غیر قابل التحول ایدی؛ موفقیت سابقه نك شوقیه سرمست اولان طائفه ده نهایت رئیس لرینک جوشانی جرأتندن حصه دار اولدیلر.

«اوروج همان معینه خرسیتان اسراسنک، ضابطان و افرادینک البسه سی کیدیردی و کویا اصل غالی - رویالک طائفه لرندن ایش کی اورایه آتلا دیلر! آرقه ده کی غالی دخی وقعه دن تامیله بی خبر وارقه داشنک کیچیلرینی البسه لرینه

نظر آ و طنداشلری ظن ایدرک لاقیدانه، مستربخانه یاقلاشدی. لکن مخوف بر آلابانده آتشی، بر قورشون، اوق صاغناغی متعاقب بوکاده رامپه ایدلدی و براز صوکره ضبط ایدلش ایدی. اوروج رئیس غنیمت لرینی تونسه، حلق الواده کتیردی. بربریه ساحلنده شیمدی یه قدر بویه بر منظره کورله مش ایدی!

مورخ هایدو دیرکه (بووقعه قهرمانانه نك کرک تونسده، کرک بوتون عالم خرسیتانیتده حاصل ایتدیکی تقدیرات و حیرت، اوروج رئیس اسمنک قازاندانی دهشت و شهرت حقیقتاً غیر قابل تصویردر. بوآندن اعتباراً بارباروسه (بابا اوروج) بوتون جهانک ال شجیع، ال متشبه و جرئتکار قبودانی طاعمشدر.» [لهین - بول: بربریه قورصانلری تاریخی: صفحه ۳۵، ۳۶]

پایا قالیونلرینک ضبط اولماسی بارباروس قردشله ال محتاج اولدقاری برشی، یعنی کورخیلری تدارک ایتش اولدی. اوزمانک قاعده سنجه همان ایتالیانلری کورکه چاقارق شجیع تورک لرینی یالکز حرب ایشنه مأمور ایتدی. لهین - بول بارباروسلرک ابرتسی سنه دخی ایچریسنده سفینه مرتباتندن باشقه ۵۰۰ بریه سلاح اندازی بولتان برجسیم اسپانیول سفینه سی ضبط ایله دیکنی بیلدیریور. آوروپالره کوره کویا بوقره عسکرلرینی دکر طونمش اولدیفندن مدافعه لازمه ده بولنه مامشر! تحفه الکبارده دینیلیورکه:

«چون هنگام شتا کچوب سفر زمانی کلدی. مزبورلر

(خیرالدین بارباروس و اوروج بارباروس) ایکی کچی دونادوب حلق الواددن چیقیدیلر. جنوزدن بغدادی یوکلی بویوک برکمی به ملاقی اولوب بی تکلف آلوب بر ازدن [براز صوکره] قلعه مثال برقالیون کوردیلرکه: چوقه یوکلنمش بر تاجر کیسی ایدی، کوز آجدر مایوب آتی دخی آلدیلر. و تونسہ دونوب مال غنائمک پنجکنی [خسنی] چیقاردقدن صوکره باقیسنی اولشوب بوکره اوچ کچی ایله تکرار کفار یاقه سنه صالدیلر. اسپانیادن برپارچه [جسم نقیله سفینه سی] یلکن آجوب کلیرکن صاریلوب [یعنی رامپه اولوب] یدکه چکدیلر [ضبط ایدوب آرقه لیرنه باغلادیلر]: ایچنده برکافر یکی وار ایدی. چوق جنک ایدوب بالاخره گرفتار اولدی و بوندن صوکره مزبور لک نامی آفاقه منتشر اولوب آق دکر یالیرنه ولوله ویردی.

ایشته اوروپا تاریخلرینک ایچنده کی بشیوز بریه عسکرینی دکر طوئذینی ایچون ضبط اولندی دیدکلری اسپانیا سفینه سی جمله منقولده صوک ذکر اولئان سفینه اولوق لازم کلیر، مقاومتک شدندن و ایچریسنده بر «کافر بیکی» یعنی خرسیتیان بریه قوماندانی اولماسی دخی بونی مؤید اولدینی کچی تاریخلرده دخی توافق وار.

بووقایع مقدمه دن صوکره تحفه الکبارده بجایه هجومندن

بحث اولشور، لکن اوروپا تاریخلری (بجایه) دن اول جریه سفرینی ذکر ایدیلر و بزه دها موثوق کورینیور:

بارباروسلرک حلق الوادده تمکنلرندن بش سنه کچمه دن بارباروس قردشلر سکز کوزل سفینه یه مالک اولمشلردی بونلردن باشقه (لهین - بول) بارباروس خیرالدینک نفسنه مخصوص ایکی کیمسنگده بونلرله برابر اولدیغنی اخبار ایدیلر، که مجموعی اون نکتهدن عبارت برقیلو دیمک اولور.

شیمدی حلق الواد موقعی ایکی قردشه دار کلکده اولد. یغندن صورت موقته ده منبت جریه آطه سنه یرلشدیلر و بو آطه نک غایت راحت لیجاندن چیقان کیملری ایتالیاسواحلنی قاریشدیرمغه باشلامشدی.

بونکله برابر جریه حاکمکی عنوانی بارباروسه قردشلر و بالخاصه اوروج بارباروسه ایچون پک حقیر و ناکافی کورینیوردی. بوفوق العاده آدملر فوق العاده سرگذشتلره، دکر لک احوال بیقرارینه، حرب و ضربک ولوله و مهالکنه عاشق اولدقلری قدر بوراده اساسی، منتظم بر موضع حکومت تدارکنه ده منیمک ایدیلر. اسپانیالیرک اطوار ظالمانه سی، افریقاحکوماتنک احوال یریشانی، حاکم لک مفاسد اخلاقیه سی، الحاصل بودار سیاه بحث مغربده اسلامیتک تهلکه لری، اضطرابانی بویکی و حیثی قلمبری ازیور، آنلره بویالیرده برسدسید حمایه تاسیس ایله مک،

شرقده کی ضعفیت اسلامییه ستر وحمایه ایدن صاف وجوانمرد تورک قومنک قوتلی قوللرندن، کسکین قلنجلرندن غریبه دخی برهیئت قویه، بر حصار مدافعه بنا ایتمک شوق وعطشنی احساس ایله یوردی. ۱۵۱۲ تاریخ میلادیسند - که ۹۱۸ سنه هجریه سنه مصادفدر - املرینه مطابق بفرصت ظهور ابدی: اوج سنه مقدم بجایه شهرینک اسلام حاکمی اسپانیوللر طرفندن مملکتندن طرد ایدلش ایدی. بودفعه حاکم مومی ایه بارباروس قردشله عراجتله اسپانیوللری طرد ایچون کندیسنه معاونت ایتمه لرینی وشاید شهری اسپانیوللردن قورتاریرلرسه بحرسفیدک غرب حوضه سنه حاکم اولان بولجانی کندیلرینه آچه جغنی سویله مش اولدیفندن اوروج ایله حضر بومسئله بی کمال اهمیتله یش مطالعه یه آلدیلر. [۱]

آز قوتله چوق ایش یاتغه آیشمش وهرکون مشکلات هائله یه غلبه ایده ایدله ایلرله مش اولان بو آدم لر لرنده کی قوتی نائل مقصد اولمق ایچون کافی عد ایله یورلردی. کندیلرینه کوره طوب قالدیره بیله جک اون ایکی جکدرمه لری، قیرلا - نفچاری واردی؛ اطرافلرنده ایسه اون بیک یرلی یه معادل

[۱] تکرار ایدیورز؛ ۹۱۸ تاریخی یازید ثانی دورینه مصادف اولدیفندن، خیرالدین پاشانک یاوز سلطان سلیمک جلوسندن اول برادرله مغریبه اولدینی اکلشیلور. عجا خیرالدین رئیس اکثریا حوضه شرقیه ده دخی بولدیغی ایچونغیدر، که تاریخلرده بو تناقض وار.

طوتدقلری و بر اشارت لرینه قارشى کندیلرینی آتسه آتغه حاضر تام بیک منتخب تورک محاربى دورویوردی. چین حاجتده معاونت لرینه قوشه جق برچوق اندلس ملتجیلری دخی موجود ایدی. شهرتلى جهانی طوتشدی، بر کره «بابا اوروج جهاد یولنه کیردی! غزا بایراغی آچدی!» دینلنجه شرقدن، آناتولی یالیرلرندن دخی برچوق تورک لوندرلرینک معیته قوشه جغنی معلوم ایدی. بوايکی قردشک عادتدن خارج شجاعتلری، جرئتلى بوتون معیتلرینی مقناطیسه مش، ایکسی ده بو نوعدن بوتون بویوک قوماندانلر کی سلاح آرقه داشلری طرفندن مستثنا بر محبت و حرمتله سولنکده بولنش ایدی.

ایشته بواحوال نتیجه سی اوله رق بارباروسه قردشله ۱۵۱۲ سنه میلادیه سی آغستوسنده بجایه قلعه سی اوکنه معیتلرله چیقده قلمری زمان زوالی حاکم مطروودی اوج بیک بربرینک ریاستنده ساحلده کندیلرینه منتظر بولدیله [بوبرنجی بجایه سفری حقنده کاتب چلبی پک مختصر معلومات ویره رک اوروج ایله حضرک معیتده انجق درت تکنه اولدیفنی ذکر ایله یور]. محاصمات باشلادی. اسپانیول محافظلر (قونت دون پدرو آلوارو) طرفندن انشا ایتدیرلش اولان بویوک حصاره تحشد ایتمشلر ایدی؛ سکز کون طویه طوتلدینی حالده مقاومت کوسترن دیوارلرده هجومه مساعد برکدیک آچیلش ایدی. که: قلعه دن

آتیان برکوله اوروج رئیسك قولنه اصابته خرده خاش
ایتدیکندن ، رئیسلرینك قهرمانلق مثاللرندن محروم قالان
تورکلرک آتش شوق صوغودی ؛ وبارملی قبودانلرینی آلوب
تونسه برای تداوی کوتورمکی بوراده قان دوکمه مرجع
کور دیلر . انجق اثنای عودتکرند جنوملی (لومه لینی) عائله سنك
(تبارک) ده کی تجارت ستاسیونندن کلن جسم وامتعه کرانها
ایله یوکللی بر پارچه سنی ضبط ایتهلری بو عدم موفقیته مقابل
بردوجه بادی تسلیت اولش ایدی .

تقصیلات سابقه آوروپا تاریخلرینك خلاصه بیاناتیدر .
تحفة الکبارده ایسه اوروج ایله بارباروسك ده قلعه جوارینه
کلرکلز بر اسپانیول فیلوسی طرفندن باصیلدقلرینی انجق تورکلرک
مظهر غلبه اولوب ایکی کمی ضبط و متبایسنی فراره مجبور
ایله دکلری محرردر . بوکیلردن برینی اوروج رئیس طوبله
باطیرمش ایدی . تبارکدن کلن پارچهنك ضبطنی کاتب چلبی
دخی ذکر ایدپور :

« بارباروس خیرالدین اوروجك کسین قوئی تداوی
ایتدیرمک ایچون مومی الیهی تونسه کوندردکن صوکره بر
پارچه ایله برقاجده خرده حرامی کیسنی آلوب تونسه کوندردی . »
خیرالدین رئیس دوغرودن دوغرویه تونسه دوغمه یوب
دکزه آچیلدی . باله آر اطهلرینك کوچوکی اولان مینورقهیی

باصدی ؛ برقاج قوله سنی فتح ، قریه لرینی غارت ایله بر چوق
اسرا وغنائم آلدی . انجق عودت ائساننده قورسیقه آدمیرالی
سکر قطعه سفینه حریبه ایله اوزرلرینه هجوم ایتدیکندن تورکلر
آمیران کیسنه رامیا اولوب ضبط ایتدیلر . بو حاربیه پک عنودانه
واوزون اولش ، ایکی طرفدن دخی برچوق آدم تلف و مجروح
دوشمش ایسه ده نهایت تورکلر غلبه ایدوب خیرالدین رئیس
دشمنه اولجه آلدینی ایکی سفینه یی دخی بر اقدیره رق تونسه
عودت ایله مشدر . [۱]

[۱] لهین - بول دیورکه : « اوروج رئیس تونسده تداوی اولنور
ایکن حضر رئیس (خیرالدین) حلق الوادک محافظه سنده قالمش وچکدیرمه لر
ایله غنیمتلی لیانک بوغازندن ایجرییه صوققله مشغول بولمش ایدی ،
لکن بوخصوصده کچ قالمش ایدی ، چونکه : احوال جاریه دن پک زیاده
متأثر اولان جنوه حکومتک مشهور آندریا - دوریا قومانداسنده
کوندردیکی بردونما بوچکدیرمه لری ناکهانی باصیدردی وحلق الواد اوکنه
عسکر چیقاروب خیرالدین رئیس تونسه چکمه مجبور ایتدی . حلق الواد
قلعه سی یاغما اولنوب بارباروسه لک کیلرندن یاریسی بر آلائی ظفر انما ایله
جنومه کتیرلدی ؛ ایشته بارباروس خیرالدین ایله آندریانک ایلک مصادمه سی .
مع التأسف صوکره کیلر جنوه آمیرالی ایچون پک بدبختانه اولمشدر .
برادری اوروجك شدت طبعندن خبردار اولان خیرالدین رئیس برادرینی
فراش بیماریده حدتله چیرنمغه پراقوب جریبه یه کیتدی و اوراده کیچه
کوندوز چالیشوب برخیلی سفینه انشا ایتدی . ایلک بهارده اوروج دخی
بوراده انکله برلشدی وهمان اخذ انتقام ایتکه باشلادیلر « حالبوکه بووقایع
بزم تاریخلرده هیچ یوقدر .

بابا اوروج یاره سنک التیامذیر اولماسنی بکله یه رک تک قول ایله یاتارکن حضر رئیس (خیرالدین) بوش دورمق ایسته مه . یوردی . موسم قیش ، دکنز فورطنه لی اولقله برابر بوکی شیلر رئیس ایچون حائز اهمیت کورونه دی ؛ طویلايه بیلدیکی بر قوتله قسمت آرامق ایچون انکینه آجلدی و بر آی کچمه مش ایدی که : اوج بیک سکزیوز اسیر المئش ویکرمی پاره سفینه ضبط ایله رک تونسه کلشدی . اسیرلری بارباروسلر کندیلری ایچون الیقویدیلر و متباقی اموال غنائمی تمامیه معیتلرنده کی غازیله بخش ایتدیلر . بهار ، حضر رئیس تکرار آق دکنزک دالغله لری اوزرنده بولمئش ایدی : معیتده یدی پارچه کوکللی (لوندیغی قورصان) تکه سی واردی . کفار یاقه سنده (آوروپا ساحلنده) بر شهر باصیلدی و آلتان بیک سکزیوز اسیر اون ایکی بیک آلتونه فدیه نجاته باغلانوب کری دونلدی . اثنای عودنده معیتده کی سفائن ایسته دکری کی آولانق ایچون اطرافه داغیلمش لر ایدی . خیرالدین رئیس ، قدرغه سنده قوماندان فناری اوله رق ، لیل " سیر ایدرکن درت پارچه پشنه دوشمشدی . هوا آچینجه بونلری کورن رئیس بلا تردد اوستلرینه چویردی ورامپا اولوب دردینی ده ضبط ایتدی ! بوکیلر چوقه بوکللی ایدیلر . تونسه کتیردیکی زمان ایچلرنده چوقه دن ماعدا سکز بیک (بجته) لک بر مبلغه ظهور ایتمش

ایدی . حضر رئیس بوسفرنده برکیجه باشقه بر پارچه یه دها تصادف ایتش ایسه ده ظلمت لیل ایچنده لئدن قاجیرمش ایدی ؛ اطرافه داغیلمش اولان رفقای جهادی بو فراری یه تصادف ایدوب ضبط ایله دیلر . بوتکنه فرانسه باندیره سنی حامل وتخته بوکللی ایدی .

تحفة الکبارده بارباروس خیرالدینک بوفرانسه سفینه سنی کمال رئیس همشیره زاده سی محی الدین رئیس ترفیقاً بر چوق هدایا ایله درسداته تقدیم ایتدیکنی یازیور . بونی بزده حقیقه موافق کورمکده یز ؛ چونکه بجایه وقعه سنک ۹۱۸ سنه هجریه سنده حدوئنه نظراً و سلطان سلیم اولک جلوسی دخی ۹۱۹ تاریخه مصادف اولدیفندن بارباروس قردش رک تبدل سلطنت مناسبتی ایله حکمدار جدیدلرینه بویله برتقدمه ده بولمالری اغلب احتمالدر . بارباروس خیرالدین ایله اوروج رئیسک بوتقدمه لرینه مقابل مقام سلطنتدن ایکی قدرغه وایکی خلعت احسان ایدلمش ایدی .

بارباروسلر دکرده هر آن یکی موفقیتلره نائل اولقده ایدیلر . لکن بابا اوروج بجایه یی اسپانیولار لئدن نزع ایتک فکرندن اصلاً واز کچمه مش ایدی . (۱۵۱۴) سنه میلادیه سنه مصادف اولان (۹۲۰) سنه هجریه سنده ایکی قردش اون پاره کمی دونادوب ایکنجی دفعه اوله رق بجایه سفرینه چیقیدیلر . اولایول

اوزرندهكى جيجل نام غايت مستحكم كوچوك حصارى محاصره
وايچندهكى يوزاسپانيولى در زنجير ايدوب بر مقدار محافظ وضع
ايله ديلر. [۱] بوندن باشقه اوچ قطعه ده چكديرمه براقديلر.
بجايه اوكنه وارلدى، قره يه عسكر وطوب چيقارلدى.
طيش حصار شديد بر صورتده دوچار هجوم اولوب درت كون
ظرفنده ضبط اولندى؛ بو حصارك قتحى ايله حربده تلف اولان
اسپانيوللردن ماعدا ۵۰۰ كيشى ده اسير النمش ايدى؛ اوروج
رئيس ايله حضر امداده كلش اولان يكرمى بيك قدر عرب
عسكرينه قلعه نك بوتون اموالى ياغما ايتديرديلر. اصل ايچ قلعه
اولان ايكنجى حصارده تحت محاصره يه آلتيش ايدى. يكرمى
كون قدر بلافاصله بومباردمان ايدلدى؛ برچوق زحمت چكيلمش،
باروت دخى ييتمك اوزره بولنمش ايدى. تونس سلطانندن
جيجانه ايچون واقع اولان طلبه عادتاً جواب رد ويرلدى.

[۱] جيجل قلعه نك كوچوك اولقله برابر فصل صعب التسخير بر
قبائلى شبه جزيره اوزرته بنا ايدلش اولدينى يوقايرده تعريف اولنمشدر.
بوجيجل قتحى خصوصنده دخى آوروپا تاريخلى ايله بزمكيلر آره سنده
مخالفت وار: آروپايلره نظراً: اوزمان جيجل اسپانيوللر اتده دكل
او آره قدر كيمسه يه باش اكه ين اهالى اصله سى ينده ايدى. اهالى
كل افتخارله اوروج رئيس حكمدارلىرى طائيديلر.

برده كآب چلى شرشل ايله جيجل بربرينه قارشديرمش ظنده يره،
چونكه شرشل باشقه جيجل باشقه دره؛ جيجل بجايه يه يقين، شرشل ايسه
تاجزايير جوارنده كاآندير.

احتمال سلطانده آرتق اوزمانكى فساد اخلاق سببى ايله
اوروجى استرقاب ايدبور، ياخود باشقه درلو بر منفعت
كور يوردى. مع مافيه اوروجك اوكنه كچمك وقلعه نك
محاصره سندن صرف نظر ايتديرمك ممكن دكلدى. او، عسكرك
ايچنده ديوردى، كه:

— بن بوراده بر قولمى براقدم، كله مى ده براقيرمه آلمان
دونم!

انجق هر غيرتك بر حدى، هر موفقيتك بر نهايتى واردر.
نام آن مظفر بيته ايكوز پارچدن مركب بر مهيب اسپانيول
دونماسى قلعه اوكنده كوروندى وحصاره اون بيك كيشيك
بر قوه امداديه آتدى. بر برلردن متشكل قوه امداديه ذاتاً
استدكرى قدر مال غنيمته صاحب اولدقلرتدن بومضيق وقتده
نامر دجه سنه داغلوب كيتمشلردى. اوروج رئيس اوروپا
مورخلىرىنك ديديكى وجهله «برتهور مجنونانه ايچنده قيرمزى
صقائى دليلركي مختصرانه يوله رق» محاصره يه رفته مجبور
اولدى؛ ايشك فناسى بر دره ايچنه صوقدقلىر كميلرىنك صولرك
چكيلمه سيله قره ده قالمش اولماسى ويوز ديرلرلرينه امكان
بولنه ماماسى ايدى؛ دشمن اليه كچمه مك ايچون بونارك هيسنه
بالجبوريه آتش ويرلدى. توركلر غنائمى واسيرلرلرني براقايه رق
قره دن آلتش ميل مسافه قطع ايله ديلر. وجيجل حصارينه

واصل اولدیله . خیرالدین رئیس یکریمی دوت اوطوراق قدرغسی ایله اوروج رئیس کیسی اوراده ایدی . اوروج بوراده قالدی . بارباروس خیرالدین تونس و اروب دورت کی صاتین آلمش ، بونلره بدی قطعه ده تورک کوکلی سفائی التحاق ایتمش ایدی . خیرالدین رئیس بووجهله اون دوت سفینه تک ریاستده دریاه چیقدی ؛ مشهور قورد اوغلی فامیلیاسندن و آق دکرک الک مشهور لوندر سرکرده لردن مصلح الدین رئیس ده اون دوت پاره تکه ایله خضر رئیس (بارباروس خیرالدین) رفاقت ایله دیکندن مجموع قوتلری یکریمی سکر پارچه به بالغ اولمش ایدی . ایتالیا صولرینه کیرلدی ؛ جنوه قیربنده راست کلدکلی سکر قطعه بغدادی یوکل یارچه قارشیلرنده کیلرک کیملر اولدینگی اوکرنجی بلا مقاومت تسلیم اولیور دیلر . بوجولان لونده دن اثنای عودتده دخی چوقه یوکل اوین ایکی بارچه ضبط اولمش ایدی . خضر رئیس بوغنائمدن یکریمی پارچه بی صائق اوزره قورد اوغلی مصلح الدین رئیس ایله تونس کوندردی . و کندیسی (جیجل) ه برادرینک یانته کلدی . آق دکر ، آوروپا ایکی قردش لک شهرتلیله چالقالانیور ، پالاسنه کوکهن ، یلکنته یدیرن بوتون تورک قورصانلری ، شرک لوندر قبودانلری ، بونلرک معیتته شتاب ایدیور ایدی !

جزایرک ضبطی . — (۱۵۱۶ - ۱۵۱۸ میلاد ۹۲۲ - ۹۲۴)

هجریه) شیمدی بارباروس قردش لره پک مهم بروظیفه توجه ایتمش ایدی : یوقاریده بالناسبه سویله نلدیکی وجهله اندلندن هجرت ایدن بیکلرجه عربلر اوزمانلره قدر نامی مجهول اولان جزایرده تمکن ایدوب برقورصانلق استاسیونی تشکیل ایله مش وداثما اسپانیوللری ، ملل سائره ممالکی سواحلی و سفائتی غارتله کندیلرینه ایدیلن ظلمک انتقامی آلمغه باشلامش ایدیلر . اسپانیولر بونلره اولاهمیت و یرمه مشلر ایسه ده موخر آیشک کسب اهمیت ایتدیکنی کورنجه بویوک بر قوتله قورصانلری تأدیباتیمکه کشاردی . ایشته بو ائنده جزایره دخی اوغرایوب سکنه سندن بردها غارتکرلکده بولغایه جقلرینه دائر سوز آلمش ، و شهر اهالیسنی سنوی اسپانیا قرانته معین بر مبلغ اعطاسنه اجبار ایله مشلردر . کچن صحیفه لرده بحث ایله دیکمز واسپانیوللرک Penon d'alger دیدکلی جزیره اوزرنده کی حصارده اسپانیولر طرفندن او وقت یاییلوب ایچریسه مقدار کافی طوب و محافظ قونمش ، بووجهله شهر دائمی بر آبلوقه آتته آلدینگی کی جزایر تکه لرینک ده لیماندن چیقماسی قطعاً محال حالته کتیرلش ایدی . جزایر لیلر ذاتاً صرف قورصانلقه کچنمکه آلیشمش بر ملت اولدینغدن (فیرغانه) لری بویله قوملر اوزرنده چورودکجه آچاغک ، فقر ضرورتک تضییقات مؤله سنی حس ایتمکده ایدیلر . ۱۵۱۶ تاریخ میلادینده فردیناندونک وفاتی جزایر لیلر

ایچون عصیان پاروله سنی تشکیل ایتدی. اسپانیایه اعطاسی مشروط اولان خراج رد اولندی. ومنسوب اولدینی قبیله نك شهرک مدافعه سنه معاونت عظیمه سی دوقونه جنی امیدیه جوار قبائل شیخلرندن «سالم بن تمی» شهرک مقام حاکمیته دعوت ایدلدی.

لکن بوعرب شیخی شوراده، شهرک قارشیسنده کی آطه اوزرنده یوکسلمش مداهش حصارده بولتان واک اوفاق بهانه لرایله شهری طوب دانه لرینه هدف ایدن اسپانیول عسکرلرینه قارشی نه یایه بیلردی؟ شجاع عرب سواریلرینک بربرستان قیصر اقلری، قابل الانخا، اوزون مزراقلری، امثالی بولتماز. بر مهارتله صوورلمش قلنجلری اسپانیوللرایله آره لرینی تفریق ایدن دکره واسپانیوللرک طویلرینک ویکانه بورالرده آنلره مخصوص قالمش نوایجاد آغر تفنکلرینک یایلم آغشارینه قارشی غیر مقتدر قالمایه جقمی ایدیلر؟ بومحاذیردوشونیلیر دوشونیلمز جزایرلیرک خاطرینه اوروج رئیس کلدی. انلرک یاره لرینی صاره بیله جک، ییلماز ویورولماز بارباروس دن باشقه بری متصور دکلدی؛ ایکی دفعه بجایه، بجایه حاکمه جانندن معاونت ایتمش، حتی بو اوغورده برقولی ده غائب ایله مش دگلی ایدی؟

بناء علیه: بلاتردد شیخ سالم حیججه بر هیئت کوندروب کندیسنک وتبعه سنک انحق اونا کوکندکیرینی وسرعت ممکنه ایله

جزایری کفار التدن استخلاص ومحافظه یه قوشمانی استرحام ایتدی.

اوروج بارباروسک حقنده لایق اولدینی مدایحی ابدالدن کری دورمایان بعض آوروپا مورخلری بیله بوجزایر مسئله سنده مجاهد غیوری - خرسیتیانلک اوکنه برسد آهنین کپی دورماسندن متولد حدت لرینه محسوباً - اللرندن کلدیکی قدر حقسز حیقارمغه، غدار وغاصب کوسترمکه چالیشیرلر؛ نته کیم؛ (لهین - پول)، مورغانک «جزایر تاریخی» ندن شو سطرلری نقل ایدیور: «هیچ برمراجعت طول امل صاحبی، حریص بارباروس ایچون بوندن خوش ومسر بخش اولمایه جقدی. چونکه یکی صاحب اولدینی خطه، خزینه سنه پک آز پاره کتیرپور ایدی؛ خصوصیه طرز حکومتنده دخی مداخله دن بری بولنماوردی. بجایه ده پک فنا موقیتسز لکتره اوغرامش ایدی، لکن جزایرده ده ائی برطالع مصادف اوله جغنی امید ایدیور، دیگر جهتدن جزایری نخبه آمانه - که اولجه سویله دیکمز کپی دیار مغربده بر حکومت مستقله تشکیل ایتک ایدی - قات قات فضله موافق بولیور ایدی...»

شیمدی بوراده بر قاج سوز سویله مک ایسته یورز: اوروج بارباروسه نك دیار مغربده بر حکومت مستقله تشکیل ایتمه سنه اوراده کی عنصر اسلامی ذوق وکیفرینه فدا ایدن، هر کسک

کوزل زوجه سنی ، باکره قرینی ، کنج اوغللرینی جبراً مجلس عیش ونوشنه صوقان اخلاقسز ، برلی حکمدارلرک شهبه سز قیزمغه حق اولور . بونلرله برابر ، خرسیتیانلره باب غارت واستیلانی قاپیه حق واسلام ناموسنی خرسیتیان آغوشندن قورتاراجق بر حکومت جدیدۀ آهینه قارشى خرسیتیانلرکده منهور اولمغه حقلرینی یردن کوکه قدر تسلیم ایدرز . بکن صحیفه لر مزده آوروپا مورخلرینک افریقای شمالی حکمدارلرینک اسکی صلحچور ، تجارتناه پولتیقه لرینی ترک ایلهمش اولمالرندن نصل بر لسان شکایت خیرخواهانه ایلله بحث ایلهدکلرینی نقل ایتشدک . چوق اینی ، لکن : بزصلحچورلکی ، تجارت اجنبیه به مساعدۀ کار بولمغی بر شرط اساسی ایلله تقدیر ایدرز . بومسلکی اختیار ایدن عنصره ، ملتہ ، حکومتہ مفید اولمق شرطیلله ؛ یوقسه بو ، جینده کی پاره بی داغیتان میراث یدیلرک ، نهایت قامیلیاسنی قوماره قویمغه قرار ویرن حیتسزلرک کاریدر . صوریورز ، او آوروپا مورخلرینه ، که : تقدیر وتحسین ایتدکاری بو صمیمیت سیاسیه دن ، بومساعدۀ کاری مناسباتدن افریقای شمالی حکومتلری نه قزائمشلردر ؟ برذلت مدیده ! بر حکومیت ملیه وعصیت قومیه ودینیه نک ضیاع الیم وملونی ! بزجه ، آسیای وسطادن کلرک ، بر چکا چاکئی احتراض وتفرقه ایچنده بوغولان ، یاره واغیاره (ابوالله) ایدن عنصر

اسلامی شان وشرفه بوغمش وحالا برسیر صاعقه کی احتراصات ملیه نک اوکنه دیکیلوب دورمش تورکلرجه اوروج رئیسک اودیار بعیده ویتیمۀ اسلامیه ده قوی ومقاوم بر حکومت تأسیس ایتمکه چالیشماسی تقدیس اولنور بر حرکتدر . چونکه بزطوائف ملوک سلاجقه بی بلع وتمثیل ایتسمه یدک اوتامیت شوکتی بوله مازدق . صلاح الدین ایوبی سوریه ده کسب حاکمیت ایتسمه یدی اهل صلیب سیلابه سی اسلامیتی کوکندن سوپوروردی ؛ شته کیم : اوافریقای شمالی ملوک اسلامیه سی ده تغلب نتیجه سنده اورالرہ صاحب اولدیلر . قوینک ضعیفی بلع وتمثیلی قاعده در ؛ یترکه : اوقوی ، ضعیفک مستقبلانی تقویه ایلله ! کاتب چلبی دیور ، که :

« مکتوب واروب مفهومی معلوم اولدقده اوروج غزائتته قالقوب حیجیل حصارینی برادرینه سپارش ایلایوب جزایره کیتدی ومعین برحاکمی اولماقله شهره کیروب تمکن ایتدی... » اوت ، بن فکر بجه بو طرز افاده بی موقوفه پک موافق ، حتی نقصان بولیورم . سالم بن نمی کیم ایدی ؟ جوار قبائلدن برینک رئیس ، دینله بیلیر : ولکن جزایر اهالیسی آنی قبول ایتشلردی . پک اعلا ، اوخالده بابا اوروجه نیچون مراجعت واقع اولدی ؟ چونکه «سالم بن نمی» کبی برصحرا ، بادیه شیخی او وقتکی احوال حربیه وسیاسیه به کوره جزایری اوچ کون

مدافعه دن عاجز اولدینی کبی ، اوروج بر دفعه لق معاونت ایتسه بیله ، صوکره خرسیتانلرک غلبه سی محقق کورینیوردی . مسئله اساسیه جزایرک ، جزایر عنصر اسلامک غلبه سی ، محافظه سی اولدیغه کوره اوروجک حرکتی منافع اسلامیه اکه موافقدیر . منافع اسلامیه اوغرنده ایسه منافع شخصییه هیچ قالمق لازم کلیر . عجیا اوروج کندینی مدافعه دن عاجز اولدیغی بالفعل اثبات ایدن جزایری اسپانیول دوستلرمزه می پیشکش براقالی ایدی؟ بز، دم فرصته کندی ایشلرینی نصل کوردکلرینی صحائف تاریخیه ایله اثبات ممکن اولان خرسیتان دوستلرمزدن سفلیت وتدنن اسلامیتک آوقاتلغی بودرجه واضح تعقیب ایتک نقصانی محاکمه سنی هیچ ده اومماز ایدک ! کچلم :

اوروج جزایر لیلرک استمدادینی کورنجه جیجیل محافظه سته حضر رئیس (خیرالدین) براقدی و آلتی بیک محارب ، اون آلتی چکدیرمه [۱] ایله جزائر امدادینه شتاب ایتدی .

بارباروس جزایره کیرر ایکن Cherchel حصاری دخی فتح ایله مش ایدی . « لهین - پول » دیرکه : بوراسی مستحکم بر موقع اولوب قره حسن نامنده برتورک قورصانی بورایه ، اوروجدن مثال آلهرق کندی حکمدار نصب ایتدیرمش ایدی .

[۱] قدرغرل یعنی غالیلر عمومیتله ۲۷ چفته ایدیلر ، ۱۸ الی ۲۰ چفته لر ده زیاده « برکنده » دینیلیدی .

اوروج ایسه بر خطه ده ایکی حکمدارک بولماسنی موافق کورمه دیکندن - بر احتیاط دوستانه اولهرق - جزایره عزیمت ایتهدن مومی الیهی قتل ایتدی

بومسئله نك حقایق اشناغیده کوستریله جکدر [۱] . اوروج رئیسک عزیمتی متعاقب بارباروس خیرالدین تونس - جیجله اوچیوز ده محافظ قویدقدن صوکره - عزیمت ایتش وقورد اوغلی مصلح الدین رئیس ایله تقسیم غنائم ایشیه مشغول ایکن طرف پادشاهیدن کوندریلن ایکی قدرغه ومدلیدن برکمی ایله برادری اسحق رئیس کلوب ملاقی اولمشدر . [بوحادثه یوقاریده تبیین اولانانک تاریخیجه مؤخر ، تفصیلجه مقدم اولانیدر .]

خیرالدین رئیسک بر قیدشان وشرقی ده واردرکه : آتی کچمه یهلم : خیرالدین رئیسک (حضر) و (اوروج بارباروسه) نك حرکات لونده سنی بوکبی سرگذشت بهادرانه ایله ذاتاً مسهور اولان فرانسه یه برتشویق دیکردیمک اولدیغندن فرانسه اوج Galeases (غاله آس) یعنی ماعونه سیله دونماسنی تونس کوندرمشدی : دونما بیزارته یه کلدی . او ائنده قورد اوغلی مصلح الدین رئیس اوراده ایدی . ککن دونمانک قوته مقاومت

[۱] وقایع تاریخیه نك تحکیمه سی صره سنده بومعجز محاکمه صابلا - نقلنمیزی قارئین معذور کورسین . فی الحقیقه شاعرانه بسط وقایع هر خصوصجه خوش ایسه ده حقیقه وصول ایچون باشقه چاره یوقدر .

ایده می‌جکفی آکلانجه کیلرینی لیانده ترک ایله حصاره کیردی. فرانسزلر قلعه‌ی ده ضبط ایله مک اوزره قره‌بده عسکر سوق ایتدیلر سده تونسده کی تورکلر بونلره قارشى چیقار قانی بر حرب ایله کیلرینه فراره اجبار ایله دیلر. فرانسزلرک آلتی کمینک لیانده قالدینی تحفه الکبارده محرر ایسه ده نه صورتله واقع اولدینی بر درجه به قدر مهمدر.

فرانسزلر تونسى متعاقب خلق الواده هجوم ایتدیلر، لکن مذکور حصاره تحصن ایتش اولان خیرالدین بک (حضر) متین و بهادرانه بر مدافعه سده قارشى دشمن قلعه‌ی محاصره ده دکل، حتی قره‌به چیقمغه حسرت قالمشدی. الحاصل بو تعرض هیئت عمومیه سی ایله قورصانلری بر ایکی آی قدر دکلزده ایسته دکلری کی آلیش ویریشن منع ایله مکدن باشقه بر شیئه یارامامشدر. آلتی بیک کیشیک بر قوت واون آلتی چکدرمه ایله جزایره کلن بابا اوروج بورایه برلشدیکی زمان دوستلرینی، دشمنلرینی کوز اوکنه کتیرمش، قوتی ایجه طارتمش ایدی. جزایر لیره قالسه آنلر ایچون هان Penon d'alger دینیلان اسپانیول آطه قلعه سده هجوم ایتک وضبط ایله بیورمک قورصان ایچون سهیل ایدی؛ لکن اوروج بویه بر حرک قاچه مال اوله جغنی بیلیردی؛ بوقسه ینه دشمنلرینک بیه دیدیکی کی اوروج ایچون بیکده بر موفقیت مأمول اولان ایشلره کیرشمه مک عادتا کفر صاییلیردی.

رئیس جزایره کلنجه: آطه قلعه سنک اسپانیول قومانداننه چیقوب کیتک ایچون خبر کوندرلمشده مومی الیه «کندیسی نه معامله خصمانه نک، نه ده تشبثات دوستانه نک بویه بر ایشه اقناع ایده می‌جکی» جوابی ویرمش، حتی بارباروسیه بر تحقیر اولق اوزره: قولی غائب ایتدیکی بجایه یی درخاطر ایله مه سنی ده علاوه ایتمشدی. اگر قلعه نک ضبطی قولای اولسه یدی بالطبع اوروج کی بر آدم بوسوز سبیله بیه فتحه تشبث ایتک لازم کلیردی. یالکنز تاریخ بزه، قلعه نک اوروجک سکز پارچه دن عبارت بطاریه سیله یکر می کون قدر بومباردمان ایدلدیکی انجق قلعه ده بومباردمانک هیچ بر تأثیر مشهودی بیه حاصل اولمادیغنی بیلدیریور؛ حتی دیورکه: «احتمال بونی ده رئیس جزایر لیرک اصرارینه منی یایمشدر.»

شیمدی بارباروسه لک جزایرجه صورت تلقیلری باشقه بر شکل آلیوردی. روایاته نظر آجزایره کلن اندلس مهاجرلری - قسم کلیجه - اصیلزادکلن ایدیلر؛ اندلس اصیلزادکلنک اخلاق و مشواری ایسه صحائف تاریخیه ده کوریه بیلر... بونلر تورکلری دعوت ایتشلردی؛ لکن قورصانلرک عصیت قومیه یی، برهیزکار، خشین بر غیرت دینه یی تمثیل ایدن وریا وخلو- صلبروریدن عاری اولان اشکال ماده و تأثیرات مغویه لری جزایر متحیزاننک اومیدان حریده بش پاره ایتهمش حیثیت

اصیلانلرینه آغز باصمش ایدی . آنلر اوروچ رئیس، بارباروس ساری باغچه لرنده پاره ایله چالیشان رنجبر صورتنده طوته بیله جکر ظن ایدورلردی؛ حالوکه: تورکلر بربریه اهالی اسلامیه سنک غیرتسز لکترینه باشند بری مغیر و اولردن کنیدیلرینه بیله منفعت تأمین ایتمه مش بر معاونه ذاتاً غیر مظهر اولدقارندن، الی یا تا غائنک قبضه سنده اولدقچه بو طوپراقاری کزه بیله جکنه اینانان تورک ایچون اهالی اصلیه حرمت و ریا کارلق قابل اوله مازدی . احتمال بونک ایچوندر، که : لهین - پول شویله دیور :

«اوروج رئیس ومعیتی کنیدیلرینی سوه سوه استقبال ایتمش اولانلره اودرجه خشین و متکبر معامله کوستر دیلر که : (این سراج) لک و سائر عرناطه اصیل عائله لرینک بو حاله تحمل ممکن دکلدی ..»

ایشک دوغروسی قورصانک دیورالی بو اخلاقسز اهالی به ترس کلیوردی؛ شیخ سالمده عین طریقی طوتسه اکا دخی مرور و قتله عین معامله استقالیه کوستر یله جکدی؛ لکن شیخ سالم بر جهنله ساحلی بر شهرده مقام ریاستی قازانمقله سرمست و دیگر جهندن نفوذ داران اهالی به بویوزدن مربوط و منتدار اولدینی ایچون «نه ویرسه لر اکا شا کر، نه قیلسه لر اکا شاد!» فلسفه اداریسینی طومش ایدی و یالکز، شیمدی شاد اوله مادینی بر نقطه وارسه اوده بارباروس قردش لک کنیدیلرینی اولاد و عیال

لرینی اسپانیول دست شهوتندن قورنار مالرینه رغماً جزایرده کی تحکملری ایدی .

حالبوکه: زمان و مکان آنلرک ذاتی و سفیل احتراصلرندن میرا بردست تثبث ایچون چیرینیور، منافع اسلامیه فیلسوف داروینک دیدیکی کی «یا شامغه مقتدر اولانلر یاشار، حیات قویلر ایچوندر.» دیه باغیر یور ایدی.. اسپانیاده یاقیلان اسلاملرک دومانی هنوز تومتمکده، کسین معصوملرک قانی دها صیجاق صیجاق آققده ایدی . اکر فردیناند قتولیک، بوجلاد دینی وفات ایتمشه یرینه مشهور و جهانگیر دیدکلی شارلکن کچمش ایدی! مع القسم اسلام دشمنی، مع الفخر اسلام قاتلی اولان والنده هر درلو اسباب حرب و ضرب ایله اقوام محاربه بولنان بوذات ایسه ایکی کوزینی مغربده کی عنصر اسلامک محویته چورمش دور یوردی؛ قسم شرقی اسلامیت یاوزلرک، سلیمانلرک دست مشیتده بش درهم طاشنه وارنجیه قدر مصون التعرض و حمایت اسلام فرانسه قرالترینه قدر متوسع اولدینی ایچون شارلکنک بوتون قوای انفعالیه و عامله سی شو بر آوج مغریلرک، بربریلرک علیه چورلش دی . بوکا قارشیده، صانکه: تصادف و طالع شرقده اسلامیتی اهل صلیدن قورویان قوجه تورکلرک بر آوحنی شیمدی غرب اهل صلینه ثمانعت ایچون مغربه یوللامشدی! اوروج رئیسک یکانه قباحتی

— دشمنلرینک دیدیکی کبی — شیخ سالمک قتلی ایسه ، امین اولدیغمز وجهله ، منافع اسلامیه بی هر صورته مدافعه دن عاجز بر مختص بدوینک سلامت عمومیه نامنه و محضا فساد داخلی بی منع ایچون ازاله سی یاوزلرک یکریمی بی متجاوز قردشلیخی قتلنه معرض اولان تاریخمزده پک قمرزی بر سطر طوقاسه کر کدر . دیدیکمز کبی جزایر متفدانی بارباروسلری دعوت ایتدکلرینه پشیان اولمش ایدیلر ؛ اودرجه ده که : مال و ناموسلرینک دشمنی اولان و جزایر لیماننک عادتاً طباسی کبی دوران اطه قلعه سی اسپانیوللری ابله خفیاً بارباروسلری محو و ازاله ایچون عهد ایتدیلر . تورکلرک طور ی نه قدر خشین اولورسه اولسون ، عجباً اسپانیول قلنجندن دهامی سرت ایدی ! یوقسه تورکلرک ایچنده ، بر کون کلوب قاری به ، قیزه ساتاشه حق اسپانیول دلیقانیلیری قدر یاقیشیقیمی اکیسکی ؟

معافیه : اورو جک شاهین کوزی سطح ریا کارینک آلتنده دالعه لانان بو فتنه و خیانت کردانی کورمه مش دکلدی ... بر جمعه کونی ایدی ، هر کس جامعه کلدیلر ، بوتون وجوه واعیان موجود ایدی و هپسی تورکلری حالا غافل صانیورلردی . نماز ختام بولور بولماز بارباروسه نک ترتیبی وجهله قورصانلر ایلری فیرلایه رق قایلیری قابآمش اولان جامعه ده رؤسای فساد ، ودیعه اسلاف اولان ممالکی کیفلری حسابنه دشمنله پایلاشمی

کوزده آلمش بوسفلیتپروان سفاهتی یاقلا دیلر ، بزه ، تورکلره هر زمان بر غرابت ، تحفلق عطف ایتک مراقنده اولان اورویا مورخلرینک سوزینه باقیلیرسه «هان باشلرندن جوزدکلری صارقلریله باغلادیلر !» خیاتی و اسلام علیهنده بلاحق کفارله اتحادی ثابت اولنر جامعک اولیسنده سیاست اولندی و بو کورلی بر مدت فانیه ایچون کجدی .. حالبوکه : خیرالدین بارباروسه نک بیانته نظرأ مسئله بویله قیصه جه بیتمه مش ایدی ؛ و جزایر لیلرک (جزایر لیلرک دکل) بر برستانی او درکه ذلت و خرابی به آتان آلچاق رؤسای حکومت و متفذان اغنیانک فساد یالکز آطه قلعه سنده کی اسپانیول شرمه قلیله سیله اتحاد و اتفاق ابله یتمش دکلدی ؛ بو معامله خصمانه نک اجرایی و تورکلرک ، «بوزدن کلدیکی ، هانکی دلیکدن چیقدینی غریبلره مجهول بلانک» دیار مهربدن کلیآطردی مسئله سی اسپانیا حکومتیله قونوشولش حتی اسپانیاده براهل صلیب صورتنده تلقی ایدلشدی نه غریبدر ، که : جزایر خطه سنک اقوام اسلامیه سی ده رئیسلی تحت تشویقنده وعین زمانده دشمن عمومی (؟) به قارش ی بولششق اوزره جزایر اوزرینه یورودیلر . یالکز بر خطا وار ایدی ، عربلر ، جزایره متفقلری اسپانیوللردن اول واصل اولمشلردی ؛ بالطبع بو خصوص بارباروسه بی آنلره تطبیق لازم کلن معامله جزائییه نک اجراسندن کری قویمادی . رئیس حربک سمندری و صنعت اوله رق

عهدایله حربی قبول ایتمش بر قاج بیک تورک اری و همشیره سنی، بیاض صاحبی پدرینی اسپانیول قوجاغنده، دشمن اوجاغنده ترک ایله مش بر آوج فلاکتزده اندلس مهاجری ایله بونلرک اوسته هجوم اییدی؛ حقیقه قانی وجداً شانی بر غوغانک داستان شرفی تورکلرک کنیش آغزلی یتاغانلرینه یازیلیرکن دشمن منفعته دینداشته هجوم ایدن بر برستان اردوسی تورکلره - کویا کفارت ذنوب کی - اون ایکی بیک دوه پی ده غنیمت حرب بر افرق قاجقده ایدیله!.. تورکلر هنوز سلاحلرینی سیلمه مش واللرینک قاتی بیقاماش ایدیله: متفقلردن الیمدهشی اولان اسپانیوللر کلوب چاندی؛ بوقوت قرق پاره چکدیریر (یعنی قدرغه و امثالی کورک قوللانان سفائن حربیه) ایله یوز قرق عدد پارچه (بارقو یعنی شیمدیکی تفلیه (ترانسپورت) دن عبارت و اون بش بیک منتخب اسپانیول محارینی حامل ایدی. نه اولورسه اولسون و نه قدر چوق بولنورسه بولسون بو عسکرله بوغوشمق یورغون تورکلره ده ها خوش کلیوردی. چونکه دوکیله جک قردش قانی، قیریه حق اسلام قلنجی دکلدی؛ و بونک ایچون ایدی، که: بویکتیر آناطولینک جنت قییلردن و آنا، بابانک، قردش و نشانلینک صیجاق قانندن و انسانی هر تشبیدن کری بر اقان کری گله مک دوشونجه سندن آریلوب ککشلردی!

بواسپانیاقوه استیلاشه سنک سوقنه باشلینجه اسلاملرک عهدلی

دشمنی اولان قاردینال «اکسیمن» Ximenes سبب اولمش و قوماندان اوله رق ده دون «دیه غو - ده - ورا» Diego de vera تعیین ایدلشدی. شوراسی ده نظردن بعید اولمالیدرکه: بوقوتی بزی هر خصوصده کوچوک دوشورمکه چالیشان اجنبی مورخلری بیله Great Armada یعنی غایت جسیم بر دوشما قیدیه ذکر ایله یورلر.

اسپانیوللر کلدیلر. و قلعه دن بر مقدار اوزاق محله عسکر و طوب چیقارارق جزایری کرک هجوم و کرک محاصره ایله ضبطه اوغراشمقه باشلادیله. عسکر صوک حرب ایله یورغون جزایر قلعه سی ایسه اولکی صاحب لرینک بنای حیت و ایمانی کی خراب ایدی. اوروجک دست اعجاز کستری هنوز بو برجلره سورولمه مش، مقاسد داخلیه نک تسکینی ایله اوغراشمق بلاسندن خارجه قارشی تأمین سلامته ید غیرت ایریشمه مشدی. اوروج عربلرک صوک فرقه فراریسینی تعقیبه قوشمش یولداش لرینه قاوشمادن اوزمان عالم خرسیتانینک حقیقه اک بهادر عنصر محاربی اولان مغرور و قهرمان اسپانیوللر قلعه یه هجوم ایلدیلر، و مظفریت باندیرالرینی برجه دیکدیلر. بارباروس اوکنده کی اسلام دشمنندن دوتجه آردینده بو حالی کوردی؛ و «تحفه الکبار» ک دیدیکی کی «غازیلری کفار اوزرینه سوروب عظیم جنک ایله دی. بعون الله غالب کلوب کفارک بایراغنی ایندیردی...»

دشمن شیمدی نامردجه قاجیوردی، تورککر حسن
نیتلرینه رغماً برفاتحه غفرانه نائل اوله مایه جق شهیدلرینی یاقیجی
کونش آلتده هنوز ترك ایلدکری بومشوم طویراق اوزرنده
اسپانیولاری حرص و شادانی احتراض ایله کیلرینه قدر قوغلا
لادیلر. کلبانک مظفریت دیلده و غنائیلغک او مهیب بتاغانی الده!
اواقشام اسپانیانک قره به چیقان اونش بیک متکبر، مشبوع
آمال، زره پوش محاربندن انجیق بیک قدری کیلرینه جان
آته بیلمش و بوتون ناموسلرینی دکلسه ده، هیچ اولمازسه جانلرینی
قورنارمش ایدیلر!

انکیز مورخی (لهین - پول) دیورکه:

«کویا فلاکتی آتام ایتمک ایسترکی، اوئانده ظهور ایدن
شدید برفوطنه بوتون کیلری ده قره به آتدی. و بو وجهه اسپا
نیانک کوندردیکی بوتون اردو و دونما محو اولوب کیتدی.»
بووقعه بی تعریفی متعاقب بارباروس قردش لک آوروپاچه
طرز تلقیلرینی کوز اوکنه کتیرم، و بونک ایچون تکرار
(لهین - پول) «مراجعت ایدم،

«آرقه سنده کی قوت تعلیمات منتظمه عسکریه کورمه مش
بر طاقم حیدودلردن عبارت اولان اوروچ کبی برسر سرینک
اوزمان جهانک الک منتظم و مکمل اردوسی اولان اسپانیا
عسکرینی بویله بریشان ایدوبورمه سی بوتون حکومات خرسیتا

نیه نیک اندیشه سنی موجب اولمش ایدی ... و بر زمان یکانه
مالکانه سی ساحلده بر قوتلی حصار اولان قورصان شیمدی
عادتا مغرب الوسطی سلطانی بولنیوردی.

بو مظفریت دن صکره اوروچ رئیس قردشی خضر بکه
(خیرالدین) - که بو کورولتیلر ائناسنده تونس جهتنده اداره
و محافظه حکومتله اوغراشیوردی - خبر کوندیره رک (حیجل) ک
بودفعه جداً جزیه کذار بر مملکت اولماسنی و اسپانیوللره
ویردکری مقدار خراجک کندیلرینه ویرله سی لازم کله جکینی
اعلام ایتمش، بارباروس خیرالدین ده قردشنگ و قومانداننک
امرینه تبعیتله شیخ البلدی طوتوب بوایشی بجرمشدر.

[حیجل ایچون بو بیاناتزدن جزایردن صوکره ضبط
اولمش حکمی چیقار، آوروپا تاریخلری ایسه ایکنجی بحایه
سفرندن صوکره حیجل اها لسنک بارباروسه بی حکمدار قبول
ایله دکلرینی یازیور، برایی قول تاریخی بی درمیان ایتمکله برابر
اصل حقیقه مطلع اوله مادیق.]

محاربه سابقه بی متعاقب (تس) حکمداری بوتون جوار
بررستان اها لسنی بارباروسه لک علینه قالدیرمش ایدی.
و مهیب و معظم بر قوت جزایر اوزرینه بیقیلوب کلیوردی.
اوروچ بوقوه مهیه بی قلعه ده بکله مکه تنزل ایتمه دی. کوکنه
بیلدیکی یالکز بیک تورک قورصانی ویشوز اندلس ملتجینی

ایله چیقوب اوزرلرینه یورودی . یانلرنده تڭ بر طوب دخی یوق ایدی . لکن دشمنک برباشندن کیروب او برباشندن چیقیدیلر . حتی (تس) شهرینه قدر تعقیب ایتدیلر [۱] .

تحفة الکبارده بو وقعه نڭ تس حکمدارینک برادری اسپانیایه عزیمت و اورادن آلدیغی امداد ایله کلوب اسپانیوللر ایله شهری تسخیر ایله می و اهلینک بارباروسلردن واقع اولان استمدادی اوزرینه ظهور ایله دیکی یازلمشدر ؛ حتی بو استمدادینه مبنی بارباروس خیرالدین (تس) . کیتمش کندیسینی کورن اسپانیوللر کیلیرینی براقوب قلعه یه کیرمش اولدقلرندن بارباروس خیرالدین بوتون کیلیری ضبط ایله دکدن صوکره ساحله عسکر دوکوب حصاوی ده تحت محاصره یه آلمشدر . حصار بارباروسیه انجق ایکی اوج کون دایانه ییلوب استیجان ایله مش واسپانیوللر شرائط تسلیمیه موجبجه چیقوب مملکتلرینه کیتمشلردی . بنی حفص اوغلی (تس برنسی) ایسه خیرالدین بک ایله بولوشمغه جبارتی اولمادیغندن داخله دوغرو چکیلش ایدی . خیرالدین رئیس فتوحات جدیده نڭ بخش ایله دیکی بر چوق غنیمتلر ایله یوکلای اوله رق آرق جزیره کلدی . اجنبی تاریخلری بوتنس حادثه سنی (۱۵۱۷) ده کوستر یورلر . اوروج ایله خضر (خیرالدین)

[۱] بر برستان قورصانلری - لهین بول - صحیفه ۵۰

شیمدی جدی برمذا کره ایچون برلشمش ایدیلر ؛ حال حاضرده کندیلرینه غلبه ایله جڭ دشمن قالمش ایدی ؛ معافیله ده بولنان ممالک حسن محافظه یه احتیاج کوستره جڭ مرتبه وسعت بولمش ، عادتامهم برحکومت ترتیباتی قبول ایله مک لازم کلدی . حال شانلی ؛ لکن استقبال اوشان ایله متناسب برغیرتی ، تیقظی ، دور اندیشلکی داعی ایدی . یوقاریده اسپانیوللرک [دون دیه غو - دو - وار] قومانداسنده کی اردو و دونمالرینک اضمحلاندن بحث ایتمش ایدک ، بونک مقابله بالملی اولمق اوزره قورداوغلی مصلح الدین وسائر کبی رئیس لر آق دکزی چالقالایورلر ، آوروپا سواحلی یاقوب بیقیورلردی . لهین - بول بو حالدن بحث ایدرکن دیورکه : « چوق وندیک ، جنوه وناپولی تجارلری اصلا گلعه یه جڭ کیلیرینی بکله یه بکله کوز قارارتمشلردی . » اوروج بو وجهله دال بوداق صالیورن امور حکومتی بارباروس خیرالدین ایله پایلاشدی ، بو حسابه کوره بارباروس خیرالدین جزایرک جهت شرقیه سنه واوروج بارباروسه جهت غربیه سنه حکم ایله یه جڭ ایدی . ایکی قردش حقیقه تبعه پرورانه دنیله جڭ بر همتله تحت اداره لرینه کچن مواقعک نفوسنی ، محتویات معموریتنی ، عدد قرا و قصباتی یازدیلر ، اجرای حکومته باشلادیلر .

«تلمسان» نك فتحي

ساحل دن ایچه ایچرده اولان تلمسان شهرى بویوک برخطه نك
وتعییر جائز ایسه تلمسان سلطانلغ نك مقرى اولقله برابر [۱]
اسکله سی اولان اوران بلده نك [۲] صاحبی وفاتحی اسپانیوللره
عادتا تابع بولنیور . واسپانیا قرالیتة سنوی معین بر ویرکی
ویر یوردی؛ باشقه بریرده دیدیکمز کی بوسلطان فخامت عنوان
فر دیتانده، شارلکته ویردییی خراجی نفسنه کران کورمه مش
ایکن بارباروسه لرك جزایرده تحکم واستقرارینی کویا برات
ازلی وایدیله کندیسنه ویرلش شان سلطنته ، اندیشه جاهنه
منافی عدا ایله مش ایدی . بویکا علاوه بارباروس خیرالدین ایله
اوروج رئیس جزایر خطه سندن اسپانیوللری سوروب چیقارمشلر
واسلام چوققلری اسپانیول طفره فروشلغندن بشیکنده راحت
اویویاماز ایکن آنلر شیعدی اسپانیا دکزلرینی ده اسپانیوللره
دارایله مش بولندقلرندن (عوران - هران)، بجایه وجزایرک

[۱] کال رئیس ویلایا اوروج نام اثر عاجزی به مراجعت .

[۲] الیوم آوروپالیرک Oran (اوران - عوران) صورتهنده
یازدقلری ویزمده سیلمه یه رک اوپله ترجمه ایتدی کمز بوشهرک اصل نامی
(هران) در .

اطه قلعه سی Penon D'alger قوماندانلری هر آن مرکز
حکومتلرینه یارین ویا اوبرکون کندیلرینک ده قوغوله جقلرینی
ونه اولورسه اولسون بوبلالی تورکلرک دیار مغربدن سوروله سی
لازم کلدیکنی اعلامده مصر قالمشلر ایدی . بویکی منفعت متقابله
تلمسان بکی ایله اسپانیایی بر معاهده عقدینه سوق ایتدی . اسپانیا
قوتنی بردونمایه ترفیقاً بویوک بر اردو کوندرده جک ، تلمسان
حاکمی ایله سائر غیر ممنون رؤسای قبائل دخی برأ بارباروسلر
علینه یورویه جک ایدیلر . بو ترتیب نك قوه دن فعله چیقماسته
الکزیاده خدمت ایدن؛ چالیشان ده هنوز اسپانیوللر النده بولان
(هران) قلعه سی قوماندانی مارکی ده غومار اولوب نفوذ
محاکماتی بالذات شارلکته قدر احساس واسماع ایله مش ایدی .
دیگر جهتن بو درجه شمولی و بویوک بر حرکت
خصمانه نك اماراتی بارباروس قردش لرجه محسوس ومشهود
اولماق همان غیر ممکن ایدی . بالعکس : اوروج ایله خیرالدین
بو وقایعه ده اولدن منتظر ایدیلر وبو اخلاقمز، تفسخ ایتمش
بربریه سلسله حکمدارانندن سلامت وعظمت اسلامیه یه
موافق ، خادم اولماق شرطیله هرشی بکله نیله بیلیردی .

اوروج رئیس ، اسحق رئیس خیرالدین رئیس بو اوج
قردش قونوشدیلر . اوروج کندینه خاص بر حرکت کوسترمک
ایسته دی ؛ اوموقعنده تحفظ ایتمک وار ایکن دشمنی قلمندن

اورمق ایسته یور، و طالعی دائما کندیمه رام ایدرم خلیا سنده
 کربوردی... تلسان خلقی چوقدن بری اسلامیتک چکدیی
 ربقة ذلتن یورغون، اندلسن مظللی حکایاتی، شواهدیه
 مشبوع تأثر ویر اسلام امیرینک مجاور خرسینان حکومتیه
 اتفاقک زمان و مکانجه معاسندن بوتون نکاتیه خیراولدقلری
 ایچون سلطانلردن اک درین برنقرتله آیرمشلر، حتی علمای
 اسلام قتلک لازم کلدیکنه قنوی ویرمشلردی. اوروج رئیس
 معیته آلدینی، لکن کوکندیکیی کوچوک بر تورک قوتیه تلسان
 اوزرینه یورودیکیی وقت تلسان سلطانی قاجش، اهالی کمال
 خواهش و سرور ایله قورصانه بیعت ایله مش ایدی. تلسان
 سلطانی بالطبع اسپانیانک معاوضت دوستانه سنه (!) ملتجی اولش
 ایدی؟ بو ائشاده سلطانک زمان حکومتده محبوس اولان
 برادریده آزاد ایدیلوب فاس جهته دوغرو یول آلدی...
 لکن کرک اسپانیوللر، کرک سلطان طرفدارلری بارباروسه نیک
 بو جسورانه ضربه سنه قارشیی همتی دوبالا ایتشلردی.
 هران قوماندانی تجربیه لی «مارکی دوغومار» شارلکنه
 باغیر یوردی: وقت بو وقت!

بو اثر مزده بارباروسه لک سرگذشتک اک شانلی وقائی
 صحافتدن اولان شو صحنه نی تصویره احتیاج کورمه یورز،
 چونکه باشقه بر اثر مزده - که اوروج نامه محرردر - اوتفصیلات

خونین کوریه بیلیر. اسحق رئیس «قلعة القلاع» ده شهید اولدقندن
 و اوروج، اوقهرمان اوروج تلسانی عادتاً اینانیلمایه جق یکیتلکلر
 ایله قرق بیگ عرب و اسپانیوله قارشیی مدافعه ایدرک نهایت
 اک شانلی اولومله رحمت رحمانه کوچدکدن صوکره یعنی بودرت
 قردشدن اوچی شهید اولنجه خیرالدین بارباروسه ایله یوزیوزده
 قالیورز. قولاقلمزده ایسه خیرالدین بارباروسه نیک شوندا
 مهیی چینلایور:

«آه، بوتون فرنکستانی قلتجندن کچیرسم قردشلمله
 یولداشلر مک انتقامنی آلهمام...»

بن اولو حه غرای قهرمانی اوزرنده، (که برقاچ لسانده
 مصادقم اولمشدر) جوق دفعه لر دوردم و بوتون موجودیت
 مردانه و ملیه می صارصان برهیجان ایله کوزمدن یاش دوکدم:
 شیمدی بوراده، رجا ایدرم که، براجنبی محررینک کیمسه نیک
 حتی ماتنک طانیادی نی بو قورصانک، تورک اوروجک حقنده کی
 سطرلری نی نقل ایتکلکم معیوب اولماسین:

لهین - پول اک موثوق تاریخ نویسلردن نقل ایله و شبه سز
 اوروجک اولومنک هر مرد و جسور انسانه بخش ایتدیکیی،
 بخش ایتمه سی لازم کلدیکیی جوشانی حسیات، عطشانی اشتراک
 ایله دیورکه:

«اوروج اثنای رجعتده یاننده کی اموال قیمتداری، یاغما کر

و حریص اسپانیولرک قاشمغه، یا یلاشمغه باشلا یه رق تعقیلر نده
تأخیرلری ایچون، ترک ایله یوردی. لکن ایشی بیلن مارکی
دوغومار هریشی آیاق آلتیه آلدی و قورصانه بتشدی. تورکلر
ایکی ساحلی دیک و صارپ اولان برنهره بتشمشلدی و اورای
کچسلر قورتیلمش ایدیلر. حتی اوروج بارباروسه معیتک
نصفی ایله سلامت یاقه سته کچمش ایدی. لکن دیکر ساحلده
قالان و طنداشلرینک کلوب چاشمش دشمن عرمرمه مقابل
اولملری انساننده آتدقلری نعره لر اوروجک قولاغنه کلدی.
قورصان، بویله وقتده یولداشلرینی براقه جق آدم دکلدی و بلا
تردد اومشئوم نه ری تکرار کجدی، کندینی غوغانک ایچنه
آتدی. بوخون آلود میدان حربدن احتمال تک برتورک بیله
قورتیلما مشدر! درت طرفه، کندیلرینی احاطه ایدن دشمنلرینه
قارشى صره ایله دونه رک بویکتلر یاره لرله حالسز قلوب ییقینجه یه
قدر دوکوشدیلر؛ و بوتون بونلرک آره سنده بارباروسه تک
قوتلی وجودینک، الک نهایت قدر، تک قولیله بر آرسلان کبی
اوغراشدینی و هپ اطرافنده کیلری یره سردیکی کوریلیردی..»
قاره، بو قهرمانک مزارى شیمدی یوق؛ لکن اونى وقهرمان
معیتی عثمانلی کوکلک، تورک قلبک بر مقبره احترام بنیاد صور-
سندنه مؤبدأ استیعاب ایتسین!

انکلیز مورخلرندن (مورغان) کتابنک ۲۵۷ نچی صحیفه سنده
دیورکه:

«کندیسنی کورمش و طانیش اولانلرک بیاناتنه نظرأ اوروج
بارباروسه وفاتنده انجق قرق درت یاشنده ایدی. بوی صوک
درجه اوزون دکلسده غایت، حتی درجه نهاییه کنیش یاییل
وقوی البیه بولنیوردی. صاچلری و صاقلی همان تامیله قرمزى،
انظارى سریع الانعطاف، آتشین، جوال، بورونى (رومان)
دینیلن طرزده، چهره سنک رنکی بیاض ایله اسمر آره سنده
ایدی. بارباروسه حددن افزون شجیع، قرارنده اولنجه یه
قدر ثابت، عالیجناب و جوانمرد، الک تهلیکلی ایشلاره کندینی
آتار و صوک درجه سربست فکرلی، مالی صاقیناز بر آدم ایدی.
بونکله برابر اوروج بر محاربه تک چکاچاک قهرمانیسنده بولمادینی
زمانلر اصلا خونخوار اولمادینی کبی، معیتدن عدم اطاعت
کورمه دیکده ظالم دکلدی. کرک عسکرلری، کرک افراد
عائله سی و خدام و اسراسی صوک درجه سورلر، حرمت
ایدلر، و قورقارلردی. بونک ایچون در، که: اولدیکی زمان
بونلرک هپسی کمال شدتله اظهار الم و خسران ایله مشلردر.
اوروج بارباروسه تک نه اوغلی، نه قزی قالدی. بر رستانده اوروج
اون درت سنه اوطوردی، لکن بو مدت قصیره اثناسنده

خرستیانلره ایراث ایله دیکي ضرر سوزایله تعریف اولته مایه جق
قدر چوقدر ...» [۱]

عثمانلی دوئماسنده بارباروس خیرالدین

کمال بک «خداوندکار اولدی، لکن یلدرم پادشاه اولدی.»
دیدیکی کبی اوروج بارباروسه شهید اولش، لکن : بارباروس
خیرالدین صاغ قالمش ایدی ! اوروج ، طالع حربک (معرکه)
چکاچاکک بوجانی قانی حلال، پرواسر، جوشدینی ایشه قوشان
جوجنی، هرملتک سودیکی بو قیدسز عسکر) اولش و اولور
اولمز، کندی وجودینک تأسیس ایلدیکی بونون قوت و حکومت
محو اولیویزه چک ظن ایدلمشدی. هرکسک فکرینه نظراً اسپانیا
اردوسی و بربریه اقوامی مارکی دوغومار ایله تلسان سلطانک
تحت قومانداسنده جزیره یورویه چک، بارباروس خیرالدین ایله
بوتون بوبلا تورکری مغرب زمیندن سیلوب سوپوره چکدی.

[۱] اوروجک کرک قرق درت یاشنده وفات ایش اولماسی، کرک
بربرستانده اون درت سنه بولماسی خطادر. اوروج الی یاشی متجاوز
شهید اولدینی کبی مغریده دخی پیری رئیسک بیاناتدن مستبان اوله جفی
وجهله یکریمی بش سنه قدر بولمشد. بوخصوصه عائد مطالعات متننده
موجوددر.

حالبوکک: یاغماجی قبائل برطرف، جداً بجد عسکر اولان مارکی
دوغومار ایله بیک قدر تورکی احیا یولنده باشنه کلن مغلوبیتلردن،
اردوسنه ماتم طوتدیران تلفاتدن او درجه ییلمش ایدی، که
اوروجی محو ایتدکدن صوکره باقی قالان قواسی ایله جزایر
اوزرینه یورومه تک دلیلک اولدیفته قانع اولدی. جزایر اسپانیولر
ایچون ارسلان یواسی ایدی : همده بولداشنی غائب ایتش
برارسلانک !

بارباروس خیرالدین مهیجانه یوقاریده سویله دیکمز کبی
باغیر برکن، معیتده کی تورکلر سلاحرینه یمین ایده رک صانکه
سیدعلی رئیسک دیدیکی کبی :

«دکر اوستنده یورورز.

دشمنی آرار بولورز

اوجز قوماز . آلیرز

بزه خیرالدینلی دیرلر!..»

تورکیسنی چاغیر یور و آق دکر کی حدت وانتقام فورطنه سیله
دالغه لانا آسلان یورکری برنشیده تاریخیه مز، برونیقه شعر
انکیز ملتیز اولان:

«اوکونسون دشمن اوکونسون اکر قالیرسه یانه!»

مصراعيله اورویوردی !

اوت ، قهرمان اوروج هرعضوی دشمن چلیکله یوز

پارچه ارلهرق اولمشدی ، لکن آنک کسوه ریاست و حتی
دها آز بلند براموزه قولنامشدی . . . خیرالدین مغربده کی
قورصانلرک رئیس و صاحبی اولدی . فی الحقیقه مرحوم
آغاسی شجاعت و بهادرلقده ، کیمسه نك باشه چیقارمه یه جنی
ایشاره باشی صوققده عصرینک فریدی ایدی . خصوصیه
برقدائی فرقه سنک باشه یالین قلنج کچوب هجومه سوق ایتمکده ،
کوچوک برتکنه ایله داغ کی برقالیونه آبوده اولوب بریاناغانله
کوکرته سنه آتلامقده و یاخود سز : « اشته شیمدی یاقالادم ! »
دیه جک قدر مظفریتکزه امین ایکن او سزی یاقالامقده مثلی
یوق ایدی [۱]

لکن شیمدی باشی باشه اسلامک جهان اعتلاسنی ادامه یه
مأموراً قابلیش اولان خضر رئیس (خیرالدین) عین شجاعته ،
عین متانت قرار و افکاره صاحب اولقله برابر بردهای سیاسی
برسیاست دور اندیشی ایله ده موهبه دار اولمش ایدی . اشته
بومزیات مشارالیهی آغاسنک یایدقلمدن ده جصورانه دکله ده
نتیجتاً ده شمولی روللر ایفا سنه سوق ایله مشدر . براروپالی
دیور ، که « بارباروس خیرالدین کندیسنی . قازانیله جق مقصدک
اهمیتی نسبتده تهلکه یه عرض ایدردی . بوتون حیاتنده لزوم سز
اولهرق کندیسنی اصلاً مغلوبیت تهلکه سنه آتلامشدر ؛ لکن

[۱] بربریه قورصانلری ، لهین — پول صحیفه ۵۳

اوکنده کی یولی کندیسنی ایچون سالم کورنجه جهانده هینچ
بر کیمسه انک قدر شدید و یاخود برینه معطوف بر ضربه
اورده مازدی . . .

بارباروس خیرالدینک یالکز قانجه ایلك مهم اجرا آتی
در سعادته بر سفیر کوندروب فتح ایله دکلی ممالکک انختارلری
خاکبای خلافته عرض ایله مک اولمشدر .

بومعروضات بالطبع لازم کلدیکی صورتده قبول اولندی ؛
ذاتاً بارباروس قردش لک آوازه شان و شرفی ، داستان مفاخری .
عثمانی حکومتجه ، عثمانی پادشاهلرنجه مجهول دکلدی . هر
غزای مهمدن صوکره اوروج رئیس مقام خلافته نشانه طفری .
کوندرب و اوزمانکی سیاست حکومتک مساعده سی نسبتده
التفات کوروردی . حتی سلطان سلیمک مصری تمامیه فتح
ایتمه سی متعاقب قورد اوغلی مصلح الدین رئیس اسکندریه یه
ویاوزه احوال مغربی ، تورکلرک اورالرده کی مجاهداتی اکلانه رق
فتح مینتی تبریک ایله مش ایدی .

سلطان سلیمده صوک سنه حیاتنده آلدینی بوتحفه جهاده
مقابل — بالخاصه مصر فتحه بر مابعد خیر اولدیغدن — ملتقانه
جواب و یرمش ایدی .

مع مافیه خیرالدین رئیسک عثمانی تاریخی ایله دوغروندن
دوغرویه علاقه دار اوله یلمه سی ایچون بر قاج سنه لر ده ، خصوص

صلیه حرب و ضرب ایله ملو بر قاج اوزون سنلر دها کچیرمه مجبور اولیورز.

اوروج رئیسك شهادتی متعاقب دون آوارو و تلسان حکمداری جزیره هجومه اسباب مسروده یوزندن جسارتیاب اوله مامش ایدی؛ لکن ایلك بهارك حلولنده بوتورك قورسانلری ایشی سرعتله بیترمك اوزره اسپانیالیلرله عربلر متفقاً حرکت ایتدار ایتدیله.

مع مافیه بوتون عمری بر جهاد متمایدن عبارت اولان خیرالدین رئیس کچن سنه اسپانوللرک و متفقلرینک ایراث ایلدکلری خساری تضمیندن کرى دورمامش ایدی. بتون سواحل بوینده کی شرسئل، ملپانه، تنس کبی قلعه لره محافظ آتیش، حتی ایجری قبائل ایله اتفاقلر عقد اولمش ایدی. (۱۵۱۹ میلاد).

اسپانیول آرماداسی یوز یتیش بش کمی ویکرمی بیك محرب اسپانیول محاربینی حامللاً بالخاصه تلسان بکنک موجودیت متفقہ سنه کوکنرک (هران) یعنی عوران اوزرینه ییقلوب کلدی و بوراده کی درت بیك خرسیتیانی ده آلهرق جزیره یورو دیله.

بارباروس خیرالدین شیمدی مشکل بر موقعده بولنیوردی، عادتا بر اهل صلیب دینک اولان بوقوه واره مهیه یه قارشى

بارباروس غلبه ایله یه جکندن امین دکلدی. بو محاربلیکی، شوالیه لنی وعهده وفاسی، ناموسه اعتباری (۱) ذاتاً معلوم اولان آوروپا عسکرینک نتیجه حرب اولهرق شهره دخوللری تقدیرنده زوالی عرب قادینلری سرخوش و مغرور مظفرلرک برینک قوجاغندن دیکرینک قوجاغنه دولاشدیریله جقدی. بوندن باشقه جزایر اهالیسندن، بوذوق و سفاقت یولنده ذاتاً استقلال میلیرینی، عزت دینیله لرینی محافظه یی اونوتمش غلبه لکدن فدائیلک ایسته مک و بویله بر مهم آنده یاردیم بکله مک کار عاقل عد اولنه مازدی؛ بناءً علیه: جوانمرد کوکلی، تورک طبعی خیرالدین رئیس اهالی یی جمع ایتدی، آجیق برلسان، آجیق برقلب ایله تهلکه یی آکلاندی.

دیوردی که: نصرت الله دندر، مع مافیه اهل صلیب چوق قوتلی، بورایه حرباً و یا صلحاً کیررلرسه چولوق چوجق پایمال اولور؛ اهل صلیب ایله متفق اولان تلسان سلطانی ایسه، نه اولسه اسلامدر، سزه آجیر، آنک ایچون شیمدی چیقوب کندیسنه مراجعت ایدک، متفقلرندن سزی قوروسون. بزه (یعنی تورکره) کلنجه اولونجه یه قدر قلعه یی مدافعه ایده جکزر قسمت نه ایسه او، اولور..»

فی الحقیقه اهالی چولوق چوجق شهردن چیقوب مهاجرل اردوگاهنده تلسان حکمدارینه مراجعت ایتدکلری زمان احتمال

عمرنده بر کره جک ارلسون حس ایتدیکی حجاب سوقیه مومی الیه اسپانیا قوماندانه بوز والیلره دو قونلما ماسی استرحام ایتش و مقصدینه نائل اولمشدی. دیگر طرفدن بارباروس خیرالدین انجق آلتیوز قدر یاننده قالمش تورککر [۱] علاوتاً بویهادرلق امتحاننده کندیسنه یاردم ایله یه جک یکر می بیکه یقین داخلی عرب قباثلندن متفقرله مالک ایدی.

خرستیان و اسلام متفقر کیمی قره دن، کیمی دکرزدن جزایره یا قلاشدیلر، اسپانیول دونماسی اوچان باندیرالری، بارلایان زرهلر، مظفریته دعاچی، اسلامره، بالخاصه تورککره لغتخوان رهبان و محاربی ایله مالامال کلوب ساحله دمیرله دی. طوب و عسکر چیقارلدی. قوماندان خیرالدین رئیس اوله قلعنه تکلیف ایتدی، بالطبع آلدینی جوابی تکراره حاجت یوق. تورک، ایاغی برقلعه یه کیردیکی وقت ویالین بیجاغه دایانجه آنجق نابوتله چیقاییلیردی! آلتیوز تورک آلتیوز اردو حائنده سلسله سنک صوک قلیجدن آرته قالانی اولان حضر رئیسک (خیرالدین) اطرافنده قورد کبی دورویور، و اهالی ساحلیه کبی اخلاقی بوزوله مش و براسلام، عرب حکمدارینک اسپانیولر ایله اتفاقدن صوک درجه انفعال ایله مش اولان

[۱] کاتب چلبی.

قبائل داخلیه نک کوندردیکی قوه امدادیه بونلره منضم بولئیوردی.

اهل صلیب قلعه یه هجوم ایدنجه، دوروب مدافعه یه تنزل ایتمین بارباروس برتهور جنکورانله ایله مهاجرلر اوزرینه آتدی. ضایعات عظیمه ایله کونک اسپانیولر ایچون برهزیمته منجر اولماسی تأمین ایتدی. بویلاک کونکی حرب تورککرجه اودرجه قطعی برمقیاسده یورودلش ایدی که:

قوه مهاجمه ساحلده کی مواضعی بیله محافظه و مدافعه ایدمه مش، کاتب چلیپنک دیدیکی کبی کیلرینه قدر تورک چلیپنک کسکین و آغر آغزنی صیرتنده، اکسه سنده حس ایله یرک قاجشدی. آمیرال Don Hugo de Moncada (دون هوغو دو مونقادا) بودرسدن متنبه اولمادی. فی الحقیقه بوجانم جزایرده اوله اون بیکرجه عسکرله آلمغه کلندکدن صکره بریورغونلق بهاسنه براقیلماز ایدی و بالخاصه خضر رئیسده اوروج مرحومک یانته کوندرمک ایچون عهد ایله بن خرستیان سلاحشورلری آوروپایه نه یوزله دونه بیلیرلردی؟ ایکنجی و اوچنجی کون تجربه تکرار اولندی، لکن مهاجرلرده آرتق بیچاق کیمکه دایانمش ایدی. اقشام اوستی بقیه السیوف اولان بش آلتی بیک خرستیان کیلرینه بینه رک و کتیردکری محاصره طوبلرینک برقسمنی بیک مشکلات ایله چکمرک طریق فراری طوندیلر.

عثمانی تاریخ‌نویس تفضیلات بومرتبه‌ده قلش : مع مافیه (له‌ین - پول) دیورکه :

« بوسوا حله خاص اولان او مدهش فورطنه‌لردن بری فراری دونمائی یا قالدی و تورک چلیکنک باشلادینی ایشی اتمام ایتدی ! »

بارباروس اوردینی ضربه‌نک نتیجه‌سنی استحصالدن کری دوران برآدم دکلدی . همان حسن بك اسمنده‌کی سردارینه ایکی بیک بشیوز کیشیک بر قوت ویره‌رک تلسان اوزرینه کوندردی . بوقوت تلساته واصل اولنجه‌یه قدر التحاق ایدن عربان ایله یکریمی بیکه بالغ اولمش ایدی . تلسان امیری بو حاله قارشلی فراردن بشقه چاره بوله‌مادی ؛ حسن بك تلسانی ضبط ایتدی . قلعه داخلنده‌کی اوچ بیک یدی یوز اسپانیول محاربندن آنجق یدی یوزی قورتیلوب اوچ بیک قلنجندن کچدی ؛ بویدی یوز کیشی ده « قاچانک آناسی آغلاماش » ترانه‌سیله نفس توکته‌رک (تنس) قلعه‌سنه التجا ایله مشلردی . قیش حلول ایتمشدی ؛ بهارده خیرالدین بك اسپانیولاری (تنس) دن دخی سوروب چیقارمغه تشبث ایتدی ؛ حالبوکه : تنسک - اسپانیول قوماندانی چوقدن بری مملکتندن استمداد ایدوب دورویوردی ؛ عسکر آلات حرب ایله مالی اولان اون پارچه (جسیم نقلیه سفائی) بو استمداده جواب اوله‌رق تنسه یتشدی

ایسه‌ده اون سکر چکدیرمه ایله کلن باربارس خیرالدین هم حصاری حرباً فتح ایله مش ، هم‌ده یوپارچه‌لردن بشی ضبط ایدوب بشی کوچ حال ایله قورتلشیدی . بوایش یتدکدن صوکره خیرالدین رئیس جزایره عودت ایله مش ایدی ؛ بوسنه جهادک نامه وقایعنده ده‌ها چوق قانی شیلر بولمقی مقرر ایدی . تنس فتحی متعاقب امیرال (فردیناند) ک تحت قوماندانلار سنده اولان یوز اون قطعه‌لق بر اسپانیول دونمائی بقتّه و دوغرودن دوغرویه جزایره هجوم ایتدی . بارباروس خیرالدین قانی و شانلی بر Couter attack یعنی مقابل هجوم ایله بونلری فنا حالده بوزدی . بواننده‌آ میرال سفینه‌سی قومساله اوطورمش و ایچنده‌کی ضابطان ایله آلتیوز مرتبی قره‌یه دوکیلیمشیدی . تورکر بونلری ده اسیر ایتدیلر ، اسرای سائر ایله مجموعلری اوچ بیکه بالغ اولیور و ایچلرنده اوتوز آلتی قبودان و اصیلزاده بولنیوردی . جزایره آوروپالیرک Bagnio (باغنیو) دیدکری زیر زمین زندانلری آرتق اسرای موجوده‌یی استیعاب ایده‌میور . اهالی‌یه داغیلان اسرا ده عادتاً جزایر شهرینی دولدورویوردی ؛ ذاتاً اهالی‌یه بیله اعتماد ایدیله‌مین بو حال و موقع ایچنده بوقدر اسیری حسن محافظه ایده‌یلمک غیر ممکن ایدی . خصوصیه تورکرک قوت و عددی اسرادن بلکه اوچ درت قات آذربائیوردی . بناءً علیه تورکرک بو حوله

مهیكلی فصل باشندن آنه جقلرنده متحیر ایدیلر . فی الحقیقه بونلری اسلام اسراسی ایله دكیشمك ، یاخود فدیة نجات مقابلنده آزاد ایتك طریقاری وارایدی ؛ خصوصیه اسپانیا حکومتی اسیر بولنان اوتوز قبودان ، قوماندان واصلزادكان ایچون یوزبك آلتون فدیة نجات ویریوردی . وبوقورسانلرك ایشنه بك اعلاکلردی . لکن امید ایدیلرین بر مانع ظهور ایتدی . علما طویلانهرق بودشمن قوماندانلرینك جداً مقتدر وهربری اسلامیه بروجهله رخته آچقه قابیلی ذواتدن اولدیغنی طوتدیره رق تسلیملرینه ممانعت ایده بیلمك اوزره فدیة نجاتی ایکوز بیک لیرایه ابلاغ ایتدیلر ... دیگرجهتدن دخی اسرا هرکون فرار واختلال داعیه سیله ایقاع فتنه ایدیو . لرلردی . بواحوال نهایت اشترانك قتللرینی انتاج ایتدی . ادمیرال فریدناندك جسدینه اسپانیولر طرفندن یدی بیک آلتون عرض ایدلش ایسه ده ینه علمانك نتیجه قراری اوله رق «أولو صائمق» غیر مشروعدر سوزیله رد ایدلش و جسد بر قویوه آتشدر !

خیرالدین بکک امارتی

بارباروس خیرالدین تعداد ایتدیکمز غلبات متعدده سی ایله جداً بر مغرب حکومت مجاهده سنك اساسی وضع ایتش

ایدی . مغرب الوسطی لیمانلری ، شهرلری بربرخی متعاقب بارباروسك اله دوشمشدی . و قول Col ، بونا Bona ، قسطنطنین Constantine بوجهل دن بولنیوردی . خیرالدین بکک برآ بوقتوحانی اثناسنده بحرآ آق دکزده کی اجرا آتی ده تأخر ایتمیوردی . هر دریا موسمنده ایکی اوچ دفعه ، اون سکر پارچه یه بالغ اولان قوتلی قالیته لرینك [قدرغه دن دها خفیف سفائن حریبه - Galleot] ریاسته کچر و نام شهرت مجاهدا . نه سنك شرق صولرندن باشنه طویلا دینی جسور و ماجرا پرست تورك قورسانلری ده - هربری کندیلرینك سریع تکه نلرله - بوقوته منضم اولوردی ؛ قوتلی قوللر وچلیك قبلر ایله سوق ایدیلن بوتکنه لرده تورك ملتئكك جوشقون ، اك هرچه باد آباد ترانه سنی کویان کنجلیری دولو ایدی . [۱] و رئیسك باشنه طویلانمش بتون بوقودانلر بک آزممان صوکره تاریخده برر نام مؤیده صاحب اوله جقلر ایدی . بونلرك ایچنده بالخاصه Dragut طورغودرئیس وارفتاع آلق صنعتیه وقوف کلیسندن دولایی دشمنلرینك «سحر باز» دیدیکی سنان رئیس و صالح رئیس فرق اولنه بیلیردی . صوکره اومدهش و مهیب قورسان آیدین رئیس کلیوردی ، که : الندن الامان چکن آوروپالیر ، بالخاصه اسپانیولر بوکا Cacha-Diablo یعنی «شیطانی دوکن»

[۱] لهین - پول . بربریه قورسانلری تاریخی ، صحنه ۵۶ .

لقبى ورمشلىردى . حالبوكه : لهين - بول ك ديدىكى كېي
« اسپانيول دوكن » ديسه لر بوجاهد ايچون دها دوغرى اولور
ايدى . بررستانك دريا موسى مایسده بدأ ايلر و صوك بهار
فورطنلرينك ديركلرى اكهمسى آرتق ليانه چكيلمك ايچون
برخبر اولوردى ؛ اكثريا توركلر قيشين ده حركات بحريه اجرا
ايدرلرسده بو حركتلر هر حالده اوزون اولماز ايدى . يازين
قورسان چكديرمه لرى غربى بجر سفيدك دليكنى دىكى
آلت اوست ايدرلر ، (باله آر) آطه لرى ، اسپانيا ايتاليا ياللىرى
بيكلرجه اسيرلر ، خزينه لر مقابلنده خراجه كسرلردى . حتى
آرتق جبل الطارق بوغازندن دخى چيقارق بجر محيط اطلاسيده
اوزمان يكي كشف اولمش آمرىقادن آلتين ، قيمتدار امته
ايله يوكلى كلن سفائن جسيمه يي آولايورلرايدى . لهين - بول
ديوركه :

« بولرك اللرندن هيچ برشى قورتيله مازدى : هيچ بر
سفينه يوق ايدى كه : اسپانيادن ايتاليايه كچر ايكن ايچنده كي
كوكلار بيك خوف و تلاش ايله چيرينماسين ! آوروپايلرك
Scurge of Cristandom ديدكلرى حالت مدهشه آرتق
باشلامش ايدى وبتون آوروپا آرتق اوچ عصر بر اسارت
مدهشه خوف ايله تيره يه جك ايدى !.. آرتق دكزلرك
حاكى جزاير قورسانلرى ايدى ، بولر يوللرينه آيقيرى دوشن

هر دولته وهر ملته كنديلرينك كيم اولديغى اوكرتمكده ، يالكز
سفائن تجاريه دكل ، ياپا حضر تارينك Galley-royal يغى
باشترده (الك مكمل حرب قدرغه لرى) لرنده كي محاربلىر ييله
تورك قير باچنك انديشه سيله تتره مكده ايديلر .

بالخاصه آيدىر رئيس (Chacha diablo) حقيقه قورصا
نلرك كوزلرى آيدىن ايدنلردن ، دشمن نظرى قارار تانلردن
ايدى . بارباروس خيرالدینه كوستردىكى بويوك معاونتلىرى ،
فدا كارجه يولداشلىقى ذاتا شهيد بهادر اوروجندن ده صاقلا -
مامشدى . بارباروسه لرك كوندكلرى بولتيقه نك باشليجه سلامت
اسلام غايه سته معطوف اولدينى معلومدر ؛ كرك اوروج بارباروسه
و كرك خيرالدین بك آيدىن رئيسى جدى بر سيف مسلول اسلام
حائنده اللرينه كچيرنجه بو غايه يي استحصا اوغرنده قوللانمشلر
وحيت و ذكاليه پادشاهلره ايولله ايتمين قوجه دكر قوردى
علمدار فداكارلىرى و محبوب اداره لرى ايله مشلردى .

ديدىكمز كي اسپانيا يانيور ، اسلام ، يهودى كسيلور ،
آصيلور ، انكليزيون اوچاغنه اودون تشكيل ايدىوردى .
وبونك ايچون اسلام ، يهودى بوباربازلرك عادت ايتدكلرى افعال
ملونه دن جانلرى و عرضلرى قورتاره ييلمك ايچون اندلسدن
افريقايه ، حتى استانبوله شتاب ايتكده ، انجق فرار ايچون
مساعده ، كيتمك ايچون واسطه بوله مامقده ايديلر .

غریبدر، که: بر برستان حکمدارلری بیلہ بوزواللی ملتجیلرہ روی لایقیدی کوستریور، بالعکس اسپانیالیرلہ اتحاد و اتفاق ایلہ یوردی. کرک اوروج، کرک خیرالدین ایسہ یک دوغرو و مفید دوشونجہ لریلہ بویچارکان امتی تورک مجاهدلرینک قانی بهاسنہ اسپانیول قلیچنک آلتدن آلوب بربرستانہ کوتورمکده واوراده اسکان ایلہ یه رک کندی قوتلری نه بو وجهلہ تزید ایلہ مکده ایدیلر، ایشته یته بویله برملاحظہ ایلہ وآرہده مایورقہ جزیره سیلہ جوار ساحلہ آقین ایچون خیرالدین رئیس آیدین رئیس کوندرمش ایدی و بو قوتک مجموعی اون درت قالیته یه بالغ اولویوردی. هیچ بروظیفہ آیدین رئیس قفاسنده برآدمی بوایش قدر ممنون ایدہ مزیدی + برابر کیده چک اولان صالح رئیس ده عین فکرده ایدی. بو بر برینہ نام اولغون بر چفت قورصان ایشہ معتاد وجهلہ آچیق دکزده برقچ غنیمت آلہرق باشلادیلر و آطہ لرہ، اسپانیا سواحلتہ هجوم ایدہ رک بیکلرجه اسیر آلدیلر. بو ائنادہ اسپانیوللرک ظلمندن بربرستانہ فرار ایتک ایستہ بن برطاق اندلس اسلاملرینک موجودیتی خبری آیدین رئیسہ واصل اولنجه هیچ تردد ایتہدی: همان اسپانیا ساحلندہ کی Oliva (اولیوا) موقعنہ بولد اشلریلہ چیقیدی و قلیچنک سپری آئتندہ ایکی یوز عائلہ خلقتی و بونلرہ عائد عظیم المقدار نقود و اموالی کیلرینہ یوکلہ ده رک بربرستانہ کیتمک اوزرہ

Formentara فورمنتہ را آطہ جفنگ آلتہ دمیر براقیدی. لکن آیدین رئیس ایلہ صالح رئیس ایچون بودفعہ یاناغانلرینک دمیرینی ایچہ دنہ یه چک برایش واردی: بر تصادف معکوس اولہرق اسپانیا امیرالی پورتوندو Portundo بونلری اوراده باصمش ایدی و معیتندہ غایت قوتلی و قورصانلرک قالیته لریلہ غیر قابل قیاس صورتدہ حربہ الویریشلی سکز جسم حرب سفینہ سی واردی. بوندن باشقہ اسپانیا حکومتی طرفندن فراری عربلر ایلہ اموالی استرداد ایدہ بیلدیکی حالده کندیسنہ اون بیک دوقہ آلتونی مکافات وعد ایدلمشدی. امیرال پورتوندو براز اول بشنچی شارلی پایا طرفندن بولونیاده امپراطورلق تاجیلہ تنویج ایدمک ایچون جنوہ یه کوتورمش و اثنای عودتندہ بوایشہ مأمور ایدلمشدی.

بووقعہ قارشیسندہ آیدین رئیس پلاتنی شاشیرمادی؛ ایش آغر، لکن یاہہ جقلرده اوایشہ لایق ایدی؛ رئیسلرایستہ دکلری کچی حرب ایدہ بیلمک و چولوق چوجفک محاربہده مقتولیتی منع ایلمک فکر مردانہ سیلہ مهاجرینی قرہ یه چیقاردیلر. بومناسبتلہ (لہین - پول) دیورکہ «چونکہ بوکلن دشمن آیدین رئیسک بازارلق ایتدیکندن چوق فضلہ ایدی!» آیدین رئیس ایشک تورکجه سنی اختیارایتدی؛ شدید وفداکار بر هجوملہ کند. یلرینی منظرلرندن قاچاقق ظن ایدن اسپانیوللرک جسم و غلبہ لک

سفائننه کیردیلر و بوغاز بوغازه، بیجا بیجاغه بر دوکوشدن صوکره امیرالی قتل ویدی بویوک غالی بی ضبط ایتدیلر! دیکرلری «کیسنی قورتاران قبوداندرا!» آوازه سیله و روزکاره مندیلرینی بیله یلکن دیه آچهرق Iviça (ایویسا) یه متوجها قاچدیلر! بوضربه قهرمانانه اتناسنده زواللی اندلس ملتجیلری ساحلدن صحنه حربی یاشلی و اندیشه لی کوزلرله سیرایتمکده ایدیلر. مظفریت قازانیلجه بونلر تکرار سفائنه ارکاب اولندی؛ و خرسیتان کورکندن، زنجیرندن، قیرپاجندن قورتاریلان یوزلرجه اسلام اسراسی و بیکلرجه اسپانیول اصلزادکانی ایله جزیره کتیرلدی [۱] آیدین رئیس جزایرده یک پارلاق بر استقباله مظهر اولمش یدی پارچه داغ کبی Galley - Royal (غالی - رویال) یعنی سفائن جسیمه ایمپراطورینک لیسان اغرنده دمیرلنمسی جزایر- لیلرک کوزلرینی جدداً نورلاندیرمشدی!

اولجه جزایر شهرینک اوکنده کی آطه یه اسپانیوللرک غایت متین برقلعه یابدقارینی سویله مش ایدک؛ بو قدر مظفریاته رغماً قلعه الان دوریوردی. بارباروس خیرالدین بو انکلی آراتق قالدیرمق ایسته دی. بو قلعه نک طویلری یوزندن قالیته لر (چکدیرمه) بر میل قدر غرب طرفنه دمیرلنیور، سفائن تجارتیه ایسه شهرک شرق طرفنه اینوب بو محافظه سز محله ده

[۱] مورغان نام مؤلفک بر برستان تاریخی صحیفه (۲۶۴ - ۶).

سلامتلی تأمین اولته مایوردی. بارباروس خیرالدین قلعه نک محافطی اولان Don martain de Vargos (دون مارتین دو وارغه) یه تسلیم اولماسی ایچون خبر کوندردی و جواب رد آنجه موقع مذکوری اونش کون متادیا طویه طوندی. بو یومباردمانده قوللاتیلان آغر طویلردن برقسمنک ضبط ایدمش برقرانسز قالیونندن آندیغی و قسم دیکرینک جزایرده دوکیلدیکنی اوکرنیورز، که آز زمانده بارباروس قردش لک بو همتی نظر دقتی حبله سزادر [۱] بو مباردمان نتیجه سنده آچیلان کدکدن تورکلر بر هجوم ایله قاعه بی ضبط ایتدیلر و بومنجوس موقعک طاشنی طاش اوزرنده بر اقامدیلر آوروپا تاریخلری بو مناسبتله غریب بروقه نقل ایدرلر: قلعه نک ضبطیله هدمندن اونش کون قدر صکره ایدی: که هم آجینه جق، هم کولنه جک بروقه نک، جزایر اهالیسی شاهده ی اولدیلر: اسپانیول قلعه سی ایچون قوه امدادیه و مهمات حربیه ایله دولو سکر جسیم اسپانیول سفینه سی لیمانک آچیفنده کوروندی؛ لکن او قدرانی بیلدکلی و امدادیته کلدکلی قوجه penon d'alger آطه قلعه سی بر درلو بوله مایورلردی. اسپانیوللرک غرور معلومه بیگ غرور قاتان بوداغ کبی دارالحرب بلرینک یرنده یلرر اسیوردی. کلنلر، یاکلیشمی کورپورز دیه

[۱] (زوریان دولاغراویه ر) Doria et Barbarous ک

دوریا و بارباروس نام آری.

کوزلرخی سیلرلر ایکن قورسانلر خفیف قالتهلری ایله لیماندن اوغرا دیلر ورامپه ایدهرک بوتون کیلری ضبط ایتدیله. بووجهله بارباروسه نیک الینه ایکی بیک یدی یوز اسیر و بی نهاییه اسلحه و مهمات کچمش ایدی. [تخریب ایدیلن قلعه نیک طاشلری ایله بارباروس خیرالدین تام ایکی سنه مدت اوتوز بیک خرسیتیان اسیری چالیشدیره رق جزایر مندرکنی انشا ایتدیرمشدر. جزایر لیمانی بوآطه ایله ساحلک آرمسی برلشدیریلهرک وجوده کلش وبقیه السیوف اولهرق قلعه دن چیقان بشیوز اسپانیول اسپرینه آطه قلعه سنک طویلرله تخریب ایتدکلی بدنلر ورجلر یایدیرلشددر. اسپانیولر بوآطه ده بولندیقه جزایرک مناره لرندن اذان او قونماسنی منع ایتکی، اذان سسی ایشیدلدیقه مناره لری، جامع لری طوبه طومنی عادت ایتش اولدقلرندن اهالی اسلامیه ایچون بو مظفریت پک بویوک مسرتله تلقی اولمشدر.]

شیمدی بارباروس خیرالدین ایچون قطعی برقرار زمانی کلمشدی؛ جزایر بر زمان تک اسپانیول شوالیه سنک ظنین سنانه قارشلی کوزیخی قیرپارکن بر اسلان یوواسی حالته کیرمش، سواحل استحکام آلتیه آلتش، قلعه لر زمانه کوره الک مؤثر و آغر طویلرله تحکیم ایدلش، الحاصل هرشی بر هاله ظفر و معموریتله محاط اولمشدی، لکن ینه الک بویوک بر نقصان وار ایدی: اتحاد و اتفاق!

بارباروس خیرالدین اهالی به حالا کوکنه یور و غریبه خرسیتیانیک آلدینی شکل مهیب تهدیدکاره نظرأ و بو قدرستهک تجاربه کوره مغربک ساده همتله محافظه سی مشکل اولدیغنی حس ایله یوردی. دیگر جهتن بارباروسه نیک کوکلنده آنا، بابا مملکته قارشلی بی پایان بر محبت و مجلویت واردی. بناء علیه: بر تجربه قطعیه قیلندن برکون بوتون جزایر اهالیسنی، معتبراتی طویلادی. دیدی که: «بیلورسکز، کورپورسکز، سزی دین دشمنلر کرک التدن قورتاردم، خراب مملکتکری معمور، ضعیف قوللرکری قوی قیلدم؛ ساده قلعه کره درتیوز پارچه طوپ قویدم. بعض احوال بوندن صوکره بنده بوراده اکلنمه مک ایجاب ایتدیریور؛ بن مملکتیم اولان کیلریمی آلوب اللهک قسمت ایتدیکی بردیاره کیدرم. آرتق خوشجه قالدکز!» بو آتیق و قطعی سوزلره قارشلی اهالی خیرالدینک او مرید الینی طوتدیله و بویوک بر طوفان احترام و اندیشه ایچنده کندیلرخی بر اقاماسنی و هر سوزینه اطاعته حاضر بولندقلرخی رجا و تأمین ایتدیله، ایشک بو حاله منجر اولماسنه ممنون اولان رئیس شرط اولهرق دیدی که: «پک ابی، سزکله قاله جقم؛ لکن بیلورسکز که: عقلی ایرمه ین جهلای اهالیدن صرف نظر برر اسلام امیری اولان تونس و تلسان حاکم لری بیه بکا دشمن، خرسیتیانلره متفق؛ بن بوراده قالدیقه بونلر اوزرکزه دائما خرسیتیانلری تسلیط

ایلیه جککر ؛ بنم سیمه سزده یانه جقسکز . بونک یکانه چاره سی
ال عثمان پادشاهی نامه خطبه مزى او قوتقى وسکه مزى کسمکدر .
انجق بوشرط ایله بوراده اوطوره بیلیرم .

جزایر لیلر بو شرطی قبول ایتدیله ، خیرالدین بک همان
درت کمی دوتاده رق برچوق قیمتدار هدایا ایله اسرادن درت
صاحب اعتبار قبودانی ، قرق قدر اسیری ایجریسنه قویدی
واسترحام تابعیت ایله استانبوله کوندردی . عثمانلیلک تحت
شوکتیده اوزمان یاوز سلطان سلیم اوطوریوردی ؛ ذاتا شان
مجاهدانه سندن خبردار . یکتیکنه تقدیرکار اولدینی بارباروسلرک
صاغ قالاتندن وارد آوازه مراجعتی بوتون قیمتیه تلقی ایتدی .
ومر صبر برقیلچ ، برخاعت و جزایر امارتنه طرف دولجه قبول
ایدلدیکنی معین برسنجاق ارسال ایله دی ؛ تصادفادن درکه ؛ بو
هدایای شاهانه بی ارساله مأمور ایدلش اولان درکاه معلا
قوللرندن حاجی حسن نام ذاتک را کب اولدینی سفینه انئی
راهده سکز و ندیک سفینه حربیه سنه مصادف اولوب محاربه یه
طوتوشلش ، و جزایر کیلری ضبط ، برابر بولنان بارباروس
خیرالدین آدمیری شهید ، حاجی حسین ده اسیر ایدلش ایدی .
موخرأ حاجی حسین اوچ نفر معیتی ایله قورتیلوب مستون
(Modon) ه کلدی و بو حادثه خونینی پادشاهه عرض ایتدی .
بالطبع حکومت سنیه همان و ندیک بالیوزی واسطه سیله و ندیکه

مراجعت شدیدده بولندیفندن آلمان سفائن اعاده اولمش
ویونلرله حاجی حسین تکرار جزایره دوغرولمشدی . لیانه
وصولده خیرالدین بک طرفندن بویوک بر احتشام واحترام
ایچنده استقبال ایدلدی و پاشا کوندریلن آی ، سنجانغی ، فرمانی
مراسم مخصوصه ایله قبول ایدوب اعیان و اشراف طوبیلاندی
بعدهما جزایر الکاسنک مملک عثمانیه دن اولدینقی دلالتلر اهالی یه
اخبار واعلام ایتدیله .

بو حال کرک تونس ، کرک تلسان حاکمیری صوک درجه
اورکوتش ایدی ؛ همان چاره لرینه باقغه قرار ویره رک عقد
اتفاق ایتدیله ؛ حتی جزایر لیلردن و خیرالدین بارباروسه نك
مقتدر امراسندن اولان محمد بک ایله قاضی اوغلی نام ذاتلری ده
اضلال ایدوب اتفاق لرینه ادخال ایله دیله . قبائل متجاورده
بیك درلو حیل و بهتان ایله قاندرلش و بارباروسه نك اوزرینه
سوق اولمشدی . لکن خیرالدین رئیس او یله کورولتی یه پایوج
براقان طاقدن اولمادیغی ایچون بونلری بوزدی ؛ و بو حادثه
(مستفانم) شهرینک ده خیرالدین ایته کچمه سنه سبب اولدی .
تلسانک اوروج بارباروسه طرفندن ضبطنده امیرینک محبوسی
اولان ایکی برادری حبسدن قورتلش وفاس سلطانک درکاهنه
التجا ایتش ایدیلر . فاس سلطانی بونلر ایسته دکلری عسکری
ویره رک تلسانی قردشلرندن ضبط ایتک اوزره کوندردی ؛

انجق قبائل متجاوره بونلر علیننه حرکتله ایشلرینه مانع اولدقلرندن بو سردارلردن مسعود اسغنده کی خیرالدین بکه مراجعت ایتش، دیکری هران (عوران) چکلمش ایدی . مسعودک بومراجعتی اوزرینه خیرالدین بک عربانه خبر کوندیره رک مسعوده معاوتلرینی تأمین ایله دیکندن معینله مسعود کیدوب تلسانی ضبط وامیری اولان بویوک برادرینی فراره اجبار ایله دی . تلسان سلطانلغی بوجله رئیسک سایه جوانمردانه سنده قازانمش اولان مسعود موقعنک حقیقه اهلی دکل ایدی ؛ بک آز صوکره خیرالدین رئیس قارشی قامتی دراز ایتش ، حتی آخقلغنی اسپانیوللر ایله اتفاق درجه سنه ایصال ایله مشدی . بونک اوزرینه خیرالدین بک اولجه هرانه کیتمش اولان برادرینه معین اوله رق ایسته دیکی عسکری کوندردی و یکریمی سکر پارچه تویوک تکه سی ده هران قریبنده اولان (مستغانم) لیماتی ضبط ایله دیلر . بوقوه بحریه مستغانمک ضبطندن صوکره بوش دورمایه رق دشمن یاقاسنه اوردی وبرچوق غنائم و بیکارچه اندلس ملتجیلرینی آلوب جزایره کتیردی .

تلسانک ایکنجی دفعه فتحی . — اوروج بارباروسه نک قانیله رنکلمش اولان بو قلعنک آرتق ایکنجی دفعه فتحی زمانی حلول ایتش ایدی . خیرالدین بارباروسه نک کندیسنه معاونت ایدن قوتی تلسان بکنک برادری عبدالله استصجاباً

تلسانه یوزوددی . سلطان مسعود فرقه مهاجمه قارشی قوت موجوده سیله قارشی چیقدی ، لکن تورکبر برغیرت منتقمانه ایله تلسان سلطاننک عسکرینی مغلوب ایتدیلر وتعبیر جائز ایه «تلسان سلطان» نی شهره قاجیر دیلر . انجق تلسانی فتح ایتک ، سلطاننی مغلوب ایله مک قدر قولای دکلدی ؛ تورکبر ومتفقلری عرب عسکری یکریمی کون قدر مقام محاصره ده قالدیلر . قورصانلر بویله وعده لی ایشه تحمل ایده بیله جک فطرنده دکل ایدیلر ؛ یکرمنجی کیجه ایکوز جانندن کچمش یکیت سچیلدی وکویا آرمایه چیقار کبی مردیونلرله ایچ حصاره کیره رک قلعه قبولرینی یولداشلره و دینداشلره آجدی ؛ سلطان مسعود ایکوز قدر معیت بدبختیسیله قلعه دن چیقوب بو هنکمه ده قاجش ایدی . اهالینک اندیشه مقاومتی «ولایت سلطان سایمکدر» دیه باغیران و عثمانیلک غالبیت مؤبده سنی آکلامغه باشلایان منادیلرک آوازه سیله تسکین اولندی . کار آشنا خیرالدین رئیس تلسانه عبداللهی والی و حاکم نصب ایتمکله واقعه یی مسکی الحتام ایتش ایدی . عثمانیلک حقیقی قهرمانلردن اولان وبوکون ، یوتون طعنه متعصبانه اغیاره رغماً ، فطرت عثمانیه یی تمثیل ایله یین یاوزک نامنه مملکتده خطبه او قوندی وسکه قبول ایدلدی ؛ قوه محلیه یه علاوتاً قلعه یه ده یوز الی کیشی خالص تورک وضع ایدلمش ایدی . بووقعه دن صوکره مسعود هوادارلری ایله عودت

و تلسانی محاصره ایتشدیر ، لکن مدت محاصره نك اوج آیه انقضاسنده خیرالدین بارباروسه نك جزایردن کوندردیکی امداد محاصرینه هجوم ایتش ، مسعود مغلوب و اسیر اولوب صوك نفسی اسلامیتہ و معاونتہ یابدینی کفران نعمتک کفارت دنیوی شکلنده محبسده و یرمشدر .

بوتون بو غوائل ایچنده تونس حاکمی اولان قاضی زاده متفقلری ایله کلوب خیرالدین بکی آلتی آی جزایرده صیقیشدر یرمشدی و ایرتسی سنه برادرینی تکرار عسکرله کوندروب جزایره تسلط ایتدیکی زمان خیرالدین بکک هجومه قارشی مغلوب اولدی . رئیسک معیتدن مشهور قره حسن فراریلری تعقیب ایدهرک تونسک برچوق قلعهلرینی آلدی . لکن غریبدر ، که بوئانده دشمنلرینک اتفاق و اغواسی ایله قره حسن بیله قوماندا . ننگ علیته دونوب علم عصیان قالدیرمش ، قبائل عادتلری وجهله ایشارینه کلن طرفه یکمش پاشانک الندہ انجق جزایر قلمشدی . جزایر اهاالیسیده فتنه و فسادلرنده آلآن مصر ایدیلر ، کیت کیده تورکلر ایله اهاالی آره سنده کی ضدیت درجه غایه بی بولدی . قلعہ به طشره دن کیمسه کله یور ، ارزاق کتیرمه یور ، تورکلر عادتاً دشمن مملکتنده و محاصره ده ایش کی دورویوردی . برچوق ملاحظادن صوکره بارباروس بورادن چیقوب کیتمک طریقتی دوشوندی ، لکن اعداسنک حرکات نا کهایسنه قارشی اموال

و آلاتی کوزلجه سفائننه یوکلیه بیلیمکده متردد ایدی . بوئانده عصیان ایدن قلعه لر و بالخاصه تونس حاکمی طرفندن عاصی قره حسنی خیرالدین رئیسک تسلیم ایتک سوزلری اولدیفندن آنک اوزرینه بر حرکت عسکریه اجراسی شکلی آلتنده سیرانی تخلیه ایتدی و اموال و اشیاسنی ، اولاد و عیالی دوقوز پارچه سفینه به تحمیل ایدرک شهر اشرافی و تونس حاکمک طبایح صالح ایچون کلش سفیرینی بریره طویلادی بارباروس بوئانده بر تائر مهیب ایله مشبوع و منهیج ایدی . الندہ قلعہ نك اختارلرینی بو حییتسز اشراف اوکنه ، سلامت ملیه بی ذوق و شخصلرینه دکیشن بوسر امدان اهاالی نك آیاقلری دیبنه آتدی ، بوئانده یالکز : — اهل اسلامک و بالی بوبنکرزه اولسون ، ای مفسد لر ! دیش و بکله بن آتنه آنلا یوب ساحل بحرہ مواصلتله کیمسنه کیرمشدی . احتراصات معلومه به تابع متفذان الندہ بازیمه اولان ، گاه دینداشلری ، گاه آنلرک متفقی اسپانیولار الندہ ازیلن زواللی اهاالی رئیسک بویه جدی صورتنده مفارقتی آ کلا نیجه دردلرینه دوشدیلر و رئیسک مراجعتلره باشلادیلر . قورصانلر اوکیجه لیانده یاتمش اولدیفندن فوج فوج اهاالی وداعه کلش ، برچوق متین کوزلردن اشک تائر دوکیله رک رئیسدن کندیبسی آرتق یوق ایکن اهاالینک نه یابه جفته عائد نصیحتلر ایسته نلشدی . بارباروس خیرالدین بوقدر مال و جان ضیاعیله ملجأ اسلامیت

حالتی کثیردیکی جزایر اهالیسنه اسباب مجبره بی ایضاح ایله دی و اوج سنه یکی حاکم لرینه اطاعت ایده رک نافله از یلمه لرینی و بومدت اقتضاسنده آرزو لرینه کوره حرکت ایتمه لرینی تنیه ابتدی . قوجه قورصان ، عیجا اواننده نه لر دوشونیوردی ! علی الصباح باربارس خیرالدینک قوتلی قدرغه لرینک سنجاقدری افقده دالغانلنور و جیجل حصارینه دوغرو یول آلیوردی . جیجل اهالیسی اسکی بیلدک لرینی متله قبول ایته دیلر ، زواللی جیجل اهالیسنک اواننده دوچار اولدینی قطه رغماً هر طرفده مسرت و امید واردی . خیرالدین رئیس بورایه یرلشنجه بوش قالمادی . یدی تکنه ایله دکره چیقوب آوروپا ساحانه کچدی و دو قوز قطعه بغدادی ، ذخیره یوکل ی سفینه ضبط ایده رک جیجل کثیردی و حوله لرینی اهالی به تقسیم ایته دیکندن حکم فرما اولان قحط بر درجه به قدر تسکین اولمش ، قورصانک قلنجی بر جوق دعالره مظهر اولمشدی .

بارباروسه یکریمی یدی اوطور اقلق کن دیسنه مخصوص بر باشرده یعنی بویوک قدرغه یایدیرمغه باشلامشدی ؛ بترنجیه پیشنه طقوز چکدیرمه سنیده طاقه رق اطرافی اورمغه باشلامادی ، تونس ساحلنده دشمن لرینک کیلرینی یاقش ، دشمن یاقه سنده آلتی بغدادی یوکل ی پارچه اوزرینه واره رق بر سلاح آتمق سزین

تسلیم آتش ایدی ؛ بو کیلرده جریبه به کوتورولوب ذخیره خلقه توزیع اولمش ایدی . آیدین رئیس ، شعبان رئیس ، اون ایکی مشهور رئیس ده هپ اطرافنه طوپلا تمش ، قرق پارچه به واران قوتلری بوتون یاز آق دکزی یاقوب بیقمش ایدی ؛ بورؤسادن قسم اعظمی موسم شتاده مقتدر رئیس لرینک یاننده یعنی جیجلده قیشلادیلر . بو اجراآت و حرکت بارباروس خیرالدینک دشمن لرینی صولک درجه قورقو تمش ایدی ؛ عدو قدیم وقوی اولان تونس حاکمی باشک اوستنده بر بویوک فورطنه بولوطنک دونوب دوردیغنی حس ایدیور ، حتی اوزاقدن او فورطنه تک بیلدیرملری ، شمشک لری کورونیوردی . بناء علیه متعدد کره لر خیرالدین رئیسه سفرا و هدیه کوندرمش ، لکن صولک درجه قیرغین اولان رئیسدن روی التفات کورمه مش ایدی . جزایر اهالیسیده بر طرفدن رئیسه کری کله سی ایچون رجا ایدیورلردی . بواننده تونس حاکمه نفرت عمومیه بی احضار ایدن بروقه ده حاصل اولدی . «لوند قپودانلری» نامیله بوکون تاریخده حقیقه بر موقعلری ، خصوصیه تاریخ اسلامده شرف حقیق مجاهدانه لری اولان تورک رئیس لری ینه اسپانیاتک اسلامیت ایچون بلا و اشکنجه دوغوران یالیرندن کوزلری یاشلی لسانلری لامار تینک ابن سراجنده دیدیکی کبی : «کچدی ایواه غرناطه یله اندلس یادایلرله» نشیده الم اکینی

کویان برچوق عرب ملتجیسی آله رق جزایره کلدکری زمان
قاضی زاده یعنی تونس حاکمی بوراده کی نفوذندن بالاستفاده بو
یجاره دینداشلی شهره قبول ایتمه مش، حتی کیلرک بیله فضله
یاتماسنی مانع حرکات ابراز ایله مشدی. بونلر — بارباروس
خیرالدینک غریبه یگانه ملجأ اسلام اولدیغنی بیلدکری
ایچون — جزایردن (جیجل) ه کتدیله ویرلسان سوزان ایله
کوردکری معامله دناشکارانه دن اشتکا ایتدیله. بارباروس
خیرالدینک صبر و سامانی ذاتاً توکنمک اوزره ایدی؛ بو حرکت
بوتون دوشونجه لرینه برتیجه قطعیه اولدی. قوتی همان جمع
ایله جیجیلدن چقیدی و بوتون جزایر شیخ لرینه آجی، وظیفه
حیتک ایفاسنه هر فردی داعی بیاننامه لر کوندره رک هپسینی
یانشه طویلادی. تونس حاکمی قاضی زاده بوکا قارشی یکریمی
بیگ کیشیلک بر قوتله مقابلهیه حاضر لائمشدی. طوندقلری
موقعک رصاتی، مساعدده سی اردوسنی برانهمزام قطعیدن و درت
بیگ کیشی تلفات ویره رک فراردن قورتارامادی. بارباروس
خیرالدین کنیدیسی شیطانک دلکنه کیره جک اولسه طومتفه
عهدلی برشدله تعقیب ایدره رک اله کیردی و صوک حرب مایوسانه ده
مقتول دوشدی؛ بومهم بر مظفریت ایدی، چونکه قاضی زاده نک
یکریمی بیگ کیشیلک قوتی آره سنده اوزمان پک مهم نادر اولان
بیگ سکزیوز قدر تفنک انداز بولنیوردی. قبائل عاصیه رئیس

عرض یشبانی و تابعت ایتمش، بوتون ممالک مغصوبه تکرار آینمش
بواحوالی کورن و بولداشنه خیانتله نامنی لکله بن «قره حسن»
بشیوز نفرله (شرشل) قلعه سنه قاجش ایدی. خیرالدین رئیس
شرشل اوزرینه یورودی، حربه حاجت قالمادن معیتی کندی
الریله قره حسنک کله سنی کسوب تقدیم ایتدیله.

جزایره عودت. — بارباروس خیرالدین ایچون آرتق جزایره
عودت وقتی حلول ایتمش، بر تصادف غریب اوله رق چیقارکن
سویله دیکی کبی جزایر اوج سنه رقبایه تابع قالمش ایدی و بو
عودت پک شرفلی اولدی؛ جزایر ایچون شوکت و حاکمیت بولی
تکرار آچیلمش، اهالی مقتدر بر حکومتک جناح حمایه سنه
سیغینمش ایدی؛ لکن حیاتی وقایع عظیمه ایله دولق مقرر
اولان خیرالدین رئیس ایچون غائله اکسیک دکلدی. بودفعه ده
بیگ تبصبله ورئیسک قلنجیله تلسان حاکمیتی قازانش اولان
مسعودک برادری عبدالله موعود ویرکیسینی ویرمکدن امتناعه
باشلامش ایدی؛ اصل تحمل اولنه مایه جق جهت ایسه خطبه دن
آل عثمان پادشاه لرینک نامنی قالدیرماسی و خطبه یی کندی نامنه
چویره رک اسپانیولرله اتفاق ایتمه سی ایدی؛ بارباروس خیرالدین
مغریلرک بواسکی خسته لقلری و باشلیجه سبب خرابیلری اولان
اسپانیول اتفاقنه قارشی متعجب اولمادی، بالعکس طوندیقی
طریقک حیت اسلامیه یه نه درجه مغایر بولندیغندن و بواحوالک

نیه منجر اوله جفتدن باحث نصایح مردانه و معقوله یی حاوی مفصل برکاغد یازده رق عبدالله کوندرمشدی ؛ انجیق عبدالله بیانات واقعه یه استخفاف واستحقار ایله معامله ایدنجه ایکی طرفدن حرب حاضرلقاری باشلادی ؛ عبدالله مغریلری وخیرالدین رئیس تورکری، اندلسیلری ایله جزایر خارجنده چارپشدیلر، عبدالله طاقی هرشیئی یوزاوستی براقه رق فرار ایتدی ؛ مال غنائم ایچنده کی دوه لر سکز بیکه بالغ اولیوردی . عبداللهک سفراسی رجای صلح ونجات ایله ککشلردی . خیرالدین رئیس خطبه نک عثمانلی پادشاهی نامه قرائت اولتماسی و اولجه مقطوع اون بیک التون سنوی ویرکونک بکرمی بیکه ابلاغی شرطیله مصالحه یی قبول ایتدی ؛ عبداللهک آلتی سنده دورایله دیکی اونبرییک لیرادن آلتش بیک لیرانگ ده ویرله سی شرائط جمله سندن ایدی ؛ بونی متعاقب مقتول ابن قاضی برادرلرینک اوزرلرینه ده واریلهرق دائرة اطاعته ادخال اولتمش وکاتب چلینسک دیدیکی «اوتوز یوک کوموش» . خراجه کیسلمشدر . و بوتون بو وقایع عظیمه درسعادته یازلمش ومقام خلافتدن تلطیفله مظهریت میسر اولمشدی .

شیعمدی بربریه قورصانلرینک بالخاصه بارباروس خیرالدینک نجم شوکت و اقبالی جدأ سمت أراسه واصل اولمشدی ؛ آق دکرده برخرستیان تکنه سی کره مز، خرستیانتیک الک مغرور

حکمدارلری بارباروسه نک برضربه سنی حس ایله مکسزین کون یکیرمزدی .

اسپانیا قرالی بو بویوک داهییه یی کوکندن قلع ایچون بویوک بر مجلس حرب تشکیل ایتدی وتداییر مستقبله نک ، نه اوله جتی صورتی خرستیان عالمتک الک مشهور قیودانی اولان (آندریا - دوریا) بومجلسده آیغه قالقمش ینه (حاجی خلیفه نک) خوش لسانیه حکایه ایله دیدیکی وجهله (شایقه سنی اله آلوب) شاید فرانسه حکومتک بکرمی قدرغه سنی ده قوه موجودیه ضم ایده بیلیمک ممکنه بواشی درعه ده ایده بیله جکنی بیان ایتمشدی . اوانتاده یکی مصالحه اولمش اولان فرانسه واسپانیا حکومتلری آره سنده قورصانلر علیهنده بو اتفاقه عائد محاربات باشلادی و فرانسه نک موافقت اضطراریه سیله نتیجه لندی . برمدت صوکره (آندر - دوریا) بویوک بردونما ، الک منتخب برادر دوايه جزایره دومنی دوعرولتش ایدی . بو حادثات مهمه نک هیج بر نقطه سی بارباروسه نک نظر دور ییتندن قاچه مامشدی . بارباروسه جزایره اوتوز بش کمی یاپوب دوناتمش ، و حربده تمکن ایتمش اولان سنان رئیسه ورؤسای سائره یه غزا قلنجلرینی بیلیمک ایچون خبر کوندرمش ایدی . سنان رئیس یدی کمی وبرچوق پرواسز دکر قوردلریله کلوب ییتشدی .

بارباروس خیرالدین رقیب دائمیسی اوله جق آندریا دوریانی

آچیق دکرده ، (باله آر) آطه لرنده قارشیلایمق ایسته یوردی واوراده مصادف اوله جغنی ده ظن ایتمش ایدی ؛ لکن (اندریا - دوریا) شهرتیه متناسب برسرعت ایله اولجه بارباروسه نك قره حسنك الندن آله رق تحکیم و اسپانیا ملتجیلری (مدجللر) ایله اسکان و معمور ایتدیکی (شرشل) قلعه سی اوزرینه ایتدی . اندریا برکون علی الصباح بورایه قرق یوروک قدرغه ایله واصل اولمش همان قره یه عسکر چیقاروب تخریب و غارت به باشلامش ایسه ده قوته فضله کوکنمشدی . اندلس عربلری تورکلر ایله برابر یوفرقة متجاوزه اوزرینه آتیلدیلر . یک خونریزانه برجنك ایله بیك درتیوز زرهپوش اسپانیولی بربرستان قیلرنده چاقللره یم بر اقدقدن صوکره کیلرینه قاچیردیلر . بو تلفاندن ماعدا اسلاملرک الیه آلتیوز قرق کیشی ده اسیر دوشمش ایدی . بارباروس خیرالدین وقعه یی دوغجه بوتون قوتیه شیمدی دشمنك ترك ایله فرار ایتدیکی شرشل اوزرینه بیقیدردی . و آلتان اسرای قدرغه لرینك کورکلرینه زنجیرله یوب - شیمدی صره کندیسنه کلدیکی ایچون - ایتالیا یاقه سنه دومنی دوغرلندی . اسرا ایچنده اندریا دوریاتك اوزمانه کوره کتخداسی یعنی معاونی ده بولندیغندن بوآدمدن آمیرالك قوه کافیه آلمق اوزره جنویه کیده جکی اوکرنش واورالرده یاقالامق تصمیم ایدلمشدی . اولاً پرووانس ساحته اینلوب مارسیلیا جوارندن (دیل) آلتدی .

یعنی دشمنك حرکات حریبه سندن خبر ویره جك برقاج اسیر طوتلدی . بونلرک بیانشه نظرأ : دوریا اورالردن براز اول کچوب جنوه طرفه کیتمش ایدی . خیرالدین رئیس فرصتی قاچیرمش ایدی ؛ بناء علیه مارسیلیا لیمانه اوتوز میل مسافه ده برآطه نك آلتنده دمیرله یوب اون کون قالدیلر ؛ بواشاده غریب بروقه اولدی . تورک سفائنندن کوریه جك قدر بر مسافه دن کچن برخرستیان سفینه سی تعقیب اولتوب ضبط ایدلمش و مایور - قه دن کلن بو سفینه ینیر یوکل یولنشدی . فرانسه نك اوزمان دخی برمرکر بحریسی ، (بندر) ی اولقله مشهور طولون ، اوزمانك تعبیرنجه (طولوم) لیمانندن ینیر کیسینك ضبط اولندیکی کورلمش ، طولون قوماندانی همان درت پارچه تکه نه ایله بویه کوز اوکنده عاصیلق ایدن اشقیابی تربیه به شتاب ایله مشدی . ای برتصادف قوماندانی محویتدن قورناردی :

شویه که : اوزمانلر اکثراً واقع اولدیغی اوزره بارباروس خیرالدینك فیلوسندن برسفینه ده کی اوچیوز قدر (فورسه) یعنی کورک چکن خرستیان اسیری (بونلره پایزن ده دینیلیر .) بر فرصت بولوب کمی مرتباتی باصمش و کمی بی آلوب قاچقده بولنشلردی . بو یوک برحدت واشتها ایله لیماندن چیقمش اولان فرانسز قوماندانه راست کلدیلر و آطه ده یاتانلرک بارباروس خیرالدین فیلوسی اولدیغی آکلاتدیلر . آرتق بونلرک اوزرینه

کیتک بالطبع دلیک ایدی؛ برآز صوکره طولون قوماندانی
 حدندن فضله ایشه قارشماق قرار عاقلانه سیله لیمانه کیر یوردی؛
 بارباروس جزیره دن حرکتله دوغروجه « ویرالی جنوه
 یالیرلی » دیمشدی . شهر جوارنده برقلعه بی علی السحر باصدی
 و بوتون خلقی اسیر ایتدی . بک قصیر مدته قلعه یرله برابر
 بیقلمش اولدینی کی ، لیمانده یاقالانان یکر می ایکی یارچه تجار
 و حرب تکنسی برنمایش مخصوص صورتنده آتسه و یریلوب
 یاقلمش ایدی . بورادن جنویه کیدپله جک ایدی ، لکن ناکهانی
 چیقان بر فورطنه نك اوکنه دوشه رك شدید بر حرص ایچنده
 تورککر تکرار قالدقلری آتیه یه بوچالامغه مجبور اولدیلر .
 حالبوکه : حساب ذاتا یا ککش ایدی . قورناز اندریا شرشل
 فلاکتدن صوکره جنویه حرکت ایتیه یوب اسپانیا ساحلنده
 بر لیمانه التجا ایتش و جنویه اوج بیك کیشیک بر فرقه بریه ایله
 باروت و آلات حرب ارسالی ایچون خبر کوندرمش ایدی .
 تورککری راه مقصودندن چویرن عین فورطنه بوقوه امدادی بی
 حامل اولان ایکی (قراقه) بی [غایت جسیم واک قوی حرب
 و نقلیه سفائی] دخی تورککرک بوچالادینی جزیره اوکندن
 مروره مجبور ایتدی . علی الصباح بولردن دها سریع السیر
 اولانی افقده کوریننجه تورککردن برقاج تکنه دمیر قویاره رق
 تقریبه مترصد اولدیلر . وهان هجوم ایدیه رك امید ایدلر درجه ده

شدید بر مقاومتی کسر ایتدکن صوکره ضبط و لیمانه جرایتدیلر .
 اوج درت ساعت صوکره دیکری ده کوروندی . اقشام تقرب
 ایتش ، هوا قالمش ایدی . بارباروس قراقه نك نصل اولسه
 قورتیله مایه جفنی ، انجیق کیجه وقتی کور کورینه بر حرری بویله
 بر قلعه سیار ایله اختیاردن ایسه صباحی بکله مکی مناسب
 کورمشدی . علی الصباح بر فرقه آلآن سکونت هوا ایله آچیقده
 بکله ین کوه سیار اوزرینه واردی . خیرالدین رئیس هر بری
 ایکی بیکه یقین منتخب محاربی حامل اولان و بر چوق طویلرله
 مجهز بولنان بوتکنه لرك اوزرینه کندی کوچوک تکنه لر یله
 آچیقجه هجومک لزومسز بر چوق تلفاته سییت ویره جکنی
 بیلدیکندن قبودانلره نافله فداکارلقدن توقی ایدله سنی و تکنه
 اولجه اوزاقدن طویله ایجه دوکولدکن صوکره هجومی توصیه
 ایتش ایدی ؛ لکن سنان رئیس عمرنده بوکی تدابیر تحفظیه ایله
 مجبول بولنماش اولدینی ایچون چکدیرمه سیله اولو اورته اوسته
 بیقیدروب رامپا اولدی ؛ و بونک جزاسی اوله رق کوزینه
 تصادف ایدن بر تفنک قورشوننک تاثیر یله کری یه چکیلوب
 لیمانه کیردی . بارباروس وقعه بی کورنجه هان فیرلامش قراقه بی
 قیچ طرفندن مدید بر بومباردمانه هدف قیلمش ایدی .
 اوصورتله که : برآز صوکره تکنه قعر بحره اینمکه باشلادی .
 وجدآ بر مدافعه بهادرانه کوسترمش اولان مرتباتی دکره

کنندیلرینی آتەرق اسیر اولدیلر؛ انجیق تورکلر تکه‌نی حامل اولدینی عظیم مقدرده مهمات واسلحه و دوناتم ایله باتمغه بر اقایوب ایجریسه کیردیلر؛ ساحله قدر چکوب بوشاده بوتون حمله‌سنی و آلاتی تخلیه ایتدکن صوکره ترک ایله دیلر؛ بو جبل سیارک بک آز صوکره اعماق بحره ایندیگی کورلدی. آنسان و کورکه قونیان اسرادن آندریا - دوریانک اسپانیا یالیزنده اولدینی اوکرنش ایدی؛ مشکل الاداره اولماسنه بناء ایلمک ضبط اولنان قراقده اوراده احراق ایدیلوب وشهدانک نمازی قیله‌رق دفن ایدلدکن صوکره جزایره عودت اولندی. وقعه‌دن خبر اولان اندریا ایسه حدندن فضله بر احتراز ایله جبل الطارق بوغازندن چیقمش ایدی.

خیرالدین بک جزایره عودت ایتدیگی زمان کندیسینی بر وظیفه سیاسیله ایله موظف بولدی. کندیسنک فرانسه و جنوه ساحلنه عزیمتدن مقدم سلطان سلیمان طرفندن درگاه عالی چاوشلردن مصطفی نام ذات واسطه‌سیله جزایره بر تعلیقاتنامه پادشاهی واصل اولمش، و بونده فرانسه حکومتنک دولت علیه ایله عقد ایله‌دیگی اتفاقه وقرار ویردیگی صلحه نه درجه رعایتکار اولدیغنک و بحر سفید حوضه‌سی بولتیقه‌سنک نه مرکزده بولندیغنک تدقیق و تشریحی امر ایدلمشدر؛ خیرالدین بک بو خصوصه غائد مشاهدات و محاکات مخصوصه‌سنی مفصلاً یازهرق در خلافته کوندردی.

آندریانک قورون قلعه‌سنی استیلاسی

۹۳۸ تاریخنده سلطان سلیمان ینه اوستریا (اوزمانک تعبیرنجه آلمانیا) سفرینه توجه و حرکت ایتش اولدیغندن شارلکنک برادری و آلمانیا ایمپراطوری اولان فردیناندو او ائشاده جنوده بولنان شارلکنه خبر کوندرمش و «گران سینیور دو تورک» علیه استمداد ایتشدی.

بشنجی قارلوس (یعنی شارلکن) او امدادی، پادشاه سفرده ایکن روم ایلی سواحلی یاغما و تخریب صورتیله اجرا ایتک ایسته‌مشدی، لکن ایمپراطور فردیناند دیور ایدی، که «قوة بحریه ایله برایکی ساحل قلعه‌سی یاغمالامق اهمیتسز و طالع حربیه مداخله‌سزدر؛ بکا بو کون قوه بریه ایله امداد ایتک لازمدر...»

بناء علیه، شارلکن او طرفه توجه ایتدیگی ائشاده آندریایی‌ده روم ایلی سواحلنه صاناشمغه مأمور ایله‌دیگندن امیرال ایچون متون (Modon) قلعه‌سنه دومن دوغرلنق لازم کلدی. لکن دیگر جهتدن بو ائشالرده بارباروس خیرالدینک پادشاهه ملاقی اولمق اوزره دکره چیقماسی و شرق صولربنه کله‌سی

تهلکەسی وار ایدی ؛ بوندن امین اوله بیلیمک ایچون اسپانیوللر اومعهود چاره لرینه ، یعنی بربرستانک اوحیتسز حکمدارلریله اسلام علیهنده عقد اتفاقه مراجعت ایتدیلر ؛ اون درت کیدن عبارت بردونما هران (عوران) ساحلنه کیتدیلر . وئلسان حکمداریخی بارباروسه بی اشغال ایچون جزایر علیهنه حرکت ایتدیردیلر . فی الحقیقه خیرالدین رئیس ده در سعادته کیک ایچون حاضر لانیوردی ؛ اسپانیوللرک امیدایله دکلی کی بویکی غائله حرکته مانع قطعی اولدی ؛ حاضر لانان تورک دونماسی دریایه آچلیدی . و خیرالدین یک طویلا یه بیلدیکی هودار مجاهداتی تلسان سلطانتک حرکات متجاوزانه سنی عقیم براقق ایچون شهردن چیقاردی ؛ بر صحرا ده واقع اولان حرب علی المعتاد بربریلرک هزیمت قطعیه لری ایله نتیجه لندی ؛ و عبدالله کال رزالتله تلسانه قدر قاچیدی . شیمدی ینه چاره جوی عفو و صلح ایدی . آره یه کیرن رجاییلر رئیس مجاهدی کوچ حال ایله اوتوز بیک آلتونه صلح ایتکه ارضا ایده بیلدیلر . انجق بو ائشاده اندریا مقصدینه قسماً نائل اولمش وموره ساحلنه راحتجه کچوب (قرون) حصارینی تحت محاصره یه آله رق ضبط ایتشدی . فی الحقیقه قبودان دریا احمد پاشا او بهارده سکسان یاره سفینه دن عبارت بر عثمانی دونماسی ایله آق دکزه چیقمشدی . کاتب چلبی احمد پاشا ایچون قرون مدافعه سنه «یتشه مه دی» دیور ، معافیه

اعتراف ایتلیدر ، که احمد پاشانک شوکت عثمانیه نک تعالیسه چالیشدیغی عصبیت بهادرانه غیر منکر اولغله برابر ، اندریا دوریانک دکز جیلکیله رقابته اقتداری یوق ایدی . پاشانک قومانداسنده کی دونمانک بش کونده قطع ایده جکی یولی اندریا کیجیلری هر حالده اوچ کونده کیدردی و بونک ایچون ایدی که : قوجه قانونی سلطان سلیمان بیله اکا مقابل اوله جق ذاتک انجق بارباروس خیرالدین اوله بیله جکئی دوشونوب قناعت کامله کتیرمش و مشارالیه عثمانی قوه بحریه سنک قوماندانلغنه دعوت ایله مشدی .

یوقاریده سوله دیکمز کی اندریا دوریا بوموسملک اولسون در سعادته کیتمکدن بارباروسه بی آلیقویه بیلمش وقرونک ضبطی رولنی اوینامشدی . لکن بارباروسه اوحنی بر اقانلردن دکلیدی . فصل که : اوزمانک قورصانلری سید علی رئیس محترمک مرآت الممالکنده جوق شکرکه : ضیاعدن وقایه ایتدیکی :

« دکز یوزنده یورورز ، »

« دشمنی آرار ، بولورز ، »

« اوجز قوماز آلورز ، »

« بزه خیرالدینی دیرلر ! » [۱]

[۱] عنعنات ملیه منری محافظه ، مفاخر جلیله منری تبیین و تثبیت ایچون کوکل ایسترایدی ، که بوتورکیلر بحریه مارشلی حالتده بسته لمش اولسون !

نعمه مجاهدانه سنده دیدکلی کی اونیش تکنه و خیرالدین رئیسک امریله اسپانیول یاقه سنه کچمشله، باشند باشه یاقوب بیقمشلهردی .

مدجلرک افریقایه نقلی . — بربرستان تاریخنک صحائف خون آلودی ایله آشنا اولمایان ذواتک یبانچی عد ایله یه جکلیری بو «مدجل» کله سی اسپانیاده انقراض شوکت اسلامیه ایله متعصبانینه دوشمش اسلامرک اندلسدن افریقایه فرار والتجا ایدنلرینه ویریلن نام مخصوصدر؛ شارلکن افکار متعصبانه سی صوک درجه یه کتیره رک اسلاملری آتسه یاققیلیله مجازات کافیله عد اولته مانجه بر قسم بقیه السیوف بر جسارت مأیوسانه ایله طویلاندیلر و صارپ بر موقعه تحصن ایله رک مدافعه نفسه قرار ویردیلر .

معافیله اسپانیانک بتون قوتنه بوقرار یأس ایله مقاومت ممکن اوله میه جغنی بیلیورلردی . و بربرستان حکومت اسلامیه سندن استمداد دخی بهوده ایدی . چونکه ذاتاً بو حکمدارلر حیت اسلامیه یی منفعت ذاتیه یه فدا ایله مش ایدیلر . بناء علیه مجاهد شهرتشار بارباروس خیرالدینه فریادجیلر قوشدی . مشارالیه دکنندن مأمول برسرعت ایله اک مقتدر رئیسارک اداره سنده اوتوز آلتی پارچه قالته (Galleot) یی قوه کافیله ایله اندلس یالیرینه کوندردی . بوقوتلی فرقه اسپانیا قیسنه

چیقدی . اسلاملر اوزرینه هجوم ایدن قوه حریبه یی بوزدقدن سوکره ملتجیلری کیلره یوکلهدی ؛ لکن موجود ملتجیلری استیجاب و نقله سفائن موجوده کافی اولدیفندن تورکر قره یه چیقاردقلیری بیك کیشیلک بر منتخب قوه مدافعه یی مهاجمین اوکنه سد ایتش، و بو وجهله یدی سفراجرا ایله مشلردی . بو یدی سفر ایله اسپانیادن بودفعه ده جزایر قیلرینه تام ۷۰۰۰۰ مدجل کچیرلش، بو وجهله کرک جزایر شهرینک و کرک جوارک قوتی تزید، اصحاب صنایعی تقویه اولمش ایدی .

لهین — پول دیورکه :

« بارباروس خیرالدینک ال آندینی هر ایش موقیته نتیجه لیورودی . نقل اولسان یتش بیك Moriscoe یعنی مدجل (اندلس اسلامی) ایله سواحلك بوش محللری معمور ایدلش واندلس عرب مدنیتک یتشدیردیکی ماهر زراع و اسپانیا حکومتک نصل قوللانیله جفندن غافل بولندیقی مقتدر صنعتکارلر سویه مدینه و ثروت محلیه یی یوکستمش ایدی . جزایرک دوکخانه لری، فابریقه لری و ترسانه دستگاهلرنده بیکرجه عمله قابناشیوردی . یدی بیك خرسیتان اسیری قلعه لری تحکیمه و لیمانی تحت محافظه یه آلمغه کیجه کوندوز جالیشیر ایکن ایمیرا طورک بونلری قورتارمق ایچون اختیار ایله دیکی هر درلو حرکات ضایعات مؤله و عظیمه ایله کری یوسکور تلمکده ایدی . »

خیرالدین بک در سعادت دعوت اولتماسی. — سلطان سلیمان قانونی آلمانیا سفرندن شان مظفریتله عودت ایتدیکی زمان شارلکنه قارشى آرتق مهیب و اساسکیر بر حرب بولتیقه سنک تطیقتی قرارلاشدیرمش و سنان چاوش واسطه سیله بارباروس خیرالدینه: «اسپانیا اوزرینه سفر مرادمدیر، بر یارار آدمکی یرینه قویوب کله سک، اگر سنک یرینه کچه جک آدمک یوقسه بیلدیره سک که آکا کوره تدبیر ایله لم» دیمشدی. حالبوکه: حضر رئیسک (چونکه خیرالدین نامیله ذکر ایله دیکمز محضاعوام ناسیجه اونامله طانیلما سندنذر. یوقسه: بتون بو حکایه ایله دیکمز کونلرده حضر رئیس نامیله بنام ایدی ...) در سعادت کله رک قوه عثمانیه ک باشه کچه مسمی الک بیوک آمال خرستیانیه دن معدود الولق لازم کله جکنی ملاحظه یه بیله حاجت یوقدر. ایشته بوجه دن درکه: آندریا - دوریا ایله حضر رئیسک (بارباروس خیرالدین) تواریخ اجنیه ده کی نامتاهی حکایه لرینه حاجی خلیفه یعنی کاتب چلبی شو کولنج حکایه بی ده ضم ایدر: «آندریا - دوریا سویله دن (سویل - Sevil) چیقوب جنوزه کله شدی. خیرالدینی رومه کیتمکدن منع ایچون حیل یه سلوک ایدوب و بر پارچه یه آلتی بیک آلتونلق متاع قویوب ویتش اسیر ایله برابر، (اسپانیا قرالی جزایره کله جکدر ...)

دیمکی تعلیم ایدوب جزایره کونلردی [۱]. او یله ایتدیلم؛ خیرالدین بک حیل ایدوکنی بیلوب کیملی بوزار و متریسنی یاپار کی ایدوب پارچه اسپان [یعنی دوریا سفینه سنک محتویاتی] آلوب دستور ویردی. وارد قلزنده «بارباروسه رومه کیتمکدن فارغ اولدی!» دیو آندریا - دوریا سوینوب قورون جانبیه کیتدی ...

بش آلتی صحیفه یوقاریده صورت ضبطی حکایه ایتدیکمز ایکی جسم قاراقده یکریمی کیشی معتبر اصلزادکان و قودانلر ایله هر بری بارون، قونت، و یقونت و شوالیه رتبه سنی حائر بزمیکلرک تعبیرنجه «بوز یکریمی کیشی بونی آلتون زنجیرلی یارار کافرلر» اسیر ایدش اولوب حتی ردوسک فتحی اناسنده (سنت ژان) طریقک سرداری وردوس (گران متری) اولان ویلیه نک اوغلی ده بومیانده بولنوردی. بوقدر اکابر و قهرمانان خرستیانیه نک فدیة نجاته ربطاً اعاده سی ایچون همان حکومات خرستیانیه مراجعت ایتش و هپسنه یکریمی بیک لیرا عرض ایله مشلردی؛ رئیس اسرانی اعاده ایله مک اوزره ایکن ایشه ینه علما مداخله ایله رک وثائق دینی بولق داعیه سی ایله اعاده لرینه مانع اولدیلر؛ مسئله نک بوضورتله جریانی کاتب چلبینک «بکدر

[۱] بالطبع «جزایره کونلردی» دیمک «جزایر صولرینه» دیمکدر، یوقسه پک آچیق برقرورنازلق اولوردی.

دخی [یعنی رئیس] ویرمه اقدام ابتدیلر .. « صورتنده کی قیدنن آکلاشیلور . شیمدی دارالحلافته مدعو بولندقلری وکیتیمک سیاست سلامت اسلامیة نامنه لزوم قطعی تحتده بولندیقی حالدہ بوقدر اسرانی، بالخاصہ ایچلرنده بونجه مقتدر و بهادر رؤسای خرستیانیہ وار ایکن براقغه جسارتیاب اوله ما یورلردی . اوزمانک عادتجه صوئوق قان ایله قتل ایتمک هیچ براهمیتی حائز دکلسهده بارباروس خیرالدین مرحمت قلیه سی سبیلہ ، خصوصیلہ او دورده خرستیانلرک اسلام اسرانیہ کوستردکلری مظالم مدھشہ نک عالیجناب قلبندہ حاصل ابتدکی تأثرات و اندیشه یوزندن خرستیانلره قارشى رسمی دینیله بیله جک وعادتا تمامیلہ حال حاضرک « بین الدول حقوق حرب » قوانینته موافق بر اصول حرکت اتخاذا ایله مش و بونی قطعی برعزم ایله آنلرده قبول ایتدیرمش ایدی . بناءً علیہ اعدام فکرینی قبول ایله میوردی .

اووقته قدر خرستیانلر اللرینه کچردکلری اسرای اسلامیہ نک بورتی، قولاغنی کسرلر و سیکیرینی پارچه لایه رق خاطر و خیاله کلر اشکنجه لرله اعدام ایلرلردی . بارباروس خیرالدین جنوه، وندیک و اسپانیا حکومتنه رسماً خبر کوندیرمش و شاید بومغایر انسانیت احواله دوام ایدیلہ جک اولورسه کندیسینک ده مقابله بالمشده بولنه جغنی و بالخاصه دائماً الینه بیکلرجه اسرا کچدیکندن

و کندیسینک ده خرستیانلر قدر اشکنجه ایجادنده مقتدر بولندیغندن ایکی طرفجه بر قاعده مخصوصه اوله رق لندن قلنجی دوشن دشمنک اعدام و اشکنجه دن محفوظیتی طلب ایتدی . آوروپالیسلر بالطبع اولاً بو خبره اهمیت ویر - مه دیلر سه ده بارباروس خیرالدین تطبیقات مقابله یه باشلانجه هر طرفدن فریاد استمداد دو یولش، آوروپالیلرک النده کی اسرای اسلامیہ بر حده قدر اولسون اشکنجه دن قورتلش ایدی . بوتون مشکلات موجودیه رغماً درسعاده حرکتدن اول بورؤسای خرستیانیہ سلامت مملکت ایچون ده قتل ایدلسه بیک مؤلم مجبوریتله تأسس ایدن قاعده سالفه نقض ایدلش و خرستیان النده کی بیکلرجه اسرانیک اعدامنه سیبیت ویرلش اوله حقدی . بواننده ایسه اسرای اصیلزادکان کندی خراییتلرینی حاضر لامقده ایدیلر . بونلر بویوک بر عصیان و فرار پلانی ترتیب ایتمشلر و بجایه یه کوندردکلری مکاتیب خفیه ده جزایر ده یدی بیک قوتلی خرستیان اسیری بولندیغنی واکر وقت معینه بر قوه امدادیه ایله مناسب بر موقعه بر سفینه کوندریله جک اولورسه مجتمعا زندان قایلیرینی کیجه قیروب حیقہ جقلرینی و شهری ضبط ایله یه مه سله ر بیله هیچ اولما زسه تخلیص نفس ایتش اوله جقلرینی بیلدیر مشلردی . بومکتوب بارباروسک الینه کچمش ایسه ده واقف اسرار اولدیغنی اکلا تمامق اوزره بجایه

قوماندانك اليه وصوله ممانعت اجتماعش ایدی. بجایه قوماندانی اسرانتک طلبی وجهله کیجه جزایره واصل اولق اوزره بر فرقه کوندرمش ایسه کندیسی کوزله بن جزایر قدر غه سی طرفندن باقالاتش وزندانن اوغرایان قبودانلرده امداد لرینه کلن یوز یکریمی کیشی ایله تهمت فراره مجازاتاً قتل ایدلشلردر. بارباروس خیرالدین مقتولینک فرار ایتک و شهری باصمق، اسلاماری قتل ایله ملک اوزره مرتب پلانلرینی تفصیل ایله بن ضبط دستلری ایله محرر مکتوبلری صورت مخصوصه ده (جنوه) جمهورینه کوندره رک بو خصوصه ده، - مشاهیرک ال یازیلری آوروپاچه طانیلدیغندن - تبریه ایله مشدر. بارباروس خیرالدین بو مشکل مسئلهیه ختام ورنجه جزایر قوماندانلغنه و امور حکومتک تدویرینه الک کوکندیکی یولداشلردن خادم حسن آغایی نصب ایله یه رک ترتیب ایتدیکی مکمل بردونما واک منتخب بر معیت ایله در سعاده متوجهاً یوله چیقمشدر.

خیرالدین بک قوتنک اندریا - دوریا دونماسنه نظراً غایت کوچوک اولدینی معلوم ایسه ده رئیسک یولده کندیسی آریوب طارادیغنی کوریورز. اندریا - دوریا بو عصرده خرسیتیت عالمک جدأ بویوک واک مقتدر سیالردن ایدی. شهرتی دکلری، قره لری طوتیور، آتی هر حکمدار کندی معاوتنه چا غیر مقدمه مسابقه ایله یورلردی. بارباروس خیرالدینک در سعاده عزیزی

تاریخنده، که ۹۴۰ تاریخ هجریسنه و ۱۵۳۳ تاریخ میلادیسنه مصادفدر، کرک دوریا و کرک بارباروس خیرالدین آرتق اختیار قوماندانلر ایدیلر و هر ایکسی ده حرب میداندنه، زره و سلاح ایچنده قوجامش ایدیلر. اندریا ۱۴۶۸ سنه میلادیسنه جنوهک پراسیل عائله سندن تولد ایتش، شیمدی آلتش بش یاشنه گلش اولدینی حالدیه بو آلتش سنه دن هان الی سنه سی حرب ایچنده مرور ایله مشدی. کنجلیکنده پایانک محافظلری سلکنه داخل اوله رق دوق دورینو Urbis ایله آلفونس دی ناپولی معیتده حرب ایتدی. قرق یاشنه دوغرو مسلک بحریه ده دخول و بک آز صوکره یعنی ۱۵۱۳ تاریخنده جنوه دونماسنک باش قوماندانلغنی احراز ایله دی. دوریانک استعداد فوق العاده سی، فطری مزیات عسکریه سی، غیرت و فعالیتی آز زمانده امور بحریه ده وقوف وسیع صاحبی اولماسنه یاردیم ایتش ایدی. ۱۵۲۲ تاریخنده جنوه ده واقع اولان بر اختلال اندریا - دوریانک طرفدارلرینی مغلوب ایله نجه آمیرال قلنجی فرانسه خدمته وقف ایله دی؛ و بو خدمته بولندینی مدتیجه فرانسه دونماسی شارلکنه قارشى دائماً اسپانیول دونماسنه غالب کچینمش ایدی. آمیرال برآره لق وطن معرزی اولان جنوه یی ایادی ظلمه و مستبدیندن تخلص ایتش و واقع اولان طلبه قارشى حکومتک قرالی اولمی رد ایده رک اسمنی

جنوه لیلرک خاطرۀ اعزازنده مؤبد قیلمشدر . دوریا رسماً بر حکومت قیودان پاشاسی اولمغله برابر اوزمانک احوال مساعدہ سی ایله کندی حسابجہده بر قورصان ایدی . وقدرغہ لرخی اسلام اموالی یاغما ایدہرک تزئید ثروتہ خادم ایدیوردی .

خیرالدین بارباروسہ ساردینیا سواحلی ، آلبہ جزیرہ سی اوردقدن صوکرہ کیکیلجہ یعنی سیجلیایہ کجدی . جنوه قریبندہ دخی بر حصاری باصمش و غارت ، تخریب ایله مشدی ؛ بورادن (مسینہ) بوغازینہ اینرکن اون سکر پارچہ یہ تصادفلہ جملہ سی ضبط ، آدم لرخی اسیر ایله یہرک بر نمایش آتشین اولمق اوزرہ شہرک قارشینسندہ بوش سفائی تمامیلہ آتہ ویرمشدی . آلتان اسیرلردن آندریا دوریانک یکریمی آلتی پارچہ قوتلی قدرغہ و قالیون ایله قورونہ کیتدیکی اوکرئش ، بناء علیہ پروزہ یالیرینہ دوغرو یتیشیلیمک اوزرہ شتاب اولتمشدی . حالبوکہ : دیگر طرفدن بارباروسک اجرا آتی ده جنوه حکومتی طرفندن تام وقتندہ آمیرالہ اخبار ایدلمش اولدیفندن سرعتلہ عودت و برندیزی لیمانہ التجا ایله دی .

بارباروس بونی اوکرئجہ آرقہ سندن یکریمی بش پاره سفینہ دن مرکب بر فیلو کوندرمشدی . قورصانلر اصل دشمن دونمسانہ پیشہمہ دیلر ، لکن دونمادن کری قالمش نابولی حکومتہ عائد

یدی سفینہ یہ چانہرق بشی بادبانکشای فرار اوله بیلیدیلر سہده ایکی قطعہ سی ضبط ایله عودت ایله دیلر .

بوئانده عثمانلی دونمسانیلہ قیودان دریا احمد بک ده آوارونہ Navarino مواصلت ایله مش ایدی . ایکی قیودان مراسم مخصوصہ ایله ملاقات ایتدیلر ؛ بعدہ قورون اوکنده بعض حرکات حریبہ اجرا سندن صوکرہ دارالخلافہ دومن دوغرو لتدیلر . کلیولی معبرندن مرور مساعدہ نامہ سی ورودیلہ بودیار مغربک پولاد قوللی مجاهد لرخی ، اسلامیتک بودست یسار شوکتی حامل اولان جزایر دونمسانی مرمرہ نک ، بربرہ نک خائن ساحل لرینہ هیچ ده بکزمہ یں فورطنہ سز ، یشیل کنارلری ایله حوضہ ماییتک مائی صولرینہ داخل اولدی ؛ بوکلنلر ایچندہ بر چوقلری وطنی آتشی برکنج قلبی ایله ترک ایدوب کیتمش و سنہ لرچہ طرابلسک ، تونسک ، جزایرک یاقیحی کونشی آلتندہ ، جیلاق یالیری ، مخوف فورطنہ لر آردہ سندہ ، زرهلر ، سلاحلر ، مہیکل دشمنلر ایچندہ بوغوشہ بوغوشہ صاچلری بیاضلاشمش ، قلبلری سردلشمش ، طونج رنگلی ناصیہ لرندہ فورطنہ لرہ ، دشمن قدرغہ لرندہ سنہ لرچہ کورک چکمه لرہ ، کیجہ باصقینلرینہ و مقابل باصالمارہ عائد بر چوق چیزکیلر ترسم ایله مشدی !

.....
بارباروسہ نک منتظم دونمسانی جدآ عظیم واستانبول خلقتی

حیرت، مسرت و افتخار ايله چالقیان برانظام و احتشام ايله سرای بوروننده قانونی سلطان سلیمانک انظار تماشاسی اوکنده لیمانه کیردی آیلان طویلرک دومانلری، آلقیش آوازه لری دکزلری سواحلی طونیور، هر طرف فیلاندره لر، آلی، یشیلی، صاریلی سنجاقلر ایچنده یوزووردی .

کیمیلر غلطه طرفه پالامار بند اولوب بارباروس خيرالدين معیتک اقامتی ایچون آت میداننده کی قبودان دریا احمد پاشا قوناغی تعیین اولندی .

دیوان کونی خيرالدين رئیسک بوتون یولداشلی و رئیسلی ايله حضور شاهانه یه قبوللری مراسمی مصمم ایدی. خيرالدينک اون سکر مجاهددن عبارت اولان قبودانلری ايله حضوره داخل اولنجه صره ايله ایلرله دیلر، کندیلری ایچون الک بویوک معامله تعظیمیه اولق اوزره قانونی سلطان سلیمانک آلی اوپه رک کری چکیلدیلر .

مرکز خلافتک، جهانک الک بویوک و شانلی دولتک بوتون اعظم محتشمه و مشهوره سی، علماسی، رجال عسکریه و سیاسیه سی دیوانده موجود ایدی. آنلر ایه کونشدن یاغش چهره لری ناصیری اللری، و بارباروس کبی هپسنگ سنده جه (رئیس) عنوانلریله بو احتشامک اورته سنده دورو یورلردی لکن پک آز زمان صوکره بو رئیسار عثمانیلک مقدراتی اللریته آله جقلر

طور غودلر، اوروجلر، مرادلر عثمانلی تاریخنک و آوروپا تاریخنک صحائفنده مؤبد برر محل بوله جقلردی .

ایشته بوجه دن اوله رق مؤلف (لهین - پول) دیورکه : « دیوان غلبه ک ایدی؛ عثمانلی ایپراطورلرندن ک بیوکنک مجرب جنراللری و سیاسیلری یابدقلری بهادرانه ایشلری آوروپاده دیلرله داستان اولش یواسکی دکز قوردلری سیر ایچون طویلانمشلر ایدی و یونلرک هپسندن زیاده، برزمان قومرال ایکن سرت هوایه، طالعک تبدلات متدیه سنه مدت مدیده معروضیتله قیرلاشمش صیق صقاللی و چاتیق کمره قاشلی اختیارک بلند و موزون اندامنه منجذب اولش ایدیلر . ایری و نافذ، آراییی نظری کوزلرنده - که : وقت وقت شدید بر آتش صاچاردی - بتون دیوان خلقی، کندیلری دکزلر اوزرنده اردولرینک میدان محاربه ده قازاندقلری درجه پارلاق موقیتلره مظفریتلره سوق ایده جک فکرک تظاہرات و لمعاتی فرق ایلهدیلر .. »

نیجه قهرمانلر کورمش سلطان سلیمان بارباروسه ايله رفقاسنک اطوار مردانه لرینه عادتاً مقتون اولش و بارباروسدن اوزمان غرب سواحل عثمانیه مزه ایراث خسار ایلهین آندریا دوریا به عائد ایضاحات ایسته نیجه :

کوزلری پارلایان مدلیلی خضر رئیس :

— پادشاهم، ديمشدى، او حريفك لاقيرديسى اولور،
امر ايديكز كيملىنى هوايه اوچورورز. هر طرفده آرايورم،
بن ياقلاشدقچه اوقاچيور!

سلطان سليمان قورصانك پوشديد و شجيعانه جوابندن
يك ممنون اولمش، اك بيوك برطور التفات ايله:

— خضر بك، ديمشدى، سن بودينك اك خيرلى اوغلو سوك،
بوندن صوكره اسمكى «خيرالدين» تسميه ايتدم!

ايسته خضر رئيسك خيرالدين پاشا اولماسى بومحتمم ملاقات
نتيجه سيدر.

لكن نه اولورسه اولسون و تاريخ بوندن صكره خيرالدين
پاشاسنى نصل براحتشام ايله صارارسه صارسين عثمانلى ملتى اوج
قدر غه سيله تونس ياليرنده قسمت بلكه ين اوروج و خضر قردش لر
نامى اونو تايه جقدر.

خيرالدين پاشانك حليه عزيمتى

پادشاه خيرالدين پاشاي عثمانلى بحريه سى اوزرينه تعيين
ايتمش و بتون معيته ده معاشر باغلامشدى. لكن اويله بر
پادشاهك بيله اصول مشورت و مشروطيته درجه رعابتنى
كوسترن مهم و شايان دقت مثالردندر، كه: اواشاده حلب

قيشلاغنده اولان صدر اعظم پادشاهه يازدينى بر تقرير ايله
خيرالدين پاشانك حليه اعزامنى طلب ايله مش و مجاهد عاليشانى
بيله مراسم حكومتدن مستثنا طو تمامق ايسته مشدر. مع مافيه
پادشاه بوخصوصى خيرالدين پاشايه يك نازكانه تبليغ ايتمش
و «بروجه قانون بحر و بر امورى اورايه مفوض اولديغندن
كنديسييله ملاقات و مذاكره ايچون طرفنزدن استرحامده
بولنمش؛ كيدوب كيتمه مك ينه كندى اللرنده در..» ديتمش
ايدى. خيرالدين پاشا ايسه سلامت ملت و تعالى اسلام اوغرنده
اويله قيود سفيله حليه ايله باغلامقدن قطعياً على بر طبعته
مفطور اولدينى ايچون همان قره طريقيه حليه عزيمت ايتدى.
حين ملاقاتده وزير ابراهيم پاشا بيوك بر ديوان ترتيب ايله مش
واوزرينه مرتب مراسم استقباله و تعظيميه ي ايفا ايتمش ايدى.
خيرالدين پاشا ابراهيم پاشانك الينى آلوب اوپدى. لكن
بوحر كته بيله مراسم تمام اولماشدى. مجاهد عاليشاهه كوستر يان
موقع دولتك بتون پاشالرينك و بكالرينك آلت طرفندن ايدى!
لكن ايرتسى كوني ايكنجى ودها محتمم بر ديوان ترتيب
ايديله رك دعوت ايديلوب «طرز عثمانيان اوزره» يعنى كنديسنه
تفويض اولنه حق رتبه رسميه نك مراسم مخصوصه سيله كلنجه
جزاير بكالركلكى خلعتى كيديريلوب آنجق اوزمان پاشالرك
آلته و ديكر بكالركلارينك اوست طرفه اقعاد اولندى.

خيرالدين پاشا حلبه آز زمان قلمش امور لازمه عائد
ابراهيم پاشا ايله مشاوره دن صوكره يكرمي ايكي كونده استا.
نبوله عودتله ترسانه اموري درعهده ايله مشدر .

شيمدي عثمانلي ترسانه لرنده فوق العاده برفعالييت واردى ؛
خيرالدين پاشا هيچ دورمايور ، متاديا تشويقاقده ، اصلاحاتده
بولنيور وسانكه كنجلشمش كورنيوزدى !

اسكي قورصانك نافذ نظرى ، وسيع و معلوماتي فكري
هر ايشده برقصان كوربوردى . عثمانلير كيليرني انشاده ،
آنلري اداره ده ، تسليحه خرسيتانلردن پك كرى ايديلر .
بر نظام مخصوص تحتده ملت حاكمه دن كيجي يتيشديريله جكنه
موره نك چوبان رعاياسي طوپلانيور ، قره عسكريله دولديريلان
سرعتمز كيلر تجربه سز ، امور درياه غير واقف قبودانلره ؛
قوماندانلره تسليم اولنيوردي . پاشا بتون بوشيلري تبديل
ايله دي ؛ كراسته ، لوازم ، عمله چوقدى . قيش ائنانسنده آلتش
بربارچه قدرغه قوريله رق بهارده صويه آتلى ، دونادلى ،
بو قوته كنديسنك جزايردن كتيرديكي اون سكر پارچه تكنه
دخى ملحق اولوب دولت عثمانيه نك قبودان پاشاسي صفتيله
برنجي دفعه اوله رق سكسان درت كميدن مركب بردونما ايله
آق دكزه چيقدى : (۹۶۱ هجرى) . ايتاليا ياليلري درعقب
تورك سلاحك اغرلغى دويدى . خيرالدين پاشا دوغرودن

دوغرويه (مسينا) بوغازينه كيروب (ريجيه) يعنى (رجيو Regio
شهريني باصه رق ذاتاً آوازه ورودى دويونجه تخليه ايدلمش
اولان قلعه يي تخریب ايتدى و برچوق سفائن ايله اسرا آتلى .
ايرتسي كوتى S. Lucida (سن لوسيدا) حصارى هجوم ايله
ضبط و احراق اولمش سكر يوز كيشي اسير ايدلمشدر . پاشا
اسلامارك الك بيوك دشمنلري اولان مالطه ليلره كچركن بر
خفيف درس ويرمك فكرنده ايدى . بناء عليه او طرفه توجه
ايتدى .

اسرائل مقدارى يدى بيك سكر يوزه بالغ اولمشدى .
چترارو Cetraro او كنده بولتان اون سكر پاره قدرغه دخى
كاملاً عثمانليرك اليه دوشدى . اسيرلونه حصارى ده تخریب
ومدافعلري اعدام ايدلمشدى . ساده اسيرلونه دن ارلك ، قادين
اونيك اسير آلتديني محرردر . سادينا جزيره سى بوخوف
تخریب ايدن قوريله مادی ؛ كيلر غنائم و اسرا ايله مالا مال
اولديغدن جزايره كيديليركن هوانك عدم مساعدسى اوزرينه
تونس تابع بكزت (بزارنه) حصارى او كنه اينمكه مجبور
اولمشاردى .

[بوراده آوروپا تاريخلرينك تفصيل ايله دكلرى بر وقعه يي
نقل ايتمه دن منع نفس ايده ميورز ، بارباروسك بوايلك سفرى
ائنانسنده ايتاليانك فوندى Fondi قلعه سنك ضبط و تخریب ايجون

اولدجه شاعرانه بر سبب کوستریلیر . بارباروس خیرالدینک قورسانلری لیلّا و کیزلیجه ساحله چیقوب بر خیلی مسافه ایچریده کائن اولان شهره یتیشمشلردی . چونکه (و سباسیو قولونا) Vespasio Colona نك كنچ و کوزل زوجہ سی ، (دوشس دہ تراجتو) و (قوتس دی فوندی) اولان Giulia Gonzaga جولیا قونزاغانی بارباروس خیرالدین ہر حالده الہ کچیرمک ایستہ مش ایدی . قوتس جولیا مشہور و «سماوی» لقبی (جواننا دو آراغون) ک ہمیشہ سی اولوب ہونلرک تصویر حسن و آتی اوغرندہ ایکوز سکسان ایتالیا شاعری بہودہ یرہ بر قاج لسانک خزائن بلاغتیی صرف ایلمہ مشلردی . جولیا دہ ہمیشہ سی درجہ سندہ کوزل اولوب «شکوفہ عشق» لقبیہ شہر تیاب ایدی . آوروپا تاریخلرینک بیاناتہ نظرآ بارباروس ہونادرہ جہانی عثمانی پادشاہنہ کتیرمک ایستہ یوردی . بارباروسک حرکاتی اوقدر سریع ، خفی و ناکہانی ایدی کہ : قورسانلر کوزل جولیا یی ہمان یتاغندہ صوبونمش حالیلہ یا قالاہیہ جق ایدیلر . لکن مفتون حسنی اولان براصیلزادہ آرقہ قپودن اوکورلتی دہ او طہ سنہ کیرہ رک مومی الہانی کیجہ لک کوملکی ایلمہ بر بارکیرہ بیندیروب قاجیرمقہ موفق اولدی . مؤخرآ قونت جولیا ہونمجبسنی قتل ابتدیرمش ؛ ہودہ احتمال دلیقانی یہ قونتسک

اوکیجہ کی حال لطیف پریشانینسک حدندن فضلہ بر جسارت ویرمش اولماسندن ایلری گلشدر . [۱]
تونسہ حرکت . — ہونی متعاقب تورکلر تونس اوزرینہ دوغرودن دوغرویہ حرکتی مناسب عد ایلمہ دیلر .
اویچوز سنہ مقدم الموحدین سلطنتک انقراضندن بری تونس خطہ سی (اسکی قارتاج ممالکی) بنی حفص سلالہ سنہ انتقال ایتش ایدی . ہو تاریخہ قدر یکرمی کیشی مقام سلطنتی اشغال ایلشدی ، مرور زمان ہو سلالہ نك عصیت اسلامیہ و اخلاقیہ سنی ہوسبتون کیدرمش ، حتی صوکنجی حکمدار اولان سلطان حسن تخت سلطنتہ قرق درت برادرینک قانلی جسدینی چیکنہ یرک کچمش ایدی . غدر و ظلمنہ علاوہ ہو آدمک بر جوق دہ اخلاقسز لقلری واردی . سلطان حسنک برادری رشید اولجہ بارباروس خیرالدین ایلمہ در سعادتہ گلش . کندینسہ معاش باغلانہ رقی آلیقوننشدی . بارباروس خیرالدین تونسک ہو حالتی سیاست اسلامیہ و اہمیت عسکریہ سنی پادشاہہ عریض و عمیق تشریح ایلمہ خصوصیلہ حلق الواد قلعہ سنک سواحل مغربہ دوتخانک قیشلاہیہ یلمسی ایچون اک آلوریشلی موقع ہولندیفتی سوبلہ مش وفتی ایچون مساعده آلمشدی .
عثمانی دوتخاسی یا قلاشدینی زمان ذاتا سلطان حسندن قطعاً خشنود اولمایان اہالی بارباروس خیرالدینک استقبالنہ [۱] فون ہارہک عثمانی تاریخی .

چقیدیلر، لکن تونسایلیر حسنک برادری رشیدی، پاشا ایله برابر ظن ایدیور و موقع حکمداری به آتی قبوله حاضر لانیور ایدی. پاشا بو وجهله حلق الواده کیردی. سلطان حسن، پاشانک آوازده و رودیله فرار ایتمش ایسه ده مؤخرأ طقوز میل قدر ایچریده اولان تونس شهرینه کیرلده اهای بارباروسک یاننده رشیدی کورمه نجه ایشی آکلادیلر و مدافعه صد دنده اولدیلر. خیرالدین پاشا بونک اوزرینه شهرده بولدیغی بی حفص طرفدا رلرینی جبرأ بر قوله به حبس ایدوب مدافعه ایله یئیری قتل ایتدی. عقیانی شیمدی براز باشنه طویلايه ییلمش اولان سلطان حسن بعض قبائلک ده معاونتی ایله خارجدن قلعه به هجوم ایتمش ایدی. خیرالدین پاشا همان قلعه قابولرینی آچوب اوزرلرینه اوغرا دی. تونسایلیر اوچوز قدر مقبول ویررور رمز حاکمیری ایله برابر راه فراری طوتدیلر. بر طرفدن فراریلرک تعقیبه چالیشیر ایکن بر طرفدنده مملکتی رسماً خطه عثمانیه به ربط و تحریر نفوس ایشلریله اوغرا شیوردی. رشیدک برادری عبدالمؤمن طرابلسه چکیلش ایدی. قیروانده سلطان حسنک طویلا دیغی عسکر اوزرینه ده خیرالدین پاشا اون بیک کشیلک بر قوتله و طویلرینی بیغدیردیغی عربله اوزرینه یلکنلر آچوب صحرا ده یوروده رک هجوم و تکرار پریشان ایله مشدی. آرتق سلطان حسن ایچون معتادلری اوزره شارلکنک خا کپاینه، سلاح

شوکتته التجادن بشقه چاره قانامشدی؛ بواثناده سلطان سامان دخی عجم سفرینه عزیمت ایتمش اولدیغندن پایا «فرست زمانیدرا» دیه ایمپراطور شارلکنی اسلامیت اوزرینه حرکت تشویق ایله یوردی. ذاتاً شارلکن ایچون بارباروسک تونسه موجودیتی جنوبی آوروپاده کی نفوذ حکومتی ایچون الک بیوک تهدید تشکیل ایله یوردی؛ فی الحقیقه قورصانلرک اولدن بری جزایرک ساحل قیالری اوزرنده مکان طوتمش اولمالری بر فلاکت ایسه ده دیگر جهتن تونس، موقع جغرافیسنه کوره، بحر سفیدک غرب و شرق حوضه لری آره سنده کی کجیدک عادتا اختاری اولدیغندن بو موقعی تورک لرنک ائنده براقق صوک درجه موجب تهلیکه ایدی. بتون بومطالعات شارلکنی پورتکیز حکومتک دخی معاونتیله اختیار سفره و سلطان حسنک رجاسنی قبوله اجبار ایله مش ایدی.

۱۵۳۵ سنه میلادی سی مایسنده اوچپوزی بارچه و قالیون و قدرغه دن مرکب آلتیوز تکنه به یکر می درت بیک تفنک انداز ارکاب اولنه رق تونس اوزرینه حرکت اولندی؛ ذاتاً سلطان حسنک اثنای حرکتده آدمی کلوب «بارباروسه بی تونسه عرب عسکری ایله محاصره ایتدم؛ سرعتله بیتشکنرا» خبرینی کتیرمش ایدی. شارلکن، ذاتاً کنديسنک ده کوريله جک آیری حسابی اولان آندریا - دوریانی بومدهش دونخانک قوماندانلغته

تعیین ایتمش، دونماتک حامل اولدینی عسکر ایسه آوروپالیرک دیدیکی کی :

Tlower of Empirial troopes یعنی عساکر ایمپرا-
طوره نك اسپانیا، ایتالیا و جرمانیادن تحشیدایدیلنك جسور،
الك منتظم و متخبرندن عبارت بولمشدی .

مستولیر حزران ابتداسنده تونس ساحنه مواصلته
حلق الواده یقین صولی برج اوکنده قرهیه چیقیدیلر، براز صوکره
اوروپالیرک (غوله تا) دیدکلری و تونس لمانك اغزینی قاپایان
ایکی متفرق برجدن مرکب بو قلعه تحت محاصرهیه آلتندی .
غایت جسیم (سنت آن) نام قاراقه مالطه شوالیه لرینه منسوب
دورت جسیم غالی ایله بدنلره یاقلاشدی و کیجه کوندوز کوله
آتمغه باشلادی ، بو حال اوتوز کون دوام ایتمش و غایت قانی
هجوملر، خروج حرکتلری اجرا اولتمشدی، تورکلر قومانددا-
نلری سنان رئیس اوکلرنده اولدینی حالد اوچ دفعه مایوسانه،
قهرمانانه دشمنك طویلری و متریسلری اوسته آتلمش و آلتی
بیك تلفات ویردیرمشلر سده محاصرلرک امدادی علی الدوام
وارد اولدیغندن و قلعه بدنلری انسان بدنلرینه سپر اوله بیله جک
شکلدن چیقیدیغندن نهایت تورکلر اصل تونس قلعه سنه رجعت
ایدوب (سنت ژان) شووالیه لری باشلرنده شوایه (قوسیه) اولدینی
حالد خراب برجلره ایمپراطورلق سنجاغنی دیکدیلر؛ سنان

رئیسك هجوم مخوفی دفع ایدنجیه قدر - واقع اولان یاقه یاقه یه
معرکه ده - خرسیتیانلر پك چوق مشاهیر و اوج ایتالیان
جنرالی غائب ایتمش ایدیلر . بو ائشاده تونس سلطانی حسن ده
مهم بر قوتله کلوب خرسیتیانلره ملحق اولمشدی . سلطان حسن
بر چوق مکتوبلر یازهرق شهره کوندروب اهالی بی بارباروس
علینه اغفال و عصیان تشویق ایله دیکندن مشارالیه کندی
معیتده کی تورکلردن باشقه کوکنه جک بر شیشی قالمامشدی .
مع مافیله بر کره حیت اسلامیه لرینی تجربه ایچون اهالی بی
طویلا یهرق دیدی که :

— سزه دشمندن مکتوب گلش؛ سزه دشمنك فکرینه
اویشمسکز، بونی صاقلامغه حاجت یوق . او حالده سز قلعه ده
اوطورکز، بن چیقوب شهید اولنجیه قدر دوکوشورم !

بو سوز بردن بره ارباب فسادی محجوب ایتدیکندن
«حاشا، حاشا» دیمشلر و برابر حرب ایدم جکلرینی وعد ایله -
مشاردی . خیرالدین پاشا مجموع قوتی اولان ۹۷۰۰ کیشی ایله
حصاردن چیقیدی؛ متفق دشمن حصاره یوریش ایدنجیه راه
هجوملرینه دیکلیدی دوردی ؛ قانی بر مبارزه میدان آلدی ؛
بو ائشاده بر مقدار جزایر امدادی بیتشدیکندن ذاتاً مظفریتدن
مایوس اولان خرسیتیانلر یوز چویرمش، حتی تورکلرک قلیجی
آلتنده خیلده تعقیب ایدلمش ایکن تونس اهالیسی مقتضای

مفسدتاری بوآن مهمده میدان حربی براقوب حصاره شتاب ایله دیلر. خیرالدین پاشا دشمنك بوزولدیغنی و قرار ایده جك سبب اولدیغنی اكلاتق وفراریلری چویرمك ایچون آدمیر کوندردی ایسه ده هیچ بر فائده سی اولمادی. اوکون خیرالدین پاشا طویلرینی قلعه یه چکمه ک و حصار داخلنده تحفظه مجبور قالدی. بو غیر منتظر حالی کورن دشمن متحیرانه موقع هجومه عودت ایتمشردی. ابرتنی صباح پاشا قلعه یه مترسلر علاوه ایتمش و بر خروج حرکتی اجرا ایچون چیقاردیغنی جزایر فرقه سنه امداد قصدیه کندیده آرقه لرندن چیممشدی، که بر خبر موخش کلدی: تونسلیلر شهری براقوب خارجه فرار ایتمش، ایچریده محبوس بولنان درت یك فورسه ده قور تاریلوب تورکله قارشى شهر قابیلرینی سد ایله مشاردی!

روایات تاریخیه به نظر آ بو وجهله فورسه لرك سربست براقیلمالری خیانتنی بارباروسك معیتی ضابطانندن اولوب قلعه ده محافظ براقدیغنی مهتدی جعفر آغا ارتکاب ایتمشدر.

مسئله فصل جریان ایتمش اولورسه اولسون فلاکت تمام و مکمل ایدی. قوجه بارباروس معیتده کی قوه جزئییه ایله موقعی ارسلانلر کی برخیل زمان مدافعه دن صوکره آیدین رئیس و سنان رئیس وایکی یوز قدر معیتی ایله قره دن (بون) قصبه سنه یورودی؛ بوراده کنديسنی بکله یین اون بش قدر غه سنه

ملاقى اولدی. لهین - بول دیورکه: «تونس کولنی بحرسفیددن آیران دیل اوزرنده بارباروس خیرالدینك اثر انشاسی اولان اوج قاتلی دیوار آلآن فرق اولنه بیلیر؛ اون بش، یکریمی سنه مقدم بوموقع قازیلیر ایکن ایکیوز قدر اسکلت ایله برخیلی اسپانیا یارده سی، کوله لر، و قیرلش اسلحه یولتمشدر..»

شیمدی تاریخك قاتلی مثاللرندن، امثال عبرت آمیزندن برینك زمان تظاهری گلش ایدی. دنی سلطان حسن یاپدیغنی حرکتله، و تونس اهل فسادى ایسه وطنلرینی بر حکمدار ظالم و بی حیثیت کیفه قربان ایتمکله ارتکاب ایتمکلی خطانك جزای مدهشتی، همده اک دمیر وجداندلری صیزلاده جق قدر مؤلم جزاسی چکه جک کردی: بز تورک، اسلام اولدیغمز ایچون بو جزانك فصل ترتیب ایدلیدیکنی تعریفده بلکه هوس مبالغه یه طوتولور، فضله تهیج ایله رز؛ آنک ایچون تعریفاتی ینه خرستیان اولان بر مؤلفه، (لهین - بول) ه براقیوروز:

«ایمپراطور شارل تمام اوج کون تونس شهرینی عسکرینك مظالم حیوانیه سنه ترك ایتدی. بو کونلر شایان فقرت و توکلر اور برنجی شهوات نفسانیه وقان دوکه کونلری ایدی. ارکک، قادین، چوجق بیکرله قتل عام اولندی و بر جوقلری قتلدن اشنع معاملاتنه هدف قالدی. کوزلری دونمش اولان عسکر غنیمت واسر انك تقسیمى انساننده بر بریله مقاتله و مجادله ایتدیلر،

بومظالمین تونسه متمکن خرسیتانلر بیه آزاده قالمادی .
سوقاقلر مذبحه ومیخانه، خانهلر مقتل ومشیتانخانه اولدی! ا
متعصب، غرضکار محررلر بیه ایمپراطور عسکرینک بواجرا آتی
کال نفرته یازیور.. غریبدر، که: بویوک ایمپراطورک ایتالیان،
اسپانیول، جرمان عساکر منتظمه سی، شوالیهلری تونس
سوقاقلرنده سلاحسز ومعصوم اهالی به قارشى اک حجاب انکیز
تعرضلرده بولنور، قتل عام ایدرکن سلطان سلیمانک صدراعظمی
ابراهیم پاشا وحشی دیدیکمز آسیای صغری اهاالیندن مرکب
اردوسیه ویر مظفر صقیله بغداد وتبریزه کیریور، حالبوکه:
بوتون بوانتاده تک برکیشینک قتل ایدلیدی، تک بر خانه نک
دوچار تعرض اولدینی کورونته یوردی!..»

تونس قلعه سنک ضیطی مستئنا اولق اوزره شارلکنک
اوقدر مفتخر اولدینی سفرنامه بیه نتیجه سز قالمشدر. اغستوس
افرنجی ایچنده تونسن کیسه بینمدهن اول سلطان حسن ایله
بر معاهده یامش سلطان حسنک کنديسه سنوی ویرکی ویرمه سی،
حلق الواد قلعه سنک اسپانیایه ترکی، خرسیتان اسرا سنک تخلیه سی،
تونسلیلر طرفندن قورصانلغک الغاسی، هر سنه بر طاقم هدایا
تقدیمی شرائط اساسیه یی تشکیل ایتکده بولمشدی. لهین -
بول، دیرکه:

«لکن بومعاهده به کاغد اسرافندن باشقه بر تام ویرمه یه -

چکز. تحت حکمداری به عودتی ایچون حسنک قولاندینی
وسائطه مراجعته نزل ایدن، خرسیتان سلاحیه اسلام قاتی
دوکن، اسلام عصمتخانه لرینی اسپانیول عسکرلرینک مشیتانه
کشاده قیلان وپتیرست اسپانیایه خراج ویرن بر اسلام حکمدار
رینک مقام حکومتی محافظه ایده سیلمه سی ممکن دکلدی. شیمدی
متبوعی بولندینی اهالی اکا توکلری اورپه ردرک باقیور، درین بر
کین وغرض حس ایدوردی وبو وطنداش، دینداش دشمنه
قارشى اولان بوکین وتهور اودرجه یی بولمشدر، که: سرخوش
اسپانیول نفرلرندن برینک چکوب کوتورمکه چالیشدینی برکنج
عرب قیزی حسن قورتارمق ایچون مداخله ایتدیکی زمان
بدبخت چوجق بوتون تهوری ایله وکوزلرندن یاشلر آقهرق خائن
وطنک یوزینه توکورمش وجهانده هر فلاکتک کنديسی ایچون
آنک حمایه سنه عرض افتقار ذلتندن خفیف اولدینی باغیرمشدی!
حسن اسپانیوللرک حمایه سیله بش سنه قدر تختده اوطورمه
اوغراشمش ایسه ده بومدت انناسنده بوتون مملکت سلاح بدست
عصیان ایدی. عساکر ایمپراطوریه نافله یره اوغراشیور،
آندریا - دوریا سواحله برشی یایه ما یوردی. نهایت ۱۵۴۰
تاریخ میلادیسنده اوغلی حمید طرفندن خلع ایدیلوب کوزلرینه
میل چکیلدی، وبو فلاکت، نفرت عمومیه ایچنده اکا جزای
کافی کوروله دی بیه.

سواحل حالا قورصانلرک یدشوکتده اولوب پک آز
صوکره غوله تا (حلق الواد) دن دخی اسپانیوللرک سوروله لر
مقرر ایدی .

بونکه برابر شارلکن بوقانی موفقیتک مسرت و فخرخی
انجق برقاج زمان طاشیهیلدی . خیرالدین پاشا (بونه) ده بولدینی
اونش کیسی ايله جزایره مواصلت ایدوب شهر اهالیسک حار
وصیمی براسقباله مظهر اوله رق اولاد و عیالیه کوروشدی .
لبنده و مراد رئیس قوماندانده کی دوقوز سفینه بی سرعته
دونانیدی ؛ بونلره جزائر تکه لرندن سکر قطعه سی ده علاوه
ایده رک اوتوز ایکی سفینه دن مرکب بردونما وجوده کتیردی .
شارلکن تونس محارباتی ايله مشغول ایکن براز اول ایکیوز
کیشی ايله میدان حربدن آریلان قورصانک بویه عادتاً قوتلی
بر فیلو ايله کوکدن اینمش کی دکزه چیقاجقنی قطعاً امید
ایتمزدی ؛ او ذاتاً آوروپایه «بربریه نی باشند باشه فتح ایدم ،
بارباروسه نی اولدیردم ؛» دیمغورورانه خبرلر کوندربور ، کلیسالرده
اینلراجرا اولنیور ، بویوک شاعرلر ظفرنامه لر یازارکن مشهور
رساملرده مظفریات واقعه نك صفحاتی ترسیم ایچون اوغرا-
شیوردی !

تونسدن حرکتک اون بشنجی کونی بارباروس خیرالدین
بوتون تکه لرله دکزده ایدی . مایورقه اطه سنه اوتوز میل قدر

مسافده دمیرلی ایکن قلعه سندن بر چوق طویلر اتلیوردی ؛
واحتال بورایه واصل اولان مظفریت خبرلرینک شنلکی ایدی .
بونی بارباروس خیرالدین آکلمامش دکلدی ؛ چونکه « آنک ،
اتک دیتشدی ، بو طویلرک سنی اصل صوکره دویارسکز ! » . پاشا
دمیر یرندن حرکت ایتدیکی صره ده تصادف ایتدیکی ایکی
اسپانیول پارچه سی ضبط ایتمش و ایچندن حیقان برطاقم تونس
اسرای اسلامیه سی تخلص ايله مشدر . بالمقابله پارچه لر مرتباتی
زنجیره اورولمش . و پارچه لر احراق اولمشدی .

صوکره مینورقه جزیره سنک Mahon (ماونه) قلعه لیمانه
توجه اولندی ؛ لکن یولده سنجاقلر باندیره لره تبدیل اولمش ،
قورصانلر خرسیتیان قیافته کیرمش ، وعادتاً هر کورنک شارلکن
دونماسندن برفرقه ظن ایده جکی اشکال و ترتیبات آلتمش ایدی .
بو حال ايله قلعه یه یاقلاشیلتجه (ماونه) قوماندانی تورک لری تونسندن
عودت ایدن مظفر دونمانک برفرقه سی ظن قویسیله و مسرت
طویلرله سلاملادی . براز اول ایکی پورتکیز قالیونی بونلری
کورمش و مساعد برهوا اولدینی ایچون فرار ایده ییلمشلردی .
قلعه نك سلام دوستانه سندن قبودانلر فیلوی نافله قورصانلره
بکرتدکلرینی ظن ايله به رک تکرار لیمانه یاقلاشوب دمیره دیلر .
رسم خوش آمیدی بی ایضا ایتمک و ایمپراطور جنابلرندن خبر
صورمق ایچون قلعه دن کوندربیلن برهیئت ، بی خبرانه کیلره

کلنجہ توقیف اولندی کبی همان او آنده پورتکیز قالیونلرینه کوندربان ایکی قدرغه :

— کلک سزی بارباروس ایسته یور !

درنجہ حریفلر شاشیروب قالدیلر . ایکسی ده ضبط ایدلدی . ایچندن طقسان نفر اسرای اسلامیه قورتارلدی . قلعه تخریب اهایلی اسیر ، اموال غارت اولندی . بعده مایورقه قلعه سی وسواحل ده باشند باشه یاقیله رق و آلتی بیک اسیر آلنه رق جزایره عودت اولندی .

ایمپراطور شارلکنک آوروپایه اسکی مصالیر قهرمانلرینه یاقیشه جق حشمت ودارات ایچنده مواصلتیه برابر مایورقه و مینورقه فلاکتلری خبرینک واصل اولماسی ایمپراطوری صولک درجه اغضاب ایتمش و بارباروس خیرالدینی اولو ، دیری طوتقی ایچون آندریا — دورویایه اوامر لازمه ویرمشدی . بومشهور امیرالکده قرق پارچه قوتلی قدرغه ایله دائمی برحرکت متحریانه ده بولندی تاریخده کوریلورسده بیلیم نصل اولیور ، او ائنده خیرالدین پاشا فریح و فخور جریبه اوغرایه رق درسعاده مواصلت ایدبور !

پولیا سفری . — خیرالدین پاشانک درسعاده مواصلتده پادشاهده هنوز بغداددن کش ایدی . حضوره چیقوب مظهر التفات اولدی . سلطان سلیمان همان ایکی یوز پارچه تکه

قوردیرماسنی وایک بهارده پولیا سواحلنه عزیمتک مقرر اولدینی امر و اخطار بیوردیلر . عثمانلی ترسانه لری ایکیوز پارچه تکه نیک شامت انشاسی ایله چالقالاندینی ائنده پاشا اوتوز پاره غایت سریع السیر قالیته و قدرغه ایله دکره چیمش ، پولیا یاقه سنه کچرک برطاقم قلعه لری تخریب و غارتدن صوکره سالم و غنم استانبول لیمانه کیره رک سفانک انشاسنه نظارتیه باشلامشدی . شیمدی بوتون دونما حاضر لاشمادی . لطفی پاشا دونما سرداری نصب اولنوب خیرالدین پاشانک تحت قومانداسنده یوز اوتوز بش پاره قدرغه ، باشرده سائر نقلیه سفائی ایله ایکی یوز سکسان پاره بهالغ اولان غایت جسیم دونما طقوز یوز قرق اوچ ذی الحجه سنک غره سنده بر جمعه ایرتسی کونی درسعادتدن آق دکره متوجهاً حرکت ایلهدی . بو آنه قدر کلیولی بوغازندن بودرجه قوتلی برعثمانلی دونماسی چیمامش ، بودونما ایچون ممالک شاهانه محال مختلفه سندن ساده اوتوز بیک کورکچی کلشدی . طقوز یوز قرق درت صفرینک بشنجی کونی قانونی سلطان سلیمان اردوسیه بر آ اولونیه صحراسنه ایندیکی زمان دونمائی اوراده بولدی . انجق بو ائنده مصردن کله جک ذخیره کیلرینی سالما کتیرمک ایچون آلتش پارچه قدرغه ایله خیرالدین پاشا اوطرفه عزیمت ایلهمش ، لطفی پاشاده بوش دورمش اولماق ایچون پولیه یعنی ایتالیا یاقه سنه کچوب بر قاچ

قلعه باصمش و قلعه‌لری تخریب ، اموالی غارت ، اهالیسنی اسیر
ایتمشدی . وندیكك قرق قدرغەسی کورفرزده [یعنی قورقو
جزیره‌سی لیاننده] یاتمقده اولدیغندن بارباروسك بو وجهله
غیوبیتندن بالاستفاده ادریاتیق ده و مسینه‌ده یاتان فرقلره ملاقی
اولق اوزره چیقوب کیدرکن لطفی پاشا دونماسته مصادف
اولدیلر ، واقع اولان مصادمه‌ده ایکی کیلری غرق وایکیسی
ضبط اولندی . باقیسی تکرار کورفرزه کیردیلر .

وندیکیلر برمدندر دولت عثمانیه ایله باریشیق بولنور ؛
حتی هر معامله‌لری منزله‌نه واقع اولورسه‌ده بعض اسباب
علیهلرندە غضب پادشاهینک فورائنه باعث اولمشدی . مقدا
کلیولی ترسانه کتخداسی علی رئیس اون ایکی سفینه ایله دونمایه
التحاقه کیدرکن کورفرز (قورغو) اوکندن مروری ائناسنده
اوراده بولان آندریا - دوریا فرقه‌سی طرفندن دوچار هجوم
اولمش ایدی . [آوروپا تاریخلری نام یاقسوس جزیره‌سی اوکنده
واقع اولدی دیرلر] . حرب باشلادی . ایکی طرفک قوتلری
آرسنده کی نسبت تصور ایدیه‌مه‌یه‌جک قدر آز ایه‌ده‌تورکرلر
بوخبرسز باصقینه‌قارشى صباحدن اقسامه قدر غایت شدید
وقهرمانجه بر مقاومت کوستردیلر .

لکن نهایت کلیولی قدرغلرینک اکثریسی یاندى . ایچنده کیلرده
یا اسیر ویا شهید دوشدی . بومدید صاواشده حربی بالذات

اداره ایدن آندریا - دوریاده دیزندن یارالانمش ایدی .
ینه بو جهله دن اوله‌رق موخر آکلیولی کتخداسی اولان
بوستان رئیس لطفی پاشا طرفندن وظیفه سفارته قورقویه
کیتمکده ایکن درت جسم وندیك سفینه‌سی اوستلرینه کلوب
تسلیم اولمالرینی تکلیف ایتدی . بوستان کتخدا وندیك
قودانلرینه « بزالجی بز ، الجی‌یه بویه حرکت هیچ بر ملتده
واقع دکلدیر . دیمشسه‌ده قودانلر اصرارلرنده دوام ایتدکلرندن
مجلسده حاضر بولان برکنج تورک یرندن فی‌لایوب « لاف
آ کللاماق ایسته‌ینلره نه ایچون آ کلتمغه چالیشیورسکز ؛
آنلرک مقصدلری بللی ، بویه نامردلره تسلیم اولمقدنسه جمله شهید
اولنجه‌یه قدر دوکوشه‌لم ! » دیه هر کسی غلیانه کتیروب بوتک کی
درت بویوک دشمنیه محاربه‌یه باشلامش ونهایت ضبط اولندقدە
بوتون افراد وضابطانی غدارانه قتل ، کی ایه اوراده غرق
اولمشدر ؛ انحق افراددن صاغ قالان و برتخته اوزرنده دالغهلر
آرسنده چالقانان برکنج بر مدت صوکره عثمانلی سفانندن
بری طرفندن قورتاریله‌رق لطفی پاشایه کوتورلدى . پاشاده
وقعه‌بی رکاب هم‌یونه عرض ایدنجه آرتق وندیکیلره عائد اولان
قورفونک محاصره‌سی فرمان اولمشدی . بناءً علیه دونماک
بویه یاقه‌سنه امرارندن دخی صرف نظر ایدمک لازم کمشدی .
قورفو آطه‌سنک یوز قرق پارچه قریه‌سی خاک ایله یکسان

ایدیلوب اصل قلعه سی بر محاصره شدید آلتنه آلتش ایسه ده هنگام
شتانک ودریاموسمنک مروری و بعض اسباب سائر ده دن دولایی
سلطان سلیمان محاصره نك تركيله باشقه بر زمانه تعلیقی فرمان
ایتدیلر . سردار لطفی پاشا ایله خیرالدین پاشا حتی فرمان
پادشاهی به اعتراض ایله « بو قدر مصرف و بو قدر زحمت
چکیلمشدر . بویله بلا فتح ترك اولمقی جائز دکلدر . . »
صورتنده ممکن اوله بیلن اصرارده بولندیلر سه ده پادشاه فکرنده
ثابت قالمش بونکله برابر بوتون قپودانلری ورؤسای عساکری
مکافاتنه مستغرق ایله مشدر . لطفی پاشا ایله خیرالدین پاشا دونوشده
کفالونیه آطه سنه عسکر چیقاروب باشند باشه غارت ایتدیلر .
فی الحقیقه قیش بورالری ، یاغورلری ایله کلکشدی ؛ دکرده
دونما ایچون بارتمق ممکن دگلدی ؛ لکن بارباروس خیرالدین ده
بویله قولای ، قولای دشمنک یاقه سنی براقه جق آدلاره
بکره مزدی . قورقوعدم موفقیتک آجیسنی هر حالده چیقارمق
ایسته یوردی . بناءً علیه دونمادن متون ده آلتش قطعه قدرغه
انتخاب ایدوب قیشین دیشاریده قالدی . لطفی پاشا دونمائی
در سعادت لیجانه صوقار ایکن خیرالدین پاشا چوقه آطه لر نی
اورمش ، اکنه (اجینا) آطه سنک متین حصارینی درت کونده
ضبط ایله درت بیک سکر بوز اسیر آلوب بولدی فی اموالی غارت
ایتمشدی . اوچنچی اوله رق ضبط ایدیلان مرتد جزیره سندن

دخی ایکی بیک اسیر ایدینلمشدی . شیرا ، اشکیروز ، ستوس
دخی عین حاله دوچار اولدیلر ؛ الحاصل بارباروس قسم اعظمی
وندیکک Venieri ونیه ری ، Gripsi غریپی ، Pisani
پیزانی ، Quirini کیرینی کبی اک اصیل فامیلالری نك حکم
ایتدیکی بوتون آرشیلی عثمانلی حکومتنه ربط ایله مشدی . کاتب
چلبی دبرکه :

« بیک قیزویک بشیوز اوغلان ودرت کره درتیوز بیک
آلتون جمع اولدی . سائر اموال غنائم بوقیاس اوزره ایدی . »
بارباروس خیرالدین بوخزائن ایله در سعادت عودتنده بک
بو یوک التفات ایله قارشیلانمشدر . پاشانک ورودینک ایرتسی کونی
پادشاهک النی اویمکله گله سی رسمی بک محشم اولمشدر :
اوکده کی آل کیمش ایکیوز کنج ارکک اسیرک اللرنده
آلتون ، کوموش صراحیلر و قدخلر و آنلری تعقیب ایله بن دیگر
اوتوز اسیرک صیرتنده برر طور به آلتون دها صوکره کلن
ایکیوز کیشینک هر برینک اوموزنده برر کیسه ایچه اولوب اک
صوکره کلن بیک بوینی باغی اسیر دخی برر طوب چوخه
طاشیورلردی ! . . .

بوسنه سلطان سلیمان وزرایه یوزاللی سفینه حربیه انشاسنی
امر ایله مشدی . قیش همان بیتمش اولدینی حالده سفائن مذکوره
اتمام ایدیله مه دی . پادشاه ایسه بارباروس خیرالدینه همان دکره

چیقماستی امر ایله مشدی. لزوم مجبر اولمادجه نقصان قوتله دکره
 قالمق قلمق محاذیرینه بالطبع هر کسدن فضلا آشنا اولان و چار
 پشه جنی قوتی درهنه قدر بیلان بارباروس بویله سرن برن
 چیقماغی ایسته مه یوردی؛ وزرا ایسه مشکل بر موقعه ایدیلر.
 بارباروسک قیشین دکره بولنماسی حسیله کندیلرینه احاله
 ایدیلان انشای سفائن ایشنک لازم کلدیکی سرعتله کوریه مه دیکنی
 پادشاهه افهامدن صوک درجه قورقیورلردی. بناء علیه: پاشانک
 فطرت فداکارانه و حمیت بهادرانه سنی جوشدیره جق بر یالان
 اویدیرمقدن چکیمه دیلر. اولجه صالح رئیس یکریمی خفیف
 قالیته ایله دکره چیقوب مصردن کله جک هندوستان امتعه سنی
 حامل سفائی سالما استانبوله ایضاله مأمور اولمشدی. وزرا
 خیرالدین پاشایه آندریا - دوریانک قرق پارچه سفینه ایله بوندن
 خبردار اولوب کریدده عثمانیلری چوریمک ایچون انتظار
 ایتدیکنی سویله دیلر. بو خیرالدین پاشایی جان آوندن اورمق
 ایدی. اک و فاکار، اک قهرمان، اک اسکی برارقه داشی اولان
 صالح رئیس آز بر قوتله اک بویوک دشمننک بوصوسنه یاقلاشمغه
 براقق! ممکن دکل؛ پاشا کیسنه آتلادی. حاضرلانه بیلیمش
 اولان قرق پارچه قدر غنی استصحاباً آق دکره چیقدی. باقی
 طقسان پاره کمی ده ایلک بهارده اتمام ایدیلوب کوندریله جک
 ایدی. [۹۴۵ سنه هجریه محرمک طقوزنجی کونی] اوچ بیگ

یکچیری، قوجهایی بکی علی بک، تکه بکی حرم بک، صیدابکی
 علی بک، علائیه بکی مصطفی بک معتبرله برابر ایدیلر.
 امروز جزیره سنده اولجه باتمش اولان کمی داخنده کی اون
 یدی طوب چیقاریلوب (اشکاتوز) جزیره سنه مواصلت اولندی.
 اشکاتوزک قلعه سی بر قیا اوزرنده غایت متین و لیمائی محفوظ
 اولدیغندن چوقدن بری خرستیان قورسانلرینه ملجأ اولیوردی.
 موقعک مساعدده سزلکنه مبنی قلعه یی دوکمک ایچون طوبلریدی
 میل مسافه قره دن نقل ایدیلرک آلتی کون آلتی کیچه بومباردمان
 ویدنجی کونی هجوم ایله فتح اولندی. محاربه ده تلف اولان لردن
 باشقه بورادن اوچ بیگ سکر یوز اسیر آلتدی. بو ایشلرله
 اوغراشیلیر ایکن در سعادتن طقسان کمی واصل اولمش، دیگر
 جهتن صالح رئیس ده یکریمی کیدن عبارت فیلسی ایله یتیشمشدی.
 مجموع سفائن یوز اللی به بالغ اولیورسه ده استانبول ینه قصور
 ایتمکدن بری اوله مامش، کن سفائنک مهمائی و کورکیلری
 نقصان بولنشدی. خیرالدین پاشا بزه بر چوق مظفریتلر غائب
 ایتدیرن بواعتیاد سقیمه تهورله و غالیبتک عددده کی کثرت دکل
 عددده کی مکملیت ایله قازانیله جغنه قانع بولندیغندن بونلردن
 اون ایکی قطعه سنی بوشالدوب بونکله دیگرلرینک نقصاتی اکمال
 ایدرک بوش سفائی کلیولی به اعاده ایتدی. بوتون جزائر
 صغیره و کبیره دولاشیلهرق جمله سی اداره عثمانیه به ربط ایدلدکدن

واستانبوله یدی کئی مال غنائم کوندردلکدن صوکره کریده
توجه اولتمش ایدی . یولده غایت جسیم پارچه یه تصادفله طویه
طوته رق بر مدافعه شدیددن صوکره یدکه آلدیلر .

کریده مواصلت اولندقدن محاصره آلتنک عدم موجودیتی
حصون جسیمه یه تعرضه مساعد اولمادیغندن بر هفته ظرفده
جزیره نك اوچیز پاره قریه سی و غیر محفوظ مواقعی تخریب ،
غارت اولندی . بو مدتده دونما بو جزیره جسیمه سواحلی
بر بو یوک دوار فورطنه کی دور ایتش واون بش بیک اسیر
آلمش ایدی ! هوالر صوک درجه کسب حرارت ایتشدی ؛ بحر
سفیدک بوجهاتنه مخصوص برنوع سام ایلی اسیر و کورکیلری
یک زیاده زیون ایله یوردی ؛ بناء علیه ایلکی (هله که - هالکی)
آطه سنه واریلوب براز استراحتدن صوکره استانکویه اینلیدی ؛
بوراده آق دکر قورصانلرینک کوچوک تکنه لری بوزولوب
قورصانلر سفائن سائر یه توزیع اولندیلر . آطه لردن و آناطولی
قیسندن کورکچی اتمام اولندی ، آغریبوزدن ذخیره آلتدی ؛
آغری کیلرده یاغلانندی .

ایشته بو انشاده اسپانیا ، پایا ، وندیک و دول سائر قوای
متحدہ سنک پروه زه به هجوم ایتدکلی خبر آلتدیغندن
همان اوطرفه دومن دوغرولتدیلر . خیرالدین پاشانک مقدا
کشف ایچون کوندرمش اولدینی یکر می خفیف پرکنده دن

عبارت کوکلی فیلوسی عودت ایدوب دشمنک زانطه ده قرق
پاره چکدیر بر قره غوللرینی کورمکه دوندکلینی سوبله دیلر .
سرعتله حرکت اولندی ؛ دشمن قره غولی ده آندریا - دوریا
تورک کشف فیلوسنک ظهورینی بیلدیرمش ، بوندن بارباروسک
یقینده اولدینی آکلاشیلهرق برخیلی اوغراشدقاری حالده ضبط
ایده مه دکلی پره وزه بی ترک ایدوب قورفویه کیتمش ایدی .
بارباروس بلا پروا شماله چیقدی وزحمتسزجه پره وزه لیمانه
کیردی ؛ محاصره اخیره دن خراب اولش قلعه بی تعمیر ایتدیردی .
بو انشاده دشمن ده کندی ترتیباتیه مشغول ایدی . متفقین
قوماندان عمومیی آندریا - دوریا اولوب قایللو ایله عزیمانی
نامنده کی ایکی مشهور قوماندان ده پایا ووندیک دونمالرینک آمیرالی
ایدیلر .

پره وزه اوکنده حرب ایده جک ایکی دونمانک قوه حربیه
لرینی نظر مقایسه یه آلیر ایسه ک کورپرزکه : عثمانی دونمانه
نظراً دول متفقہ دونماسی بر قاج مثلی قوتلی ایدی .
بحریه تاریخلری متفق دونمائی آلتیوز پارچه دن عبارت
اولهرق کوسترمکده وبروجه آتی تعداد ایله مکده در .

قدرغه	قایلون	جنوه حکومتک
۵۲	۱	۱۰
۷۰	۱۰	۱۰

۳۰	۰۰	پایا حکومتك
۱۰	۰۰	سن ژان شوالیه لرینك
۰۰	۸۰	اسپانیه و پورتگیز حكومتلرینك
۰۰	۴۹	حكومات ساثره خرسیتانیه نك
۱۶۲	۱۴۰	مجموعی

بونلر الشمس بیک کیشینی وایکی بیک بشیوز طوبی حامل
ایدیلر [لهین - پول] .

بو ۱۴۰ قالیونك ونديك باندیره سنی طاشیان ۱۰ قطعه سی
قرون وسطاده (قاراقا) نامیه مشهور اولان سفائندن اولوب
هر برینك داخلنده ایکیبیک محارب موجود بولندی در خاطر
اولنورسه دشمنك کثرتی حقنده بر فکر حاصل ایدیله بیلیر .

خصوصیه ۱۶۲ پاره یه بالغ اولان قدرغه لرده عثمانلی قدرغه
لرینه نظراً بویوك ، متین وندیکلیرله خاص برطرز معماریده
بنا اولتمشلردی . بوجسیم سفائن حریری الی یوزه ابلاغ ایله یین
دیگر کوكللو وقورصان ، نقلیه وسائره کبی سفائن صغیره یی داخل
حساب ایتمک حاجت مس ایتمز .

بو قوه مهینه نك قارشسته دورمغه مجبور اولان خیرالدین
پاشا قوماندنده کی عثمانلی دونه ماسی ایسه چکدیری و بوکا ثمال
سفائن خفیفه دن مرکب اولمق اوزره انجق ۱۲۲ قطعه یه بالغ
اوله بیلوردی . عددجه اولان بو تفاوت عظیمدن صرف نظر

اولنسه ییه عثمانلیرك کملیری متانت و جسامتجه ده دشمنلرینك
مادوننده ایدی . معلوم اولدی اوزره عثمانلیرك ایلک اسفار
بحر یه لری انکلتره ، پورتگیز ، اسپانیالیرکی بحار محیطه سواخلنده
وقوعه کله یوب مرمره و آطه لر دکری کبی کیرینتی و چیقیندیسی
چوق و دائمی متحول روزگارلره معروض تهلکلی مواقعه ده
وقوعه کلمش اولدیغندن غایت خفیف واکثراً کورکله متحرک
اولوب بوکی مواقعه ده سیر و سفره صوك درجه ده الیریشلی
بولان چکدیری و عثمانلی لره مخصوص خفیف قدرغه لری انتخاب
ایله مشربو اسفار بحر محیطلره قدر اوزادینی و قتلرده ده یوکسك
قالیونلرک اغیر آرمالریله اوغراشمی هر وقت مألوف اولدقلری
حرکات سرعه بحر یه ایله توفیق ایده میوب سنجاقلرینی ینه او
خفیف قدرغه لرک کوندلرلنده طاشیمشلردی . بناء علیه کندیلر .
ینك اغیر کملردن متشکل دونه مارله غلبه ایچون طوبیحیلقدده
مهارت لردن ، مناسب مواقعه ده سرعتله مانوره حریره اجر اسندن
ورامپه و قوعنده — دائماً دشمن کیمی کندیلرندن فضله
افراده مالک اولدی ایچون — اوشهر تکیر عالم اولان صولت
وشجاعت بهادرانه لرندن باشقه کوکنه جک شیلری یوقدی .
تاریخ عالم باشند باشه قاریشدیریلیر و وقایع مشهوره حریره تدقیق
ایدیلیرسه چوق دفعه ایکی اردودن ایکی دونه ماسدن فضله قوته
مالک اولانك قوماندانی طرفندن ایدیلن خطالرك قوتك مقدا .

رنده فضله لق یاردميله تصصیح اولندی کوریلور. لکن عثمانیلر — خصوصیه محاربات بحریه ده — هیچ بر زمان عثمانلی دوتماسی دشمن دوتماسیله قارشیلشمش ایسه مقداری دشمنککندن بک آز بولمشدر. بوکا علاوه دشمن دخی الک ماهر قوماندانلره مالک ایدی. بناء علیه پره وزه محاربه سنده عثمانیلرک مهارت حریه، جسارت قلیه دن باشقه کوکنه جک برشیلری یوقدی؛ بو خصوصلرده وقوع بوله جق الک کوچوک بر نقصان یاییله جق الک اهمیتز بر خطا بر نتیجه فاجعه حاصل ایده بیلیلر ایدی. بو دوتماک کندیسنی ماکنه کبی سرعت وانتظام ایله وبرعزم قوی وشجاعت وسرعت انتقال ومهارتله قوللانه جق دست قوی به احتیاجی واردی؛ شکر که قوجه بارباروس بومزیاتی مع زیاده جامع ایدی. الحاصل پره وزه محاریبه سی شجاعتک کثرته، مهارتک قوته قارشنی آچدی قانی بر مبارزه اوله جقدی.

۹۴۵ سنه هجریه سی جمادی الاولاسی غره سنده دوتما ی هایون پره وزه لیاننده یاتمقده ایکن متفقین دوتماسی کثرت وقوتلرینک ویردیکی غرور بی نهایته ایچنده غالیبت مستقبله لرندن امین اوله رق لیان خارجه ایکی میل مسافه به کلوب دوتما ی تضییق ایتمکة تشبث ایتدیلر. فی الحقیقه بو غروری حس ایتمه لرنده حقاری ظاهر ایدی؛ چونکه هیئت ظاهره لری، نسبتدن خارج قوتلری عثمانیلره بیله یکنظرده درونی براندیشه ایزات

ایله مشدی. کوچوک بر چو جفک بش مثلی بر پهلوانله دو کوشمکه باشلامازدن اول اندیشه ناک اولماسی طبعی ایدی!

خیرالدین پاشایه کلنجه انک ایچون بوفرک اهمیت یوقدی، اودو کوشه جکی دشمنی چوق کره لر دنه مش، بوتون ماهیتی و مهارت حریه سنی اوکرمش. بونک ایچون حریه ایلک کور شده قرار ویرمشدی. مع مافیه: بر مجلس حرب تشکیل ایدرک اجرای مذاکراتی لزومسز عدا یتمه دی. بو مجلسده فی الاصل امرای بحریه دن اوله دقلری حالده لوند دینلن سنجا ق عسکرلرینه ریاست وظیفه سیله کیلرده بولان بریه قوماندانلرندن بعضیسی دشمنک نسبتدن بوسبتون خارج اولان کثرتی، بوندن باشقه قلعه کبی قالیونلر قارشیسنده خفیف عثمانی کیلرینک صندال کبی قالدیغنی ایلری سوره رک نتیجه سی مشکوک اولان بر محاریبه به کیرشمکدن ایسه لیان مدخلته استحکامات انشاسنی وطوب وضعیه تحفظ اولماسنی تنسیب ایتدیلر. یالکز صالح وطور غود رئیس لرکی دکر قوردلری، سید علی رئیس کبی حرب سمندرلری بارباروس خیرالدینه، کندیلرینه و عثمانی دلاورلرینه امین ودفعاته مغلوب ایتدکری دشمنلرینک ماهیت حریه سندن خبردار اولدقلری ایچون سکوت ایتدیلر وقبودان پاشانک رایته متابعت حاضر بولندقلری کوستردیلر.

بارباروس لیانده تحفظ صورتی احوال شدیدة روحیه سه

تبعیتله قطعاً ردایده رک چیقمه قرار ویردی. بوجلس حربک اتخاذ ایتدیکی مقررات باشلیجه آتیده کی مواددن عبارت بولئوردی :

۱ — دونمائی تشکیل ایدن سفائن درت فرقه یه آیرلشدر. قلبکاه ، صاغ جناه ، صول جناح ، احتیاط .

۲ — قلبکاهه بالذات قبودان پاشا ؛ صاغ جناحه « صالح رئیس » صول جناحه « سیدعلی رئیس » احتیاط فرقه سنه ده « طورغود رئیس » قوماندایده جکدر .

۳ — بودرت فرقه دن اصل فعال خط حربی اولکی اوج فرقه تشکیل ایده جک ، احتیاط فیلوسی بوایلک هجوم خطنه توفیق حرکت ایتیه جکدر .

۴ — طورغود رئیس قوماندیه سنه ده کی دردنجی احتیاط فیلوسنک (بونلر کولکلیلردن متشکلدی) حرکتی بوجه آتیدر. (۱) خط حربک شدتلی هجومه دوچار اوله جق ضعیف نقطه سنه سرعتله امداد ایتک (ب) وقت لازمی کلنجه دشمنی جناحلردن وخط رجعتی اوزرندن تضییق ایتک (ت) الحاصل دشمن خط حربی یارمغه چالیشان عثمانلی خط حربنه اک مهم نقطه لرده معاونت ایله دشمنی ایکی آتش آراسنده براقق .

۵ — بوتون سفائنک دیرکلری اشاغی آله جقدر. (بوقاریده سوبله نلیدیکی وجهله عثمانلی سفائنی اکثریتله خفیف و کورکله

متحرک تکنه لردن متشکل اولدیفندن دیرکلرک فضلله غلبه لک ایتیه مه لری و دشمنک آتدینی یاغلی پجاوره لرله طوتشه رق یاخود مر میاتک تأثیراتیه دوکیله رک افرادی دوچار تلفات و تلاش ایله مه مه لری ایچون اشاغی آلمانسی تنسیب اولنشدر. عثمانلیلرک بوجلهله دیرکلرخی اشاغی آله رق حرب حاضرلی کورمه لری هجومک صوک درجه ده قطعی و قانلی اوله جفته دلالت ایدوب عادتاً عثمانلی قره عسکرینک قدیمآ هجومدن اول کفنلرخی بویته طاقالارینه مشابه ایدی .

۶ — هیچ بر سفینه قیج سنجاقلرندن باشقه سنجاقل کوستریه جکدر. یعنی دشمن ، هانکی سفینه لرک امیرال ویاخود قومودور سفینه سی اولدیفنی اکلاماملیدر .

۷ — هر سفینه خط حرب اوزرنده کی موقع ووضعت نسییه سنی دائماً محافظه یه غیرت ایلیه جکدر .

۸ — بوتون قوماندانلر و قبودانلر آمیرالک اشارته وحرکاته توفیق حرکته هر فرصتدن استفاده ایلیه جکلر و دائماً معیتلرخی تشجیع و تشویق ایده جکلردر .

۹ — انهای حربده بوتون سفائن منسوب اولدقلر غروب لری ، غروب لرده فرقه لری غائب ایتیه مک و طوبلی بولنغه غیرت ایلیه جکلردر .

۱۰ — بدایت هجومده باش طوبلر حاضر بولندیریله جق

و هجومك هيئت عموميه سيله برابر دشمنك خط حربي بوزمق
ايچون بلا فاصله وسرعت فوق العاده ايله استعمال ايديله جكدور.
۱۱ — بونكه برابر ايجه منزل داخلنه كيريله دن وصحيح
اوله رق نشان آلمه دن طوپ آتيله جكدور.

۱۲ — حين حاجته لك يقين اولان سفائن رفقاسنه
معاونه شتاب ايله جكدور.

مقررات حريه نك اتخاذه دن براز صوكره متفقين دونما
سندن بر فيلو قره به عسكر دوكمك ايچون ليمان مدخلنه
ياقلاشديلر. چونكه : دشمن عثمانليرك آزلغي، كندى قوت
فوق العاده لرني بيلدكلرندن عثمانليرك هيچ بر زمان ليمان
چيقارق — كنديلرني دوچار خرابي ايدجك — بر حربه
تثبت ايتيه جكلرينه امنيت ايتيش، صوك آمريكا — اسپانيا
محاربه سنده آمرىقاليرك سانتياغو ليمانده كي ادميرال (سروهر)
فيلوسنه يابدقلىر كي عثمانليرى ليمانده ياقه له مق ايچون ليمان
مدخلنى اله كچيرمكه قرار وير مشلردى.

بونك اوزرينه خيرالدین پاشا دونما قوماندانلرندن «مراد
آغا» [مشهور مراد رئيس] ايله كوكللى فيلوسى امراسندن
«طورغود» «كوزلجه محمد» و «صادق» رئيسلرى دشمنك
بوحر كته مانع اولمق ايچون مأمور ايتدى. مشار اليهمده
بلا پروا ليماندن چيقره رق تعرض فيلوسنى فراره اجبار ايتديلر.

بوحر كته تعرضيه دن ايكي كون صوكره دشمنك بش آلتى
قطعه كنديسنه كوكنن قبودانلرى قومانداسنده كي سريع السير
قدر غه سي تكرر ليمان اغزيرنه بك زياده ياقلاشوب دونماي
هايون طرفته طوپ آتمق كي بعض حر كات طفره فروشانه ده
بولندقلرندن بارباروس بر آتشاره غضب كسيله رك اوآنده
«ويرادمير!» و «حربه حاضر اول» قوماندالريني ويردى.
بعضارى احتمال؛ قبودان پاشا طرفندن حرب ايدلمكه قرار
ويرلش اولديني حالده ايكي كون قدر ليماندن چيقلمامسنى
عثمانليرك ياترددلرينه، ياخود حر كات حربه ده تكامل كوستر.
دكلرينه عطف ايدر. لكن بوفكر تماميله مردوددر. فى الحقيقه
حرب ايديله جكي محقق ايسه ده اويله قوى بردشمنله حربه
قرار ويرير ويرمز حر كات حربه به تثبيت اوزمانكي احوال
وشرائط حربه به نظراً ملاحظه سزلق شائبه سندن قورتيله ماز.
چونكه : معلوم اولمليدر؛ اووقت عثمانلى كميجيلرى مسلكلرنده
ماهر اولمقله برابر، حرب ايدن سفائنك عنصر مهضى تشكيل
ايدن لوندلر بردرجه به قدر قره عسكرندن معدود وشيمديكي
منتظم بحربه سلاح اندازلرى كي دكلزلره انسيترلرى مفقود
وباشليجه مزيتلرى اللرنده كي اسلحه خفيفه يي صوك درجه
مهارت وشجاعتله استعماللرندن عبارت اولديغندن بونلرك
تنظيمى ايچون ايكي كون ليمانده توقف چوق عد ايديله مز.

خصوصيله يوقاریده بيان اولنديني وجهله عثمانليار بو مدهش
دوئما قارشيسنده باشليجه قول، كورك قوتيله اجرا ايده جكلري
سريع و ناكهاني مانوره لره كوكنمكده اولدقلرندن هجوم ايچون
او قوجه دشمن قاليونلرينك يلكن قوللانه مايوب معطل قالمالري
طبيعي اولان روزكارسز برهوا انتخاب ايتك ايسترلردى؛ شديد
روزكارلى هوالرده اسپانيا و پورتگيز قاليونلريه و نديك قارقالرينك
داغ كې ساحه حربه دولاشمه لري خفيف و كوركله مجهز عثمانلى
قدرغلري ايچون مشوم برنتيجه ي وجوده كتيرمك احتمالى حتى
مطلقتي واردى . نتهكيم : اشاغكي وقعه خيرالدين پاشانك
فكرنده كي اصابتى اثبات ايله مشدر .

دشمنك حرركات طفره فروشانه سي اوزرينه دوئما ليماندن
چيقدى . و آلتى ميل قدر آچيلدقدن صوكره بورده نظامنى
يعنى خط مصادمه يي آكديران شبه نصف دائره هيئتده برخط
حربي تشكيل ايتدى .

بو تشكيلات ايله عثمانليار اوكلرنده دميرلى بولنان و عثمانليار
بودرجه سرعت و جسارت كوستره جكنه امين اولماقلري ايچون
خط حرب تشكيل ايتكمه حاجت كورمهش اولان دشمن
دوئماسنه ياقلاشوب طوب منزله كيرنجه پرووده لرنده موضوع
اولان اوچر طويه بر آنده آتش و يرديار . و غايت سرعت
و صحتله كوله ياغديرمغه باشلاديلر . بو هجوم و شدت ناكهانيدن

شاشيرمش اولان دشمن هر نه قدر عددجه عثمانلياردن فضله
ايسه ده بر فرقه لري هنوز قور فوده بولنديغدن بوضوئته تكيلىف
اولنان حربى قبوله جسارتياب اوله مايه رق سرعتله عثمانليار
آتشى آتنده دمير قالديرديار و قور فويه دومن دوغر و لتيديلر .
يوكسك آرمه لرينك معاوتى واسن روزكارك شدتى سيبيله
قدر غه لره كنديلرينه يتشمك ممكن اولمايغدن واقشامده تقرب
ايتديكندن تعقيب لرندن صرف نظر اولمغه مجبوريت كورلدى .
ايشته پروژه ليمانده حرب قرارى و يرلدكدن صوكره
خيرالدين پاشانك ايكي كون توقف ايتمه سنك حكمتى بو وقعه
ميدانه قور . مشاراليه اسن شديد روزكارك دشمن ايچون اك
بويوك فوايد تا مين ايله جكنى بيلديكندن تبديل هوايه انتظار
ايله بوردى . اكر دوئمانك خروجى ائناننده روزكار اولماسه
ايدى . دشمنك عرض ايديلن حربى قبوله مجبور قاله جنى
و حالبوكه فكرى ، فرار ايدرك قور فوده كي فرقيه التحاق ايله
صوكره حرب ايتك اولديغدن قوه معنويه لرينك آشكار اولان
مفقوديتى يوزندن تماميله و قوتك انقساسى سيبيله قولايلاقه
مغلوب اوله جقلري طبيعى ايدى .

قوه معنويه ديمش ايكن بوراده بر قاج سوز سويله مك
ايسته يورز : قوه معنويه نك اهميتى خصوصات حربيه نقطه
نظرندن نه اعصار مديده نك مرورى ، نه قواعد حربيه نك تبدلى

تقصیر ایدہ من۔ قوۃ مغنویہ بی - ماہیۃ - بر قاج قسمہ آرمقلہ برابر علی الاطلاق « حرب دینلن قاتلی اویونده بررول ایضا ایدہ جک اولان اشخاصک نتیجہ نک موافق ظهور ایدہ جکی خصوصندہ کندیلرینہ وقوماندانلری ایله اللرنده کی وسائطہ اعتماد وامیتلریدر » دیمکله بحملا تعریف ایدہ بیلیرز. قوۃ مغنویہ فرد واحده کی اعتماد نفسک بر اردونک، بر دونخانک ہیئت مجموعہ سنہ ہر جہتجہ تعمم ایتمش بر شکل مخصوص کچی دہ تلقی اولہ بیلیرز. بر قوماندان، بر آمیرال نہ قدر مقتدر، جسور اولورسہ اولسون والندہ کی وسائط حربیہ نہ قدر مکمل، مفید بولنورسہ بولسون معیتک بوخاصہ مهمہ یہ مالکیتہ احتیاج کوستر ممکن وارستہ قالہ من.

بوندن وارستہ اولدیغنی ظن ایدہ رک یالکز کثرت واسلحہ دہ کی مکملیتہ ونفسندہ کی اقتدارہ گوکتن بر چوق قوماندانلرک، آمیراللرک نہ فنا احوالہ دوچار اولدقلرینی تاریخ حرب الک بلیغ بر لسان ایله میدانہ قویمقددر. خصوصیلہ قوۃ مغنویہ نک اسلامده کی حس دیندارانہ ایله اطمئنان تام درجہ سی بولماسی سایہ سندہ عثمانی اردولرینک، دونخانلرینک قاج دفعہ لر کندیلرندن قوتلی دشمنلرہ قارشى پارلاق، حیرت افزا مظفریتلر قازاندقلری ہر کسجہ معلوم والیوم آوروپا مورخینک تحت تصدیقندہ در. الحاصل قوۃ مغنویہ بی اہمیت لازمہ ایله تلقی ایتمک بویوک

قوماندانلر ایچون پک چوق مزیتلرندن دہا بویوک بر مزیت عد اولنسہ شایاندر.

شوراسی قطعاً عقلمدہ طوطالیدر کہ: مغنویانجہ متین اولمایانلر احوال وشرائط مشکلمدہ ومدہشہ اورتہ سندہ فعلیات ومادیانجہ دہ متین اولہ مازلر!

روسیہ آمیراللرندن «مقاروف» طرفندن یازلش (تعیہ بحریہ) مسائلی نام اثر دہ مؤلف قوۃ مغنویہ دن کال اہمیتلہ اوزون، اوزادی یہ بحث ایتدیکی صرمدہ اساتذہ حربک افکار مخصوصہ سنی دہ درمیان ایلمددر:

بویوک پترو دیمشدر کہ:

« جسورومتین قلبلر بر مملکتک الکابی وسائط مدافعہ سیدر.

» حربدہ امید موفقیتک درندہ اوچی قوۃ مغنویہ، یالکز

برربی شرائط سائرہ یہ وابستہ در. » **ناپولیون**

» برحارہ نک ختامندہ غالب ایلمہ مغلوب آرمہ سندہ یگانہ فرق قوۃ مغنویہ نک اختلافی جہتیلہ در. مغلوب اولان طرفدہ قوۃ مغنویہ متزلزلدر. غالبہ ایسہ الکعالی درجہ یہ واصل اولور. یوقسہ طرفینک ضایعات مادیہ سنجہ پک آز فرق کورولور. »

قلادو

» حربدہ قوۃ مغنویہ کیفیتی الک زیادہ حائر اہمیتدر. بو

خاصه تدقیقات نظریه ایله قولایجه قابل تشریح اوله مامقوله برابر
مستقبلده دماغ و قلبك احوال و شرائط عسکریه تحتنده صورت
فعالیتی تعین ایده جك قوانین روحیه نك ، یعنی « علم احوال
روح عسکرى » نامی آلتنده برفنك امکان کشفی انکار ایتكده
شایان قبول کوريله من. بو کون خیال محال ظن اولنان برشی
یارین شکل حقیقت کسب ایلر؛ بوسوزك صحتی بزه هر شیدن
زیاده تاریخ کوسترمشدور .

جنرال لیه

ایشته بزى بودرجه تفصیلات و برمكه مجبور ایدن خاصه
مهمه نك قیمت فوق العاده سی بارباروس خیرالدین پاشاچه تمامیه
تقدیر اولمش ، معیتك بوندن تمامیه حصه دار اولدیغنی
بیله دیکى حالده ینه بو حس اعتمادی تقویه و تزئید ایچون
غیرت لازمه صرف ایدلمشدر .

پاشا فوقوعی محقق اولان برحربی برطاق عوارض جزئی نك
جیولتیه تأخیر ایده رك عسکرى اوزون مدت دكزده یورمقلغك
مضر اولدیغنی بیله دیکندن و برشیتك اجراسنه قرار ویردیكى
ونتجه یی موفقیتلی کوردیکى حالده مقصده وصول ایچون اك
کسیدیرمه بولی انتخاب ایتك عادتنه مالک اولدیغندن صباح اولنجه
دشمنه قاوشمق فکریله قورفویه توجه ایتدی .

دشمن عثمانلیارک تقریبی کورنجه دکنزه دوغرو آچیلماغه ،

عثمانلیلرده انلره توفیق حرکت ایتك باشلا دیلر . نهایت ایكى
دوئما پره وزه اوکلرنده ساحه حربه کیردیلر . عثمانلیلرک قوه
معنویه لری مکمل اولوب یالکیز بر اندیشه لری وار ایدی که :
اوده ؛ اسمکده اولان خفیف روزکار جنوبی اولدیغندن اثنای
محاربه ده دشمن سفائن جسیمه سنك سهولت و سرعتله مانوره
اجرا ایده بیلمسنه سبب اوله جقدی . آنجق بارباروس احوال
ودقایق حربیه نك اك اهمیت سز لری بیله نظر دقتده بولند بر مق
خلقتنده یارادیش بر داهئی حرب اولدیغنی ایچون در عقب
اشارتله ، آیات کریمه مخصوصه یازیلوب کیلرک سنجاق ، اسکله
بورده لرینه تعلیق اولغاسنی و جناب و اهب العطایانك عثمانلیلری
معاونت جلیله سندن هیچ بر زمان محروم ایتیه جکنى عموم دوئمایه
بیله دیکندن امرینه همان اطاعت ایدمش ، افرادك کولکلری
برتوکل صمیمی ایله عون الهینك ظهور ایلله جکنه منتظر بولنمشدر .
فی الحقیقه بو ائاده حکمت علویه الهیه کندینی کوستره رك
روزکار تمامیه قالدیغندن عثمانلیلرک قوه معنویه لری بوسبتون تزايد
وتکمیل ایده رك هجومه ابتدار ایله مشلدر . بونکله برابر اولجه
ویریلن قوماندایه کوره قالیونلر طوبله ایجه ازلدکدن صوکره
هجوم ایدلیه جکدی . دشمن قالیونلری عثمانلیلر اوزرینه عمومی
برطوب آتشنه باشلا دیلر ايسه ده بو قالیونلرک طوبلری عددجه
کثیر اولدیغنی نسبتده آز منزله مالک اولدقلرندن سورنا ، طبل

ونفیر صدالری وهر عصرده دشمنلرمزى محاربات بریه و بحریه میدانلرنده لرزه دار ایله بن «الله الله» آوازله لر ایله مهیب ومدهش بر فورطنه حائده ایلرله بن عثمانلی دونماسنک صولتی کسر ایتمک، انتظامی بوزمغه موفق اوله مامشلردی. دونمای هاپون بو وجهله دشمن اوزرینه ایلرله مکده ایکن هیچ آتش اجرا ایتمه مشدی. بر آرهلق غایت جسم وفضله طوب چکر برونديک قالیونی (امیرال غوندولیه رونک) خط حربک خارجه چیقوب شدید آتشله خط هجومک انتظامی اخلاص ایله مک تشبته بولندیسده بواننده تام طوب آتشنک ساحه مؤثره سنه کلن عثمانیلر عمومی ومدهش بر آتش اجرا ایدرک دشمنی بریشان بر حالده دومنسر، آرمه سز براقیدیلر. عثمانلی طوبجیلری بو وجهله آندقلری اوره حق واوردقلری پاره لایه حق بر ساحه داخل اولنجه موقه تعطیل هجوم ایدوب بوتون طوبیلری برنجی دشمن خطی تشکیل ایتمش ویکدیگریته بوردا، بوردایه صیقیشوب قالمش اولان قالیونلری تخریب خصوصنده بر سرعت ومهارت فوق العاده ایله استعماله باشلادیلر. عثمانلی قدرغه لرینک باشلرنده موضوع اولان جسم و منزلی زیاده طوبلرک قالیونلر اوزرنده وقوعه کتیردیکی تخریبات حقیقه مدهش ایدی. هر آن وندیک قالیونلرینک آغر آرمه لر عثمانلی مریاتله کوکرتلرینه دوکیوب طوبلری بطلال و طوبجیلره مشکلات

ایراث ایله مکده وصولرله وضعیات مختلفه آلان بوجسیم تکنه لر روزکار سزلق یوزندن حرکتیه قادر اوله مایه رق بری برینک آتشنه مانع اولمقده ایدیلر.

«آندریا دوریا» ایکنجی صف حربده کی قالیونلرک محو و خراب اولمقده اولدیغی کورنجه معیتده کی قدرغه لر دن متشکل فرقه ایله قالیونلری محافظه و عثمانیلری مجبور رجعت اینک ایچون ایلرله دیسه ده عثمانیلرک شدید آتشنه دوجار اوله رق تکرار قالیونلرینک آرقه سنه دوغرو چکلمک مجبور اولدی. انجق سابق الذکر تشبث ایچون «آندریا دوریا» قالیونلرینک آرقه سنی ترک ایدنجه هنوز حربه داخل اولما یوب بویه برفرست کوزتله بن (طورغود) رئیس معیتده کی احتیاط فیوا ایله ایلرله رک جناحینه هجوم ایتدی. و قالیونلرک بوش قالان آرقه لرینه کچرک بونلری ایکی مخوف آتش ایچنده براقدی.

سفائن محاربه وضعیت مرسومه بی آلدینی ائنده پک قیمتدار خدمت کورمسی ممکن اولان احتیاط دشمن فیلوسنک نه حرکتیه بولندیقته دائر معلومات موجود دکدر. بواننده باروت دومانی ویانان کیلرک آتشی ساحه حربی قابلا یوب کوز کوزی کورمز اولمش وبرهنکمه دهشت انکیز وجود بولمشدی. «آندریا دوریا» بو حرکتک موجب اضمحلال اولان نتیجه سنی اکلا نجه بوقاریشق. لقدن استفاده ایله مک فکرینه دوشوب بارباروس فرقه سنک

آرقه سنی آلتی، بوجهلہ فرقہ مذکورہ بی قالونلر ایله کندلی قدرغہ لرینک آرمسندہ بر اقق یعنی عثمانیلرک برازا اول یابدقلری اویونی کندیلرینہ یایمق فکر یله متعدد دفعہ لر ایلری له مش ایسه ده دشمنک مقصدینی درک ایدن بارباروس هر دفعه سنده قارشیسنه چیقوب فکرینی اجرایه وقت بر اقامشدر . بناءً علیہ بالجبوریه رجعت ایدوب حال اضمحلاله کلن قالیون و پارچه لرک اطرافنده شاشقنجه دولاشمغه باشلادی . قالونلر ایسه یوقاریده بیان ایدلدیکی وجهلہ یکدیگرینہ قلعه کی چاتلش وسکونت هواسیبیلہ غیر متحرک قالمش اولدیغندن آریلوب طویلرینی قوللانہ حق صورتده حرکات حربیه اجرا ایده بیلمه لری ممکن اوله مامقده ایدی . دیگر جهتدن جبهه ده کی اصل دونما طرفندن وطور غود فیلوسندن خط رجعت وجناحین اوزرینہ ساعتلرجه طوب آتشی اجرا ایدلسی سفائن اعداد ورننده کی افرادی حقیقه مدافعه یه غیر مقتدر بر حاله کتیرمش اولدیغندن بارباروسک ویردیکی بر اشارت اوزرینہ عثمانیلر اصل فکرلرینی اجرا ایتمک اوزرینہ بونلره شدتله هجومه باشلا یوب مهابت انکیز تکبیر آوازه لر یله قاریشیق غایت شدید و مؤثر بر کولله یاغموری یاغدی بره رق انکلز اد میرالی مشهور (نلسون) ک To break the line تعبیر یله ایما ایتدیکی دشمن خط حریخی یارمق مانورہ سنی اجرا وبر چوغنی غرق و احراق ایله دکدن صوکره آرقه لرینہ

صیغمش اولان قدرغہ لرله سفائن سائرہ یه هجوم ایله مشلدر . ایسته محاربه بودوره مدھشہ یه کیرنجہ قوجه قالونلرک عددجه چوق طویلری وجسامتلری ایله مقابله ایده مه دکلرندن عثمانلی ماغونه و قدرغہ لرینہ دشمنک قدرغه فیلولری هیچ مقابله ایده مه چکلرینی درک ایتدکلرندن و بوساحه مضیق معرکه ده عثمانیلرک بر کره رامپه ایدوب قانجه لادقلری سفینه بی قوت بدنیه ، جسارت قلبیه واستعمال اسلحه ده کی ممارسلری سبیلہ یک آرزمانده ضبط ایتدکلری بتون دشمن قبودانلریله افرادینک قلبنده بر طومش بر حقیقت اولدیغندن حکومت متفقہ دونماسی بیوک بر اغتشاشه دوچار اولمش ، کرک بری برینی ، کرک « آندریا دوریا » نک اوامرینی اکلاماز اولوب راه فراری طومشلدر . بوئانده اقشامده حلول ایتمش اولدیغندن « آندریا دوریا » صقالتی یوله رق قاراقاو قالونلرینی آتش ایچنده ، قدرغہ لرینک قسم کلپسینی عثمانیلر اتده بر اقرق فرار ایدن چکدیرمه لرینک آردینه دوشوب دارقور تیشدر . آوروپا بحریونی آرمسندہ یک مشهور اولان بوادمیرالک یأس مغلوبانه سی اودرجه شدید اولمشدر که : برچوق تاریخلر ایکی الینه ایکی کولله آلوب دوکوندیکنی روایت ایدرلر . عثمانیلر هر نه قدر مغلوبلرک آرقه سنه دوشهرک برقاچ

قدرغه دها ضبط ایله مشلرسده ظلمت لیلدن استفاده ایله
دیگر قسمی فراره موفق اولمشر .

میلادک ۱۵۳۸ سنه سی ایلولنده وقوعه کلن بومحاربه
قوشلق وقتدن غروبیه ، حتی دها صوکره یه قدر ممتداولمش ،
صباحلین پرموزه اوکلرینی جسم برآورمانه بکزه دن اومهیپ
دونمادن اقشام اوزری دکر اوزرنده یانان برقاچ تکنه ایله
برایکی سرندن بشقه نشانه قالمامشدی .

حقیقه دشمنک ضایعاتی بک عظیم اولوب ۱۳۰ پاره
سفینه حریبه غائب ایله مشدی . پروزه محاربه سی زمانه وازمنه
متقدمه محارباتنه نظراً الک بیوک ، الک شانلی بر مظفریت بحریه
تشکیل ایتمکده در .

شیمدی ، یوقاریکی صحیفه لری اوقویان قاره بارباروسک
بوحرینی قازانق ایچون اجرا ایتدیکی تدابیری ، تعیه وسوق
الحیش حرکتلرینی اولدقجه اکلماش اولق لازم کلیر .
اوحالده بونلری شیمدیکی تعیه بحریه وسوق الحیش بحری
قواعدیله تطبیق ایده ییلیرز ، عییا بارباروسک قواعد حریبه سی
قواعد حاضره یه مطابقمیدر ؟

اولا بارباروسک الک قطعی مانوره سی دشمنک حربینی یارمق
ایدی . دیگر بعض کوچوک حرکتلر حد ذاتنده اهمیتسز اولمقله
برابر بونتیجه یه وصولی تسهیل ایده جک تدبیرلردن عبارتدی .

« دشمن خط حربینی یارمق » تعیرینک فن حرب بحریده
دلالت صریحیه سی نه در ؟ بوتعیر دشمنک بزه بتون اجزا قوتیله
متحداً مدافعه ایچون عرض ایله دیکی جبهه یی ایکی یه ، یاخود
دها کوچوک قسملره آیروب یکدیگرینه معاونت ایده میه جک
برحاله کتیرمک ، ومتعاقباً وبوبررینه معاونت ایده مین طاقلری
قوة متحده مزله برر ، برر قولایجه محو و افنا ایله مکدر .
خصوصیه آرقه سنده احتیاط فیلولری بولنمایان تک خطوط
حریبه یی یاروب خط رجعتی کسه رک دشمنی ایکی آتش
آرسنده براققدر . یوقاریده بسط اولنان ملاحظاتدن قولایجه
اکلاشیله ییلیرکه : بارباروسک اکثر احوالده قولاندیق قاعده
حریبه چوق قوتله آز قوتی باصدیروب محو ایله مکدر . هیچ
بویله عاقلانه بر قاعده حریبه متروک و منسی اولورمی ؟ الیوم
الیزده بولنان الک صوک یازنش فن حرب کتابلرینه باقلسه برنجی
صحیفه ده الک قطعی المفاد ومعلوم نتیجه اوله رق بوله جفمز توصیه
حریبه ده فضله قوتله دون قوتی باصدیروب محو ایتمکدن
عبارت دکیدر ؟ اوحالده بعضلرینک دیدیکی کبی بوندن درت
یوز سنه اول ویلکنلی ، کورکلی سفائن ایله بک چوق محاربه لر
قزانتش اولان بارباروسک وضع ایتدیکی قاعده حریبه تک
تأثیری ، معقولیت وسالمیتی الآن ثابت بولندیق انکارایدیله مز .
انجق بوسوزمزی سوء تفسیر وتفهم ایده رک سرعت وسهوات

دور، سرعت سیر، اسلحهٔ مده‌شده مالکیت یوزندن شیمیدیکی سفائن مهیه‌نک اسکی یلکن کیمیریه فصل مقیس اوله‌بیلجکی صورمغه قالدیشاملیدر. ایکی مقدار معین برنسبت متساویه‌ده تزیایدایله‌سهر یینلرنده‌کی فرقه خلل کلیه‌جکی طبعیدر. اوحالده کیمیر، نه‌قدر تکمل ایدرسه ایتسین؛ مادامکه: هر دولت بحریه عین قواعد ترقیه‌کوره انشا ایدلش دوئمالر وجوده کتیر یور. یینلرنده‌کی مناسبت حریبه‌ده بعض جهات مهمه‌جه ثابت قالیر. (له‌ین - پول) دیورکه:

«بره‌وزه محاربه‌سی تورکلر ایچون حقیقهٔ اک پارلاق بر مظفریت ایدی. بتون دول معظمهٔ خرسستیانه‌نک یوزلرجه سفائنندن عبارت مهیب دوئتماسی قوتجه کندیلرندن پک دون اولان عثمانلی دوئتماسنک اوکندن قاجش ایدی! بنساء علیه قانونی سلطان سلیمانک یامبولی‌ده مظفریت واقعه‌دن خبردار اولنجه ممالک عثمانیه‌ده شهر آیین اجرانی امرایتمه‌سی وبارباروس خیرالدینک مخصصاته بیکلرجه غروش ضم‌ایله‌مه‌سی پک مناسب ایدی. بو وجهله بارباروس جهانیه برکره ده‌ا اثبات ایتش ایدی‌که: عثمانلی دوئتماسی دکنلرده نامغلوبدر و سلطان سلیمانک رایجی بتون آق‌دکنزده سربسهای مظفریت اولدی.»

نووه (Castel Novo) حصارینک فتح واستردادی. — بره‌وزه مظفریت عظیمه‌سنک قازانیلدیغی سنه‌ی متعاقب اولجه

دشمن طرفندن ضبط اولنان قاستل نووو حصارینک استردادی ایچون خیرالدین پاشا یوزاللی پارچه تکنه‌ایله دکنزه چیقوب طقوز یوز قرق آلتی ربیع اولنک سکنرنجی کوننده اوتوز یدی پارچه طویله حصاری محاصره و قره‌دن کلن روم ایلی بکربکیسی خسرو پاشایه معاونت ایدوب سکنز بیک ایکوز مرمری آندقدن صوکره یکرمری ایکی کونده برجلری تحریب ایله‌مش واقع اولان هجوم ایله قلعه‌ی تشکیل ایدن حصارلردن بری ضبط اولمشدر. ایکنجی حصارده براز صوکره ضبط ایدلدیکندن مرتبائی اسیر وقلعه تعمیر اولنوب داخلته یکرمری آلتی پاره طوپ تعیه ایدلدی. خیرالدین پک بوصوک بهارده دخی درسعاده غنائم عظیمه ایله داخل اولش ایدی.

بارباروس خیرالدینک فرانسه‌یه امدادی

مورخ وعالم مرحوم محترم کاتب چلبی دیرکه:

«دوقوز یوز قرق دو قوزده فرانسه قرالی فرانسیس درکه معلایه‌الچی کوندروب اسپانیا قرالی ایله آره‌لرنده عظیم خصومت و قتال مقرر اولمغین اول ستمه دوئتمای هاپون ارسال ایله امداد و معاونت رجا ایتش ایدی. اول قیش ایچنده مستوفی کیمیر

تدارکی فرمان اولتوب خیرالدین پاشا یوزپاره قدرغه دونادوب مکمل دونما ایله طقوز یوز الی سالی بهارنده دریاه چیقوب فرانسه دیارینه توجه ایتدی دیه بعض مجموعه لرده مسطور کورلدی لکن تفصیلنه ظفر میسر اولمادی.»

محرر عاجز ایسه بوراده اوزمانکی شرف و شوکت مزک بریاد داشت مفخرتی اولق وقوجه تورکلرک غرب حکمدارلرینی بیله قرمه دکزده نصل حمایه ایتش اولدقلرینی تکرار ایله مک وبالخاصه کنج و امید استقبالز بحریه لیلر مزی ماضینک عظمت ومفاخری ایله دکزلر اوزرنده وطن ایچون سیه ، فداکاری دها آتشین برقلبله سوق ایده بیلمک امیدیه بوسفرک تفصیلاتی بورایه وضع ایده جکم :

کاتب چلیپنک سویله دیکی کی فرانسوانک استمدادی اوزرینه بارباروس خیرالدین یوزی متجاوز سفائنندن مرکب مکمل بر عثمانی دونماسی ایله مارسیلیا لیماننده لنگر انداز شوکت اولدینی زمان فرانسز قبودانلری بو جهانک اک مشهور بحریه لیسنی مراسم بحریه اوزره سلاملا دیلر؛ فرانسز سفائننک دیرکلرندن حضرت مریم نامنه اولان مقدس سنجاق ماینه ایدیلوب یرینه آل رنکلی و بجم وهلال ایله مزین عثمانی سنجاغی قالدیرلدی؛ چونکه اوزمان متفق دونمالر بریرده اولدقلری مدتیجه هانکی دولتش امیرالی عمومی قوماندانلی حائز ویاخود قدم وشهرته

مالک ایسه آنک سنجاغی چکمک برقاعده مخصوصه ایدی . بوتون آوروپا ایسه فرانسزلرک تورکلرله اولان اتحادینه صوک درجه قیزمشلر ایدی . بارباروس خیرالدین فرانسه کلیر ایکن ایتالیا قیسنده (رجیو) قلعه سنی تخریب وغارتله قومانداننک قیزی اسیر ایتش «تیر» نهری آچیقنده کورونوب رومانک اسکله سی اولان (جیوه نه وکیا) اهالیسینی مستغرق خوف ودهشت ایله مشدی . تموز افرنجیده (۱۵۴۳) لیون کورفرزینه مواصلتده فرانسه قدرغلرینک قوماندانی اولان دوق (دنکیه) فرانسوا ده بوربون) پاشایه اک عالی ومحتشم بر رسم قبول عرض ایتدی . بونکه برابر بارباروسه پک آز صوکره جاتی صیقه جق حالاته تصادف ایله دی . برنجی فرانسوا ایمراطورک قوای عظیمه سنه قارشو آچیق و قطعی حرکاتدن احتراز ایله مکده ایدی . حالبوکه : بارباروس ایچون بو عطالت اک جان صیقچی احوالندن معدوددی . نهایت : فرانسوا بیک ترددله نهایت (نپس) شهرینک بومباردمانی امر ایتدی . بارباروس هان دمیر آلهرق ایتالیا ناک قایسی اولان بوموقعه دوغرولدی ؛ یاننده کی فرانسز دونماسی اوقدر فنا تجهیز ایدلش وانتظامی اوقدر مختل ایدی که : بارباروس فرانسزلی بوخصوصه شدید آتکدیره مجبور اولش و براز صوکره فرانسزلرک باروتلرینک بیتدیکی کورنجه :

— نه کوزل عسکرلر، دیمشدی، کیلرینی شراب فیچیلری ایله دولدیره رق باروت واریللرینی کیری ده براقشار !
(نیس) بومباردمان ایدیلوب ضبط اولندقدن صوکره عودت ایدلمش و عثمانلی دو تناسی ایچون تولون لیمانی قیشلاق تعیین اولنمشدی .
اوروپالی مورخ دیرکه :

«ایشته اوراده غران سینیورک (یعنی عثمانلی پادشاهی) معظم دو تناسی یاتیوردی؛ و فرانسه نك بواک لطیف یالسنه دهانه قدر مدت تحکم . تملك ایده جکی کیم بیلیلر ایدی ؟ کوکرته لرده و قساره لرده صارقلی تورکلر راحتجه دولاشیر ایکن سفینه لرینک کورکلرنده بیکلر جه خرسیتان اسراسی درزنجیر ایکلر لردی !!»
بارباروس علی الدوام، صالح و سنان رئیس قومانداسنده کوندر دیک فیولرله اسپانیا سواحلی یاقوب بیقدینی حالده غریبدرکه: کرک فرانسه وده و کرک خصمی شارلکنده بربرینه مشابه ایکی ظن باطل حاصل اولمش ایدی . شارلکن آمرالی اولان اندریا دوریانک ناموس عسکر بسندن شبهه ایدیور ، بارباروس غرب صولرنده اولدینی حالده آنک اوزرینه هجوم ایتمه سنه بر معنا ویره مه یوردی . دیگر جهندن فرانسوا اوزمان اسیر اولان طور غودی بارباروسه نك جنوه بی تهدید ایله قورتار . دیفته پک اینسانمایور ، آره لرنده بر دوستلق تگون ایله مش

اولماسندن و بارباروسه نك شارلکنه متایل بولماسندن چکین یوردی؛
حالبوکه : بوشه لرک، ظنیاتک قطعاً حقیقه مقارن اوله مایه جتی بوایکی طرف آره سنده آخرتده بیله ائتلاف حصوله کله مایه جکی کون کبی آشکار اولق لازم کلیردی . سبب اصلی ایسه دوننامزک مصارفه فرانسه مالیه سنک تحمل ایده مه مک باشلاماسندن وایمپراطوره قطعی وحصانه برپولتیقه بی حسن اداره اقتدارینک فرانسلرده مقفودیتندن عبارتدی .

نهایت بارباروس در سعاده متوجه حرکت ایتدی . فرانسه حکومتی دوننامک تکرار استانبوله کیرنجیه قدر لزوم کوستر . دیکی مصارفی ویرمش؛ لرنده کی در تیوز اسلام قدر غه اسیرینی قورتاروب پاشایه تقدیم ایله مشدی؛ بوندن باشقه کرک پادشاه نامه، کرک کندیسنه برچوق مجوهرات ایله کرا قیمت هدیه لر ویرلمشدی .

آوروپالی مورخ دیر، که :

«الحاصل قورصان، تام بر قورصان بیچیمنده، اموال و غنائم ایله یوکلای اوله رق فرانسه دن آبرلدی . در سعاده کلنجیه قدر ایسه ایتالیا ساحلی باشند باشه تخریب و غارت ایدیلوب قدر غلر صوایله برابر دمیبر لرینه کلدیله ...»

بارباروس خیرالدین فرانسه دن عودتندن اوج سنه صوکره سکسان یاشتی متجاوز شانی براختیار، محتشم عثمانلی ایمپراطور .

لغتك اك محتشم قبودان پاشاسى و جهانك اك جسور و ماهر
كميجيسى شرفيله رحمت رحمانه استغراق ايتدى (مات رئيس
البحر). تاريخ وفاتيدر (سنه هجريه ۹۵۳ سنه ميلاديه ۱۵۴۶
تموز).

مشار اليه ايچون بوراده محرر عاجزك بيان محاكمه ايدم بيلمك
حدى دكلدر. اجر آنى آينه اقتدارى، معكس عظمتناه حيتيدر.

۱۳۲۶ اغستوس ۱۰ كوزته

صوك

